

luett. n. 24/3/1.1.1994

KANGASALAN INVENTOINTI 1993
Teija Nurminen

SISÄLLYSLUETTELO	sivu
1. JOHDANTO	1
1.1. Inventoinnin lähtökohta ja toteutus	1
1.2. Kustannukset	2
2. TUTKIMUSALUE	2
2.1. Luonto	2
2.2. Aikaisemmat tutkimukset	2
3. TULOKSET	3
KARTTA: KANGASALAN ESIHISTORIALLISET KIINTEAT MUINAISJÄÄNNÖKSET	4
KARTTA: KANGASALAN ESIHISTORIALLISET IRTOLÖYDÖT	5
4. LUETTELO TÄHÄNASTISISTA KANGASALAN LÖYDÖISTÄ	6
5. KOHDELUETTELO	12
6. ESIHISTORIALLISET KOHTEET	16
7. TARKEMMIN PAIKANTAMATTOMAT ESIHISTORIALLISET LÖYDÖT	251
8. HISTORIALLISET JA EPÄMÄÄRÄISET KOHTEET	253
9. ARKISTOLÄHTEET	259
10. KIRJALLISUUTTA JA MUITA LÄHTEITÄ	261
LIITE 1: YLEISKARTTA mk 1:30 000	263
LIITE 2: LUETTELO KERTOMUKSEEN LIITTYVISTÄ NEGATIIVEISTA	264
LIITE 3: LUETTELO KERTOMUKSEEN LIITTYVISTÄ DIOISTA	267
LIITE 4: VALOKUVAT	269

1. JOHDANTO

1.1. Inventoinnin lähtökohta ja toteutus

Tampereen museot aloitti vuoden 1993 alussa viideksi vuodeksi tarkoitettun projektin Pirkanmaan kuntien arkeologisen inventoinnin suorittamiseksi. Ensimmäisenä inventoitavana kohteena oli Kangasalan kunta, jossa kenttätöitä suoritettiin toukokuussa 1993. Ennen kenttätöitä esitöitä tehtiin noin kolme viikkoa, ja ne suoritettiin virkatyönä Tampereen museoiden amanuenssi Tuija-Liisa Soininen, joka toimi samalla myös inventoinnin valvojana.

Kenttätöitä tehtiin toukokuun, ja ne teki HuK Teija Nurminen. Apuna kenttätöissä oli Tuija-Liisa Soininen yhden päivän, ja museoviraston aluesuunnittelijan, Olli Soinisen kanssa tarkastettiin yhdessä Hykönsalon Jaakkolan kohde (inv. nro 12). Kangasalan kunnasta oli Vänninsalon alueella veneellä mukana yhtenä työpäivänä tarkastusinsinööri Jorma Jauhia, ja Rikun Santasaaren (inv. kohde nro 18) inventoija pääsi seurakunnan moottoriveneellä; muutoin liikkui inventoija kunnan alueella henkilöautolla.

Kangasalan kunnan suhtautuminen inventointiin oli erittäin positiivista. Yhteyshenkilönä Kangasalan kunnassa oli kaavoitusinsinööri Heikki Lehmusalho, ja karttakopioita sekä rekisteritietoja toimitti kunnan mittaus- ja kiinteistötoimesta Raine Raitio.

Jälkityöt oli aluksi tarkoitus myös suorittaa virkatyönä, mutta kun rahaa niiden suorittamiseksi järjestyi, sai kenttätöiden tekijä mahdollisuuden tehdä myös ne. Aikaa jälkitöiden tekemiseen kului täysipäiväisinä työpäivinä laskettuna noin kuusi viikkoa.

Inventointi oli nk. perusinventointi, jossa oli tarkoituksena tarkastaa alueen tunnetut kiinteät muinaisjäännökset, paikallistaa ja tarkistaa alueen irtolöytökohteet sekä löytää uusia niin kiinteitä muinaisjäännöksiä kuin irtolöytökohteitakin. Suurin osa kenttätöajasta kului vanhojen irtolöytöpaikkojen paikantamiseen ja tarkastamiseen.

Kaivettujen koekuoppien koko oli yleensä n. 50 x 50 cm, ja aluskasvillisuudesta vapaiden alueiden pintapoiminta (esim. pelloilla) oli yleensä epäsystemaattista (n. 10-20 m välisinä kaistoina), tosin paikat, josta tuli löytöjä läpikäytiin tarkemmin. Jos toisin ei mainita, kohteesta ilmoitetut koordinaatit tarkoittavat alueen keskipistettä tai kohtaa, mistä löytöjä on tullut. Inventointikohteet nro 1-20 noudattavat Pirkanmaan seutukaavaliiton luettelon muinaisjäännösten jaottelua ja järjestystä.

1.2. Kustannukset

Inventoinnin esityöt suoritti Tampereen museoiden amanuenssi Tuija-Liisa Soininen virkатыönä. Inventoinnin kenttätöitä teki HuK Teija Nurminen, jonka palkan maksoi Tampereen museot ja matkakorvaukset päivärahoineen Kangasalan kunta. Tuija-Liisa Soinisen oli aluksi tarkoitus myös tehdä virkатыönä inventoinnin jälkityötkin, mutta kun niiden suorittamiseksi oli Tampereen museoilla jäljellä vielä rahaa, ne tekikin kenttätöiden suorittaja. Jälkityöt suoritettiin palkkiokorvauksena.

2. TUTKIMUSALUE

2.1. Luonto

Kangasalan kunta sijaitsee Hämeen läänissä; Tampereen talousalueella naapureinaan Tampere, Orivesi, Sahalahti, Pälkäne, Valkeakoski ja Lempäälä. Nykyisen Kangasalan pinta-ala on 479 neliökilometriä, joista vesistöä 125 neliökilometriä eli n. 26 % kunnan yhteispinta-alasta. Suurimmat järvet alueella ovat Längelmäveden vesistöt kirkonkylän itäpuolella, Roine kirkonkylän eteläpuolella sekä Vesijärvi kirkonkylän pohjoispuolella. Längelmävesi ja Roine on yhdistetty toisiinsa Kaivannon kanavalla, joka sai nykyisen muotonsa vuonna 1830. Kirkonkylän lävitse kulkee Pälkäneeltä Tampereelle johtava luoteis-kaakko-suuntainen harjumuodostuma, jota pitkin kulkee myös valtatie nro 12, tältä harjuaalueelta löytyi viisi uutta asuinpaikkaa (inv. kohteet nro 23-27). Harjumuodostuman molemmiin puolin levittäytyvät laajat, tasaiset peltolakeudet, jotka rajoittuvat sekä pohjois- että eteläpuolella kallioalueisiin.

2.2. Aikaisemmat tutkimukset

Ville Luho on inventoinnut Kangasalla vuonna 1939, ja Mirja Koskimies Sarsan alueella vuonna 1971. Alfred Hackman on kaivannut Tiihalan Juvelan ja Jussilan kalmistoalueella (inv. nro 2) vuosina 1911-1913. Sakari Pälsi on kaivanut Sarsan alueella (inv. kohde nro 3-4) vuosina 1920, 1921, 1923 ja 1932. Laajoja kaivaustutkimuksia ovat tierakennusten ja muiden rakennustöiden sekä pellonraivausten yhteydessä suorittaneet Sarsan alueella C. F. Meinander vuonna 1954, Esko Sarasmo vuonna 1956 sekä Mirja Koskimies vuosina 1965-1969 ja 1972. Toikkalan Jauhiassa (inv. kohde nro 1) ovat kaivaneet Alfred Hackman vuonna 1930 ja Ella Kivikoski vuonna 1931. Esko Sarasmo on Hämeen museon toimesta tutkinut Vääksyn Torkkelin (inv. nro 32) merovinkiaikaisen hautauksen vuonna 1956, sekä Paalilan Kojolan (inv. nro 34) rautakautisen löytöpaikan vuonna 1955.

Inventoinnissa löytyi 9 uutta kiinteää muinaisjäännöstä ja 6 uutta irtolöytökohdetta, josta jotkut saattavat myöhemmin osoittautua kiinteäksi muinaisjäännökseksi (esim. Tiihala, Pirttiniemi A nro 41 tai Toikkala, Äijälä nro 52).

Tällä hetkellä Kangasalta tunnetaan 34 kiinteää muinaisjäännöstä, joista 19 on kivikautista asuinpaikkaa, yksi mahdollinen epineoliittinen asuinpaikka, 2 rautakautista asuinpaikkaa, yksi kivikautinen kalastuspaikka, 3 kiviröykkiötä, 7 rautakaudelle ajoittuvaa hautapaikkaa sekä yhdestä kohteesta tunnetaan sekä rautakautisen kalmiston että asuinpaikan jäännöksiä (inv. nro 12 Hykönsalo Jaakkola). Kivikautisista asuinpaikoista yksi on lähes kokonaan tuhoutunut (Riku, Santasaari nro 18); ja Sarsan alueen asuinpaikkoja (inv nrot 3-4) on laajalti tutkittu. Rautakautisista muinaisjäännöksistä kaksi oli täysin tuhoutunut ennen niiden tutkimista (Vehoniemi, Matila nro 14 ja Vääksy, Lepistöntöyry nro 33), ja kaksi on täysin loppuun tutkittuja (Vääksy, Torkkeli inv. nro 32 ja Paalila, Kojola inv. nro 34). Suurimmaksi osaksi tutkittuja kalmistoja ovat myös Toikkala, Jauhia (inv. nro 1) ja Tiihala, Juvela ja Jussila (inv. nro 2). Kivikautisia irtolöytöpaikkoja Kangasalta tunnetaan 52 kpl, rautakautisia irtolöytöpaikkoja 12 kpl ja irtolöytöpaikkoja, joista on löydetty sekä kivi- että rautakautisia löytöjä on 3 kpl. Tarkemmin paikantamattomissa olevia kivikautisia irtolöytökohteita on 36 kpl ja rautakautisia 8 kpl, sekä historiallisen ajan löytöjä 3 kpl (kts s. 251-252).

Tähän kertomukseen liittyvät: Löydöt KM 28079-KM 28103
Kartat 1-3 (A3-kokoisia
muovikarttoja)
Negatiivit 94588-94664
Diat 27790-27809 ja
27933-2727944

Helsingissä 22.1.1994

Teija Nurminen

Teija Nurminen

KANGASALAN INVENTOINTI 1993

KARTTA:KANGASALAN ESIHISTORIALLISET KIINTEÄT MUINAISJÄÄNNÖKSET

KANGASALAN INVENTOINTI 1993

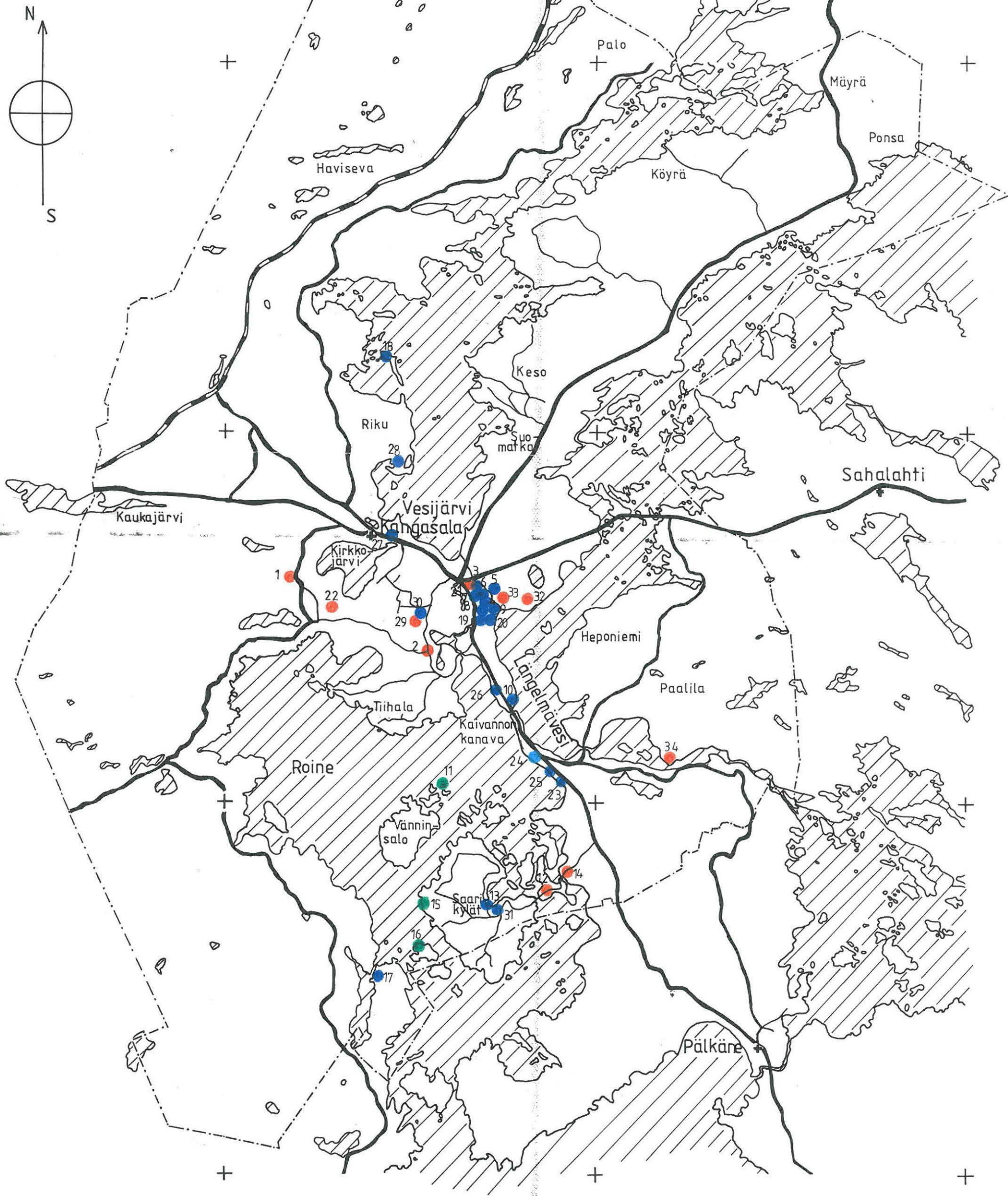
T. Nurminen

- Kivikautinen asuinpaikka
- Epineoliittinen asuinpaikka
- Rautakautinen muinaisjäännös
- Kiviröykkiö

Mk 1:100 000

0km 1 2 3 4 5km 10km

Kartta nro 1
Yleiskartta

KANGASALAN INVENTOINTI 1993

KARTTA:KANGASALAN ESIHISTORIALLISET IRTOLOYDÖT

KANGASALAN INVENTOINTI 1993

T. Nurminen

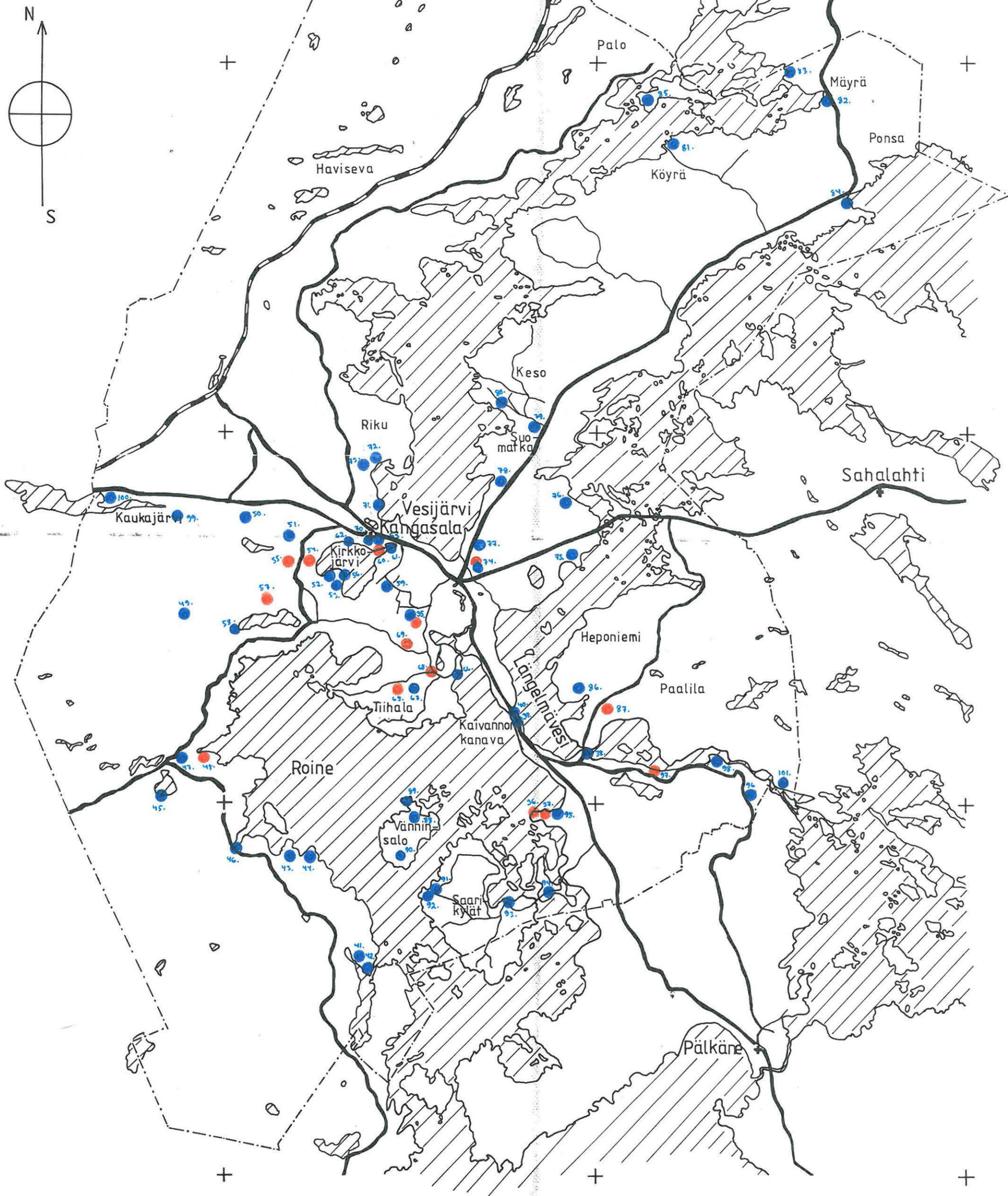
KANGASALAN ESIHISTORIAALLISET IRTOLÖYDÖT

- Kivikautinen irtolöytö
- Rautakautinen irtolöytö

Kartta nro 1
Yleiskartta

Mk 1:100 000

0km 1 2 3 4 5km 10km

4. LUETTELO TÄHÄNASTISISTA KANGASALAN LÖYDÖISTÄ

6

Löydön nro	Löytöpaikka	Löytölaji	Kohdenro
KM 29	KANGASALA	skand.vasarakirves	s.251
KM 246	TIIHALA, KAIVANNON KANAVA	kivikirves	40
KM 1529	PALO, PALOSAARI	tasataltta	85
KM 1530	PALO, PALOSAARI	kourutaltta	85
KM 1659	KERPPOLA	kivikirves	75
KM 1996:23	TIIHALA, MURTONIEMI	kivitaltta	44
KM 1996:24	KANGASALA	kiuk.tyyp.kirves	s.251
KM 1996:25	KANGASALA	pohjal.tasataltta	s.251
KM 1996:26	KANGASALAN HAUTAUSMAA	vasarakirves	70
KM 1996:27	HERTTUALAN KYLÄ	suomusjärv.kirves	s.251
KM 1996:54	RANTSILA, HUMPLANPELTO	soikea tuluskivi	s.252
KM 1996:55	KANGASALA	soikea tuluskivi	s.251
KM 1996:56	VATPORONNIEMI	soikea tuluskivi	s.252
KM 2087:2	MÄYRÄ, PUTKISTO	kourutaltta	82
KM 2087:9	MÄYRÄ, PUTKISTO	kourutaltta	82
KM 2087:3	VÄNNINSALO	oikokirveen kma	90
KM 2101:181	TIIHALA, LEMPIÖ	kivikirves	66
KM 2101:182	SOROLA	kirves tai taltta	71
KM 2101:183	KIRKONKYLÄ	poikkikirves	s.252
KM 2101:184	PAPPILA	taltta	72
KM 2101:185	TURSOLA, TAVELA	kirveen kma	73
KM 2101:186	KANGASALA, KIVIÄINEN	soikea tuluskivi	s.252
KM 2101:187	HEPONIEMI, REKOLA	keihäänkärki	87
KM 2102:259	APAJANPOHJA, ANTTILA	kourutaltta	93
KM 2102:260	VEHONIEMI, TIITOLA	kourutaltta	95
KM 2201:675	HERTTUALAN KYLÄ	kivikirves	s.251
KM 2501:34	PIKONLINNA	maanäyte	105
KM 2519:253	KERPPOLA, VENEJOJA	taltta	76
KM 2519:254	SUOMATKA, HEIKKILÄ	taltta	78
KM 2519:255	KAUKOLA, KAUKOLA	kirves	101
KM 2519:256	SUOMATKA, HEIKKILÄ	kourutaltta	78
KM 2525:284	APAJANPOHJA, TUHOLA	kivikirves	31
KM 2525:285	TIIHALA, TASKULA	tasataltta	67
KM 2525:287	HYKÖNSALO, JAAKKOLA	soikea tuluskivi	12
KM 2574:4	KANGASALA, HERTTUALA	soikea tuluskivi	s.251
KM 2627	KANGASALA	pr.ketjun liite	s.251
KM 2649:500	TURSOLA, TAVELA	tasataltta	73
KM 2741	VÄÄKSYN KARTANO	kivihioin	74
KM 2832:1	RIKUN KYLÄ	taltta	s.252
KM 2832:2	HYKÖNSALO, MATTILA	taltta	94
KM 3059:8	MÄYRÄ, ESKOLA	tasataltta	83
KM 3539:8	VARALA	soikea tuluskivi	s.252
KM 3715	VÄÄKSY, SANSAN PELTO	lasihelmi	74
KM 3749	KESO, HEIKKILÄ	kiviase	79
KM 4257:1	RAIKKU, PILKAS	kirves	96
KM 4257:2-3	VEHONIEMI, MATILA	kilvenkupura, veitsi	14
KM 5345:1	VÄÄKSY	pr.kupurasolki	74
KM 5869:1-7	TIIHALA, JUVELA	kalmistolöytöjä	2
KM 5897:1	HERTTUALA, KUOHUNLAHTI	kourutaltta	61
KM 5897:2-120	TIIHALA, JUVELA	kalmistolöytöjä	2
KM 6001:1-4	HYKÖNSALO, JAAKKOLA	kalmistolöytöjä	12
KM 6006:3	KANGASALA, KIRKKOHARJU	sileä kivi	s.252
KM 6095:117	TIIHALA, JUVELA	kalmistolöytöjä	2
KM 6190:20	KÖYRÄ, EEROLA	poikkikirveen teräosa	81
KM 6245A:1-2	TIIHALA, JUSSILA	kalmistolöytöjä	2

			7
KM 6245A: 3-4	TIIHALA, VIROLA	veitsi, pärepihti ym.	68
KM 6369: 1-201	TIIHALA, JUSSILA	kalmistolöytöjä	2
KM 6608: 1-2	TIIHALA, JUSSILA	rannerenkaan kma ym	2
KM 6755: 1	LIUKSIALA, VARSAMÄKI	kaksoistaltta	58
KM 6755: 2	KANGASALA	taltta	s. 251
KM 6865: 3	ALANEN	oikokirves	99
KM 6865: 4	LIUKSIALAN KARTANO	oikokirves	58
KM 7746: 1-8	VÄÄKSY, POHTIO I	asuinpaikkalöytöjä	4
KM 7757: 1-59	VÄÄKSY, POHTIO I	asuinpaikkalöytöjä	4
KM 7757: 60	VÄÄKSYN HEVOSHAKA	(Luh 1949, 30)	
KM 7757: 61	HUUTIJÄRVI MÖKIT	(Luh 1949, 30)	
KM 7964: 1-72	VÄÄKSY, TIILITEHDAS I	asuinpaikkalöytöjä	4
KM 7964: 73-169	VÄÄKSY, POHTIO I	asuinpaikkalöytöjä	4
KM 7965: 1-4	VEHONIEMI, KALLIONIEMI	asuinpaikkalöytöjä	17
KM 7965: 5-10	APAJANPOHJA, VIIANPERÄ	kalastuslöytöjä	13
KM 8220: 1-29	VÄÄKSY, POHTIO I	asuinpaikkalöytöjä	4
KM 8220: 30-38	VÄÄKSY, SEPÄNJÄRVI I	asuinpaikkalöytöjä	6
KM 8722: 2	VÄNNINSALO, MÄKI-LAASO	kourutaltta	88
KM 8882	HAAPANIEMI, KOPOLA	olkapääkirves	45
KM 9081: 1-7	TOIKKALA, JAUHIA	kalmistolöytöjä	1
KM 9167	JOKIOINEN, KATILA	pr. hevosenkenkäsolkki	35
KM 9220: 1-131	TOIKKALA, JAUHIA	kalmistolöytöjä	1
KM 9340: 1-28	TOIKKALA, MÄKIRINNE	kalmistolöytöjä	1
KM 9353: 1-2	TIIHALA, KAIVANTO	asuinpaikkalöytöjä	10
KM 9392: 1-214	TOIKKALA, JAUHIA	kalmistolöytöjä	1
KM 9474: 1-17	TOIKKALA, JAUHIA	kalmistolöytöjä	1
KM 9495: 1-25	TOIKKALA, JAUHIA	kalmistolöytöjä	1
KM 9507: 1-2	VÄÄKSY, POHTIO	kalmistolöytöjä	1
KM 9604: 1-91	VÄÄKSY, SEPÄNJÄRVI I	kivihyrrä, luurengas	4
KM 9604: 92-95	NUORTO, LENTOLA	asuinpaikkalöytöjä	6
KM 9653: 1-8	TOIKKALA, JAUHIA	asuinpaikkalöytöjä	3
KM 9777: 1-3	TOIKKALA, JAUHIA	kalmistolöytöjä	1
KM 9895: 1-16	TIIHALA, JUSSILA	kalmistolöytöjä	1
KM 9896	KIRKKOJÄRVEN N-RANTA	kalmistolöytöjä	2
KM 11020	NEULANIEMI, HEIKKILÄ	vasarakirves	62
KM 11086	SUOMATKA	kivinen keihäänkärki	84
KM 11089	TIIHALA, VEHONIEMENHARJU	venekirvesjäljitelmä	78
KM 11090	TIIHALA, VALKAMA	kourutaltta	39
KM 11091: 1-2	VÄÄKSY, SEPÄNJÄRVI I	poikkikirves	43
KM 11092: 1-2	APAJANPOHJA, TUHOLA	asuinpaikkalöytöjä	6
KM 11093: 1-2	RAIKKU, SALMENSUU	kirves ja taltta	31
		käsijousen kaari ja	38
		pyheensillan nuolenkärki	
KM 11094	SUOMATKA, HIETARANTA	reikäkivi	s. 252
KM 11095	VÄNNINSALO, JÄNISNIEMI	kourutaltta	89
KM 11096: 1-7	VEHONIEMI, KALLIONIEMI	asuinpaikkalöytöjä	17
KM 11097: 1-8	TOIKKALA, JAUHIA	kalmistolöytöjä	1
KM 11098	RIKU, SANTASAARI	saviastian reunapala	18
KM 11099: 1	TIIHALA, KAIVANTO	maanäyte	10
KM 11099: 2	TIIHALA, KAIVANTO	kvartsi-iskos	10
KM 11100: 1-2	NUORTO, SANSAN SUO 1	asuinpaikkalöytöjä	9
KM 11101: 1-3	VÄÄKSY, TIILITEHDAS I	asuinpaikkalöytöjä	4
KM 11102: 1-4	VÄÄKSY, POHTIO I	asuinpaikkalöytöjä	4
KM 11242	VEHONIEMI, ÄKKIKALLIO	miekka	36
KM 11464	HERTTUALA, EEROLA	piinuolenkärki	59
KM 11538	TIIHALA, VIROLA	reikäkivi	68
KM 11822	POHJANPERÄNKORPI	vasarakirves	46
KM 12037	RIKUN KYLÄ	kupurasolki	s. 252

KM 12073	VIHTIALA	tasataltta	77
KM 12450	VÄNNINSALO	soikea tuluskivi	90
KM 13433:1-116	AUTIO-LUNDEN	asuinpaikkalöytöjä	3
KM 13433:117-122	SEPÄNJÄRVI II	asuinpaikkalöytöjä	3
KM 13433:123-191	VÄÄKSY, POHTIO I	asuinpaikkalöytöjä	4
KM 13433:192	LUNDEN	liuskekeihäänkärki	3
KM 13433:193	AUTIO	kourutaltta	3
KM 13618	RIKUN KYLÄ	rautaesine	s. 252
KM 15477	SARSA, HUUTOLA	kourutaltta	3
KM 16295	VEHONIEMI	hioin	s. 252
KM 16680:1-17	POHTIONLAMPI	asuinpaikkalöytöjä	4
KM 16695	VÄÄKSYN KARTANO	pr. rannerengas	74
KM 16854:1-244	VÄÄKSY, TIILITEHDAS II	asuinpaikkalöytöjä	4
KM 16878:1-578	VÄÄKSY, POHTIO II	asuinpaikkalöytöjä	4
KM 17103:1-111	VÄÄKSY, TIILITEHDAS III	asuinpaikkalöytöjä	4
KM 17104:1-1002	VÄÄKSY, POHTIO III	asuinpaikkalöytöjä	4
KM 17340:1-1157	VÄÄKSY, POHTIO IV	asuinpaikkalöytöjä	4
KM 17917:1-3	VÄÄKSYN VANHA PUIMALA	asuinpaikkalöytöjä	5
KM 17918:1-4	VÄÄKSY, SEPÄNJÄRVI I	asuinpaikkalöytöjä	6
KM 17919:1-4	NUORTO, LENTOLA I	asuinpaikkalöytöjä	7
KM 17920:1-3	NUORTO, LENTOLA II	asuinpaikkalöytöjä	8
KM 17921:1-6	NUORTO, SARSAN SUO I	asuinpaikkalöytöjä	9
KM 17921:7	NUORTO, LENTOLA	asuinpaikkalöytöjä	3
KM 17921:8-9	VÄÄKSY, POHTIO I	asuinpaikkalöytöjä	4
KM 17921:10-20	VÄÄKSY, POHTIO II-IV	asuinpaikkalöytöjä	4
KM 18002:1-305	SEPÄNJÄRVI II	asuinpaikkalöytöjä	3
KM 18002:306-307	AUTIO-LUNDEN	asuinpaikkalöytöjä	3
KM 18173:1-3	AUTIO-LUNDEN	asuinpaikkalöytöjä	3
KM 18441	JOKIOINEN, KATILA	nelisivuinen hioinkivi	35
KM 18456:1-13	NUORTO, LENTOLA	asuinpaikkalöytöjä	3
KM 18457:1-5	NUORTO, LENTOLA	asuinpaikkalöytöjä	3
KM 18458	NUORTO, LENTOLA II	asuinpaikkalöytöjä	8
KM 18459	NUORTO, LENTOLA I	asuinpaikkalöytöjä	7
KM 18460:1-2	NUORTO, SARSAN SUO I	asuinpaikkalöytöjä	9
KM 18461:1-6	NUORTO, SARSAN SUO II+III	asuinpaikkalöytöjä	20
KM 18462:1-2	NUORTO, SARSAN SUO IV	asuinpaikkalöytöjä	19
KM 18463:1-6	NUORTO, HUUTOLA	asuinpaikkalöytöjä	3
KM 18464:1-8	VÄÄKSY, POHTIO II-IV	asuinpaikkalöytöjä	4
KM 18464:9-10	TIILITEHDAS I-III	asuinpaikkalöytöjä	4
KM 19263:1-620	SEPÄNJÄRVI, LUNDEN	asuinpaikkalöytöjä	3
KM 19340	JOKIOINEN, LEVINOJA	hevosenkenkäsolki	35
KM 19511:1-5	NUORTO, SARSAN SUO III	asuinpaikkalöytöjä	20
KM 19669	VEHONIEMI, ÄKKIKALLIO	miekka	36
KM 19725	SOROLAN KARTANO	kivikirves	63
KM 19864:1-17	VÄÄKSY, POHTIO II-IV	asuinpaikkalöytöjä	4
KM 20290:1-26	SARSA	asuinpaikkalöytöjä	
KM 20609:1-2	VÄÄKSY, TIILITEHDAS II-III, POHTIO II-IV	asuinpaikkalöytöjä	4
KM 20684	VÄÄKSY, POHTIO IV	reikäkivi	4
KM 21097:1-2	VÄNNINSALO, MÄKI-LAASO	kirves, kirveen teelmä	88
KM 21602	SUORAMA, TUOMAALA	kivikirveen kma	50
KM 21879	HEPONIEMI, MÄKI-LAURILA	kiviesineen kma, hioin	86
KM 22621	HYPPÄRILÄ, RIIHIMÄKI	taltan teelmä	49
KM 25734	TOIKKALA, RANTAKOIVISTO	ra. saviast. pal	54
KM 26940	HERTTUALA, YLISTÖ	reikäkiviä	63
KM 27502	TOIKKALA, JAUIA	irtolöytöjä	1

			9
KM 27738:1-95	NUORTO, HAKAPELTO	ra. asuinpaikkalöyt.	21
KM 27999	TOIKKALA, JAUHIA	kalmistolöytöjä	1
KM 28078	SAARIKYLIEN KANSAKOULU	irtolöytöjä	s.251
KM 28079:1	KANGASALA, RAIKKU	vasarakirveen kma	s.252
KM 28079:2	KANGASALA, RAIKKU	tasataltta	s.252
KM 28079:3	KANGASALA, RAIKKU	käsitelty kivi	s.252
KM 28079:4	KANGASALA, RAIKKU	reikäkivi	s.252
KM 28080	VEHONIEHENHARJU 1	kvartsi-iskoksia	23
KM 28081	VEHONIEHENHARJU 2	asuinpaikkalöytöjä	24
KM 28082	VEHONIEHENHARJU 3	asuinpaikkalöytöjä	25
KM 28083	TIIHALA, KEISARINHARJU	asuinpaikkalöytöjä	26
KM 28084	KIRKKO-AAKKULA 1 ja 2	asuinpaikkalöytöjä	27
KM 28085	NUORTO, SANSAN SUO 4	asuinpaikkalöytöjä	19
KM 28086	RIKU, LIKOLAMMINPELTO	kvartsi-iskoksia	28
KM 28087	TOIKKALA, RANTANEN	raut. kaut. saviast. pala	
		ja rautarengas	55
KM 28088	JOKIOINEN, KATILA 1.	asuinpaikkalöytöjä	29
KM 28089	JOKIOINEN, KATILA 2.	asuinpaikkalöytöjä	30
KM 28090	JOKIOINEN, KATILA	kivi- ja rautakautisia	
		hajalöytöjä	35
KM 28091	APAJANPOHJA, TUHOLA	kvartsi-iskoksia	31
KM 28092	VEHONIEMI, KALLIONIEMI	asuinpaikkalöytöjä	17
KM 28093	TIIHALA, PIRTINIEMI	kivikirves, kv-isk.	41
KM 28094	TOIKKALA, MÄKELÄ	kivikirves	51
KM 28095	TOIKKALA, AIJÄLÄ	kvartsiesien ja	
		kvartsi-iskoksia	52
KM 28096	HYKÖNSALO, JAAKKOLA	rautak. keram.	12
KM 28097	NUORTO, SANSAN SUO 2	iskoksia	20
KM 28098	VÄÄKSYN PELTO	kvartsi-iskoksia	4
KM 28099	VÄÄKSY, SAHALAHDENTIE	kvartsi-iskos	5
KM 28100	VÄÄKSY, LEPISTÖNTÖYRY	kvartsi-iskoksia	5
KM 28101	HEPONIEMI, MÄKI-LAURILA	irtolöytöjä	86
KM 28102	PAALILA, KOJOLA	E-tyypin keihäänkärki	34
KM 28103	SUOMATKA, HEIKKILÄ	kvartsi-iskos	78
HÄMEEN MUSEON KOKOELMAT, TAMPERE:			
HM 56:118	RIKUN KYLÄ	kourutaltta	s.252
HM 56:154	KANGASALA	tulusrauta	s.251
HM 207:1a	VÄÄKSYN PERUNAPELTO	kiviase	74
HM 207:1b	VÄÄKSYN PERUNAPELTO	kiviase	74
HM 207:9	JOKIOINEN, KATILA	kiviase	35
HM 482:1	VÄÄKSYN PELTO	kiviase	74
HM 665	HYPPÄRILÄ, HINKKA	oikokirves	53
HM 778:1	KAUKAJÄRVI	kourutaltta	100
HM 1210:11	KUOHENMAA	kivikirves	s.252
HM 1220:258	TIIHALA, HINKKA	arabialainen hopearaha	65
HM 1220:263	LEIPI, VALIMAA	pr.hevoskenkäsolkki	69
HM 1221:1-2	VÄÄKSY, LEPISTÖNTÖYRY	kalmistolöytöjä	33
HM 1221:3	VÄÄKSYNKARTANON PELTO	reikäkirveen teelmä	74
HM 1221:4	VÄÄKSYNKARTANON PELTO	verkonpaino poltetusta	74
		savesta	
HM 1221:7	KAUKANIEMEN LOHKOTILA	iso reikäkivi	s.252
HM 1221:8	HERTTUALA, KIRKKO-AAKKULA	keihäänkärki	60
HM 1221:9	KESO, AATINEN	tasataltta	80
HM 1221:14	KANGASALA	tulusrauta	s.251
HM 1221:25	KANGASALA, LAASULA	oikokirves	s.252

			10
HM 1221:26	RARONSALO, ÄIJÄLÄ	tasataltta	91
HM 1221:27	PONSA	kourutaltta	s. 251
HM 1438:1	VÄÄKSYN JA KERPPOLAN		
	VÄLILTÄ SUOMAASTA	keihäänkärki	74
HM 1438:2	-II-	hevosenkenkä	74
HM 3080:1-7	JOKIOINEN, KATILA	irtolöytöjä	35
HM	VÄÄKSY, TORKKELI	kalmistolöytöjä	32
HM	HUUTIJÄRVI, ELOMAA	asuinpaikkalöytöjä	3
KUOPION MUSEON KOKOELMAT:			
2380	KANGASALAN PELTO	suippohamarainen	s. 251
		reikäkirves	
LIUKSIALAN MUSEOSSA, KANGASALLA:			
1-24	LIUKSIALA, KAPPELI	kalmistolöytöjä	22
25	PASKOLAMMINSUO	miekankahva	22
26	HYPPÄRILÄ, UOTILA	miekankahva	57
27	RAIKKU, REKOLA	soikea tuluskivi	97
28	LIUKSIALA, KAPPELI	pr.hevosenkenkäsolki	22
29-30	LIUKSIALA, PELTOMÄKI	2 keihäänkärki, saviastpal.	22
KANGASALAN MUSEOSSA:			
	PAALILA, KOJOLA	E-tyypin keihäänkärki	34
SAARIKYLIEN KOULULTA (=HAAVISTON KOULU):			
KM 28078	KANGASALA	irtolöytöjä	s. 251
	VÄNNINSALO, UOTILA	soikea tuluskivi	90
RAIKUN KOULULTA:			
KM 28079	RAIKUN KYLÄ	irtolöytöjä	s. 252
	RAIKUN KYLÄ	oikokirves	s. 252
	RAIKKU, KELJO	oikokirves	98
	RAIKUN KYLÄ	kourutaltta	s. 252
	RAIKUN KYLÄ	poikkikirves	s. 252
	RAIKUN KYLÄ	hiomiseen käytetty kivi	s. 252
	RAIKKU, PILKAS(?)	tasataltta	96
KIRKONKYLÄN KOULULLA:			
	HERTTUALA, KILPINEN	tasataltta	64
KANGASALAN LUKIOSSA:			
	KIRKKOJÄRVENRANTA	pallonuijan puolikas	56
		soikea tuluskivi	s. 251
		kivikirves	s. 251
		kivinen uurrepallo	s. 251
		kivihioin	s. 251
		saviastianpaloja	s. 251
		veneenmuotoinen	s. 251
		vasarakirves	
		luinen lusikka	s. 251
HAAPANIEMEN KANSAKOULU:			
	KURU, SAVOLA	oikokirves	47
		taltta	s. 251

		11
VEHONIEMI, VEHORANTA:		
VEHONIEMI, VEHORANTA	pr.hevosenkenkäsolkki	37
KULTASEPPÄ GUSTAV LINDELLIN KOKOELMAT:		
RARONSALO, YLI-ANTTILA	tasataltta	92
VÄNNINSALO, UOTILA:		
VÄNNINSALO, UOTILA	tulusrauta	90
VÄNNINSALO, UOTILA	poikkikirves	90
VÄNNINSALO, UOTILA	kivikirveen kma	90
VÄNNINSALO, UOTILA	kaavin	90
VÄNNINSALO, UOTILA	kiviesine	90
HUUTIJÄRVI, VUOLLE:		
NUORTO, LENTOLA	soikea tuluskivi	3
NUORTO, LENTOLA	värttinänpyörä	3
HYPPÄRILÄ, RIIHIMÄKI:		
HYPPÄRILÄ, RIIHIMÄKI	reikäkivi	49
TUNTEMATON OLINPAIKKA:		
KUOHENMAA, SEIKKA	reijällisen kiviaseen	
	puolikas	42
KURU, JAAKKOLA	soikea tuluskivi	48
VÄNNINSALO, MÄKITALO	kivikirves	90
KUOHENMAA, MATTILA	poikkikirves	s. 252

5. KOHDELUETTELO

12

✓ Inventointikohde nro 1:	TOIKKALA, JAUHIA (SUNTINMÄKI) (MÄKIRINNE) rautakautinen kalmisto	s. 16
✓ Inventointikohde nro 2:	TIIHALA, JUVELA JA JUSSILA rautakautinen kalmisto	s. 20
✓ Inventointikohde nro 3:	HUUTIJÄRVI, NUORTO JA VÄÄKSY kivikautinen asuinpaikka	s. 22
✓ Inventointikohde nro 4:	VÄÄKSY, POHTIONJÄRVI kivikautinen asuinpaikka	s. 27
✓ Inventointikohde nro 5:	VÄÄKSY, VÄÄKSYN VANHA PUIMALA kivikautinen asuinpaikka	s. 30
✓ Inventointikohde nro 6:	VÄÄKSY, SEPÄNJÄRVI 1 kivikautinen asuinpaikka	s. 32
✓ Inventointikohde nro 7:	NUORTO, LENTOLA 1 kivikautinen asuinpaikka	s. 34
✓ Inventointikohde nro 8:	NUORTO, LENTOLA 2 kivikautinen asuinpaikka	s. 36
✓ Inventointikohde nro 9:	NUORTO, SARSANSUO 1 kivikautinen asuinpaikka	s. 38
✓ Inventointikohde nro 10:	TIIHALA, KAIVANTO kivikautinen asuinpaikka	s. 40
✓ Inventointikohde nro 11:	VÄNNINSALO, KALLIOSAARI kiviröykkiö	s. 42
Inventointikohde nro 12:	HYKÖNSALO, JAAKKOLA rautakautinen kalmisto ja asuinpaikka	s. 44
✓ Inventointikohde nro 13:	APAJANPOHJA, VIIANPERÄNKORPI kivikautinen kalastuspaikka	s. 48
Inventointikohde nro 14:	VEHONIEMI, MATILA rautakautinen kalmisto	s. 50
✓ Inventointikohde nro 15:	RARONSALO, HUHTAMÄKI kiviröykkiö	s. 53
✓ Inventointikohde nro 16:	RARONSALO, HAUTASAARI kiviröykkiö	s. 56
⑦ Inventointikohde nro 17:	VEHONIEMI, KALLIONIEMI kivikautinen asuinpaikka	s. 59
— Inventointikohde nro 18:	RIKU, SANTASAARI kivikautinen asuinpaikka	s. 62
✓ Inventointikohde nro 19:	NUORTO, SARSANSUO 4 kivikautinen asuinpaikka	s. 66
✓ Inventointikohde nro 20:	NUORTO, SARSANSUO 2 JA 3 kivikautinen asuinpaikka	s. 68
✓ Inventointikohde nro 21:	HUUTIJÄRVI, HAKAPELTO rautakautinen asuinpaikka	s. 70
⑦ Inventointikohde nro 22:	LIUKSIALA, LIUKSIALAN KAPPELI rautakautinen kalmisto	s. 72
⑦ Inventointikohde nro 23:	VEHONIEMI, VEHONIEMENHARJU 1 kivikautinen asuinpaikka	s. 75
✓ Inventointikohde nro 24:	TIIHALA, VEHONIEMENHARJU 2 epineoliittinen(?) asuinpaikka	s. 80
✓ Inventointikohde nro 25:	VEHONIEMI, VEHONIEMENHARJU 3 kivikautinen asuinpaikka	s. 83
✓ Inventointikohde nro 26:	TIIHALA, KEISARINHARJU kivikautinen asuinpaikka	s. 85
✓ Inventointikohde nro 27:	HERTTUALA, KIRKKO-AAKKULA 1 JA 2 kivikautinen asuinpaikka	s. 89
✓ Inventointikohde nro 28:	RIKU, LIKOLAMMINPELTO kivikautinen asuinpaikka	s. 93

		13
Inventointikohde nro 29:	JOKIOINEN, KATILA 1 rautakautinen asuinpaikka	s. 95
Inventointikohde nro 30:	JOKIOINEN, KATILA 2 kivikautinen asuinpaikka	s. 97
Inventointikohde nro 31:	APAJANPOHJA, TUHOLA kivikautinen asuinpaikka	s. 99
Inventointikohde nro 32:	VÄÄKSY, TORKKELI rautakautinen hautausmaahan	s. 102
Inventointikohde nro 33:	VÄÄKSY, LEPISTÖNTÖYRY rautakautinen hautausmaahan	s. 104
Inventointikohde nro 34:	PAALILA, KOJOLA rautakautinen löytöpaikka	s. 106
Inventointikohde nro 35:	JOKIOINEN, KATILA kivi- ja rautakautinen irtolöytöpaikka	s. 108
Inventointikohde nro 36:	VEHONIEMI, ÄKKIKALLIO rautakautinen irtolöytöpaikka	s. 112
Inventointikohde nro 37:	VEHONIEMI, VEHORANTA rautakautinen irtolöytöpaikka	s. 114
Inventointikohde nro 38:	RAIKKU, SALMENSUU kivikautinen irtolöytöpaikka	s. 116
Inventointikohde nro 39:	TIIHALA, VEHONIEMENHARJU kivikautinen irtolöytöpaikka	s. 118
Inventointikohde nro 40:	TIIHALA, KAIVANNON KANAVA kivikautinen irtolöytöpaikka	s. 121
Inventointikohde nro 41:	TIIHALA, PIRTTINIEMI A kivikautinen irtolöytöpaikka	s. 123
Inventointikohde nro 42:	TIIHALA, PIRTTINIEMI B kivikautinen irtolöytöpaikka	s. 125
Inventointikohde nro 43:	TIIHALA, VALKAMA kivikautinen irtolöytöpaikka	s. 128
Inventointikohde nro 44:	TIIHALA, MURTONIEMI kivikautinen irtolöytöpaikka	s. 130
Inventointikohde nro 45:	HAAPANIEMI, KOPOLA kivikautinen irtolöytöpaikka	s. 132
Inventointikohde nro 46:	HAAPANIEMI, POHJANPERÄNKORPI kivikautinen irtolöytöpaikka	s. 134
Inventointikohde nro 47:	SAVO, SAVOLA kivikautinen irtolöytöpaikka	s. 136
Inventointikohde nro 48:	KURU, JAAKKOLA rautakautinen irtolöytöpaikka	s. 138
Inventointikohde nro 49:	HYPPÄRILÄ, SUNTINMÄKI, RIIHIMÄKI kivikautinen irtolöytöpaikka	s. 140
Inventointikohde nro 50:	SUORAMA, TUOMAALA kivikautinen irtolöytöpaikka	s. 142
Inventointikohde nro 51:	TOIKKALA, MÄKELÄ kivikautinen irtolöytöpaikka	s. 144
Inventointikohde nro 52:	TOIKKALA, ÄIJÄLÄ kivikautinen irtolöytöpaikka	s. 146
Inventointikohde nro 53:	HYPPÄRILÄ, HINKKA kivikautinen irtolöytöpaikka	s. 149
Inventointikohde nro 54:	TOIKKALA, SIPILÄ, RANTAKOIVISTO rautakautinen irtolöytöpaikka	s. 151
Inventointikohde nro 55:	TOIKKALA, RANTANEN rautakautinen irtolöytöpaikka	s. 153
Inventointikohde nro 56:	HYPPÄRILÄ, KIRKKOJÄRVENRANTA kivikautinen irtolöytöpaikka	s. 155

Inventointikohde nro 57:	HYPPÄRILÄ, UOTILA rautakautinen irtolöytöpaikka	s.157
Inventointikohde nro 58:	LIUKSIALA, VARSAMÄKI kivikautinen irtolöytöpaikka	s.159
Inventointikohde nro 59:	HERTTUALA, EEROLA kivikautinen irtolöytöpaikka	s.161
Inventointikohde nro 60:	HERTTUALA, KIRKKO-AAKKULA rautakautinen irtolöytöpaikka	s.163
Inventointikohde nro 61:	HERTTUALA, KUOHUNLAHTI kivikautinen irtolöytöpaikka	s.165
Inventointikohde nro 62:	HERTTUALA, KIRKKOJÄRVEN POHJOISRANTA kivikautinen irtolöytöpaikka	s.167
Inventointikohde nro 63:	HERTTUALA, YLISTÖ kivikautinen irtolöytöpaikka	s.169
Inventointikohde nro 64:	HERTTUALA, KILPINEN kivikautinen irtolöytöpaikka	s.171
Inventointikohde nro 65:	TIIHALA, HINKKA rautakautinen irtolöytöpaikka	s.173
Inventointikohde nro 66:	TIIHALA, LEMPIÖ kivikautinen irtolöytöpaikka	s.175
Inventointikohde nro 67:	TIIHALA, TASKULA kivikautinen irtolöytöpaikka	s.177
Inventointikohde nro 68:	TIIHALA, VIROLA rautakautinen irtolöytöpaikka	s.179
Inventointikohde nro 69:	LEIPI, VÄLIMAA rautakautinen irtolöytöpaikka	s.181
Inventointikohde nro 70:	TARPILA, KANGASALAN HAUTAUSMAA kivikautinen irtolöytöpaikka	s.183
Inventointikohde nro 71:	SOROLA, SOROLAN KARTANO kivikautinen irtolöytöpaikka	s.185
Inventointikohde nro 72:	PAPPILA, PAPPILA kivikautinen irtolöytöpaikka	s.187
Inventointikohde nro 73:	TURSOLA, TAVELA kivikautinen irtolöytöpaikka	s.189
Inventointikohde nro 74:	VÄÄKSY, VÄÄKSYN KARTANO kivi- ja rautakautinen irtolöytöpaikka	s.191
Inventointikohde nro 75:	KERPPOLA, KERPPOLA kivikautinen irtolöytöpaikka	s.193
Inventointikohde nro 76:	KERPPOLA, VENEJOJA kivikautinen irtolöytöpaikka	s.195
Inventointikohde nro 77:	VIHTIALÄ, VIHTIALÄ kivikautinen irtolöytöpaikka	s.197
Inventointikohde nro 78:	SUOMATKA, HEIKKILÄ kivikautinen irtolöytöpaikka	s.199
Inventointikohde nro 79:	KESO, HEIKKILÄ kivikautinen irtolöytöpaikka	s.201
Inventointikohde nro 80:	KESO, AATINEN kivikautinen irtolöytöpaikka	s.203
Inventointikohde nro 81:	KÖYRÄ, EEROLA kivikautinen irtolöytöpaikka	s.205
Inventointikohde nro 82:	MÄYRÄ, PUTKISTO kivikautinen irtolöytöpaikka	s.207
Inventointikohde nro 83:	MÄYRÄ, ESKOLA kivikautinen irtolöytöpaikka	s.210
Inventointikohde nro 84:	NEULANIEMI, HEIKKILÄ kivikautinen irtolöytöpaikka	s.212

Inventointikohde nro 85:	PALO, PALOSAARI	
	kivikautinen irtolöytöpaikka	s.214
Inventointikohde nro 86:	HEPONIEMI, MÄKI-LAURILA	
	kivikautinen irtolöytöpaikka	s.216
Inventointikohde nro 87:	HEPONIEMI, REKOLA	
	rautakautinen irtolöytöpaikka	s.219
Inventointikohde nro 88:	VÄNNINSALO, MÄKI-LAASO	
	kivikautinen irtolöytöpaikka	s.221
Inventointikohde nro 89:	VÄNNINSALO, YRJÖLÄ, JÄNISNIEMI	
	kivikautinen irtolöytöpaikka	s.224
Inventointikohde nro 90:	VÄNNINSALO	s.226
	kivi- ja rautakautinen irtolöytöpaikka	
Inventointikohde nro 91:	RARONSALO, ÄIJÄLÄ	
	kivikautinen irtolöytöpaikka	s.229
Inventointikohde nro 92:	RARONSALO, ANTTILA	
	kivikautinen irtolöytöpaikka	s.231
Inventointikohde nro 93:	APAJANPOHJA, ANTTILA	
	kivikautinen irtolöytöpaikka	s.233
Inventointikohde nro 94:	HYKÖNSALO, MATTILA	
	kivikautinen irtolöytöpaikka	s.235
Inventointikohde nro 95:	VEHONIEMI, TIITOLA	
	kivikautinen irtolöytöpaikka	s.237
Inventointikohde nro 96:	RAIKKU, PILKAS	
	kivikautinen irtolöytöpaikka	s.239
Inventointikohde nro 97:	RAIKKU, REKOLA	
	rautakautinen irtolöytöpaikka	s.241
Inventointikohde nro 98:	RAIKKU, KELJO	
	kivikautinen irtolöytöpaikka	s.243
Inventointikohde nro 99:	ALANEN, ALANEN	
	kivikautinen irtolöytöpaikka	s.245
Inventointikohde nro 100:	VATIALA, KAUKAJÄRVI	
	kivikautinen irtolöytöpaikka	s.247
Inventointikohde nro 101:	KAUKOLA, KAUKOLA	
	kivikautinen irtolöytöpaikka	s.249

HISTORIAALLISET JA EPÄMÄÄRÄISET KOHTEET:

Inventointikohde nro 102:	VÄÄKSY, VARTIAVUORI	
	historiallisen ajan rajamerkki	s.253
Inventointikohde nro 103:	PAALILA, LINNAVUORI	
	mahdollinen muinaislinna	s.253
Inventointikohde nro 104:	RAIKKU, NAISTENLINNA	
	mahdollinen muinaislinna	s.254
Inventointikohde nro 105:	RIKU, PIKONLINNA	
	mahdollinen muinaislinna	s.254

Inventointikohde nro 1: (211-1-0001)
KANGASALA, TOIKKALA, SUNTINMÄKI, MÄKIRINNE
rautakautinen kalmisto

Luokka: II

Pk 2141 02 Kangasala; X=6816 22, Y=2501 80, Z=n.90

Rn:o Toikkala 2:2 Mäkirinne (211-457-0002-0002)
omistaja: Reijo Järvinen
Suntinmäentie 19, 36200 Kangasala

kaivaukset: Hackman 1930, Kivikoski 1931
koekaivaukset: Kankkunen 1992, 1993
inventointi: Luho 1939, Nurminen 1993
tarkastus: Cleve 1929, Hirviluoto 1991, *Paisi 1932*
löydöt: KM 9081:1-7; KM 9220:1-131; KM 9340:1-28; KM 9392:1-214;
(KM 9474; KM 9495; KM 9653; KM 9777; KM 11097:1-8;
KM 27502:1-23; KM 27999
kirjallisuus: Luho, 65-67; Salmo, 109

Paikka sijaitsee n. 2.3 km lounaaseen Kangasalan kirkosta Valkeakoskelle johtavan tien länsipuolella kivikkoisella koivua kasvavalla mäellä pihapiirissä.

Viikinki- ja merovinkiaikainen polttokenttäkalmisto, joka todettiin vuonna 1929 maanomistajan löydettyä pihaltaan rautaesineitä. Paikalla ovat kaivanneet Alfred Hackman vuonna 1930 ja Ella Kivikoski vuonna 1931. Kalmisto sijaitsee entisellä Jauhian pihamaalla, nykyisellä Mäkirinne 2:2 tontilla. Paikalla on tehnyt museoviraston koekaivausryhmä Päivi Kankkusen johdolla tutkimuksia vuosina 1992 ja 1993. Kalmisto todettiin näissä tutkimuksissa lähes täysin tutkituksi ja tuhoutuneeksi. Siitä on jäljellä enää vain pieni osa (Kts. Päivi Kankkusen raportti v. 1993 tutkimuksista).

Inventointi 1993:

Varsinaista piha-aluetta en tutkinut tarkemmin, koska paikalle oli kesällä tulossa museoviraston koekaivausryhmä, mutta pinta-poimin karttaliitteeseen viivoitetut peltoalueet kalmiston läheisyydestä, pellot olivat savensekaista hiekkaa ja kävelyhetyllä oraalla. Mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa en pelloilta havainnut.

Tarkastuksen yhteydessä kaivoin myös 7 koekuoppaa kalmistoalueesta n. 200 m lounaaseen sijaitsevalle pienelle kalliomäelle, koska paikalle oli anottu rakennuslupaa. Tämä mäki kohoaa n. 102 m korkeuteen, ja se sijaitsee luoteeseen nk. Koomäen laesta, josta se erottuu pienellä painautumalla. Tarkastushetkellä (28.5.93) mäen koillisrinne oli kielojen peittämä, muutoin alueella kasvoi mustikanvarpuja ja sammalta; ja puustona oli muutama mänty ja katajia.

Mäen laelle oli jo ennätetty tuomaan n. 10 x 10 m laajuiselle alueelle n. 50 sm:n paksuinen sorakerros ja raivaamaan paikalle johtava hiekkatie, joka sekin oli päällystetty ohuella sorakeroksella. Näiden alle jääneitä alueita ei tutkittu. Mäenlaen sora-alueen eteläpuolelta oli raavittu maata sivuun; alta oli osaksi paljastunut kalliota sekä kellertävää ja ruskeaa

hiekkmaata; turpeissa oli kiinni jonkin verran hiiltä. Kaivoin mäen rinteille yhteensä 7 koekuoppaa (kts. karttaliite nro 2):

- Koekuoppa 1: Turve ja humus 15 sm; turpeessa kiinni hiiltä sitten ruskeaa vähäkivistä hiekkaa, joka muuttuu n. 40 sm:n syvyydessä kellertäväksi.
Kuopan syvyys 45 sm.
- Koekuoppa 2: Turve ja humus 10 sm, jonka jälkeen ruskeaa hiekkaa; aivan kuopan pohjalla kellertävää hiekkaa.
Kuopan syvyys 40 sm.
- Koekuoppa 3: Turve ja humus 15 sm; turpeessa kiinni hiiltä sitten ruskeaa hiekkaa n. 35 sm:n syvyyteen ja 35-45 sm kellertävänpunaista hiekkaa.
Kuopan syvyys 45 sm.
- Koekuoppa 4: Turve ja humus 15 sm, sitten ruskeaa hiekkaa 45 sm:n syvyyteen, pohjalla kellertävää hiekkaa.
Kuopan syvyys 45 sm.
- Koekuoppa 5: Turve ja humus 20 sm; n. 20 sm:n syvyydessä kallio.
- Koekuoppa 6: Turve ja humus n. 15-25 sm; n. 25 sm:n syvyydessä kallio.
- Koekuoppa 7: Turve ja humus n. 10 sm, sitten ruskeaa hiekkaa n. 40 sm:n syvyyteen, jonka jälkeen kellertävämpää hiekkaa. Kuopan syvyys n. 45 sm.

Kalliomäen länsirinteessä oli runsaasti kivenlohkareita, ja laen sora-alueen itäpuolella, suurin piirtein sen keskellä oli suuri siirtolohkare.

En havainnut alueelta mitään merkkejä kiinteästä muinaisjään-
nöksestä.

2 Karttaliitettä

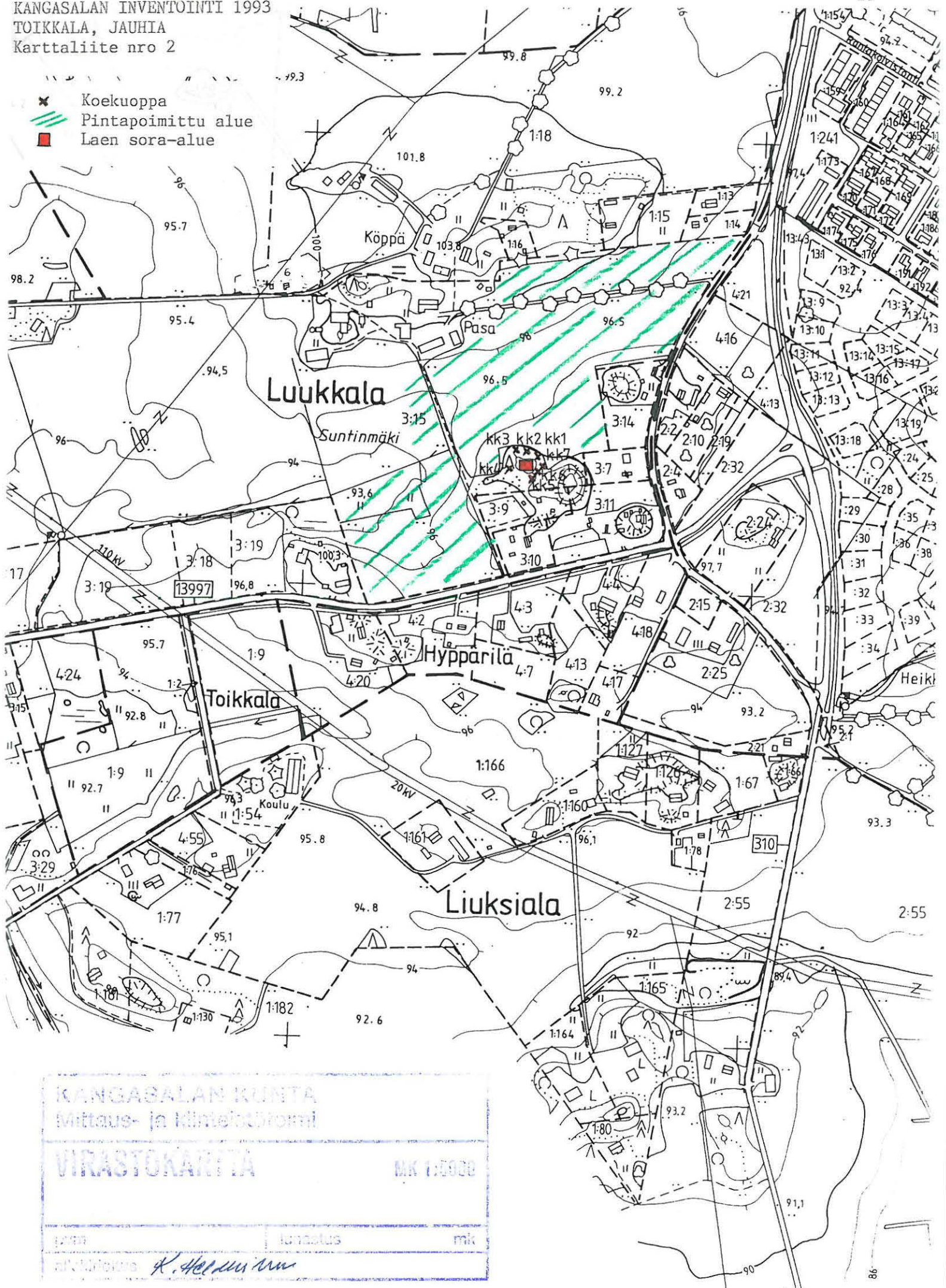
Negatiivit: 94649

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 02 Kangasala (1987) mk 1:20 000
X=6816 22

[illegible]

KANGASALAN INVENTOINTI 1993
TOIKKALA, JAUHIA
Karttaliite nro 2

- ✕ Koekuoppa
- /// Pintapoimittu alue
- Laen sora-alue

Inventointikohde nro 2: (211-1-0002)
KANGASALA, TIIHALA, JUVELA JA JUSSILA
rautakautinen kalmisto

20

Luokka: II

Pk 2141 02 Kangasala; X=6814 10-15, Y=2505 40, Z=90

Rn:o Tiihala 4:40 Jussila (211-455-0004-0040)
omistaja:Linnamaa Matti ja Kirsti
Leivintie 4, 36270 Kangasala 6

Rn:o Tiihala 14:58 Pelto-Uotila (211-455-0014-0058)
omistaja:Virola Olavi ja Kalevi
Tiihalantie 134, 36270 Kangasala 6

kaivaukset:Hackman 1911,1912 ja 1913
inventointi:Luhon 1939
löydöt:KM 5869:1-7; KM 5897:2-120; KM 6095:117 (JUVELA)
KM 6245A:1-2; KM 6369:1-201; KM 6608:1-2;
KM 9895:1-16 (JUSSILA)
kirjallisuus:Luhon,58-65; Salmo,106-109

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 3.4 km kaakkoon, Tiihalantien länsipuolella Säkölänjärvestä n. 200 m lounaaseen pihamaalla.

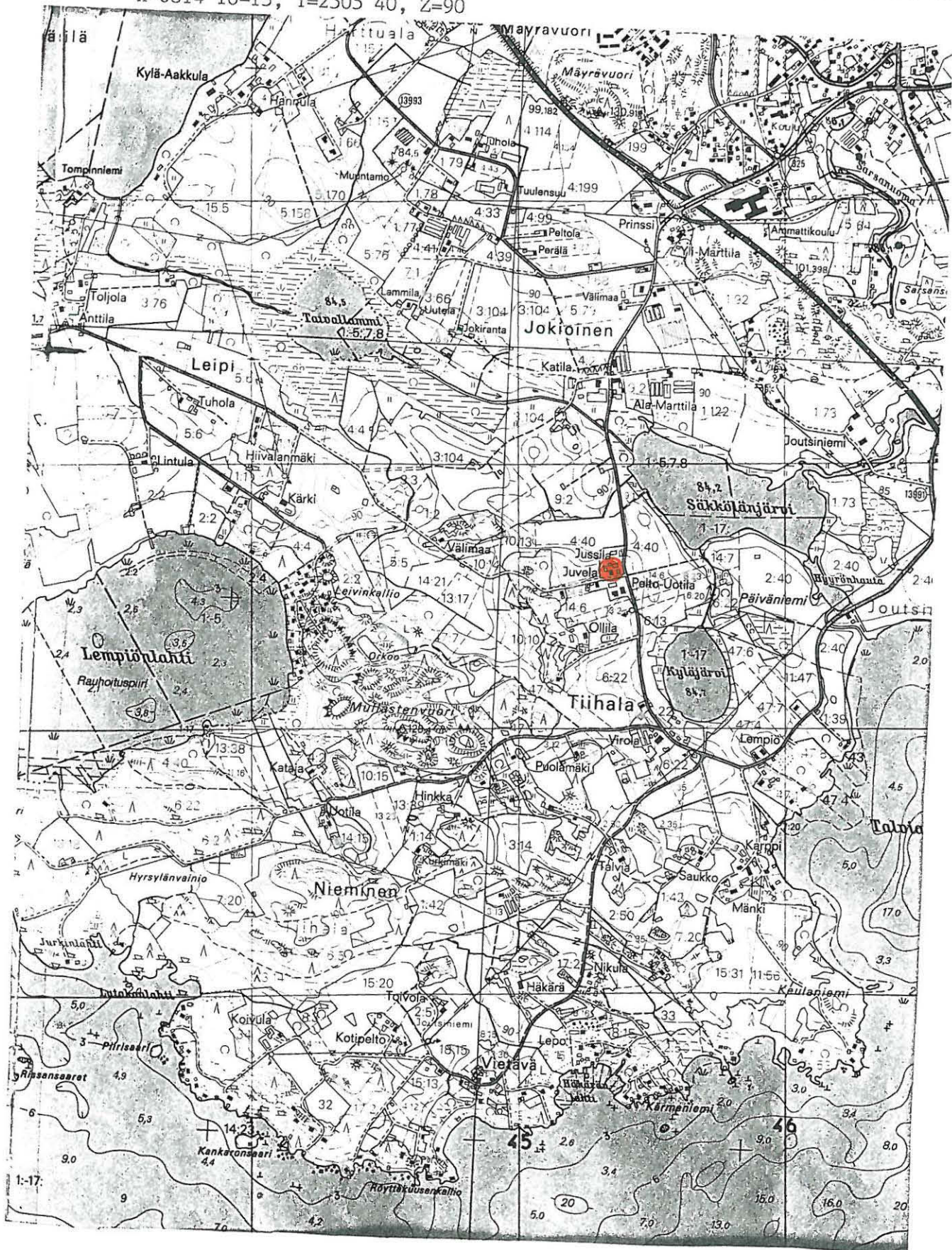
Jussilan polttokenttäkalmisto, jossa Alfred Hackman on kaivannut vuonna 1913 sijaitsee Tiihalan kylän Jussilan talon pihamaalla, ja se ajoittuu kansainvaellusajalta viikinkiajalle. Juvelan kalmisto sijaitsee edellisestä n. 100 m lounaaseen, Jussilan välittömässä läheisyydessä. Se on viikinkiaikainen polttokenttäkalmisto, jossa Alfred Hackman kaivoi vuosina 1911 ja 1912.

Inventointi 1993:

Paikalla käydessäni asukkaat eivät olleet kotona. Koska kalmisto sijaitsee pihamaalla on se ilmeisesti rakennustöissä tms. osittain tuhoutunut. Pihamaa oli hyvin hoidettu, eikä paljasta maanpintaa ollut näkyvillä. Jäljellä olevan kalmiston laajuutta on mahdotonta arvioida ilman alueen koekuopitusta.
(kts. myös inv. nro 68 Tiihala, Virola).

1 Karttaliite
Negatiivit:94663

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 02 Kangasala (1987) mk 1:20 000
 X=6814 10-15, Y=2505 40, Z=90

Inventointikohde nro 3: (211-1-0003)
KANGASALA, HUUTIJÄRVI, NUORTO JA VÄÄKSY
kivikautinen asuinpaikka-alue

22

Pk 2141 02 Kangasala itäreuna: X=6815 90, Y=2506 25, Z=90-100
länsireuna: X=6816 05, Y=2506 48, Z=95-100

kirjallisuus:Huurre, 143-145,254; Salo, 105-113

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 2.6 km SE Oriveden ja Sahalahden teiden risteyksien molemmin puolin. Tienrakennuksen vuoksi asuinpaikka-aluetta on laajalti tutkittu.

Tähän asuinpaikka-alueeseen kuuluu 5 erinimistä asuinpaikkaa:

A) NUORTO, LENTOLA Luokka:II
Pk 2141 02 Kangasala; X=6815 96, Y=2506 24, Z=n. 88-92

Rn:o Nuorto 1:26 Lentola (211-432-0001-0026)
omistaja:Seppo ja Elvi Vuolle
Sarsankuja 11, 36270 Kangasala

koekaivaukset:Koskimies 1971
inventointi:Koskimies 1971 (nro 1; Nuorto,Lentola 1)
löydöt:KM 9604:92-95; KM 17921:7; KM 18456; KM 18457
kirjallisuus:Luhio, 29

Kivikautinen asuinpaikka, joka sijaitsee Kyläjärven koillispuolella pienen punaisen saunamökin pihamaalla, kasvihuoneiden pohjoispuolella.

Vuolteen eli Lentolan pihamaalta oli puutarhatöissä löytynyt aikaisemmin kolme tulisijaa, saviastian palanen, hiiltä ja mahdollisesti luunpalanen. Varsinaisia kaivauksia paikalla ei keretty suorittaa.

Paikalla on koekuopittanut Mirja Miettinen vuonna 1971, ja koekuopituksen lisäksi paikalta löytyi myös pintapoimintalöytöjä (kts inventointikertomus ja koekuopituskertomus).

Inventointi 1993:

En kaivannut alueelle koekuoppia; paikalla kierrellessäni en havainnut pintakasvillisuudesta vapailta alueilta löytöjä.

B) HUUTIJÄRVI, AUTIO-LUNDEN Luokka:II

pk 2141 02 Kangasala; Autio; X=6816 02, Y=2506 32, Z=89-90

Rn:o Nuorto 1:27 Takamäki (211-432-0001-0027)
omistaja:Lehto Jarmo Ilmari
Kisarannantie 133, 36270 Kangasala 6

Rn:o Nuorto 1:10 Lammila (211-432-0001-0010)
omistaja:Siromaa Seija Marja-Liisa
Rantamutalantie 55 A 3, 80160 Joensuu 16

Inventointi:Koskimies 1971 (nro 2)
kaivaus:Meinander 1954; Koskimies 1972

löydöt: KM 13433:1-116; KM 13433:192-193; KM 18002:306-307;
 KM 18173; KM 19263:1-620
 kirjallisuus: Salo, 112

Kivikautinen asuinpaikka, joka sijaitsee Oriveden ja Sahalahdenteiden nykyisen risteyksen tuntumassa. Paikalla kaivoi C. F. Meinander Sahalahdentien rakennustöiden vuoksi (KM 13433:1-116), ja Orivesi-Pälkäne tieoikaisun vuoksi Mirja Koskimies vuonna 1972 (KM 19263:1-620).

C) HUUTIJÄRVI, ELOMAA

Luokka: III(?)

pk 2141 02 Kangasala; X=6816 14, Y=2506 52, Z=n. 90

Rn:o Nuorto 1:37 Väinölä (211-432-0001-0037)
 omistaja: Ilonen Esko Ensio
 Sepänjärventie 10, 36270 Kangasala 6

kaivaus: Sarasmo 1956
 inventointi: Koskimies 1971 (nro 3)
 löydöt: HAMEEN MUSEO

Asuinpaikkalöytöjä Elomaan tonttialueelta. Paikalla tutki Esko Sarasmo 1956 alueen talon kohdalta. Osa asuinpaikkaa oli ehtinyt tuhoutua rakennustöissä ennen kaivausta. Nykyisin asuinpaikka on ilmeisesti kokonaan tutkittu.

D) HUUTIJÄRVI, SEPÄNJÄRVI II

Luokka: II

pk 2141 02 Kangasala; X=6816 02, Y=2506 40, Z=n. 90

Rn:o Nuorto 1:29 Rantarinne (211-432-0001-0029)
 omistaja: Siromaa Seija Marja-Liisa
 Rantamutalantie 55 A 3, 80160 Joensuu 16

koekaivaus: Meinander 1954
 kaivaus: Koskimies 1969
 inventointi: Koskimies 1971 (nro 5)
 löydöt: KM 13433:117-122; km 18002:1-305
 kirjallisuus: Salo, 111

Sepänjärven eteläpuolella, Sahalahdentien eteläpuolella on Lundenin maihin kuuluva pieni metsikkö Aution talon ja itäpuolella olevan pellon välillä. Metsikön reunassa on C. F. Meinander kaivannut 1954 Sahalahdentien rakennustöiden vuoksi pienen koekaivauksen. Vuonna 1969 tutkittiin metsikkö kokonaan, koska uusi Orivesi-Pälkäne oikaisu Huutijärven kohdalla oli linjattu kulkemaan tämän metsikön läpi.

E) NUORTO, HUUTOLA

Luokka:II

pk 2141 02 Kangasala; X=6815 94, Y=2506 30, Z=n. 90

Rn: o Nuorto 1:26 Lentola (211-432-0001-0026)

omistaja:Seppo ja Elvi Vuolle

Sarsankuja 11, 36270 Kangasala

koekaivaukset:Koskimies 1971

inventointi:Koskimies 1971 (nro 16)

löydöt:KM 15477; KM 18463:1-6

Kivikautinen asuinpaikka, joka sijaitsee Lentolan puutarhan koillispuolella.

Vuonna 1971 Lentolan koekaivauksen yhteydessä löydettiin Lentolan maihin kuulualta pellolta Huutolan puoleiselta rinteeltä muinaisen uoman etelärannalta asuinpaikkalöytöjä. Löydöt tulivat alueelta, jolla maa oli rusehtavan punaista väriltään. Löytöjä tuli kaikkiaan n. 60-70 m matkalta suunnassa SW-NE ja n. 15 m:n leveydeltä. Asuinpaikka on kyntökerroksen osittain tuhoama, ja siellä ei ole suoritettu kaivauksia.

Inventointi 1993:

Pelto oli aurattu ja oraalla. Paikan tarkastuksen yhteydessä en tehnyt löytöjä.

2 Karttaliitettä

Negatiivit:94615-94617

Diat:27939

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 02 Kangasala (1987) mk 1:20 000
itäreuna: X=6815 90, Y=2506 25, Z=90-100
länsireuna: X=6816 05, Y=2506 48, Z=95-100

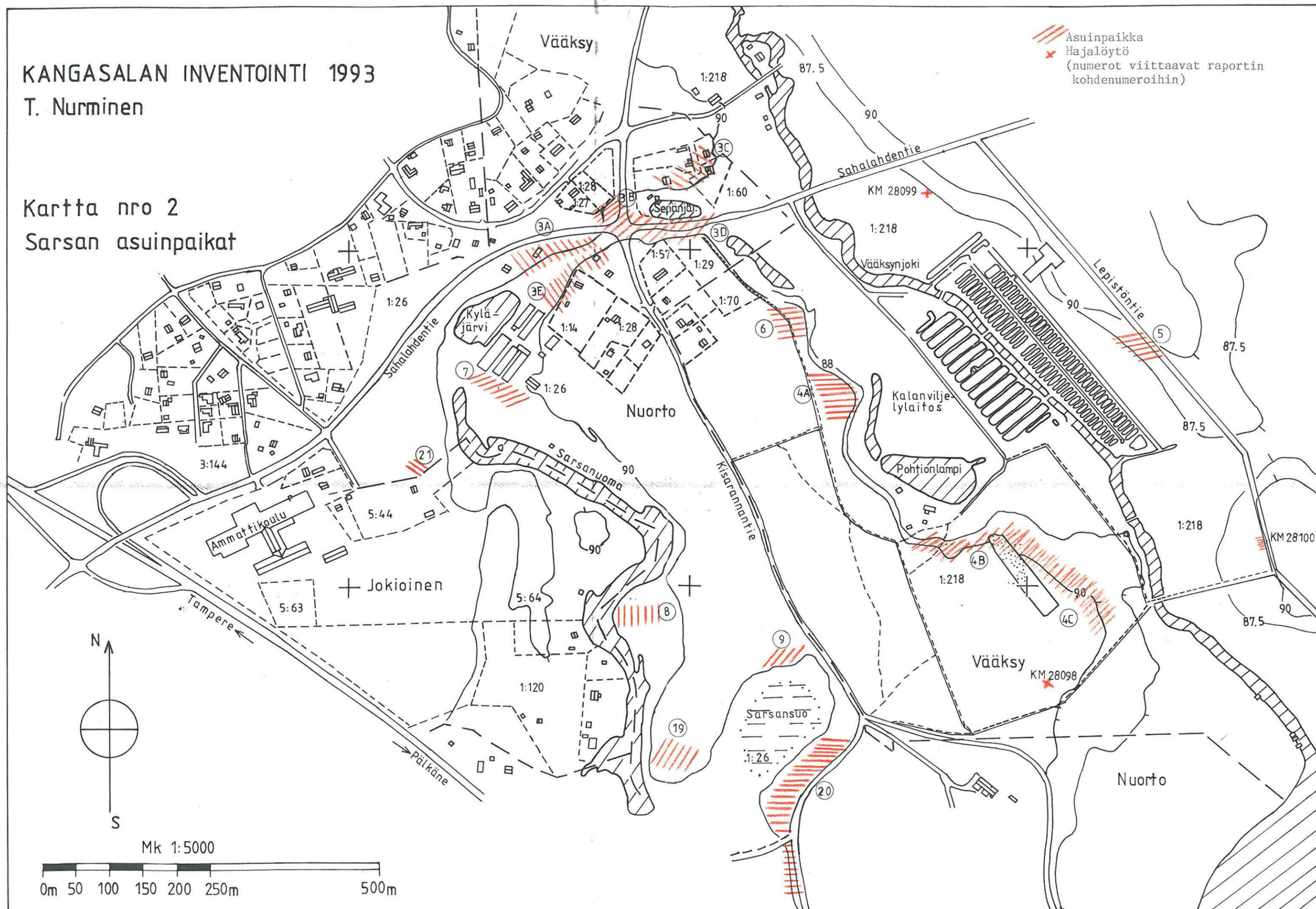

KANGASALAN INVENTOINTI 1993

T. Nurminen

Kartta nro 2

Sarsan asuinpaikat

Inventointikohde nro 4: (211-1-0004)

27

VÄÄKSY, POHTIONJÄRVI
kivikautinen asuinpaikka

Pk 2141 02 Kangasala; X=6815 82, Y=2506 74, Z=n.90

Rn:o Vääksy 1:218 Vääksyn kartano (211-xxx-0001-0218)
omistaja:Leskinen Iris Harriet perik.
Vatapori 17, 36270 Kangasala 6

kaivaukset:Pälsi 1920-21,1923; Koskimies 1965,1966,1967
inventoinnit:Luhon 1939; Koskimies 1971 (nrot 7,8-13)
kirjallisuus:Huurre, 143-145,254; Salo, 105-113

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkosta n. 3.5 km SE Pohtionlammen luoteispuolisessa metsässä ja eteläpuolisella peltoalueella.

Tähän asuinpaikka-alueeseen kuuluu 7 erinimistä asuinpaikkaa:

A) VÄÄKSY, POHTIO I

Luokka:I

pk 2141 02 Kangasala; X=6815 80, Y=2506 72, Z=n. 88-91
kaivaukset:Pälsi 1920,1921,1923; C. F. Meinander 1954
inventointi:Koskimies 1971 (nro 7)
Löydöt: KM 7746:1-8, KM 7757:1-59, KM 7964:73-169, KM 8220:1-29,
KM 11102:1-4, KM 13433:123-191, KM 17921:8-9
kirjallisuus:Huurre, 224; Luhon, 27-28; Salo, 110-111

Alue nykyisin metsäistä hiekkarinnettä, jossa vanhat rantaterassit ovat kokonaisuudessaan näkyvissä. Paikalle on kunnostettu muinaisjäännöspolku, ja siellä on myös nähtävillä rekonstruktio yhdestä Pälsin kaivamasta liedestä. Asuinpaikan kunto hyvä.

B) VÄÄKSY, POHTIO II-IV

Luokka:II-III

pk 2141 02 Kangasala; X=6815 56, Y=2506 96, Z=n. 88-91 keskip.
kaivaukset:Koskimies 1965 (Pohtio II)
Koskimies 1966 (Pohtio III)
Koskimies 1967 (Pohtio IV)
inventointi:Koskimies 1971 (nrot 8-10)
Löydöt: KM 16680:1-17 Pohtionlammen eteläpuoli
KM 16878:1-574 Pohtio II
KM 17104:1-1002 Pohtio III
KM 17340:1-1157 Pohtio IV
KM 17921:10-20 Pohtio II-IV alueelta
KM 18464:1-8 Pohtio II-IV alueelta
KM 19864:1-17 Pohtio II-IV alueelta
KM 20609 Pohtio II-IV alueelta
KM 20684 Pohtio IV
kirjallisuus:Huurre, 217,309; Salo, 109-110

Pellonraivauksessa löytynyt asuinpaikkakokonaisuus, joka nykyisin viljelymaana lukuunottamatta äärimmäisenä lännessä olevaa pientä aluetta (=Pohtio IV). Paikalla kaivanut Mirja Koskimies vuosina 1965-1967.

C) VÄÄKSY, TIILITEHDAS I-III

Luokka: III

pk 2141 02 Kangasala; X=6815 54, Y=2507 08, Z=n. 88-91

kaivaukset: Päläsi 1921 (Tiilitehdas I)

Koskimies 1965 (Tiilitehdas II)

Koskimies 1966 (Tiilitehdas III)

inventointi: Koskimies 1971 (nrot 11-13)

Löydöt: KM 7964:1-72; KM 11101:1-3 Tiilitehdas I

KM 16854:1-244 Tiilitehdas II

KM 17103:1-111 Tiilitehdas III

KM 18464:9-10 Tiilitehdas I-III alueelta

KM 20609 Tiilitehdas II-III

kirjallisuus: Salo, 109-110

Nykyisin viljelysmaana oleva kivikautinen asuinpaikkakokonaisuus, jossa kaivanneet Sakari Päläsi vuonna 1921, ja Mirja Koskimies vuosina 1965 ja 1966.

Inventointi 1993:

Paikan tarkastuksen yhteydessä löytyi pellolta pintapöiminnassa kvartsi-iskoksia (KM 28098) entisten kaivausalueiden eteläpuolelta kohdasta pk 2141 02; X=6815 40, Y=2507 02, Z=n. 90. Iskokset löytyivät pellolla olevan syvänteen koillispuolelta hiekkatien länsipuolelta.

Myös muualla jo tutkitulla peltoalueella oli muutamia kvartsi-iskoksia näkyvillä, joita en kuitenkaan poiminut talteen.

1 Karttaliite (Kts. myös inv. nro 3 karttaliite nro 2)

Negatiivit: 94613, 94624-94628

Diat: 27940

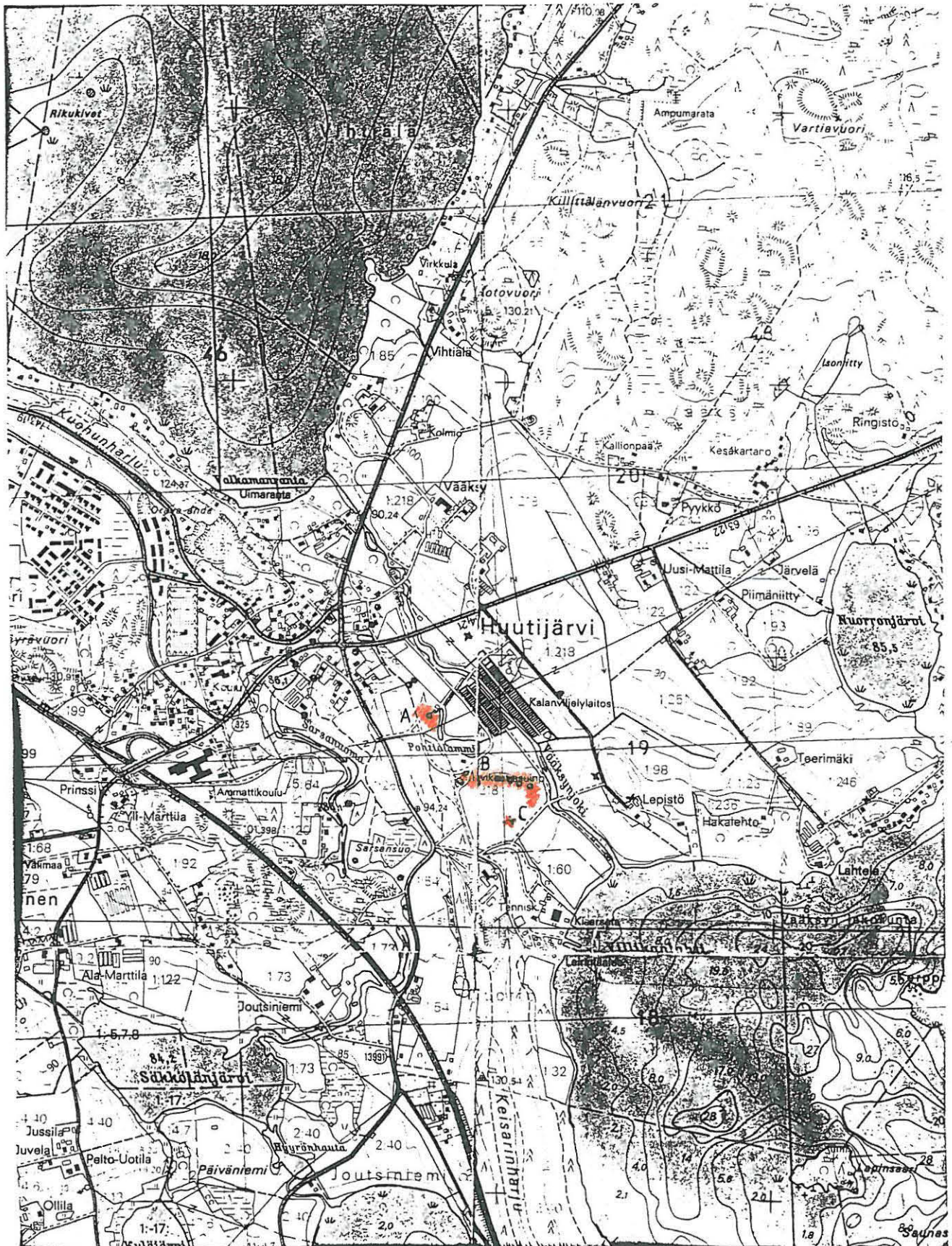
VÄÄKSY, POHTIONJÄRVI

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 02 Kangasala (1987) mk 1:20 000

X=6815 82

Y=2506 74

Z=n.90

Inventointikohde nro 5: (211-1-0005)
 KANGASALA, VÄÄKSY, VÄÄKSYN VANHA PUIMALA
 kivikautinen asuinpaikka

Luokka: II

Pk 2141 02 Kangasala; X=6815 88, Y=2507 16, Z=90

Rn:o Vääksey 1:218 Vääkсын kartano (211-467-0001-0218)
 omistaja: Leskinen Iris Harriet perik.
 Vatapori 17, 36270 Kangasala 6

inventointi: Koskimies 1971 (nro 15); Nurminen 1993
 löydöt: KM 17917:1-3; KM 28099; KM 28100

Paikka sijaitsee n. 3.5 km SE Kangasalan kirkosta Sahalahden-
 tien eteläpuolella pellolla Lepistöön johtavan tien tuntumas-
 sa Pohtion kalanviljelylaitoksen itäpuolella.

Kivikautinen asuinpaikka, jonka Mirja Koskimies löysi vuonna
 1969. Se sijaitsee peltorinteella n. 200 m kaakkoon puimala-
 rakennuksesta ja n. 10-60 m lounaaseen Lepistöön johtavasta
 tiestä. Asuinpaikka on kyntökerroksen osittain tuhoama.
 Pellolla näkyvissä muutama kvartsi-iskos, joita en ottanut
 talteen.

Inventointi 1993:

Vääksey, Lepistöntyry;

Paikan tarkastuksen yhteydessä löytyi pellolta Lepistön talosta
 n. 200 m luoteeseen, Lepistöön johtavan tien länsipuolelta tien
 reunassa kasvavan koivun edustalta kvartsi-iskoksia (KM 28100)
 kohdasta pk 2141 02; X=6815 54, Y=2507 34, Z=n.90.

Iskokset löytyivät n. 40 m pituiselta alueelta (suunnassa N-S)
 tien tuntumasta (tiestä n. 10-15 m päästä). Tien itäpuolelta
 ei iskoksia löytynyt. Pelto oli hiekkaa, eikä siinä ollut
 näkyvillä tummempia kohtia tms. Tämä löytöpaikka sijaitsee n.
 300 m eteläkaakkoon Vääkсын vanhan puimalan asuinpaikasta.

Sahalahdentie;

Paikan tarkastuksen yhteydessä löytyi myös puimalarakennuksen ja
 Sahalahden tien väliseltä pellolta yksi kvartsi-iskos (KM 28099)
 kohdasta pk 2141 02; X=6816 06, Y=2506 88, Z=n.87. Pelto oli hie-
 kaa, eikä siinä ollut näkyvissä mitään tummempia alueita eikä
 mitään muuta kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa. Pelto oli
 oraalla ja poimintaolosuhteet olivat hyvät.

1 Karttaliite (kts. myös inv nro 3 karttaliite nro 2)
 Negatiivit: 94629-94631
 Diat: 27941-27942

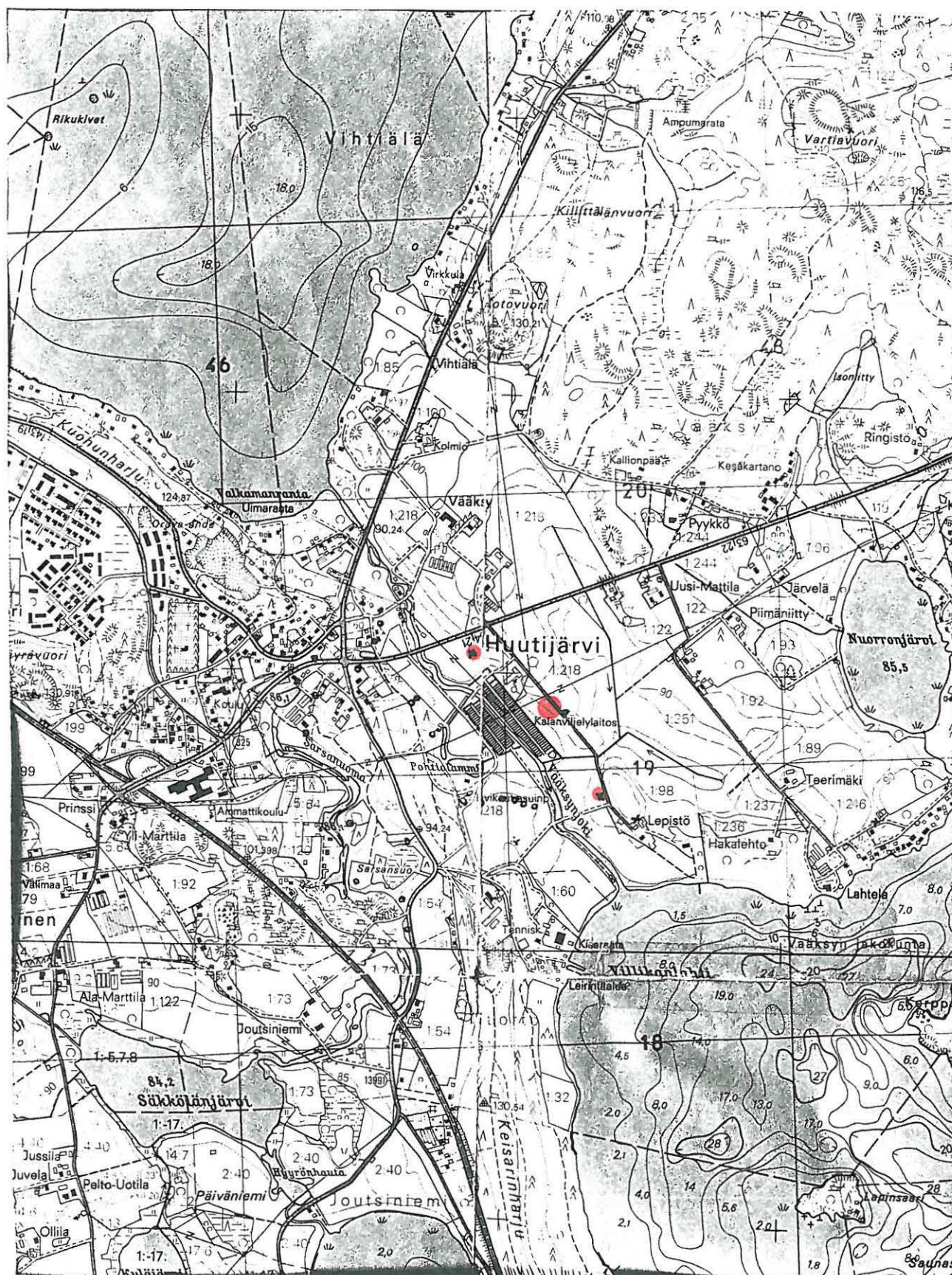
KANGASALAN INVENTOINTI 1993
VÄÄKSY, VÄÄKSYN VANHA PUIMALA

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 02 Kangasala (1987) mk 1:20 000

X=6815 88

$$Y=2507 \quad 16$$

Z=90-95

Inventointikohde nro 6: (211-1-0006)

KANGASALA, VÄÄKSY, SEPÄNJÄRVI 1

kivikautinen asuinpaikka

Luokka: I

Pk 2141 02 Kangasala; X=6815 90, Y=2506 62, Z=90-95
(koordinaatit viittaavat pälsin kaivauspaikkaan v.32)

Rn:o Vääksi 1:218 Vääksyn kartano (211-467-0001-0218)

omistaja: Läskenen Iris Harriet perik.

Vatapori 17, 36270 Kangasala 6

koekaivaus: Päläsi 1921

kaivaukset: Päläsi 1923, 1932

inventointi: Koskimies 1971 (nro 6)

löydöt: KM 8220:30-38; KM 9604:1-91; KM 11091:1-2;

KM 17918:1-4

kirjallisuus: Huurre, 143-145, 217, 309; Luho, 28; Salo, 111

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkosta n. 3.1 km ESE Vääksynjoen lounaispuolella metsässä ja pellolla.

Kivikautinen asuinpaikka, jossa Sakari Päläsi on suorittanut kaivaustutkimuksia vuosina 1921, 1923 ja 1932. Kaivauksissa paikalta on löytynyt mm. kuusi kivettyä tulisijaa. Vuonna 1969 löysi Mirja Koskimies myös Päläsin kaivausalueen länsipuolelta, tien länsipuolella olevan pellon alarinteestä asuinpaikkalöytöjä (KM 17918:1-4).

Inventointi 1993:

Nykyisin paikka on metsäistä hiekkarinnettä, jossa vanhat rantaterassit ovat näkyvissä. Alueelle on kunnostettu virkistyskäyttöön tarkoitettu muinaisjäännöspolku. Hiekkatien pinnalla oli näkyvissä muutama kvartsi-iskos, joita en poiminut talteen. Pelto, jolta Mirja Koskimies pintapoimi löytöjä (KM 17918:1-4) ei ole enää peltona.

1 Karttaliite (kts. myös inv. nro 3 karttaliite nro 2)

Negatiivit: 24614

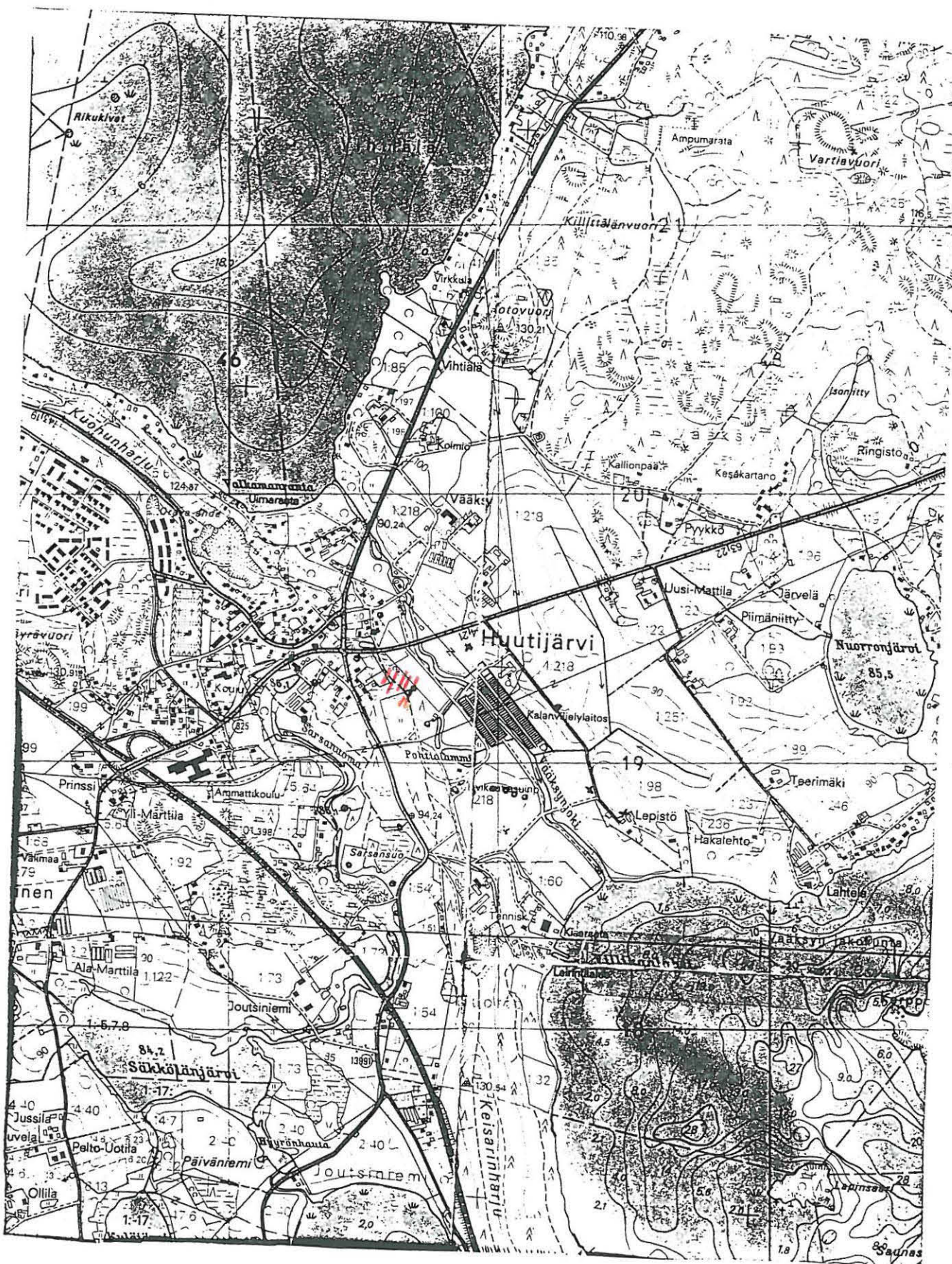
VAAKSY, SEPÄNJÄRVI 1

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 02 Kangasala (1987) mk 1:20 000

X=6815 90

Y=2506 62

Z=90-95

Inventointikohde nro 7: (211-1-0007)

KANGASALA, NUORTO, LENTOLA 1

kivikautinen asuinpaikka

Luokka:II

Pk 2141 02 Kangasala; X=6815 80, Y=2506 28, Z=89-90

Rn:o Nuorto 1:26 Lentola (211-432-0001-0026)

omistaja:Seppo ja Elvi Vuolle

Sarsankuja 11, 36270 Kangasala

inventointi:Koskimies 1971 (nro 17; paikan nimi Lentola 3)

löydöt: KM 17919:1-4; KM 18459:1

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 2.8 km SE, Sarsanuoman rannalla olevalla pellolla Lentolan kasvihuoneiden eteläpuolella.

Kivikautinen asuinpaikka, joka löydettiin vuonna 1969. Paikalla ei ole suoritettu tarkempia tutkimuksia ja asuinpaikka on osaksi kyntökerroksen tuhoama.

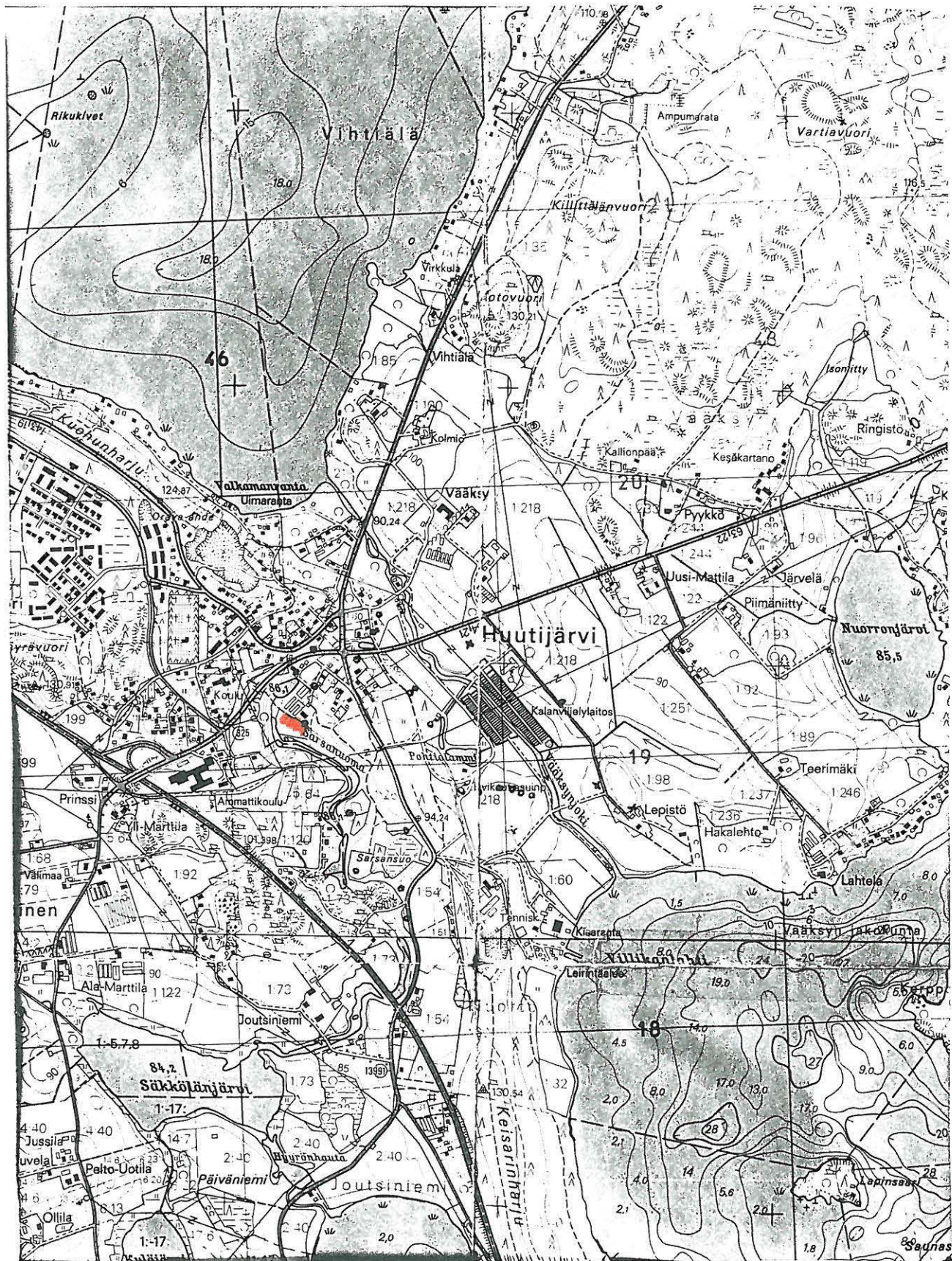
Inventointi 1993:

Asuinpaikka on samassa kunnossa kuin sen löytöhetkellä.

1 Karttaliite (kts. myös inv. nro 3 karttaliite nro 2)

$$Y=2506 \quad 28$$

Z=89-90

Inventointikohde nro 8: (211-1-0008)

KANGASALA, NUORTO, LENTOLA 2

kivikautinen asuinpaikka

Luokka: II

Pk 2141 02 Kangasala; X=6815 46, Y=2506 44, Z=89-90

Rn:o Nuorto 1:26 Lentola (211-432-0001-0026)

omistaja: Seppo ja Elvi Vuolle

Sarsankuja 11, 36270 Kangasala

inventointi: Koskimies 1971 (nro 18)

löydöt: KM 17920:1-3; KM 18458:1

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 3.1 km SE, pienellä peltokumpareella Sarsanuoman Pitkäjärven rannalla, länteen pistävällä niemellä

Kivikautinen asuinpaikka, joka löydettiin vuonna 1969, ja se on osaksi kyntökerroksen tuhoama.

Asuinpaikkaa on nimitetty myös Lentolan Pitkäjärveksi.

Inventointi 1993:

Paikka on samassa kunnossa kuin sen löytöhetkellä. Pellon pinnassa oli näkyvillä tarkastushetkellä muutama kvartsi-iskos, joita en poiminut talteen.

1 Karttaliite (kts. myös inv. nro 3 karttaliite nro 2)

Negatiivit: 94618

Inventointikohde nro 9: (211-1-0009)
KANGASALA, NUORTO, SARSANSUO I
kivikautinen asuinpaikka

Luokka: II

Pk 2141 02 Kangasala; X=6815 40, Y=2506 62; Z=90

Rn:o ~~Nuorto~~ 1:26 Lentola (211-432-0001-0026)
omistaja: Seppo ja Elvi Vuolle
Sarsankuja 11, 36270 Kangasala

inventointi: Luho 1939; Koskimies 1971 (nro 14); Nurminen 1993
löydöt: KM 11100:1-2; KM 17921:1-6; KM 18460:1-2

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkosta n. 3.3 km SE, Sarsan
suon pohjoisreunalla pellolla Kisarannantien lounaispuolella

Inventointi 1993:

Kivikautinen asuinpaikka, jonka Ville Luho löysi inventoinnis-
saan vuonna 1939. Asuinpaikka on etelään viettävässä mäkirin-
teessä, entisen Tampereelta Hämeenlinnaan johtavan maantien
(nykyisin Kisarannantie) lounaispuolella, tien tuntumassa.
Tarkastushetkellä paikalla ei ollut pintakasvillisuudesta
vapaita alueita näkyvillä.

1 Karttaliite (kts. myös inv. nro 3 karttaliite nro 2)
Negatiivi: 94619

Inventointikohde nro 10: (211-1-0010)

KANGASALA, TIIHALA, KAIVANTO

kivikautinen asuinpaikka

Luokka: II

Pk 2141 02 Kangasala; X=6812 82, Y=2507 64, Z=n.95

Rn:o Tiihala 16:18 Rauhala (211-455-0016-0018)

omistaja: Niklas-Salminen Timo-Jussi ja Vanttinen Päivi Maria
Sotkankatu 18 B 55, 37230 Tampere

Rn:o Tiihala 16:23 Koivuranta (211-455-0016-0023)

omistaja: Hakanen Katri Inkeri
Runeberginkatu 19 A 11, 00100 Helsinki

inventointi: Luho 1939, Nurminen 1993

löydöt: KM 9353:1-2; KM 11099:2

kirjallisuus: Luho 1949, 33

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 5.8 km kaakkoon Tampereelta Pälkäneelle johtavan valtatie nro 12 koillispuolella, n. 250 m Kaivannon kanavalta Tampereelle päin pihamaalla ja metsikössä.

LUHO 1939:

Kivikautinen asuinpaikka, itään viettävä terassi Längelmäveden rannalla n. 2.5-3 m järven nykyisen pinnan yläpuolella. Asuinpaikka sijaitsee Kiehelän maalla, Hervan huvilan kohdalla. Paikalle on Tampereelta tasan 25 km ja Hämeenlinnaan 60 km. Maaperä asuinpaikalla on hienoa hiekkaa, väriltään likaisen ruskeata - suklaan väristä - paikoitellen harmahtavaa. Kalle Kaivanto, joka on ollut paikalla maatöissä, kertoi sieltä aikoinaan löydetyn useampia kiviesineitä ja kvartsi-iskoksia, mutta ei saivastianpalasia. Asuinpaikka on kaikesta päättäen pahasti kärsinyt viljelyn takia, jollei kokonaan hävitettykin.

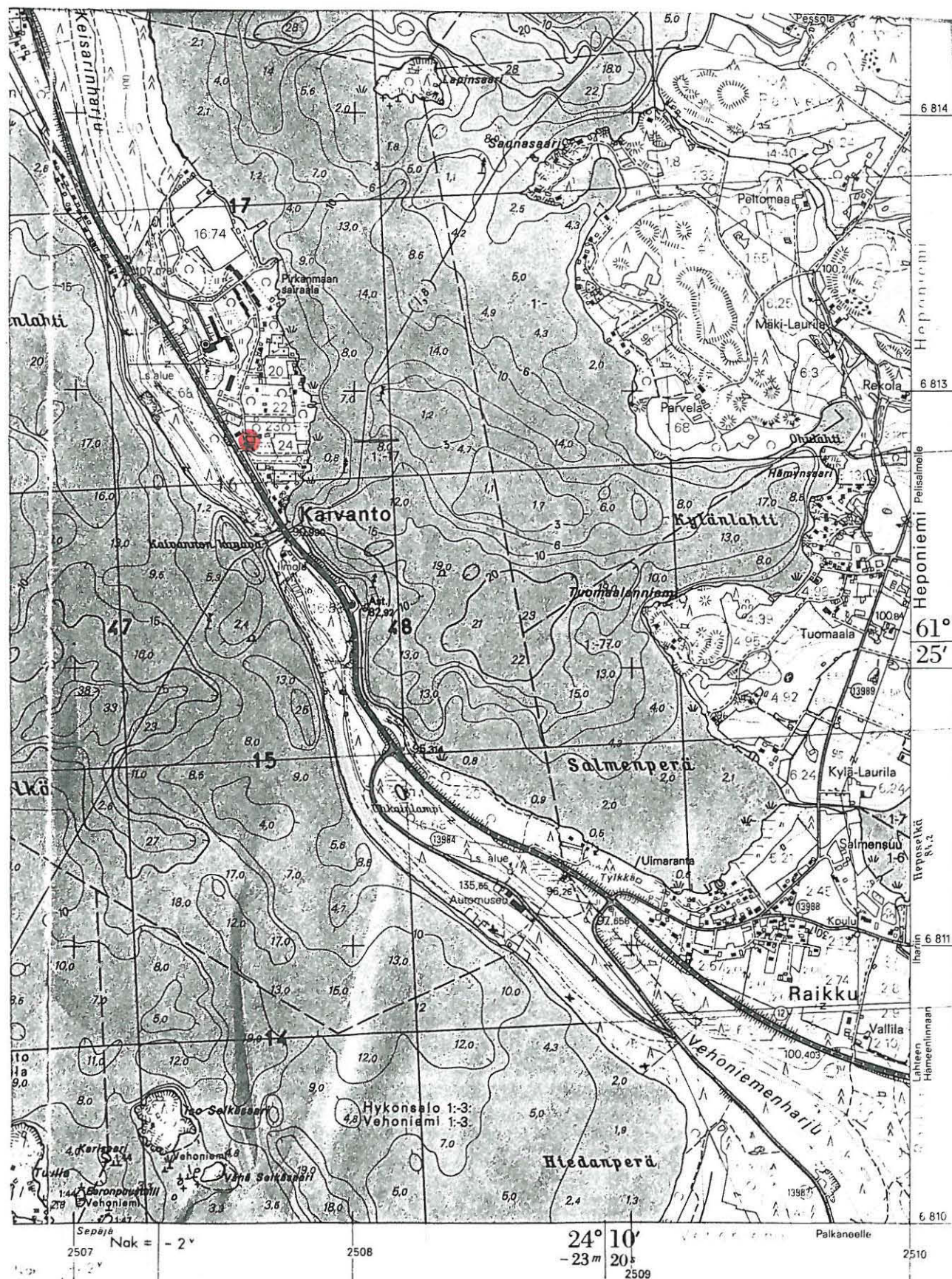
Inventointi 1993:

Nykyisin asuinpaikka on piha-alueita ja lehtipuuvaltaista sekametsää. Paikalla on aiemmin ollut myös peltoa, jota ei enää kuitenkaan viljellä, lukuunottamatta pientä perunapelttoa talon pihassa. Hiekkateiden risteyksessä, sen itäpuolella on näkyvillä merkkejä vanhasta hiekanottopaikasta, joka ei kuitenkaan enää näytä olevan käytössä; muualla alueella ei ollut näkyvissä rikkoutunutta maanpintaa.

Asuinpaikka on ilmeisesti osittain tuhoutunut viljely, pihatms. rakennustöissä, mutta olettaisin rikkoutumatontakin asuinpaikkaa olevan vielä alueella jäljellä.

1 Karttaliite (kts. myös inv. nro 23 karttaliite nro 2)

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 02 Kangasala (1987) mk 1:20 000
 X=6812 82, Y=2507 64, Z=n.95

Inventointikohde nro 11: (211-1-0011)

KANGASALA, VÄNNINSALO, KALLIOSAARI

kiviröykkiö 2 kpl

Luokka: I

Pk 2141 02 Kangasala; X=6810 50, Y=2505 86, Z=n.90

Rn:o Vänninsalo 4:36 Kalliossaari (211-466-0004-0036)

omistaja: Bööck Holger Rafael

Yli-Huikkaalantie 2, 33560 Tampere

inventointi: Luho 1939, Nurminen

tarkastus: Luppi 1990

kirjallisuus: Luho 1949, 69; Salmo, 110; Salo 1981, 473

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 7 km eteläkaakkoon ja n. 2.8 km Kaivannon kanavasta luoteeseen olevalla Kalliossaari-nimisellä saarella, sen korkeimmalla kohdalla pienellä kalliomäellä.

LUHO 1939:

Raunio tai paremminkin ehkä rauniot - näyttää kuin olisi kaksi rauniota toisissaan kiinni - sijaitsevat saaren korkeimmalla kohtaa, paljaan kallion päällä, jolta on laaja näköala joka puolelle Roineelle. Rauniot hajonneita, matalia, päältäpäin katsoen kuin yksikivikertaisia, mutta lähempi tarkastelu osoitti, että "kivikertoja" on useampia; kivet mukulakiven kokoiset. Pikapuolinen tarkastus ei paljastanut muuta kuin hiilensiruja. Suuremman raunion halkaisija n. 6x6 m, pienemmän n. 4x4 m.

Päivi Luppi totesi paikkaa tarkastaessaan, että röykkiöt ovat koskemattomia, ja niiden päällä kasvaa runsaasti sammalta ja jäkälää sekä n. 5 m korkeita heikkokasvuisia mäntyjä ja koivuja.

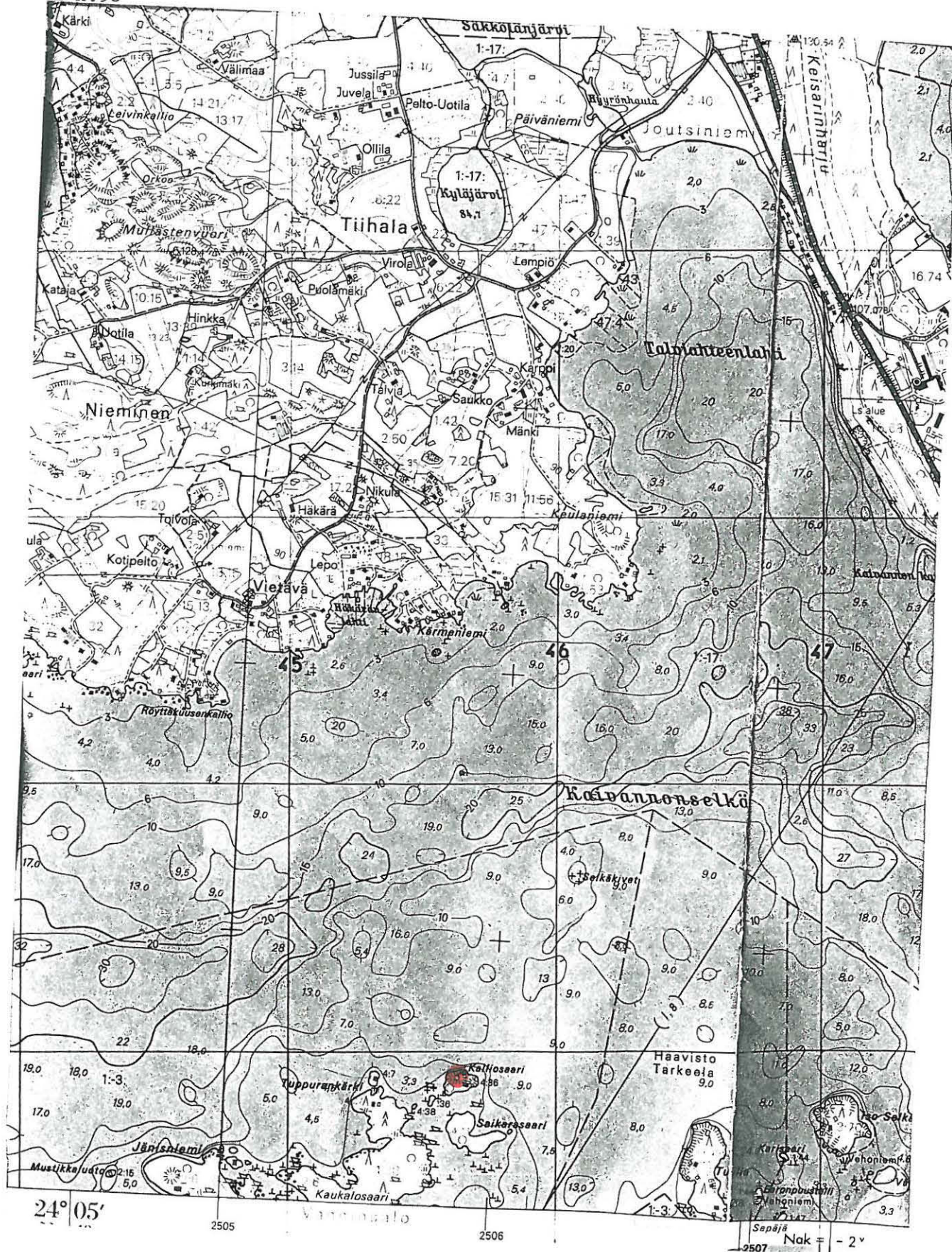
Inventointi 1993:

Tarkastin paikan 1.6.1993, ja mukana oli moottoriveneellä Kangasalan kunnan tarkastusinsinööri Jorma Jauhia. Saarelle on rakennettu kesämökki, joka sijaitsee n. 20-30 m röykkiöistä kaakkoon. Röykkiö on kokonaan paksun sammalkerroksen peittämä, eikä yksittäisiä kiviä ole näkyvissä. Sammaleen alla olevat kivet tuntuvat pienikokoisilta halkaisijaltaan arviolta ehkä vain n. 15 cm kokoisia. Sammalpeitteen alta en kyennyt erottamaan kahta erillistä röykkiötä, vaan yhtenäisen kiveysalueen, jonka koko oli n. 9 m (SW-NE-suunnassa) x 5 m (NW-SE-suunnassa). Röykkiö(t) on hyvässä kunnossa, eikä siihen ainakaan viime aikoina ole kajottu. Röykkiön päällä kasvaa muutama nuori mänty. Röykkiön lounaispuolelle, sen välittömään läheisyyteen kallion laelle on pystytetty lipputanko, mutta itse röykkiö vaikuttaa myöskin ko. lipputangon edustalta ehjältä ja kajoamattomalta.

1 Karttaliite

Diat: 27795

X=6810 50

$$Y=2505.86$$
$$Z = n \cdot 90$$

Inventointikohde nro 12: (211-1-0012)
 KANGASALA, HYKÖNSALO, JAAKKOLA
 rautakautinen kalmisto ja asuinpaikka

Luokka: II

Pk 2141 01 Saarikylät
 A: X=6807 55, Y=2508 70, Z=n. 90
 B: X=6807 62, Y=2508 85, Z=n. 90

Rn:o Hykönsalo 3:8 Jaakkola (211-408-0003-0008)
 omistaja: (Jaakkola Juhon, Jaakkola Liisan, Jaakkola Marjan)
 Maatalousyhtymä Jaakkola
 Saarikyläntie 199, 36570 Kaivanto

peltojen saartamaa viljelemätöntä karikkoa ja pihamaata
 inventointi: Luho 1939, Nurminen ja Soininen O.
 tarkastus: Soininen Olli 1993
 löydöt: KM 2525:287; KM 6001:1-4; KM 28096
 kirjallisuus: Luho, 68-69; Salmo, 110

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkosta n. 11 km SE Hykönsalon-
 saaren eteläosassa, Roineen Tossanselän koillispuolella, Saari-
 kyläntien eteläpuolella

Hykönsalon Jaakkolan pellolta on löydetty 1800-luvulla soikea
 tuluskivi (KM 2525:287), ja n. vuonna 1909 löydettiin talon
 maalta merovinkiaikaan ajoittuvat rautainen keihäänkärki, 2
 veitsenterää ja 2 putkikirvestä (KM 6001:1-4). Esineet löy-
 tyivät Jaakkolan talosta n. 200-250 m lounaaseen olevalla
 kivikkoisella mäellä, joka on nyt kokonaan viljeltyä.
 Kaivauksia ei paikalla ole tehty.
 Jaakkolan emännän Liisa Jaakkolan mukaan kyseiset rautaesi-
 neet ovat peräisin nykyisten peltosaarekkeiden ja Saariky-
 läntien väliseltä alueelta (pk 2141 01; X=6807 60, Y=2508 66,
 Z=n.90), jota tuolloin raivattiin pelloksi, ja jossa nykyisin on
 näkyvillä pieni avokallio, jota ympäröivä pelto erottuu muus-
 ta peltoalueesta selvästi kivisempänä.

Inventointi 1993:

Tarkastimme paikan yhdessä museoviraston aluesuunnittelija Olli
 Soinisen kanssa, koska alueesta haluttiin myös lausuntopyyntö
 rantakaavaa varten.
 Tarkastuksen yhteydessä Jaakkolan talon maille kaivettiin 15
 koekuoppaa (kts. karttaliite nro 2), joista kahdesta koekuopasta
 löydettiin merkkejä muinaisjäännöksestä.

A: Jaakkolan tilan pihapiiri:

Jaakkolan tilan piha-alueella päärakennuksen eteläpuolella on
 vanha omenapuutarha, joka eteläosassaan muuttuu kiviseksi ja
 kallioiseksi haka-alueeksi, jota on käytetty vuoteen 1990 as-
 ti karjan pihalaitumena.

KOEKUOPPA 3, joka sijaitsi Jaakkolan piha-alueella, pääraken-
 nuksen eteläpuolisen omenapuutarhan eteläreunassa alueella,
 josta emäntä Liisa Jaakkolan mukaan oli 50-60-lukujen vaih-
 teessa tullut maata kaivettaessa esiin nokinen kiveys noin
 puolen metrin syvyydestä. Ko. kohdalla on suuri (halk.1-1.5m)
 kivi, jonka ympärillä on kehän muodossa (halk.1.5-2m) useita

pienempiä kiviä (halk.20-40sm). Kohdan länsipuolella maa ko-
hoaa loivaksi heinittyneeksi kallioksi. Aivan keskuskiven
pohjoispuolella kasvaa puutarhan laitimmainen omenapuu. Maape-
rä paikalla on kuohkeaa multaa, jossa on hiilen muruja sekä
kaksi pientä keramiikanpalaa (KM 28096:2). Multakerroksen
paksuus oli noin 50 sm, jonka alta paljastui vaalea soranse-
kainen hiekka. Saviaineksensa perusteella rautakautiseksi
ajoitettavat keramiikanpalat löytyivät sekoittuneesta multa-
kerroksesta, ja onkin todennäköistä, että ne ovat peräisin
paikalta aiemmin löytyneestä liedestä.
Koekuopan itäpuolelle kallion kupeeseen tehtiin myös kaksi
lapionpistoaa, mutta mullassa esiintyviä hiilenmurusia lukuun-
ottamatta mitään poikkeavaa ei havaittu.
Itse puutarhan alueelle ei tehty koekuoppia.

Merkit Jaakkolan tilan puutarhassa viittaavat rautakautiseen
asuinpaikkaan, joka on todennäköisesti ainakin osittain tu-
houtunut (Luokka II-III).

B: Keskimmäinen peltosaareke

KOEKUOPPA 6 sijaitsi Jaakkolan tilan ^{loivalla} itäpuolisella pellolla
olevalla keskimmäisellä peltosaarekkeella, joka on kooltaan
n. 25mx15mx2m, ja sillä kasvaa muutamien nuorten lehtipuiden
lisäksi nuoria mäntyjä ja katajia. Paikoin on näkyvissä avo-
kallio ja aluskasvillisuuden alta on havaittavissa kivikkoa.
Koekuoppa sijaitsi saarekkeen luoteispäässä sen keskivaiheilla
ja heti pintaturpeen alta paljastui vahva nokimaakerros, jossa
oli keramiikkaa (KM 28096:1) ja palanutta luuta, jota kuitenkin
oli niin vähän, ettei sitä saatu talteen. Kuoppaa ei kaivettu
syvemmälle, ja pintaturve laskettiin takaisin paikalleen.
Todennäköisesti kyseessä on polttokenttäkalmisto, myös keramii-
kanpalojen saviaines viittaa rautakautisuuteen.

Merkit Jaakkolan tilan keskimmäisellä peltosaarekkeella viittaa-
vat rautakautiseen kalmistoon, joka on toistaiseksi säilynyt
koskemattomana.

Muualta Jaakkolan tilan alueelta ei löydetty merkkejä kiinteistä
muinaisjäännöksistä.

Kts. myös Olli Soinisen tarkastuskertomus 1993.

2 Karttaliitettä
Diat: 27933-27936

Inventointikohde nro 13: (211-1-0013)
KANGASALA, APAJANPOHJA, VIIANPERÄNKORPI
kivikautinen kalastuspaikka

48

Luokka:II

Pk 2141 01 Saarikylät; X=6807 18, Y=2507 00, Z=n. 85

Rn:o Apajanpohja 1:11 Kottila (211-402-0001-0011)
omistaja:Virtanen Matti Vihtori perik.
Saarikyläentie 301, 36570 Kaivanto

Rn:o Haavisto 1:19 Viia (211-402-0001-0019)
omistaja:Haavisto Arto Kalervo
Viianperäntie 88, 36570 Kaivanto

inventointi:Luho 1939, Nurminen 1993
löydöt:KM 7965:5-10
kirjallisuus:Luho 1949,35-37

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 10 km itäkaakkoon
Saarikylässä Roineen Viianlahden lounaisrannalla, Viianperän
pohjukassa olevalla suolla, n. 150 m rannasta.

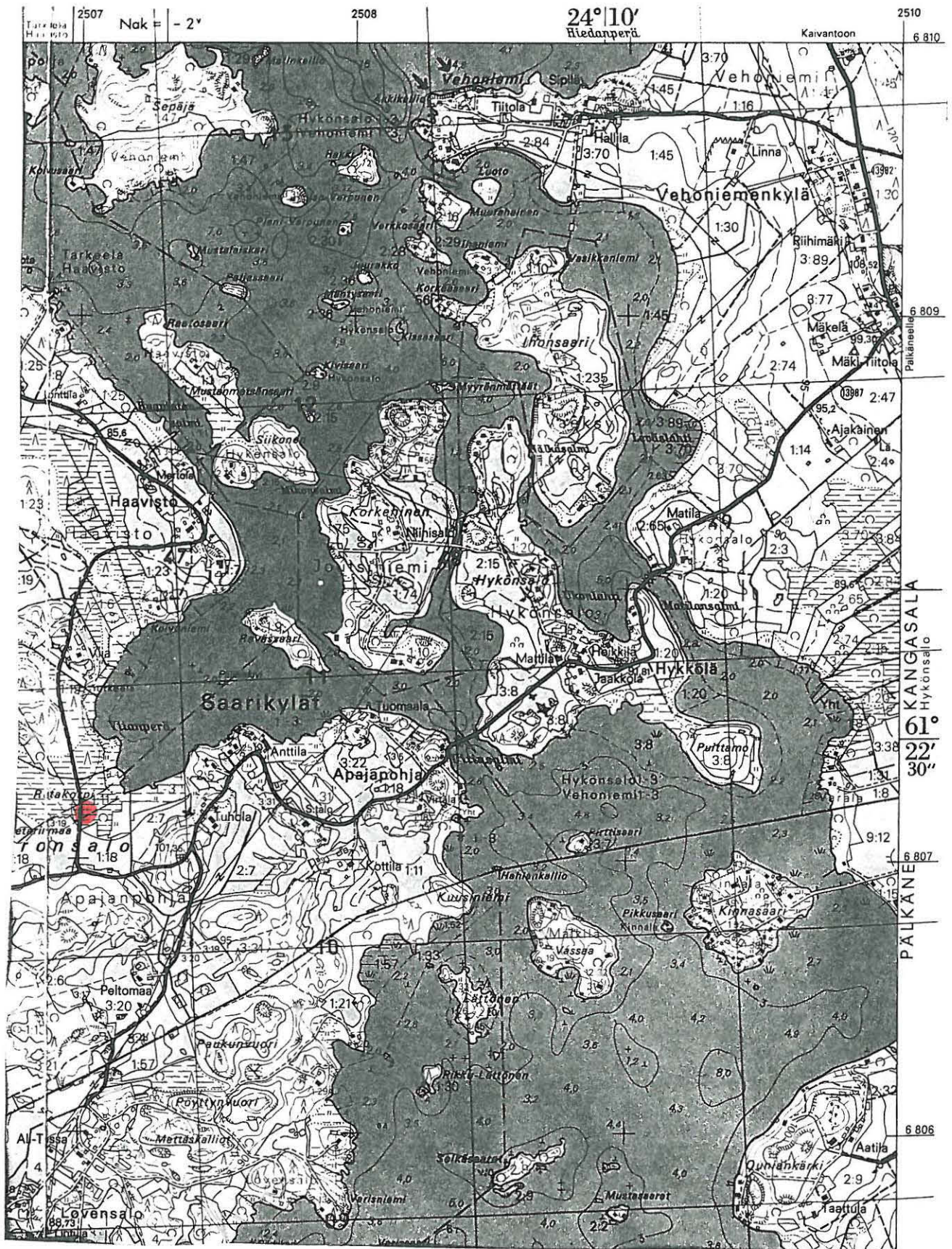
LUHO 1949, 35-37:

Sakari ja Artturi Virtanen löysivät syksyllä 1920 rutaa ajaes-
saan parisenkymmentä verkon painokiveä, joista Kansallismuseon
kokoelmiin on saatu vain 6 kpl (KM 7965:5-10). Painot on teh-
ty siten, että katajaiseen renkaaseen oli sen sisäpuoliseen reu-
naan kiinnitetty kapealla tuohinauhalla pieni kivi. Löytäjien
kertoman mukaan oli painoja ja suippopäisiä männystä tehtyjä
nappulan muotoisia kohoja (kateissa) ollut tiheässä ehkä 4 sylen
matkalla. Kiveksien ja kohojen välillä arvelivat löytäjät olleen
n. 2 kyynärää, mikä olisi siis ollut happaan korkeus. Verkon
silmät olivat olleet vähän suurempia kuin särki- tai muikkuver-
kossa (n. 40-50 mm). Silmälanka oli ollut vahvuudeltaan n. 12
säkeistä kalastajalankaa ja paulalanka lähes 0.5 tuuman vahvuis-
ta ja kierrettyä. Kivesten ja kohojen löytösuhteista päätellen
on verkko ollut levällään ja nähtävästi makaavassa asennossa.
Se oli ollut n. 3 kyynärää vahvan turvekerroksen alaosassa, lä-
hellä savipohjaa. Tästä päätellen verkon on täytynyt jäädä lah-
teen kohta turpeen muodostumisen alkaessa, joka Auerin mukaan
on alkanut kuusen tulon jälkeen, myöhäisintään n. v. 1000 e.Kr.
Tästä löytöpaikasta n. 75 m luoteeseen löysi talollisen poika
Paavo Tuhola n. v. 1935 ajaessaan rutaa Viianperän korvesta n.
1.5 m syvyydestä yksipuisen haapion, josta sai vain keulan ylös,
loppuosan jäädessä suohon. Samalta paikalta on löytynyt myös
nahkapohjainen suksi, joka sittemmin on joutunut kateisiin, ja
tuohella pieneen kaareen kiinnitettynä verkonkiveksiä, jotka
niinikään ovat hukassa. Paikalla oli ollut myös vaajarivi, joka
löytäjän mukaan muistutti talasta, katiskanaitaa, lohipatoa tai
jotain muuta sen tapaista. Löytösyvyydestä päätellen Paavo Tuho-
lan löytö on samanikäinen aikaisemmin löydettyjen verkonjäännös-
ten kanssa.

Inventointi 1993:
Nykyisin alue näyttää hyväkuntoiselta ja koskemattomalta.

1 Karttaliite
Negatiivit:94595-94596

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 01 Saarikylät (1987)

X=6807 13, Y=2507 00, Z=n.85

Inventointikohde nro 14: (211-1-0014)

50

KANGASALA, VEHONIEMI, MATILA

tuhoutunut rautakautinen kalmisto

Luokka: III

Pk 2141 01; X=6808 25, Y=2509 16, Z=90

Rn:o Vehoniemi 2:65 Matila (211-463-0002-0065)

omistaja: Heikkilä Jaakko ja Pirkko

Pispalanharju 3, 33250 Tampere

inventointi: Luho 1939, Nurminen 1993

tarkastus: Rinne 1905

löydöt: KM 4257

kirjallisuus: Luho 1949, 67-68; Salmo 1952, 109-110

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 10 km SE Roineen rannalla Matilansalmessa, Ukonlahden ja Leväslahden välille muodostuneessa niemessä Saarikyläntien luoteispuolella.

Syksyllä 1903 lahjoitettiin Kansallismuseolle ns. suomalainen kilvenkupura (KM 4257:2) ja rautaveitsi (KM 4257:3), jotka oli löytänyt edellisenä syksynä palstatilallinen Juho Savikko raivatuksaan aluetta viljelyksille Vehoniemen Kylä-Tiitolan maalta. Ennen raivausta maa oli ollut kauttaaltaan kivistä, ja muutamissa paikoin oli ollut raunion tapaisia ison kiven ympärillä, ja eräästä tällaisesta oli löydöt tulleet.

Löytöjen johdosta Juhani Rinne kävi paikalla vuonna 1905, ja totesi että mainittujen raunioiden jäljiltä pellossa oli vielä jäljellä isoja maakiviä, joiden ympärille oli kasattu maasta irroitettuja kiviä. Maa oli isompien maakivien ympärillä hyvin mustaa ja hiilensekaista. Lähempiä tutkimuksia ei tuolloin voitu suorittaa, koska pellossa kasvoi tuuheaa perunaa.

Ville Luho tarkastaessa paikkaa inventointinsa yhteydessä vuonna 1939 totesi alueen olevan raivatun täysin pelloksi, ja kalmiston ilmeisesti raivauksen yhteydessä tuhoutuneen.

Inventointi 1993:

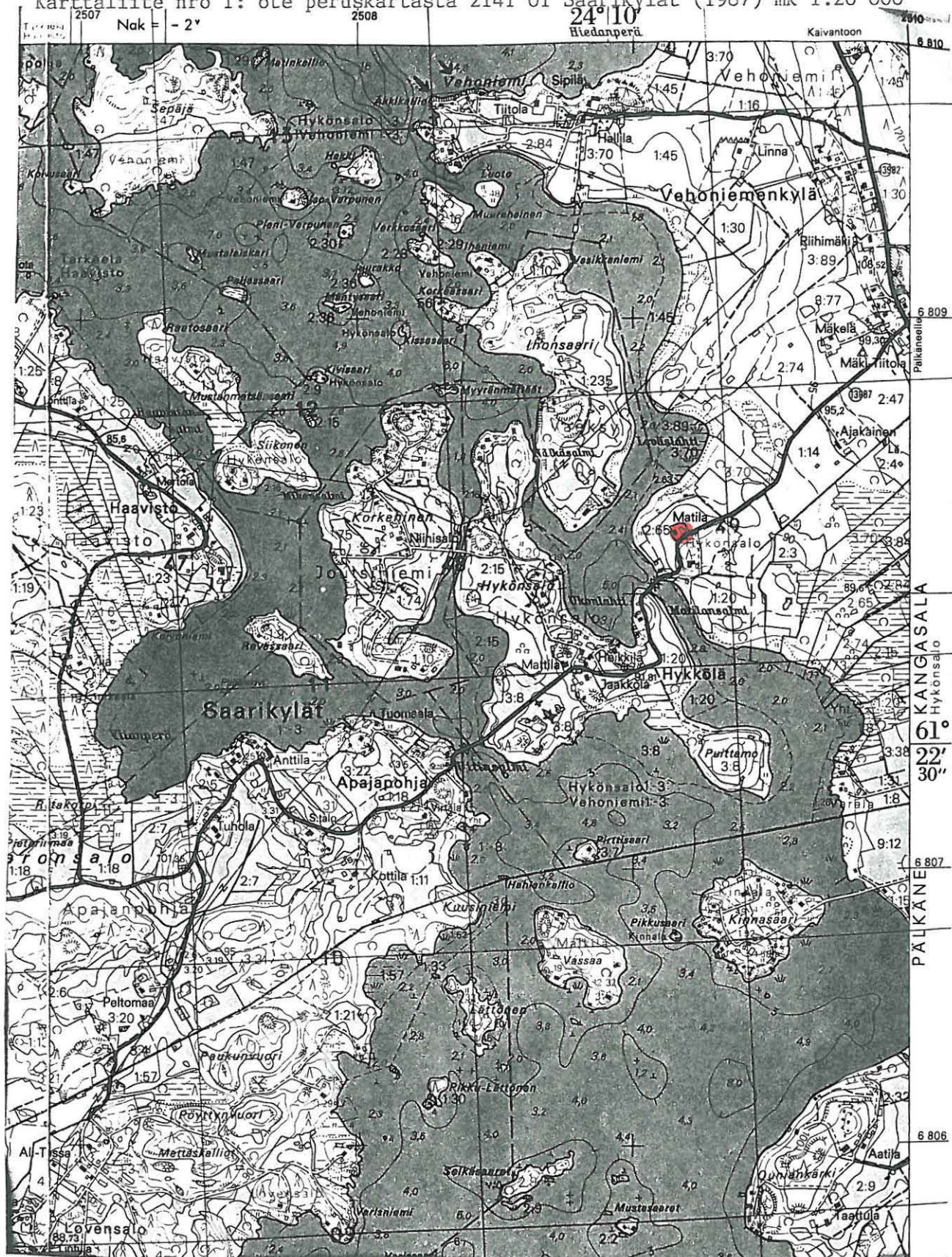
Pintapoimieissa peltoa, en havainnut mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa. Pellolla ei ollut havaittavissa mitään tummempia hiilikohtia tms., eikä myöskään suurempia kiviä. Tarkastusajankohtana tilan pihamaalla oli ilmeisesti jotain suurempia rakennustöitä meneillään, koska piha oli täynnä erilaista rakennusmateriaalia, mutta isäntäväkeä en tavoittanut. Ilmeisesti Matilan alueella ollut rautakautinen kalmisto on täysin tuhoutunut. En havainnut alueelta mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa.

2 Karttaliitettä

KANGASALAN INVENTOINTI 1993

VEHONIEMI, MATILA

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 01 Saarikylät (1987) mk 1:20 000

X=6808 25, Y=2509 16, Z=90

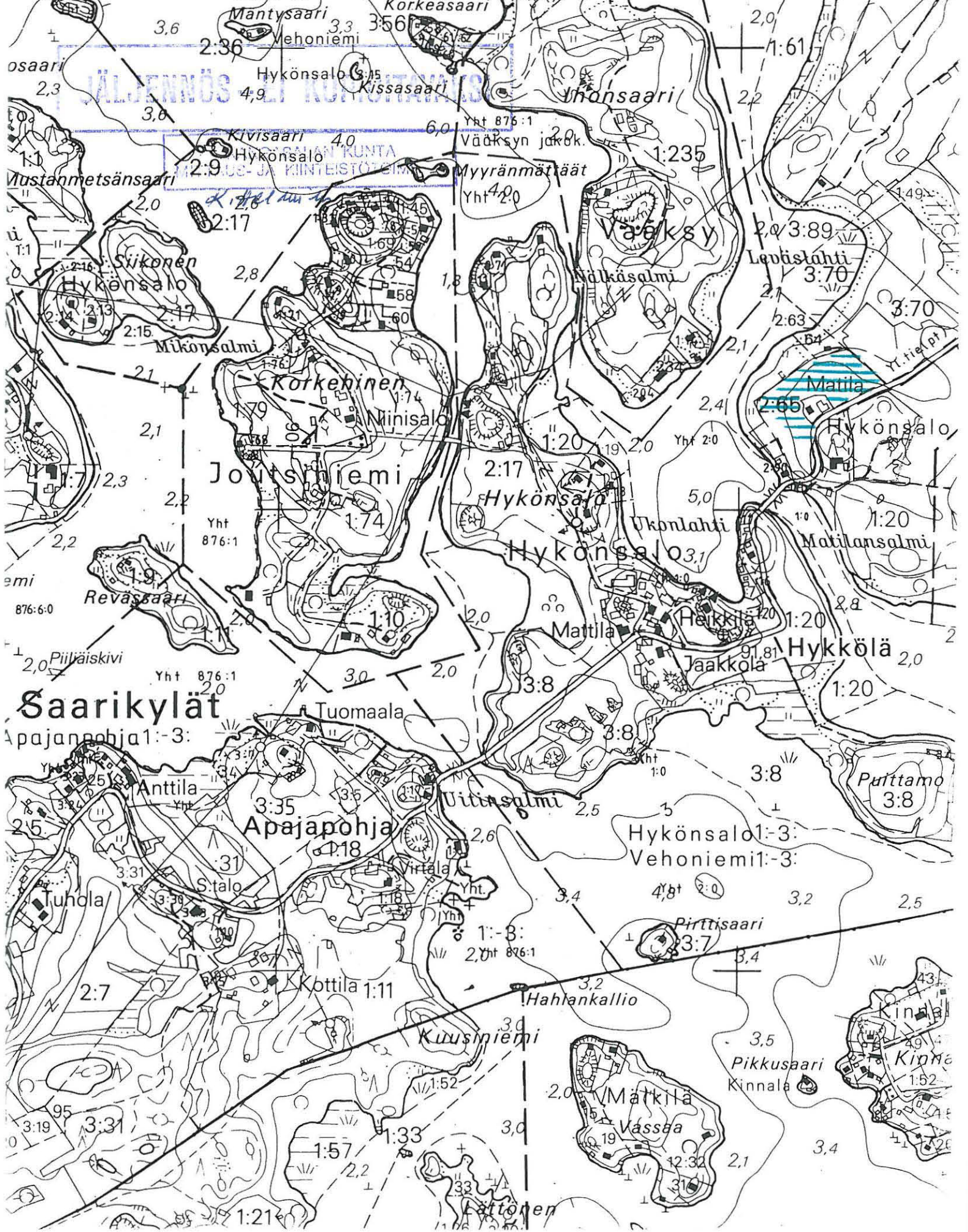
KANGASALAN INVENTOINTI 1993

VEHONIEMI, MATILA

Karttaliite nro 2

Pintapöimittu alue

raja

Inventointikohde nro 15: (211-1-0015)

53

KANGASALA, RARONSALO, HUHTAMÄKI

kiviröykkiö

Luokka: I

Pk 2141 01 Saarikylät; X=6807 10; Y=2505 34, Z=80

(Huom! peruskartalla (1987) röykkiö muutaman mm liikaa NW)

Rn:o Raronsalo 3:4 (211-443-0003-0004)

omistaja: Hilikka Knuuttila-Köppä

Luokkaala, 36200 Kangasala

inventointi: Luho 1939, Nurminen 1993

kirjallisuus: Heikel, 71; Luho, 69; Salmo, 110; Salo, 219 ja 473

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkosta n. 10 km SSE, Raronsalon-saaren länsirannalla n. 10 m rannasta; n. 100 m merimerkistä SE ja n. 100 m rantamökistä NW.

LUHO 1939:

Raunio n. 6 x 6 m, sijaitsee kalliolla, ei kuitenkaan sen korkeimmalla kohdalla. Tätäkin rauniota ovat aarteiden etsijät penkoneet; kivet vielä osittain jäljellä. Raunio kivet jotakuinkin samankokoisia, noin hevosenpään suuruisia - ollut ehkä alunperin läpimitaltaan pienempi kuin nykyisin. Kaskesraunio se, paikannimestä huolimatta, tuskin voi olla; ympäristö näet aivan kalliosta, kaskiviljelyynkin kelpaamatonta. Heikel tietää tästä rauniosta "kiviä muuluteltun alas ja vedetyn kiukaisiin sekä muihin tarpeisiin, jotta se nyt on hajalla, vaikka ennen oli yhtenä kasana".

Inventointi 1993:

Muodoltaan soikeahko (n. 5x7 m) kivistä kalliopohjalle kasattu kiviröykkiö, jonka etäisyys rannasta n. 10 m. Röykkiön luoteisosassa matalahko kuopanne. Röykkiön keskellä kasvaa varresta mutkalla oleva koivu sekä mänty, ja se on sammaleen peitossa. Se on hyvässä kunnossa.

Maanomistaja Hilikka Knuuttila-Köppä kertoi suunnittelevansa toisen rantamökin rakentamista tontille joskus tulevaisuudessa.

2 Karttaliitettä

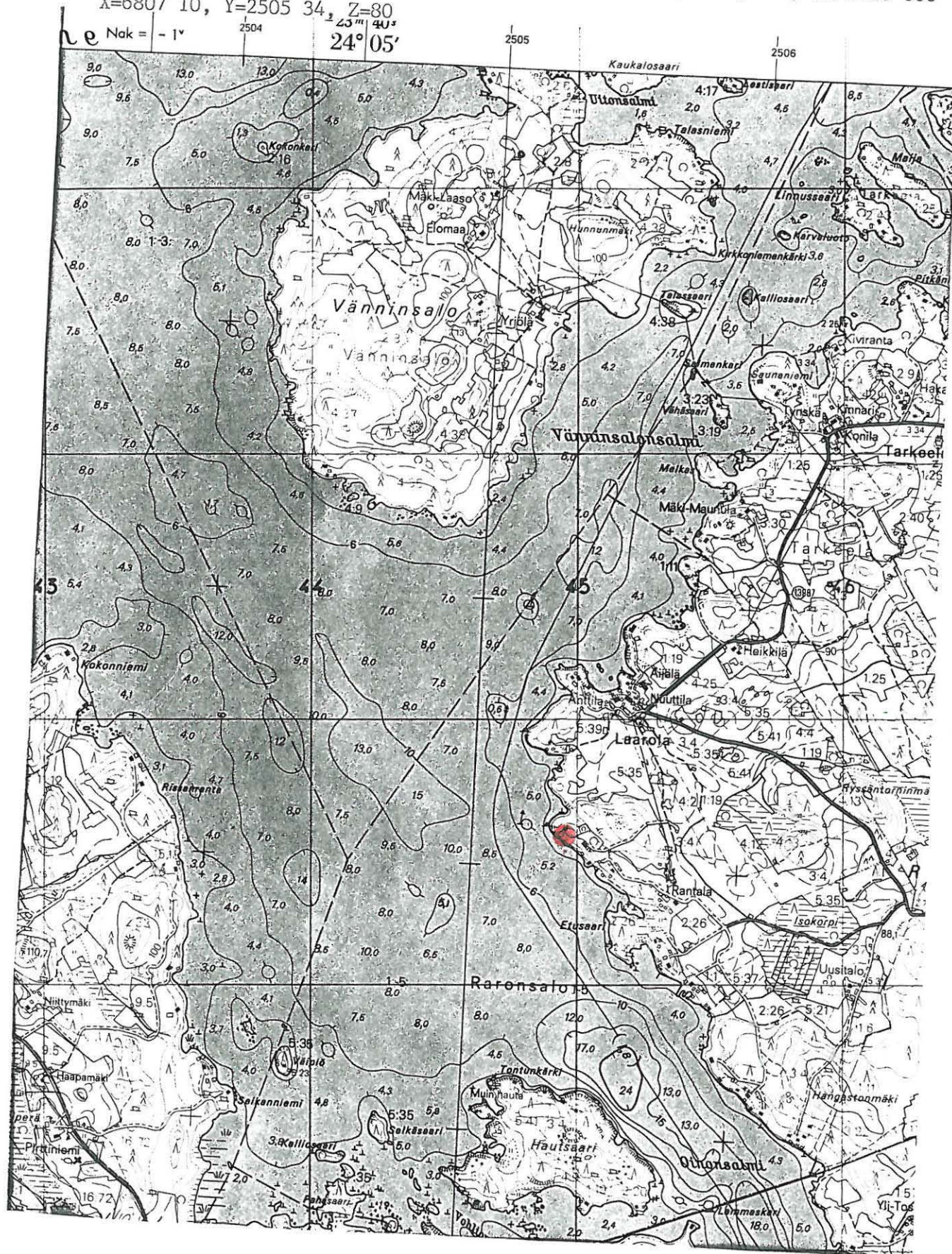
Negatiivit: 94594

Diat: 27791

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 01 Saarikylät (1987) mk 1:20 000

X=6807 10, Y=2505 34, Z=80

Nok = - 1° 24° 05'

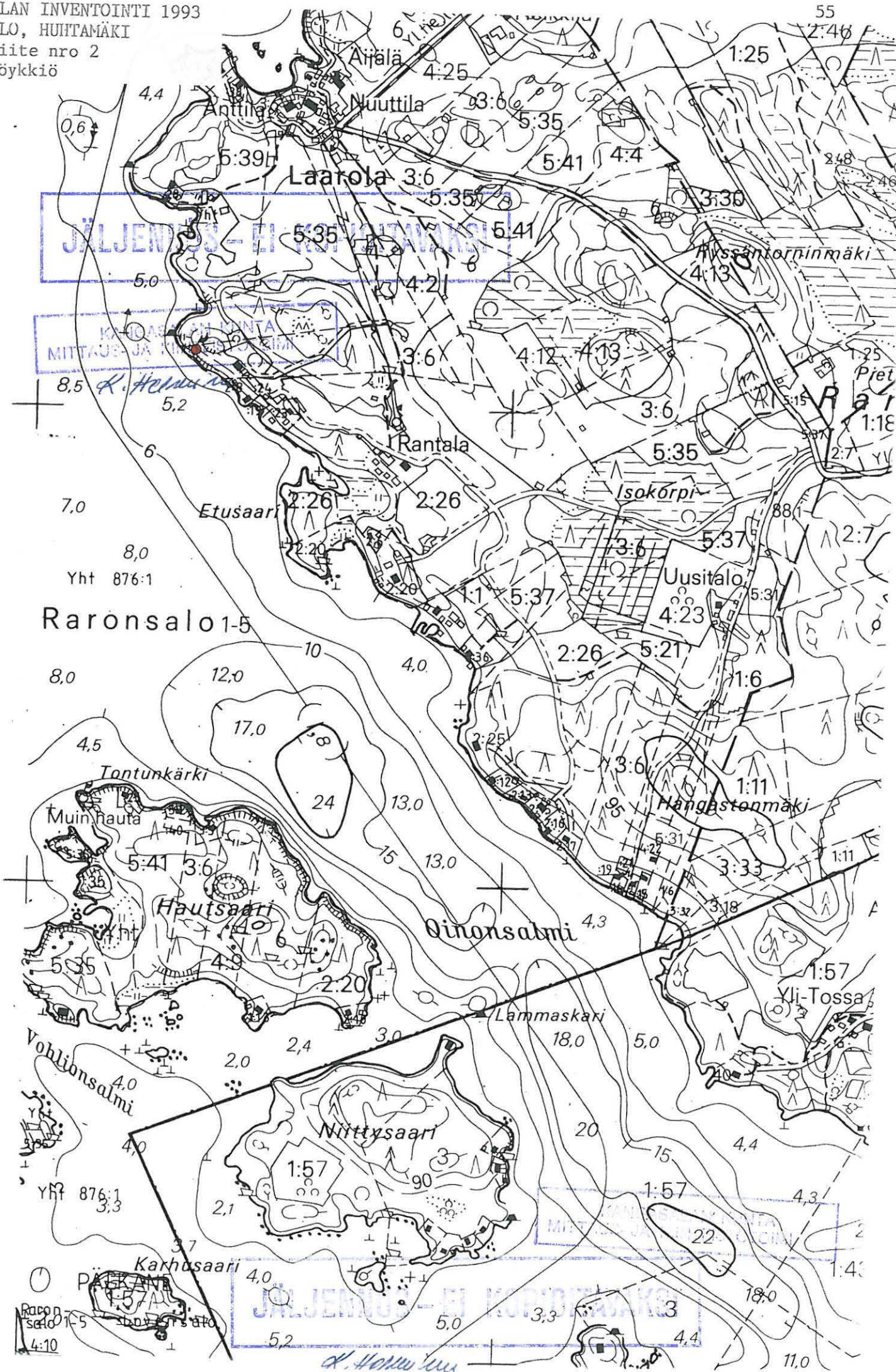

KANGASALAN INVENTOINTI 1993

RARONSALO, HUITTAMÄKI

Karttaliite nro 2

● Kiviröykkiö

Inventointikohde nro 16: (211-1-0016)

56

KANGASALA, RARONSALO, HAUTASAARI

kiviröykkiö

Luokka: II

Pk 2141 01 Saarikylät; X=6806 18, Y=2505 12, Z=85

(Huom! peruskartalla (1987) röykkiö liikaa NW; täystyisi olla lounaispuolisen siirtolohkareen kaakkoispuolella)

Rn:o Raronsalo 5:41 Laukanen (211-443-0005-0041)

omistaja: Hilikka Knuuttila-Köppä

Luukkaala, 36200 Kangasala

inventointi: Luho 1939, Nurminen 1993

kirjallisuus: Heikel, 71; Luho, 69; Salmo, 110; Salo, 219 ja 473

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 11 km SSE, Roineen Hautasaareissa, sen luoteisosassa, Tontunkärki-nimisellä niemellä. Hautasaari sijaitsee Pälkäneen rajalla Raronsalon ja Kuohenmaan välissä.

Luho 1939:

Raunio n. 8x8 m, sijaitsee Hautsaaren (ent. Hautasaari) pohjoiskärjessä, korkean puoleisella kalliolla, jolta laaja näköala Roineelle; niemekkeellä, jota nimitetään Tontunkärjeksi l. Hiidenloveksi. Rauniossa -miltei kokonaan hävitetty- näyttää olleen suuremmista kivistä kuin keskuskivet tehty kehän tapainen. Raronsalon Yli-Anttilan vanha isäntä kertoi kalamiesten sitä penkoneen ajan kuluksaan ja aarteiden toivossa. Osa hajoitetuista kivistä koottu jälkeensä yhteen raunion keskivaiheille, suurimman osan ollessa alhalla jyrkänteen juurella vedenrajassa. Heikel tietää rauniosta otetuista kivistä tehdyn myllynkiviä. Hautasaari sijaitsee Roineen eteläosassa lähellä Pälkäneen rajaa siten, että rajalinja kulkee saaren etelä kärjitse.

Inventointi 1993:

mukanani kohteen tarkastamisessa oli Kangasalan kunnan insinööri Jorma Jauhia. Hautsaaren pohjoiskärjessä, Tontunkärki-nimisellä niemekkeellä on kaksi isoa siirtolohkareta, jotka on merkitty peruskarttaan, ja joiden keskinäinen etäisyys on n. 5 m. Peruskarttaan on kohde merkitty lounaispuolisen siirtolohkareen luoteispuolelle; paikalla on halkaisijaltaan n. 30-100 sm kokoisia kiviä, jotka ovat mielestäni luontaisia. Alueen rannat ovat luontaisestikin hyvin kivisiä.

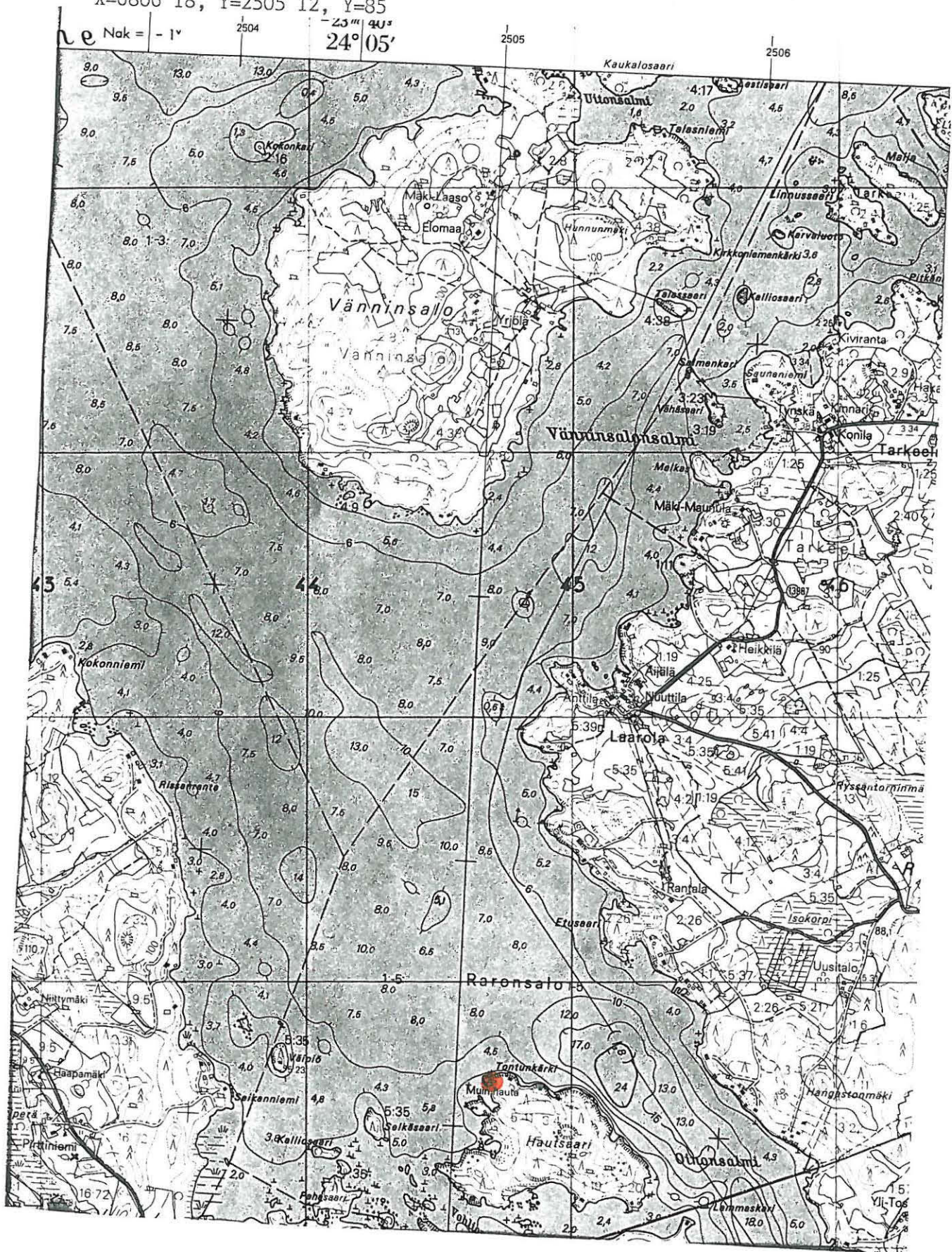
Sen sijaan siirtolohkareista n. 7 m kaakkoon on sammaleen peitossa olevia halkaisijaltaan ehkä n. 30-40 sm kokoisia kiviä, joiden en sammaleen alta havainnut kuitenkaan muodostavan minäänlaista säännönmukaista muotoa, ja kokoakin oli mahdoton arvioida. Hautasaareissa ollut hautaraunio on pahoin tuhoutunut, ja vaatisi pikaisen tutkimisen ja kunnostamisen.

2 Karttaliitettä

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 01 Saarikylät (1987) mk 1:20 000

X=6806 18, Y=2505 12, Y=85

24° 05'

KANGASALA
KARONSALO

ROINE +84

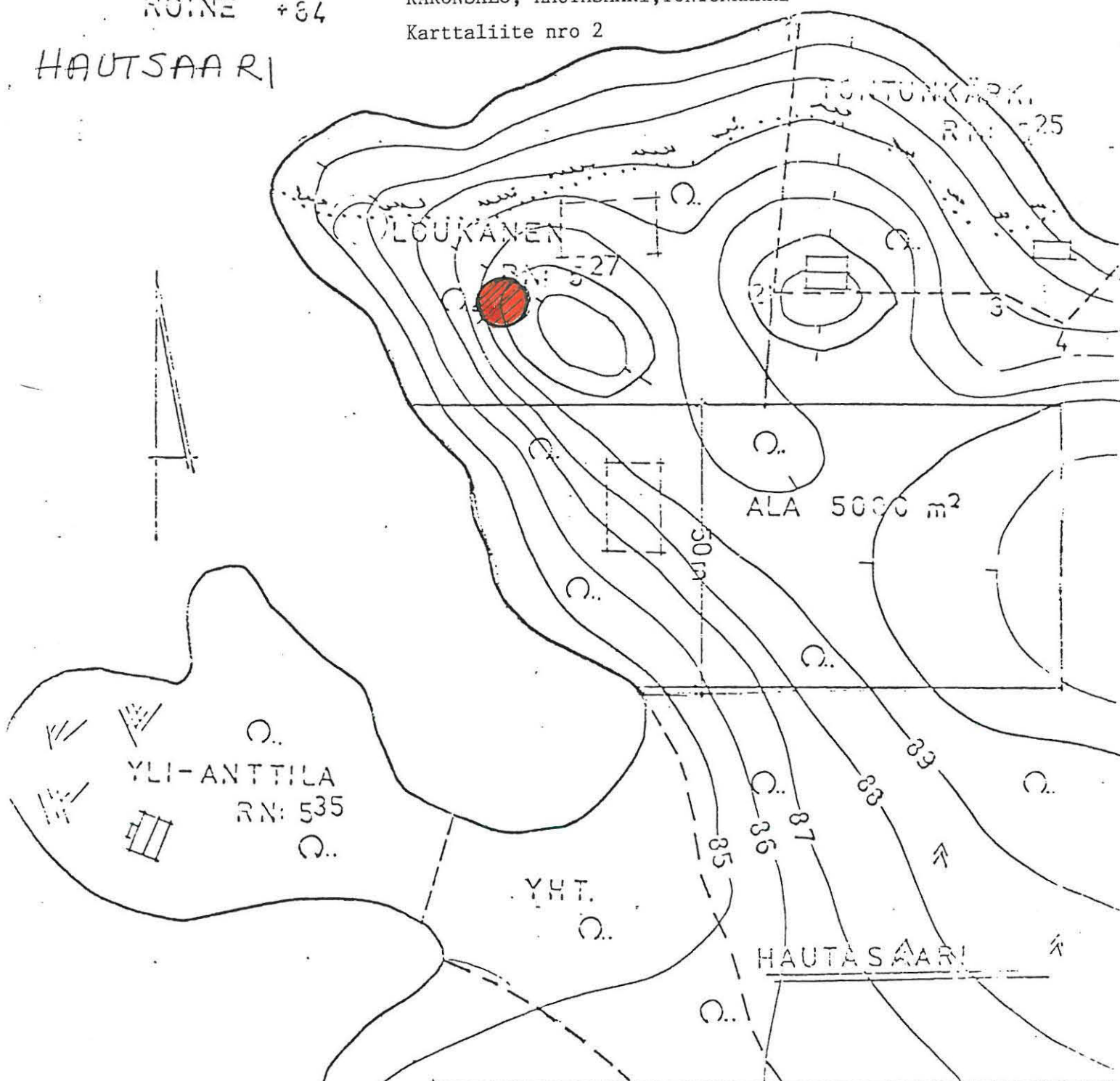
HAUTSAA RI

58

KANGASALAN INVENTOINTI 1993

KARONSALO, HAUTASAARI, TONTUNKÄRKI

Karttaliite nro 2

KARTTA 1:1000

LOUKANEN RN: 525

KANGASALAN KUNNAN KARONSALO

KYLÄSSÄ OM. HILKKA KNUUTTILA

kalla 26.4.1973

Inventointikohde nro 17: (211-1-0017)
KANGASALA, VEHONIEMI, KALLIONIEMI) KUOHENMAA
kivikautinen asuinpaikka

59

Luokka: II

Pk 2141 01 Saarikylät; X=6805 34, Y=2504 04, Z=85
Rn:o Vehoniemi 1:64 Kuoppamäki (211-463-0001-0064)
omistaja: Kallioinen Olavi Henrik
Rakuunatie 57 D 33, 20720 Turku
Rn:o Vehoniemi 1:65 Mansikkamäki (211-463-0001-0065)
omistaja: Uotila Hilikka Annikki
Uitinkalliontie 3, 37600 Valkeakoski

inventointi: Luho 1939, Nurminen 1993
löydöt: KM 7965:1-4; KM 11096:1-7; KM 28092
kirjallisuus: Luho, 34-35

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 11.5 km S Kuohenmaalla Halkohaavanjärven ja Roineen välille muodostuneen salmen itäpuolella pellolla entisen Kallioniemen tilan alueella

Kuohenmaan Kallioniemen tilan alueelta on löytynyt useita kivikautisia esinelöytöjä, joista useimmat ovat Luhon mukaan kuitenkin joutuneet hukateille (Kts. Luhon inventointiraportti s. 7-8). Löytörikkaimmat alueet ovat olleet asuinrakennuksen ympäristö ja nk. Jokipielen vainio (johon y.o. koordinaatit viittaavat). Jokipielen vainiosta on löydetty ainakin 2 kivi-kirvestä (KM 7965:2,3), sädekivikaavin tai veitsi (KM 11096:4), kiviaseen katkelma (KM 11096:5) sekä oikokirveen teräosa (KM 11096:6).

Asuinrakennuksen perustusta kaivettaessa on löytynyt nokisia kiviä ja neljä kivikirveen terää, jonka jälkeen löytöjä tehtiin vähän väliä. Pihamaalta on myös löydetty hioinkivi (KM 11096:1) vesijohto-ojaa kaivettaessa kaivolta navettaan.

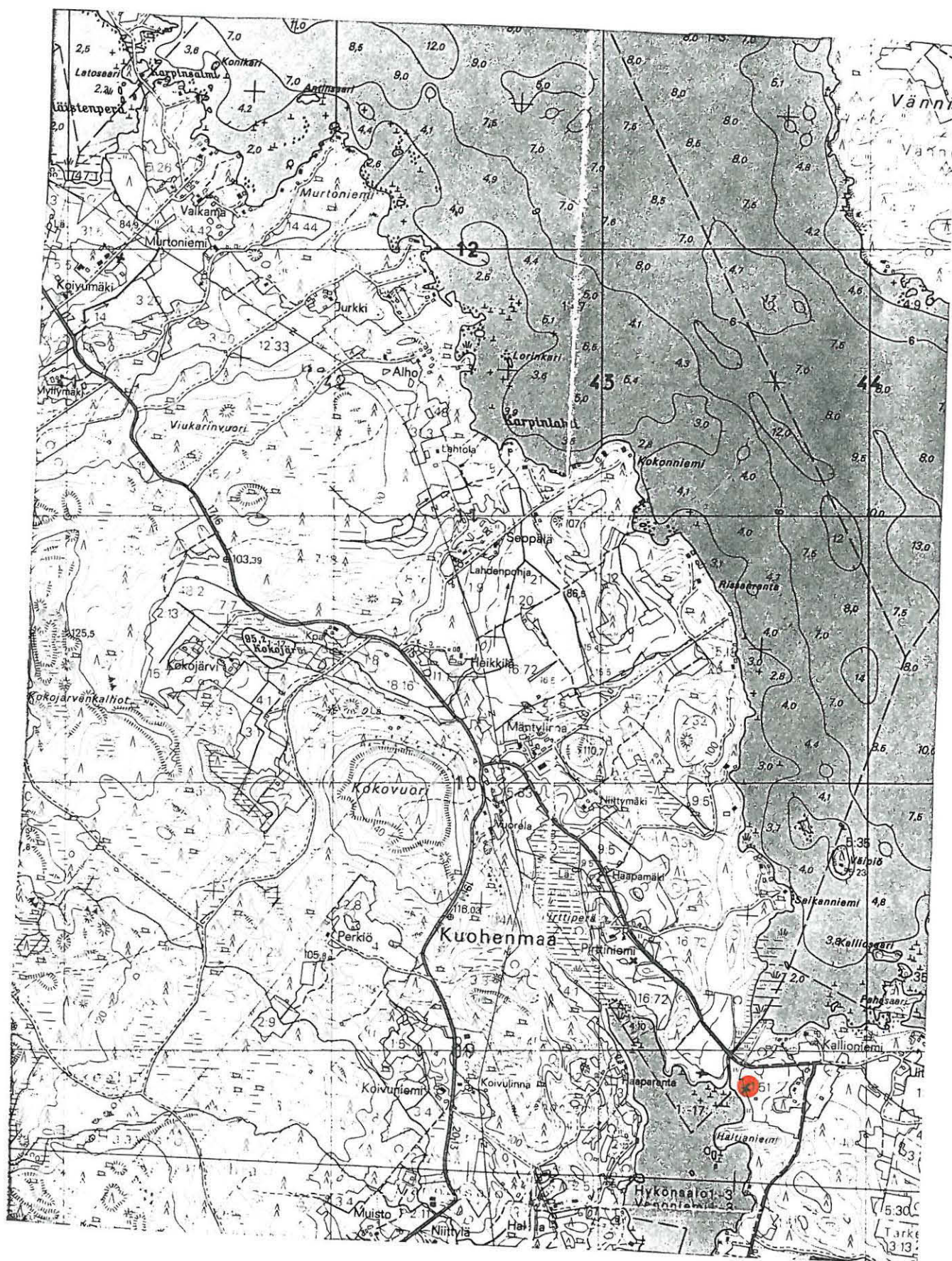
Inventointi 1993:

Luho oletti inventointinsa yhteydessä, että asuinpaikasta olisi parhaiten säilynyt pihamaa. En havainnut kuitenkaan mitään merkkejä kiinteästä muinaisjäänneksestä Kallioniemen tilan pihamaalla. Talo ei nykyisin ole enää säännöllisesti asuttuna. Kaivoin pihalle sinne tänne pieniä lapiopistokuoppia, joista ei tullut löytöjä tai mitään muutakaan kiinteää muinaisjäännekseen viittaavaa; pihamaata on vuosikymmenien kuluessa muokattu reippaasti, ja maaperä alueella oli sekoittunutta. Päärakennuksen ja ulkorakennuksen väliselle alueelle oli myös tuotu muualta hiekkaa. Oletan pihamaalla olevan asuinpaikan tuhoutuneeksi. Pintapoimin tilan peltoalueet (alueet viivattu karttaliite nro 2). Rantametsikön edustalta, juuri em. Jokipielen vainiosta löytyi pintapoiminnassa kvartsi-iskoksia (KM 28092:2), muualta pellosta ei tullut löytöjä. Alueen pellot olivat maaperältään savensakaista hiekkaa, paitsi Jokipielen vainion alueella pellot olivat hiekkaa. Tarkastuksen yhteydessä en tavannut asukkaita, mutta myöhemmin Pirttiniemen tarkastuksen yhteydessä (inv. nro 41-42) tapasin Hilikka Uotilan, joka luovutti kansallismuseon kokoelmiin em. Jokipielen vainiosta löydetyn kivi-esineen katkelman (KM 28092:1); hän kertoi myös, että tilan piha-alueelta ei ole enää vuosikymmeniä tehty löytöjä.

2 Karttaliitettä

Negatiivit: 94588-94590 Diat: 27790

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 01 Saarikylät (1987) mk 1:20 000
X=6805 36, Y=2504 02, Z=85

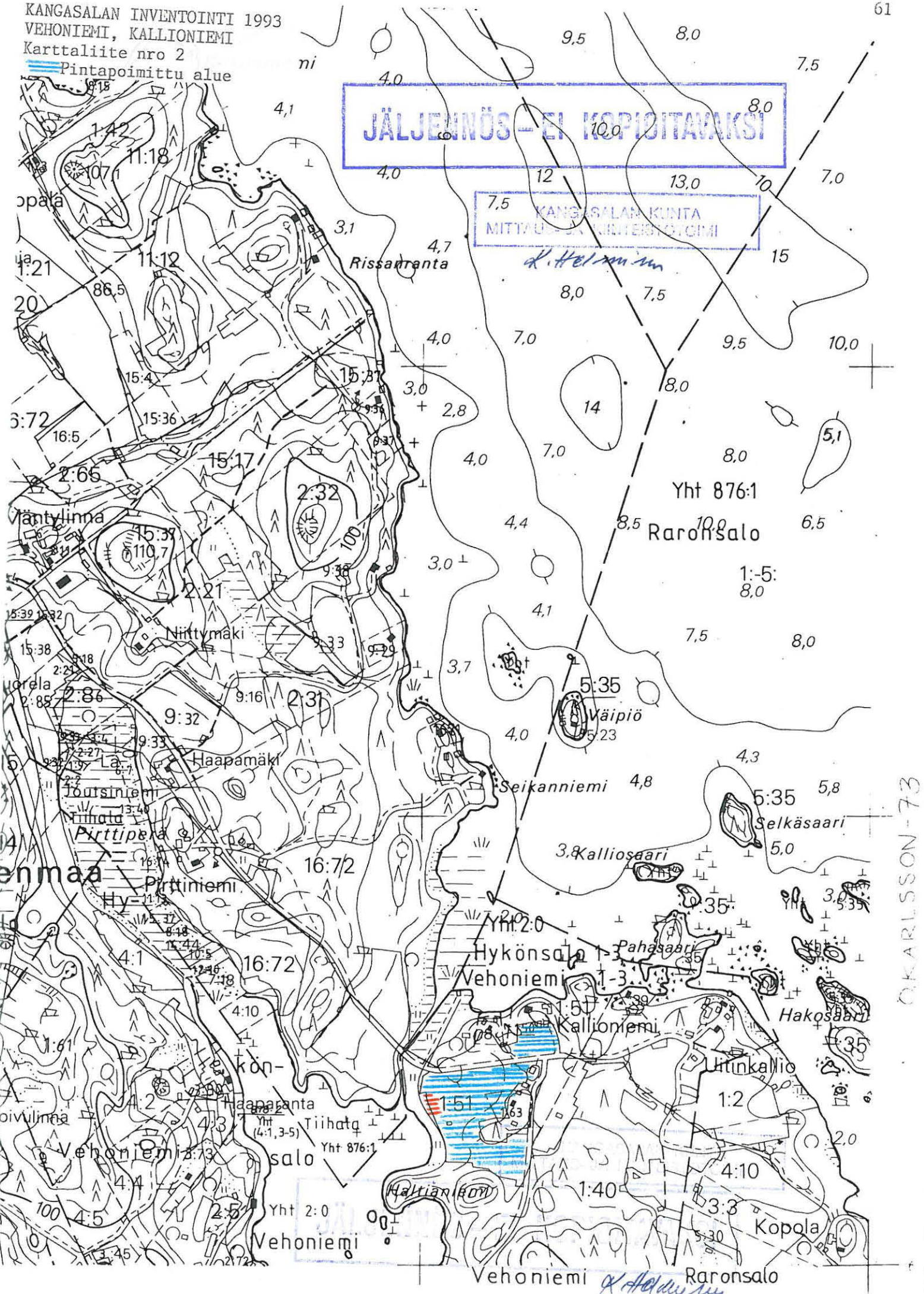

KANGASALAN INVENTOINTI 1993

VEHONIEMI, KALLIONIEMI

Karttaliite nro 2

Pintapoimittu alue

Inventointikohde nro 18: (211-1-0018)

62

KANGASALA, RIKU, SANTASAARI

kivikautinen asuinpaikka

Luokka: II-III

Pk 2141 03 Suinula; X=6822 10, Y=2504 30; Z=n.90

Rn:o Yhteismaa: Havisevan, Pappilan, Sorolan, Muston, Ranssilan,
Suinulan, Rikun ja Tursolan kylien yhteismaa

inventointi: Luho 1939; Nurminen 1993

löydöt: KM 11098 (Saviastian reunapala; Ka II:1)

kirjallisuus: Luho, 27

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 5 km pohjoiseen Vesijärvessä Lintulahden itäpuolella. Luode-kaakkoissuuntainen hiekkaharjasta muodostuva saari, jonka luoteisosassa kivikautinen asuin-paikka, josta otettu runsaasti hiekkaa. Saaren kaakkoisosassa on Kangasalan seurakunnan leirikeskus.

LUHO 1949:

Kevättalvella, maaliskuussa vuonna 1939 löysi talollisen poika Eero Sarkola hiekanajossa Vesijärven Santasaarelta kampakeraamisen saviastianpalan (KM 11098). Löytöpaikka sijaitsee Sarkolan talosta n. 1200 m koilliseen Santasaaren pohjoisosassa, n. 20 m rannasta ja n. 2-2.5 m Vesijärven pinnan yläpuolella. Asuinpaikkamerkkejä oli kirjoittajan paikalla elokuussa 1939 käydessä vaikea havaita, johtuen osaksi siitä, että maaperä oli karkeata hiekkaa, osaksi siitä, että Santasaari on kylän yhteinen hiekanottopaikka, mikä on aiheuttanut kulttuurikerroksen tarveltymisen. Väriltään hiekkakerros muistutti jonkin verran kulttuurimaata; se oli likaisen ruskehtavaa, osin harmahtavaa; kvartsi-iskennäisiä sen sijaan ei näkynyt. Saviastian reunapalan löytökohdasta n. 10 m pohjoiseen oli hiekkakuopan pohjalla pieni jäte tummaa, hiilipitoista maata. Kiveystä tai jotain sen kaltaista ei löytäjä ollut havainnut, eikä paikalta ole mitään muuta kuin mainittu saviastian pala löydetty. Hiekkakuopan reunoilla oli hiekka humuskerroksen alla kirkkaan keltaista, syvempää harmahtavaa, muuttuen lopulta saveksi. Asuinpaikka on hiekanajossa ilmeisesti tyystin hävinnyt.

Tarkistin aluetta 3.6.1993

Santasaaren luoteisosassa on sijainnut usean kylän yhteismaa, joka on toiminut kylien hiekanottopaikkana. Alue onkin täynnä isompia ja pienempiä hiekkakuoppia, jotka osaksi ovat jo sammaleen peitossa. Saaren luoteispään alkuperäistä maanpinnan korkeutta on hankalaa tai mahdotonta enää erottaa. Tutkin alueen osaksi hiekkakuoppien reunoilta sekä osaksi koekuopilla (kts. Karttaliite nro 2). Mitään esihistoriaan viittaavaa en löytänyt. Ainoana esineellisinä löytöinä oli metalliromut, joilla oli täytetty joitakin hiekkakuoppia. Saaren kaakkoisosassa sijaitsee Kangasalan seurakunnan leirikeskus; tällä alueella saari on harjumaista rinnettä molemmin puolin rantaa, enkä havainnut sieltä asuinpaikaksi sopivia tasanteita. Saaren kaakkoisosassa valtapuuna on mänty ja aluskasvillisuutena mustikka ja sammaleet; luoteisosassa valtapuuna sen sijaan on kuusi ja aluskasvillisuutena pelkät sammaleet.

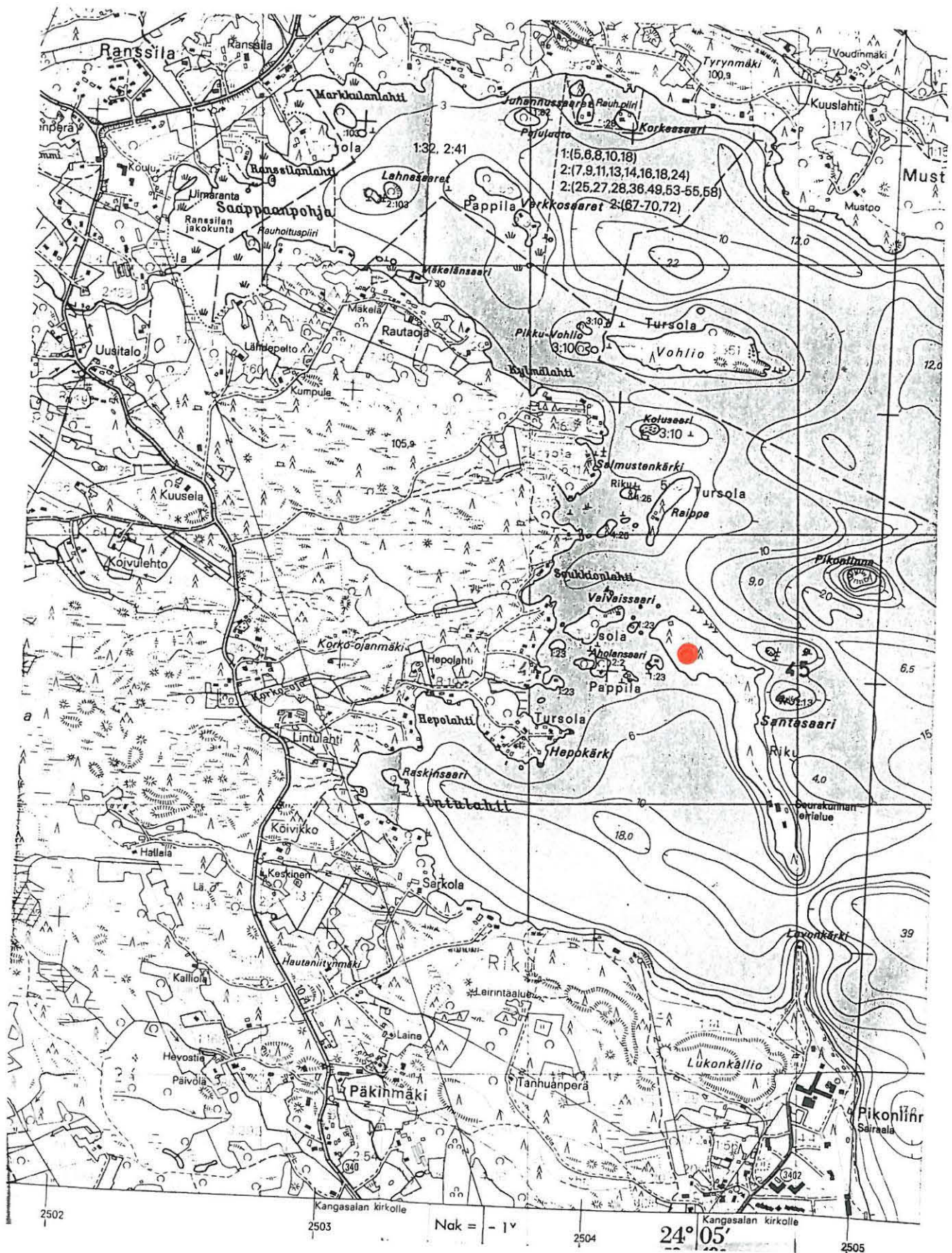
Santasaarn koekuoppien selostus (Kts. Karttaliite nro 2):

- KK1: syvyys n. 45 sm; turve ja humus 10-15 sm, jonka jälkeen harmaa soranen hiekka n. 30 sm:n asti, jonka jälkeen harmaa täysin kivetön hiesu.
- KK2: syvyys n. 50 sm; turve ja humus 10 sm, jonka jälkeen soranen hiekka, joka muuttuu n. 35 sm:n syvyydessä kivettömäksi harmaaksi hiesuksi.
- KK3: syvyys n. 30 sm; turve ja humus 5 cm, jonka jälkeen harmaa savi, joka jatkui kuopan pohjalle. Luultavasti paikalta on poistettu päällä ollut hiekka.
- KK4: syvyys 50 sm; turve ja humus 10 sm, jonka jälkeen harmaa soranen hiekka, joka n. 30 sm:n syvyydessä muuttuu kivettömäksi vaaleaksi hiesuksi. Koekuoppa sijaitsi pienessä niemikkeessä.
- KK5: syvyys n. 45 sm; turve ja humus 15 sm, jonka jälkeen ruskea hiekka, jossa jonkun verran kiviä, 40 sm:n syvyydessä hiekka muuttuu kellertäväksi ja kivettömäksi.
- KK6: syvyys 50 sm; turve ja humus 15 sm, jonka jälkeen ruskea hiekka, jossa jonkun verran kiviä, 35-40 sm:n syvyydessä hiekka muuttuu kellertäväksi ja kivettömäksi.
- KK7: syvyys 45 sm; turve ja humus 10-15 sm, sitten ruskeaa kivistä hiekkaa, joka muuttuu punertavankeltaiseksi ja vähäki-viseksi n. 35 sm:n syvyydessä.
- KK8: syvyys 50 sm; turve ja humus 10 sm, jonka jälkeen harmaa vähäkivinen, mutta karkea hiekka, joka muuttuu n. 40 sm:n syvyydessä harmaaksi hienoksi hiesuksi. Koekuoppa sijaitsi seurakunnan nuotiopaikan pohjoisreunalla.

Havainto-olosuhteet tarkastushetkellä olivat hyvät.

Aivan saaren luoteisosan koilliskulmassa on pieni mökki ja varastorakennus.

2 Karttaliitettä

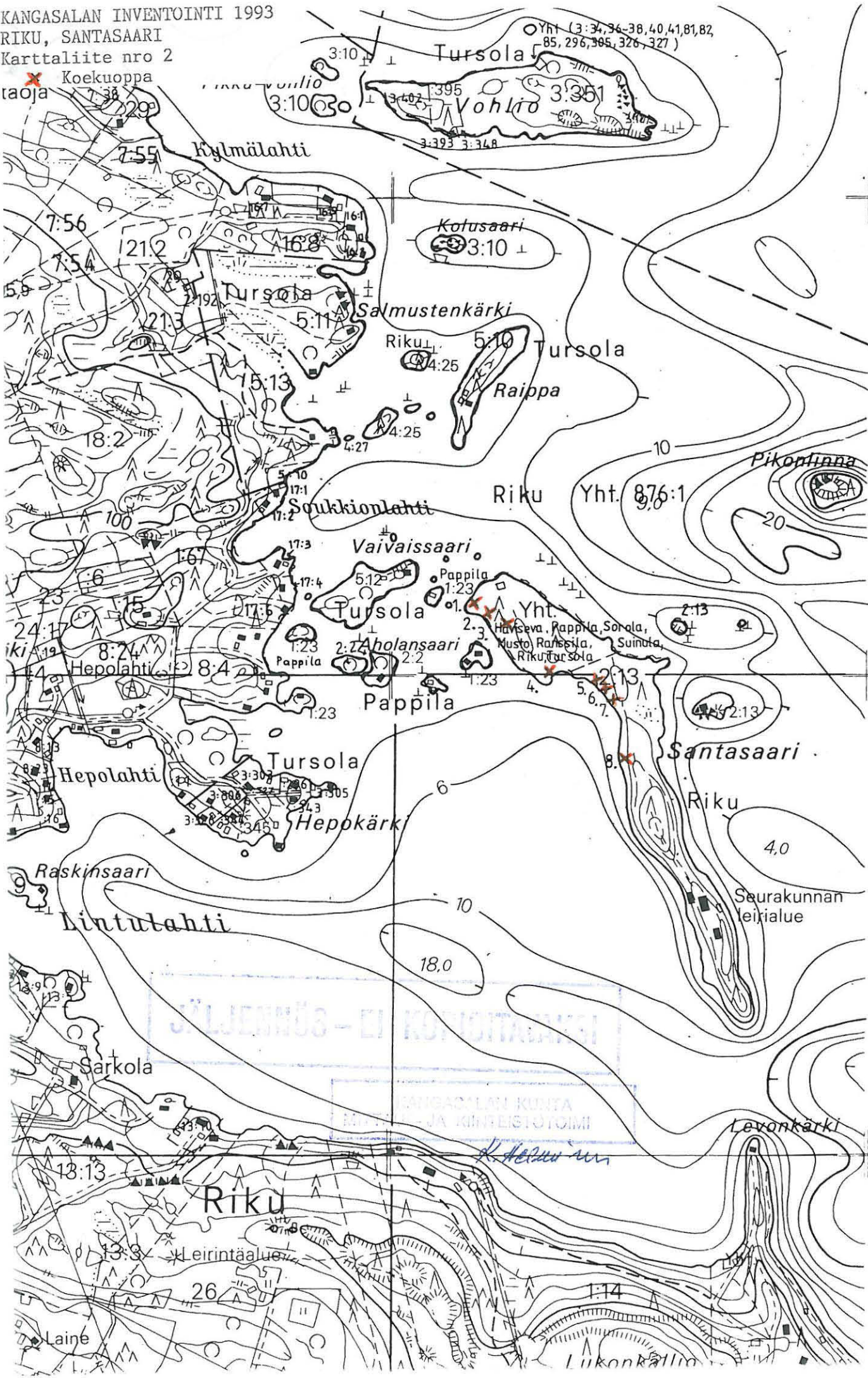
$$Y=2504.30, Z=n.90$$

KANGASALAN INVENTOINTI 1993

RIKU, SANTASAARI

Karttaliite nro 2

Koekuoppa
taoja

2141 03 A

2141 03 A

O. KARLSSON 73

Irja Partanen
1987

Inventointikohde nro 19: (211-1-0019)

66

KANGASALA, NUORTO, SARSAN SUO 4

kivikautinen asuinpaikka

Luokka:II

Pk 2141 02 Kangasala; X=6815 26, Y=2506 48, Z=n.90

Rn:o Nuorto 1:26 Lentola (211-432-0001-0026)

omistaja:Seppo ja Elvi Vuolle

Sarsankuja 11, 36270 Kangasala

inventointi:Koskimies 1971 (nro 19), Nurminen 1993

löydöt:KM 18462:1-2; KM 28085:1-3

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkosta n. 3.2 km SE, Sarsan-
suon lounaispuolella, Sarsanuoman rannalla pellolla jyrkän
rinteen päällä

Inventointi 1993:

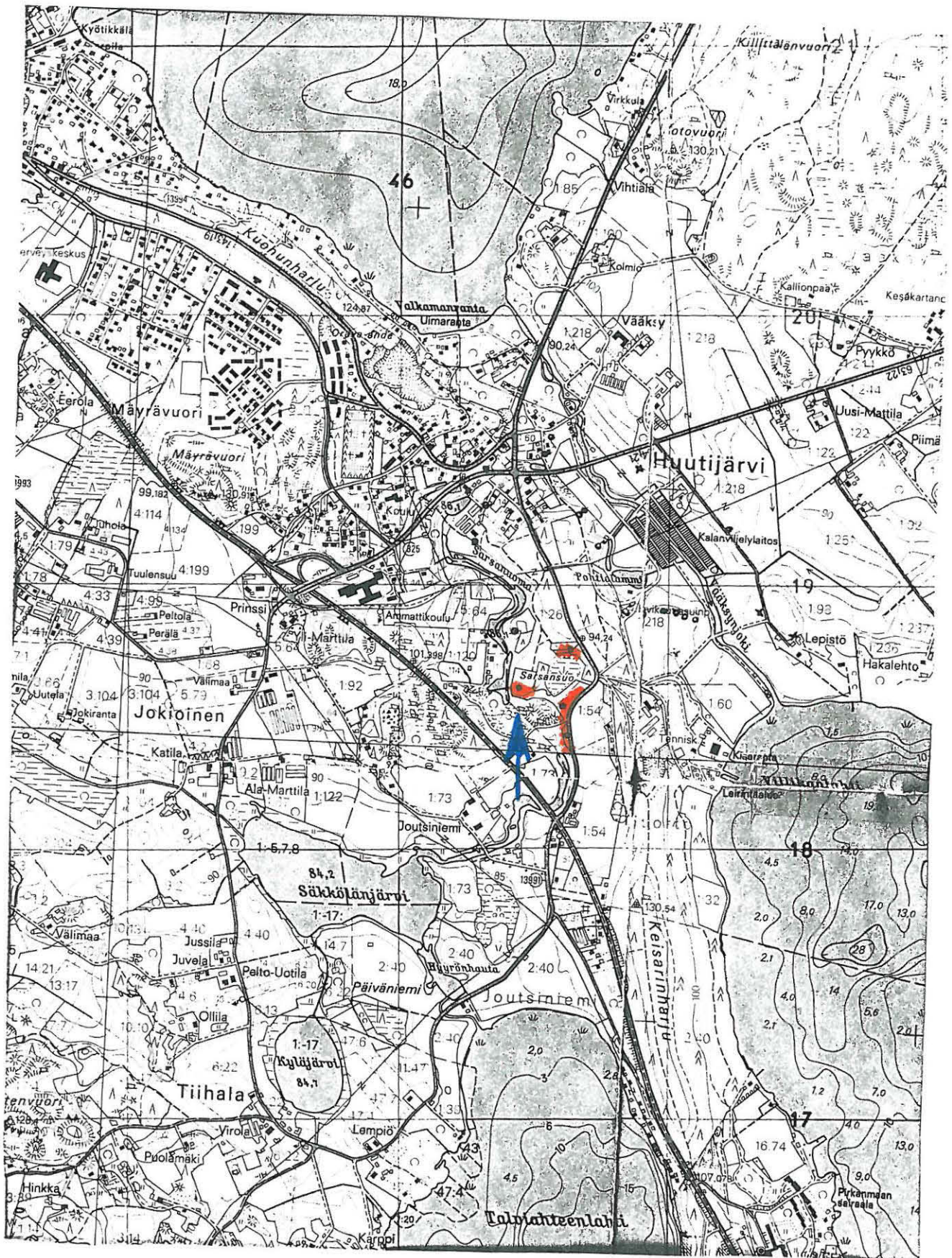
Kivikautinen asuinpaikka, jonka Mirja Koskimies löysi inventoin-
tinsa yhteydessä vuonna 1971. Tuolloin pelto oli perunapeltona,
ja asuinpaikkalöytöjä poimittiin sen länsi- ja luoteis-osasta
(KM 18462:1-2).

Tarkastuksen ajankohtana pelto oli kesannolla, ja paikoitellen
oli näkyvillä kasvillisuuden lomasta pilkottavaa hiekkamaata.
Pellon länsiosasta poimin talteen 2 pientä palaa asbestikera-
miikkaa, muutaman pii-iskoksen ja palanutta luuta (KM 28085:1-
3).

1 Karttaliite (kts. myös inv nro 3 karttaliite nro 2)

Negatiivit:94620

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 02 Kangasala (1987) mk 1:20 000
 X=6815 26, Y=2506 48, Z=n.90

Inventointikohde nro 20: (211-1-0020)
KANGASALA, NUORTO, SARSAN SUO 2 JA 3
kivikautinen asuinpaikka

68

Luokka: II

Pk 2141 02 Kangasala
X=6815 30, Y=2506 70, Z=n.90 (=pohjoisin piste)
X=6815 06, Y=2506 64, Z=n.90 (=eteläisin piste)

Rn:o Nuorto 1:26 Lentola (211-432-0001-0026)
omistaja: Seppo ja Elvi Vuolle
Sarsankuja 11, 36270 Kangasala

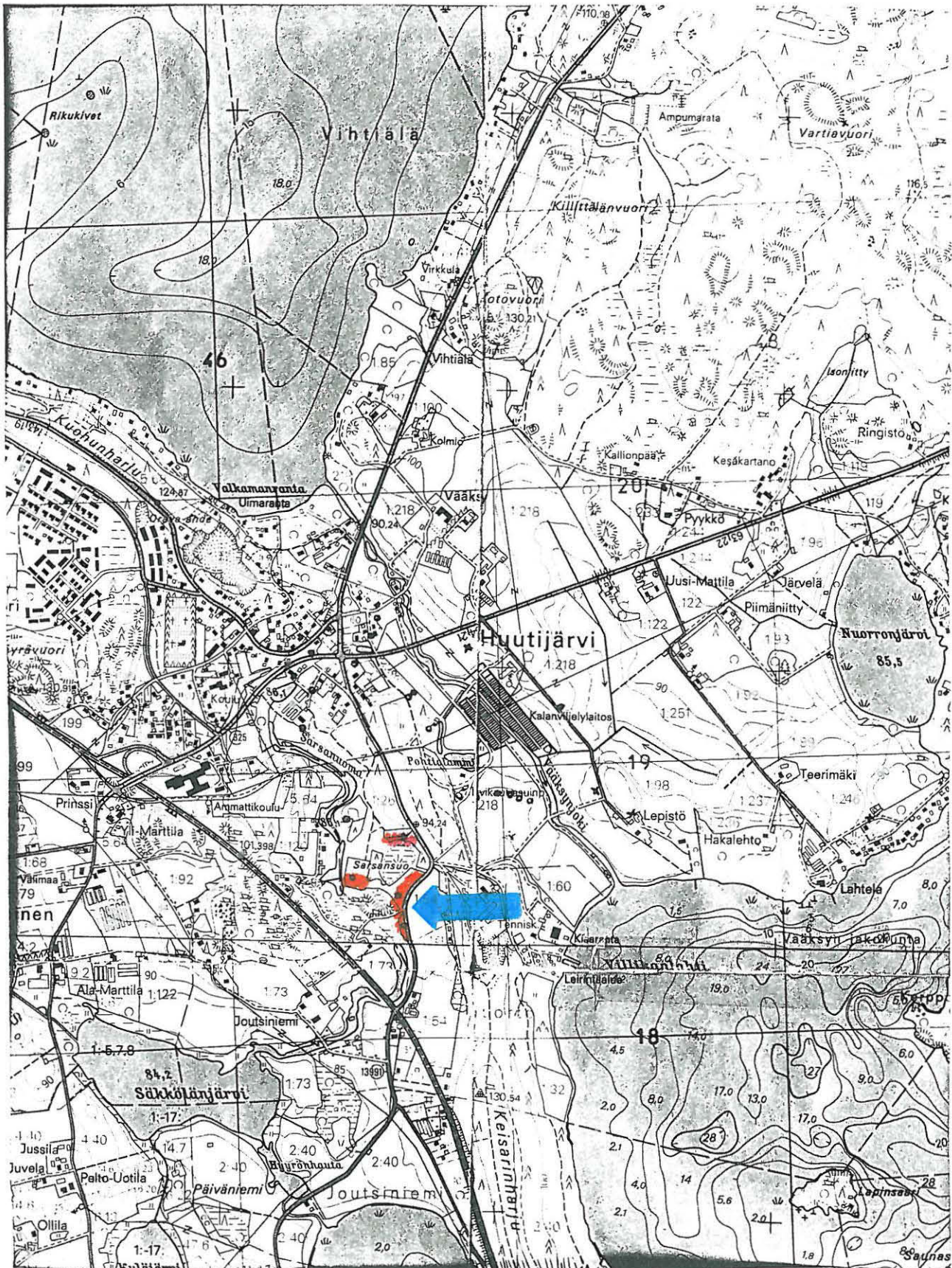
inventointi: Koskimies 1971 (nro 20); Nurminen 1993
löydöt: KM 18461:1-6; KM 19511:1-5; KM 28097:1-2

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 3.4 km SE, pellolla
Kisarannan tien vieressä, sen länsipuolella, Sarsan suon
etelä- ja koillispuolella

Kivikautinen asuinpaikka, jonka löysi geologi Risto Tynni
Sarsan uomaa tutkiessaan syksyllä 1970. Tuolloin hän löysi
Sarsan suon ja tien väliseltä pellolta yhden kvartsi-iskoksen.
Kun Mirja Koskimies tarkisti paikan vuonna 1971, hän löysi
perunamaana olevasta pellosta melko runsaasti kvartsi-iskoksia
(KM 18461:1-6). Löydöt jatkuivat pellolla etelään maantieltä
lanteen kääntyvälle hiekkatielle, ja jopa sen eteläpuolella
olevalle kapealle pellolle. Löytöpaikat on numeroitu siten,
että 2 tarkoittaa peltoa Sarsan suon kaakkoispuolella ja 3
pienempää peltoa hiekkatien eteläpuolella. Kysymyksessä on
kuitenkin yhtäjaksoinen asuinpaikka.

Inventointi 1993:
Tarkastushetkellä hiekkapelto oli äestetty ja poimin siitä
talteen joitakin kvartsi- ja pii-iskoksia (KM 28097:1-2)
Sarsan suo 2 asuinpaikalta.

1 Karttaliite (kts. myös inv. nro 3 karttaliite nro 2)
Negatiivit: 94621-94622

Inventointikohde nro 21: (näk. 27-01-0021)

70

KANGASALA, HUUTIJÄRVI, HAKAPELTO
rautakautinen asuinpaikka

Luokka: II

Pk 2141 02 Kangasala; X=6815 68, Y=2506 10, Z=n.87
(koordinaatit viittaavat paikalta löydettyyn lieteen)

Rn:o Nuorto 1:26 Lentola (211-432-0001-0026)
omistaja: Seppo ja Elvi Vuolle
Sarsankuja 11, 36270 Kangasala

koekaivaukset: Soininen Olli, 1992; Rajala Ulla 1993
löydöt: KM 27738:1-95

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 2.7 km SE, Sarsan uoman
länsipuolella, Sahalahdentien kaakkoispuolella n. 200 m ammat-
tikoulusta itäkoilliseen

Pellolla sijaitseva rautakautinen asuinpaikka, joka löytyi
koekuopituksessa kesällä 1992. Koekuopitus suoritettiin Kangas-
alan kunnan kaavasuunnitelmien vuoksi; paikalle suunnitellaan
rakennettavaksi pientaloasuinalueita.
Koekuopituksessa paikalta löytyi rautakaudelle ajoittuva liesi
sekä rautakautista keramiikkaa ja iskoksia.

Inventointi 1993:

Paikkaa ei tarkistettu inventoinnin yhteydessä toukokuussa 1993,
koska sinne oli tulossa kaivaukset myöhemmin kesällä.

1 Karttaliite

$$Z=n.87$$

Inventointikohde nro 22: (näk. 211-425-0002-0055)
KANGASALA, LIUKSIALA, LIUKSIALAN KAPPELI
rautakautinen kalmisto

72

Luokka:II(-III?)

Pk 2141 02 Kangasala; X=6815 34, Y=2502 66, Z=n.92.5

Rn:o Liuksiala 2:55 Liuksialan kartano (211-425-0002-0055)
omistaja:Meurman Lasse, Markku, ja Mikko
Liuksialan kartano, 36200 Kangasala

inventointi:Luho 1939, Nurminen 1993
löydöt: Liuksialan kartanon yksityismuseossa
kirjallisuus:Heikel, 71-78; Luho, 65; Salmo,110

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta 2.3 km lounaaseen peltojen keskellä n. 600 m Kirkkojärven rannalta lounaaseen ja n. 500 m Liuksialan kartanon päärakennuksesta pohjoiskoilliseen.

Luho 1949, 65:

Liuksialan yksityiseltä hautausmaalta on löydetty viikinkiaikaiseen kalmistoon viittaavia esineitä, kuten putkikeihäs, miekka, 2 sotakirvestä, hevosenkengän muotoinen solki (päätkierretty rullalle), veitsiä jne... Tarkempia tutkimuksia paikalla ei ole suoritettu. Esineitä säilytetään Liuksialan museossa. Liuksialan maalla, n. 30 m itään Liuksialan vanhan sakariston kaakkoiskulmasta sijaitsevalta Peltomäki nimiseltä paikalta on aikoinaan löydetty 2 merovinkiaikaista keihäänkärkeä ja savias-tianpaloja, joita säilytetään Liuksialan museossa. Tarkempia tutkimuksia ei paikalla ole suoritettu. Kyseessä oleva yksinäinen polttohautauspaikka ja Liuksialan yksityisen hautausmaan viikinkiaikainen kalmisto saattavat muodostaa yhden pitkän aikaa käytännössä olleen kalmistoalueen.

Inventointi 1993:

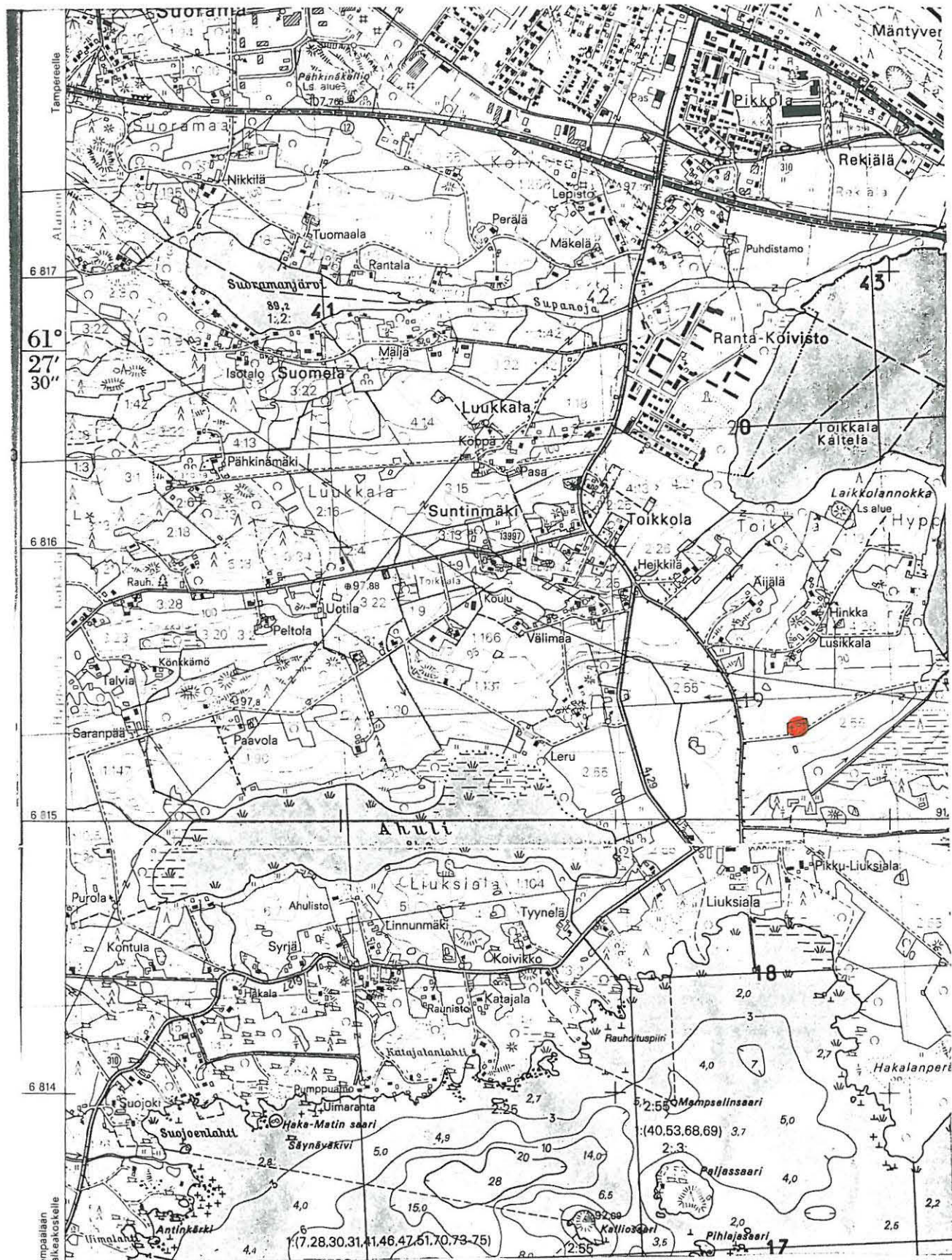
Meurmannin suvun yksityishautausmaalta sakariston läheisyydestä on tehty useita rautakautiseen kalmistoon viittaavia löytöjä. Paikalla on sijainnut myöhäisrautakautinen kalmisto, mutta koska paikalla ei ole tehty tutkimuksia, on mahdotonta arvioida kalmiston laajuutta ja sitä onko mitään kalmistosta enää jäljellä.

Tarkastuksen yhteydessä pintapoimin Liuksialan kartanon peltoja liitekarttaan merkityltä alueelta, mutten löytänyt mitään esihistoriaan viittaavia löytöjä. Poimintaolosuhteet olivat huonot, koska pellit olivat pinnaltaan kuivuneet tasaisen harmaiksi. "Peltomäki"-niminen paikka ei ollut pintapoimintakunnossa. Liuksialan alueelta ei ole enää viime aikoina tullut peltotöissä uusia esihistoriallisia löytöjä.

2 Karttaliitettä
Negatiivit:94604-94605
Diat:27794

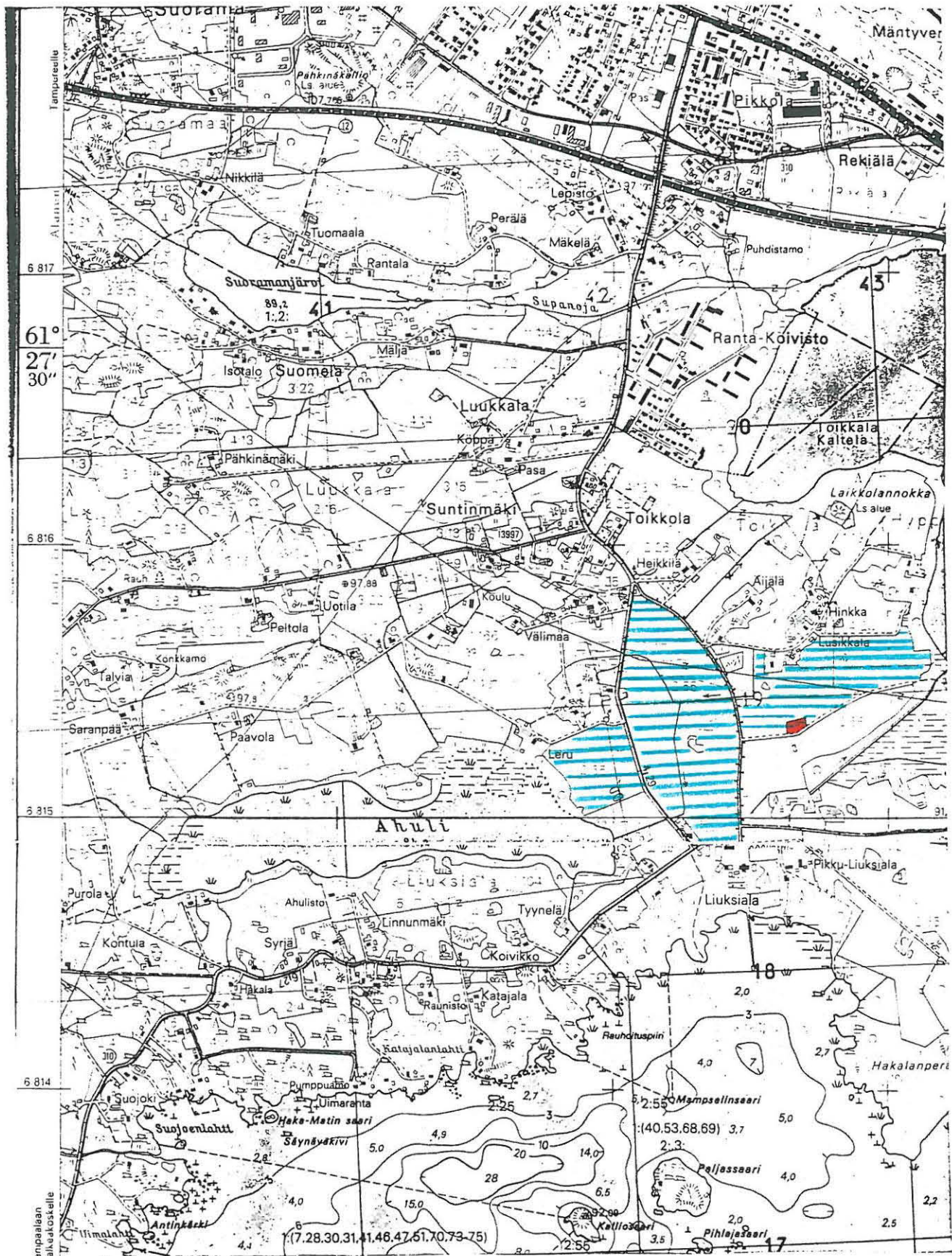
KANGASALAN INVENTOINTI 1993
LIUKSIALA, LIUKSIALAN KAPPELI

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 02 Kangasala (1987) mk 1:20 000
X=6815 34, Y=2502 66, Z=n.92.5

 Pintapöimitut peltoalueet

Karttaliite nro 2: ote peruskartasta 2141 02 Kangasala (1987) mk 1:20 000
X=6815 34, Y=2502 66, Z=n.92.5

Inventointikohde nro 23: *(nro 23: 211-463-0003)*
KANGASALA, VEHONIEMI, VEHONNIEMENHARJU 1.
kivikautinen asuinpaikka

75

Luokka: II

Pk 2141 02 Kangasala; X=6810 56, Y=2509 04, Z=85-90

Rn:o Vehoniemi 3:25 (211-463-0003-0025)
omistaja: Suomen valtio

Rn:o Vehoniemi 3:63 Teuvonmäki (211-463-0003-0063)
omistaja: Pentti ja Anna Aalto
33470 Ylöjärvi

inventointi: Nurminen ja Soininen T. 21.5.1993
löydöt: KM 28080

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkosta n. 8.4 km SE Vehoniemen-
harjun lounaaseen suuntautuvassa rinteessä Roineen Hiedanperän
lahden pohjoisrannalla

Inventointi 1993:

Vehoniemenharjun luonnonsuojelualueelle n. 20 m päähän luon-
nonsuojelualueen kaakkoisrajasta (ts. vanhasta piikkilanka-
aidasta) tasaiselle rantaterassille tehdyistä kahdesta koekuopasta löytyi kvartsi-iskoksia (KM 28080).

Koekuoppa 1: turve+humus n. 10 sm

10-25 sm soransekainen punertava hiekka, jossa
vähemmän kiviä kuin seuraavassa

25-60 sm soransekainen hiekka, jossa runsaasti
melko suuriakin kiviä

Löytönä: 2 kvartsia (KM 28080:1) n. 20 sm:n
syvyydestä

Koekuoppa 2: turve+humus n. 10 sm, jonka jälkeen soransekai-
nen punasensruskea hiekka, jossa joukossa muutamia
kiviä. Kuoppaa kaivettiin n. 15 sm:n asti, jottei
mahdollisia rakenteita tms. rikottaisi.

Kuopan lounaaiskulmassa oli hiiltä ja nokimaata.

Löytöinä: Kvartsi-iskos heti turpeen alta sekä
2 pienempää iskosta em. nokimaan seasta.
(KM 28080:2)

Koekuoppien etäisyys Roineen rantaan oli noin 15 metriä ja
koekuoppien keskinäinen etäisyys n. 5 m (kk 1 luoteisempi; 20
m päässä luonnonsuojelualueen kaakkoisrajasta).

Asuinpaikka sijaitsee ympäristöstään erottuvalla tasaisella
rantaterassilla, jonka korkeus on korkeuskäyrien 85 ja 90
välillä, mäntyvaltaisessa kangasametsässä, jossa puustona
mäntyjen lisäksi myös pihlajaa, takinanmarjaa ja katajia.
Aluskasvillisuutena mm. mustikkaa, puolukkaa, ketunleipää, orvan-
marjaa ja karhunsammalta.

Vehoniemenharjun luonnonsuojelualueella maasto yleensä on jyr-
käkkoisesti harjun laelle koilliseen nousevaa rinnettä ja asuin-
paikaksi sopivia tasanteita alueella on vain muutamia.

Lisäksi kaivettiin rannasta n. 10 m päähän ja luonnonsuojelualu-
een kaakkoisrajasta n. 5 m päähän koekuoppa, joka siis sijaitsi
alemmalla terassilla kuin edellä mainitut koekuopat. Tästä koe-
kuopasta ei tullut löytöjä.

Luonnonsuojelualueen kaakkoispuolella on pieni venepaikkatontti (3:63), jolle ilmeisesti äskettäin oli tehty uusi tie ja paikalta oli kuorittu maanpintaa pois n. 10-15 m levyiseltä alueelta samalla korkeudella olevalta rantaterassilta, kuin luonnonsuojelualueelle tehdyt koekuopat sijaitsivat. Kuoritulta alueelta löytyi pintapöiminnassa kvartsisiesine sekä pieniä kvartsi-iskoksia (KM 28080:3) ja palanutta luuta (KM 28080:4). Alueella oli näkyvissä myös tummia värjäytyneitä hiekka-alueita, muttei mitään selviä rakenteita. Maanpintaa oli kuorittu alueelta n. 10-15 sm:n syvyydeltä. Tämän alueen ja luonnonsuojelualueelle tehtyjen koekuoppien välimatka oli n. 50 metriä; välialueelle ei tehty koekuoppia, mahdollisesti myös näiden välinen alue on samaa asuinpaikkaa. Paikalle oli tehty hiekkatie, johon oli tuotu pieni kerros muualta hiekkaa; edellä mainitut löydöt tulivat kuitenkin alkuperäisestä kuoritusta maasta.

Myös tälle alueelle kaivettiin alemmalle terassille koekuoppa, joka sijaitsi n. 15 m päässä rannasta. Koekuopassa oli turvekerros n. 10 sm, humusta 35 sm:n asti, jonka jälkeen soransekainen hiekka; kuopan kaivaminen lopetettiin 45 sm:n syvyydessä ja siitä ei tehty mitään kiinteään muinaisjäännöksen viittaavia havaintoja. Puusto alueella on lehtipuuvaltaista.

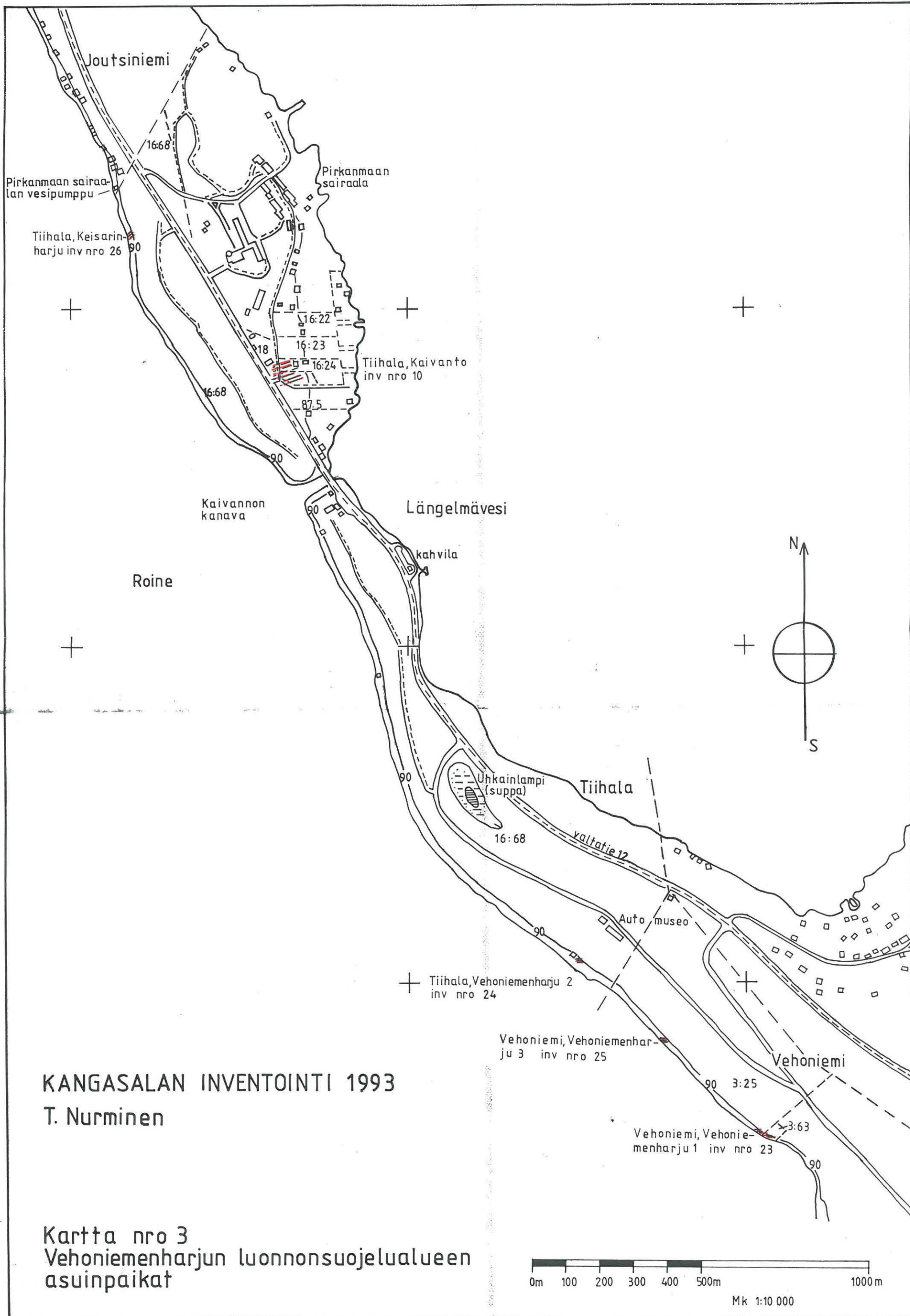
Luonnonsuojelualueen puolinen asuinpaikkaosa on säilynyt täysin koskemattomana (lukuunottamatta kaivettuja koekuoppia), mutta em. "venetontin" kohdalta se on jonkin verran tuhoutunut.

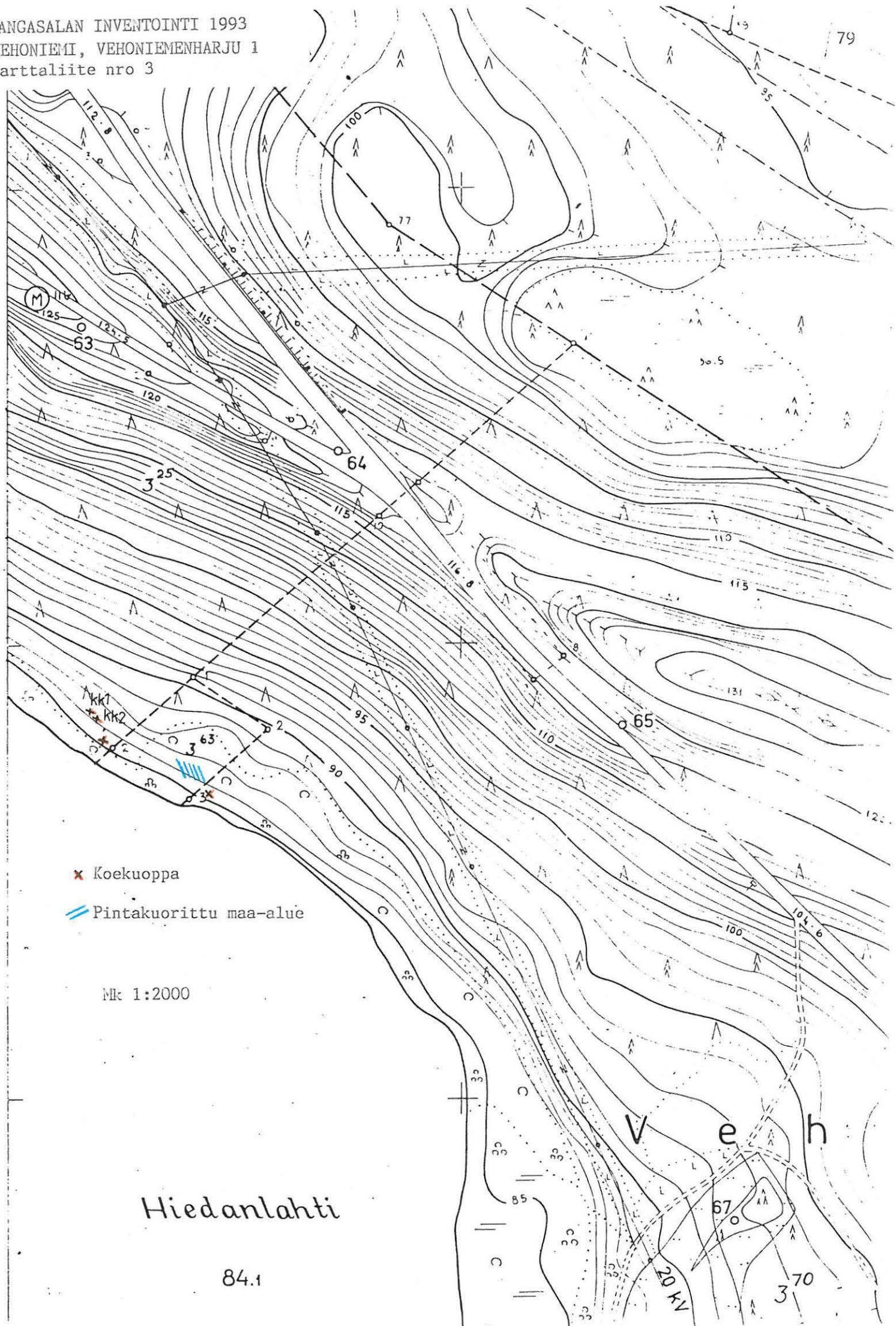
3 Karttaliitettä
Negatiivit: 94639
Diat: 27802-27803

The map shows the Karvanto area in Finland. The Karvanto River flows from the north towards the south, passing through the village of Karvanto. To the east of Karvanto is the village of Raikku, and further east is Hiedanperä. The map includes various geographical features such as lakes (e.g., Karvantojärvi, Raikkujärvi), hills, and smaller settlements like Hiedanperä, Raikku, and Hiedanperä. The map also shows the coastline and the Gulf of Bothnia. The map is oriented with North at the top. The scale bar indicates a distance of 1000 meters. The coordinate grid shows the map is located at approximately 61° 25' N and 24° 10' E.

KANGASALAN INVENTOINTI 1993
VEHONIEMI, VEHONIEMENHARJU 1

Karttaliite nro 2

Inventointikohde nro 24: (myrsky 211-01-0034)
KANGASALA, TIIHALA, VEHOINIEMIENHARJU 2.
epineoliittinen(?) asuinpaikka

80

Luokka: I

Pk 2141 02 Kangasala; X=6811 06, Y=2508 50, Z=85-90

Rn:o Tiihala 53 Vehoniemi (211-455-0053-0000)
omistaja: Suomen valtio

inventointi: Nurminen ja Soininen T. 1993
löydöt: KM 28081

Paikka sijaitsee n. Kangasalan kirkosta n. 7.6 km SE, Vehoniemen luonnonsuojelualueella Roineen rannalla Vehoniemen automuseosta n. 100 m lounaaseen

Inventointi 1993:

Vehoniemenharjun luonnonsuojelualueelta, Vehoniemen automuseon rannasta löydettiin inventoinnissa keramiikanpalan mukaan mahdollisesti epineoliittiseksi ajoittuva asuinpaikka. Paikalle kaivettiin kaksi koekuoppaa, joissa molemmissa rakennetta ja löytöjä.

KOEKUOPPA 1: aluksi koekuopan koko oli 40x40 sm
turvekerros 0-10 sm, jonka jälkeen punaruskea hiekka, jossa runsaasti kiviä; tästä kerroksesta löytyi keramiikanpala (KM 28081:1) ehkä n. 35 sm:n syvyydestä (keramiikka mahdollisesti epineoliittista). Koekuoppaa laajennettiin kokoon 40x60 sm, ja tästä laajennuksesta tuli n. 15 sm:n syvyydessä pieni keramiikan tai savitiivisteen pala (KM 28081:2) sekä tasainen kiveyspinta. Kuopan kaivaminen lopetettiin, jottei tämän enempää rakenteita rikkoutuisi.

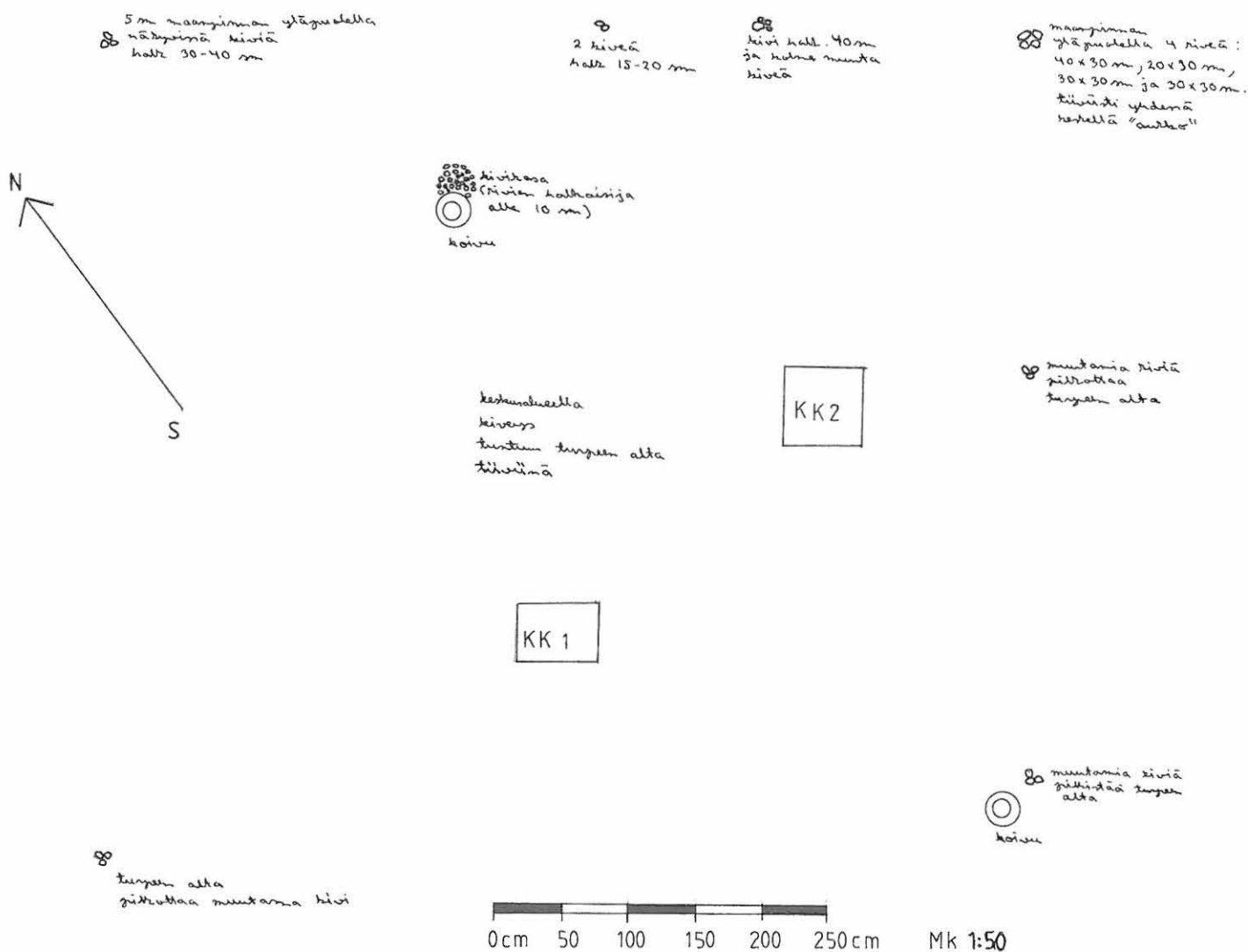
KOEKUOPPA 2: koekuopan koko 60x60 sm
turve- ja humuskerros 0-5 sm; 5 sm syvyydellä tasainen kiveys (näkyvillä 18 kpl halkaisijaltaan 5-20 sm:n kokoisia kiviä (halk. keskiarvo n. 15 sm). Kiveys oli melko tiivistä, ja siinä oli tummaa hiilensekaista maata. Kiveyksestä ja sen yläpuolelta löytyi 4 pienta kvartsi-iskosta (KM 28081:3). Koillispuolelta kiveystä purettiin n. 20x60 sm:n alalta; se jatkui tässä kohtaa n. 20-25 sm:n syvyyteen noin 1-2 kivikerroksena (pienemmät kivet kahtena kerroksena). Tästä laajennusosasta löytyi pieni kuonamaisen aineen pala (KM 28081:4). Kuopan kaivaminen lopetettiin, jottei rakenteita rikkoituisi enempää.

Koekuopista löytynyt kiveys vaikutti olevan yhtenäistä ja samaan kiveykseen kuuluvaa; kiviladelmä viittaa johonkin muuhun rakenteeseen kuin esim. lieteen. Koekuoppa 2 sijaitsi 180 sm itään koekuoppa 1:sestä.

Koekuopat sijaitsevat maastossa ympäristöstään erottuvalla selvällä tasanteella, jonka laajuus n. 10m x 40m, n. 5 m päässä koekuopista rinne nousee jyrkästi koilliseen.

Tasanteella "pomppiessa" tuntuu turpeen alla selvä kivikerros, joka vaikuttaa olevan yhtenäinen, ja pinnalta aivan tasainen. Turpeen pinnalta arvioituna kiveyksen laajuus vaikuttaa suora-kaiteen muotoiselta ja kooltaan n. 6 m x 7 m laajuiselta.

Alla luonnoskartta kiveyksestä. Tarkastelu suoritettiin 2.10.93, jolloin pintakasvillisuus oli mahdollisimman harvaa.

Paikan tarkempi sijainti maastossa:

Koekuoppa 1 sijaitsee n. 15 m itään rannassa olevasta punaisesta vajarakennuksesta, josta on 25 m päässä koillisessa kaivo; tästä kaivosta koekuoppa 1 suunta on 140 goonia, koekuoppa 1 etäisyys rannasta koilliseen n. 15 metriä (ja suunta 250 goonia).

Paikka on Vehoniemenharjun luonnonsuojelualueella, sen lounaaseen suuntautuvalla päivänpaisteisen rinteiden ala-osaan Roineen rannalla, rannasta noin 15 metrin päässä.

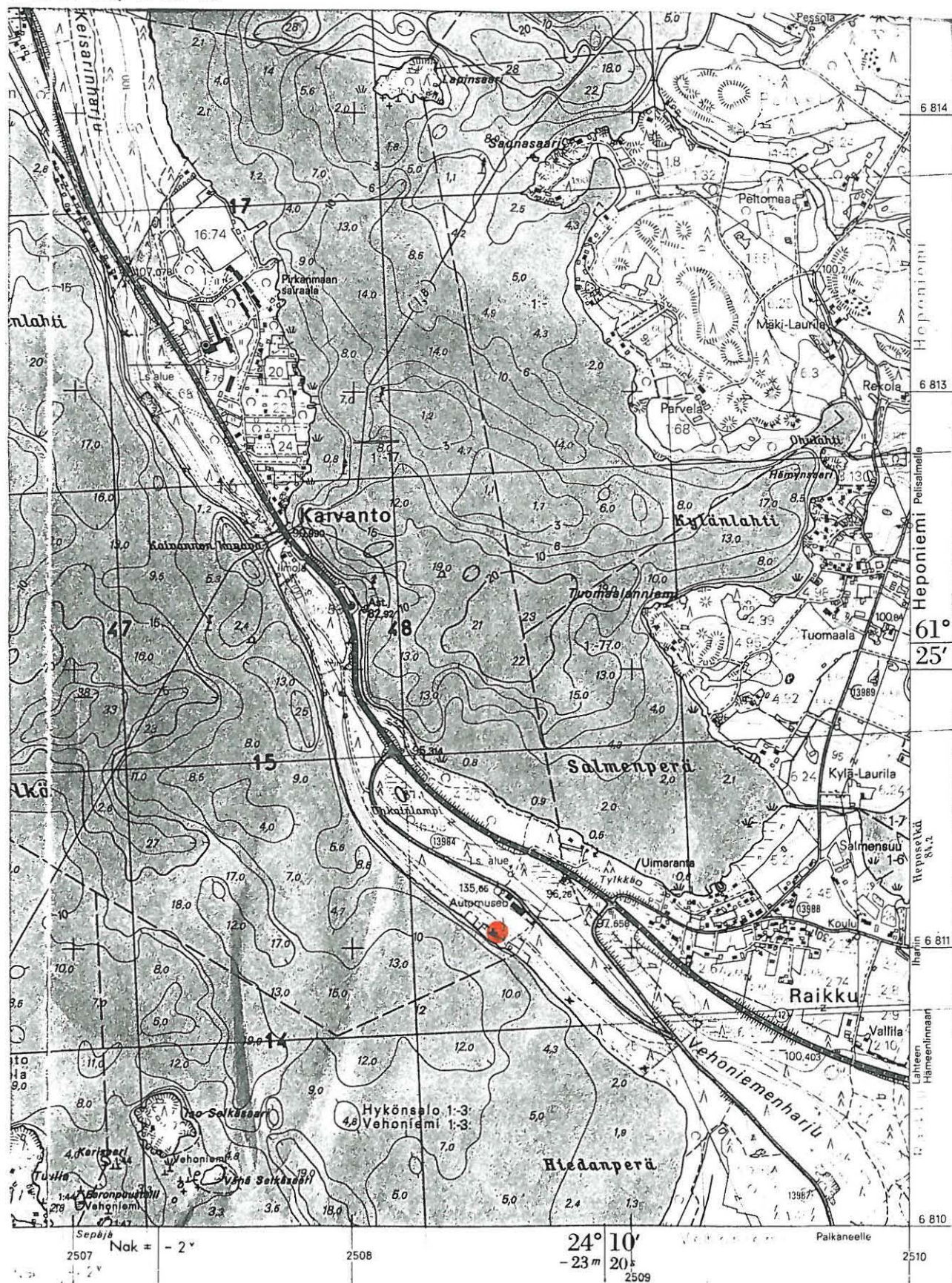
Alue on mäntyvaltaista kangasmetsää, jossa puustona myös koi-vua ja katajaa; aluskasvillisuutena mustikanvarpuja ja heinäkasveja. Asuinpaikka on erittäin hyvin säilynyt.

1 Karttaliite (kts. myös inv. nro 23 karttaliite nro 2)

Negatiivit: 94640-94644

Diat: 27804-27808

LIITE 4: Kuvat 1-2

$$Y=2508.50, Z=85-90$$

Inventointikohde nro 25: (määr. 20.01.1992)
KANGASALA, VEHONIEMI, VEHONNIEMENHARJU 3.
kivikautinen asuinpaikka

Luokka: I

Pk 2141 02 Kangasala; X=6810 82, Y=2508 78, Z=85-90

Rn:o Vehoniemi 3:25 (211-463-0003-0025)
omistaja: Suomen valtio

inventointi: Nurminen 1993
löydöt: KM 28082

Paikka sijaitsee n. 8 km SE Kangasalan kirkosta Vehoniemenharjun luonnonsuojelualueella Roineen rannalla lounaaseen suuntautuvalla rantaterassilla Vehoniemen Automuseosta n. 400 m kaakkoon.

Inventointi 1993:

Vehoniemenharjun luonnonsuojelualueelle tasaiselle ympäristöstään erottuvalle rantaterassille tehdystä koekuopasta löytyi mahdollinen liesikiveys sekä 2 kvartsi-iskosta (KM 28082).

KOEKUOPPA: koekuopan koko n. 40x40 sm

0-10 sm humus ja turve, jonka jälkeen voimakkaasti hiilensekainen hiekka, josta tuli näkyviin kiveys n. 15-20 sm:n syvyydestä. Kiveyksen yläpuolisesta tummasta maakerroksesta löytyi 2 kvartsi-iskosta n. 15 sm:n syvyydestä (KM 28082).

Kuopasta ei otettu hiilinäytettä, koska hiili oli aivan pienenä murenana ja hiekansekaista.

Näkyvillä olevien kivien koko oli halkaisijaltaan keskimäärin n. 10-15 sm.

Kuopan kaivaminen keskeytettiin, jottei rakenteita rikkoutuisi.

Koekuopan etäisyys Roineen rannasta oli n. 15 metriä, ja se sijaitsi n. 2 m törmän reunasta koilliseen

Kyseessä on ilmeinen esihistoriallinen asuinpaikka.

Asuinpaikka sijaitsee n. 250 m luoteeseen Vehonniemenharju 1 asuinpaikalta, sekä n. 350 m kaakkoon Vehoniemenharju 2 asuinpaikalta; eli se on kyseisten asuinpaikkojen puolivälissä.

Paikalla ei ole mitään tarkkaa maasto- tms. muuta merkkiä, johon asuinpaikan olisi voinut "hiinnittää", mutta se eroaa selvänä tasanteesta, muutoin suhteellisen rinteisestä ympäristöstään. Paikalle voi löytää myös Vehoniemenharjun ylhällä kulkevaa autotietä pitkin kulkien ensin n. 400 m. automuseolta kaakkoon ja siitä suoraan rantaan (eli lounaaseen).

Alue on mäntypuuvaltaista kangasmetsää, jossa puustona myös leppää ja katajaa; aluskasvillisuutena mustikkaa, oravanmarjaa ja kieloja.

Asuinpaikka on täysin säilynyt (lukuunottamatta kaivamaani koekuoppaa) ja hyvässä kunnossa.

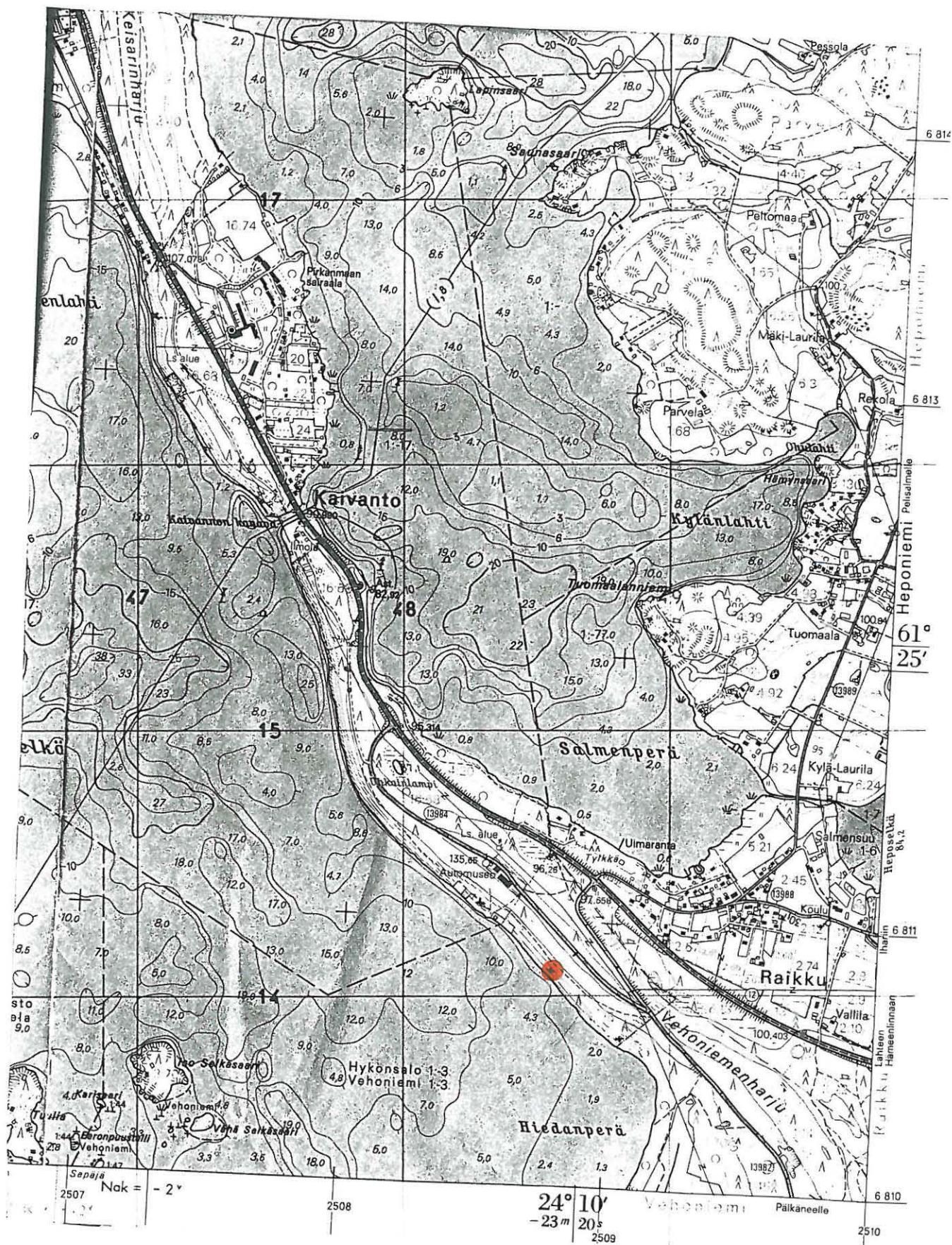
1 Karttaliite (kts. myös inv. nro 23 karttaliite nro 2)

Negatiivit: 94645-94646

Diat: 27809

LIITE 4: Kuva 4

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 02 Kangasala (1987) mk 1:20 000
X=6810 82, Y=2508 73, Z=85-90

Inventointikohde nro 26: (määrä: 211-01-0026)
KANGASALA, TIIHALA, KEISARINHARJU
kivikautinen asuinpaikka

85

Luokka: I

Pk 2141 02 Kangasala; X=6813 20, Y=2507 18, Z=85-90

Rn:o Tiihala 53 Vehoniemi (211-455-0053-0000)
omistaja: Suomen valtio

inventointi: Nurminen 1993
löydöt: KM 28083

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 5.2 km SE, luonnon-
suojelualueella Roineen Talviahteenlahden rannalla

Inventointi 1993:

Koekuopituksessa Luonnonsuojelualueella sijaitsevalta tasaiselta
rantaterassilta keramiikkaa, kvartsi-iskoksia ja palanutta luuta
(KM 28083).

KOEKUOPPA 1: koekuopan koko n. 40 x 40 sm
turve ja humus 0-10 sm, jonka jälkeen punasenruskea
tasavärinen hieno hiekka, jossa joukossa muutama
kivi (hiekka oli erittäin vähäkivistä).
n. 20 sm:n syvyydestä löytyi 3 kvartssia (KM 28083:
1). En havainnut koekuopasta mitään värieroja tai
rakenteita, ja lopetin sen kaivamisen n. 40 sm:n
syvyydessä, jolloin maaperä oli edelleen samaa
tasaisenväristä punasenruskeaa hienoa hiekkaa.

KOEKUOPPA 2: koekuopan koko n. 50 x 50 sm
turve ja humus 0-10 sm, jonka jälkeen punasenruskea
tasavärinen hieno hiekka, jossa joukossa muutama
kivi (hiekka oli erittäin vähäkivistä).
Koekuopasta löytyi n. 20-50 sm:n syvyydestä yh-
teensä 5 pientä keramiikanpalaa (KM 28083:2) ja
6 kvartssia (KM 28083:3), sekä palaneen luun pala
(KM 28083:4) n. 40 sm:n syvyydestä.
En havainnut koekuopasta mitään värieroja tai
rakenteita, ja lopetin sen kaivamisen n. 50 sm:n
syvyydessä, jolloin maaperä oli edelleen samaa
tasaisenväristä punasenruskeaa hienoa hiekkaa.

Koekuoppa 2 sijaitsi koekuoppa 1:sestä n. 5 m etelään.

Paikka erottuu selvänä tasanteena ympäröivästä maastostaan,
joka muutoin on jyrkästi itään päin kohoavaa rinnettä.
Tasanne on noin runsaat 5 m leveä länsi-itä suunnassa ja n.
kolmisenkymmentä metriä pitkä pohjoinen-etelä suunnassa, ja
se on arviolta n. 3-4 m korkean jyrkästi nousevan töyryn
päällä (aivan rannassa kulkee polku lähes vesirajassa; ja
tästä tasosta töyryn korkeus arvioitu).
Samalle tasanteella on myös pyöreä pieni kuopanne, jonka hal-
kaisija on n. metrin ja syvyys puoli metriä.

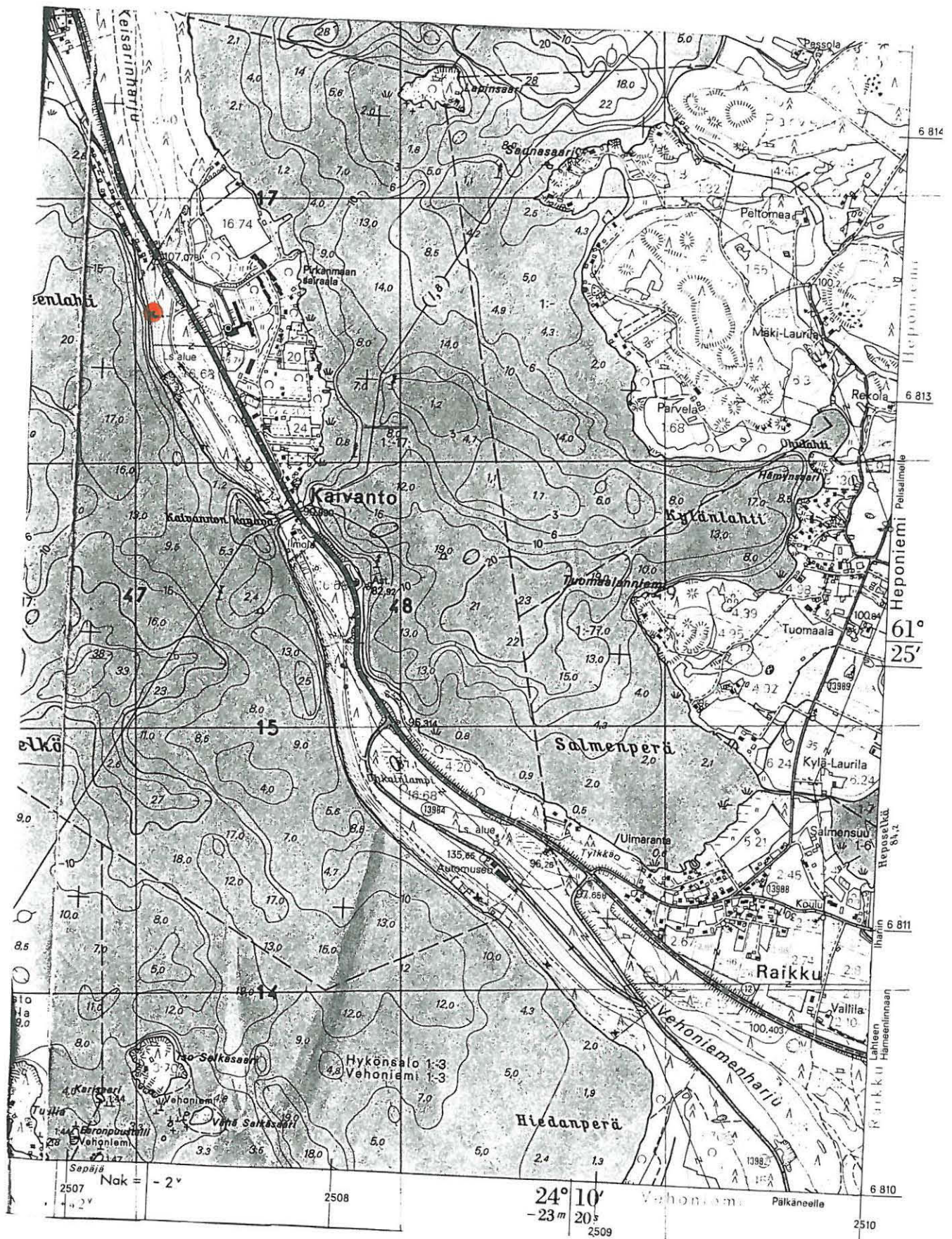
Paikka sijaitsee Keisariharjun luonnonsuojelualueella Roineen
rannalla n. 150 m etelään Pirkanmaan sairaalan Roineen rannal-
la olevasta vesipumpusta. Aivan vieressä ei ole mitään erikoista
merkkiä, johon asuinpaikan olisi voinut "kiinnittää".
Asuinpaikka on täysin koskematon (lukuunottamatta kaivamiani
koekuoppia) ja hyvässä kunnossa.

Parhaiten paikalle pääsee Luonnonsuojelualueen laella olevasta tienhaarasta n. 2m pohjoiseen tien vierestä rannalle lähtevää polkua pitkin (huom! polkuja on useita; mm. myös juuri tienhaaran kohdalla on yksi). Asuinpaikka on juuri ennen rantaan tuloa polun pohjoispuolella.

Keisarinharjun luonnonsuojelualueen koillisrannalta on otettu runsaasti vuosien kuluessa hiekkaa, ja ranta-alue on täynnä hiekkakuoppia Kaivannon kanavasta lähtien peruskartassa oleville hiekkakuoppamerkeille asti (läheskään kaikki hiekkakuopat eivät siis ole merkittynä peruskarttaan). Peruskartan hiekkakuoppamerkkien pohjoispuolella ei olla hiekkaa enää otettu.

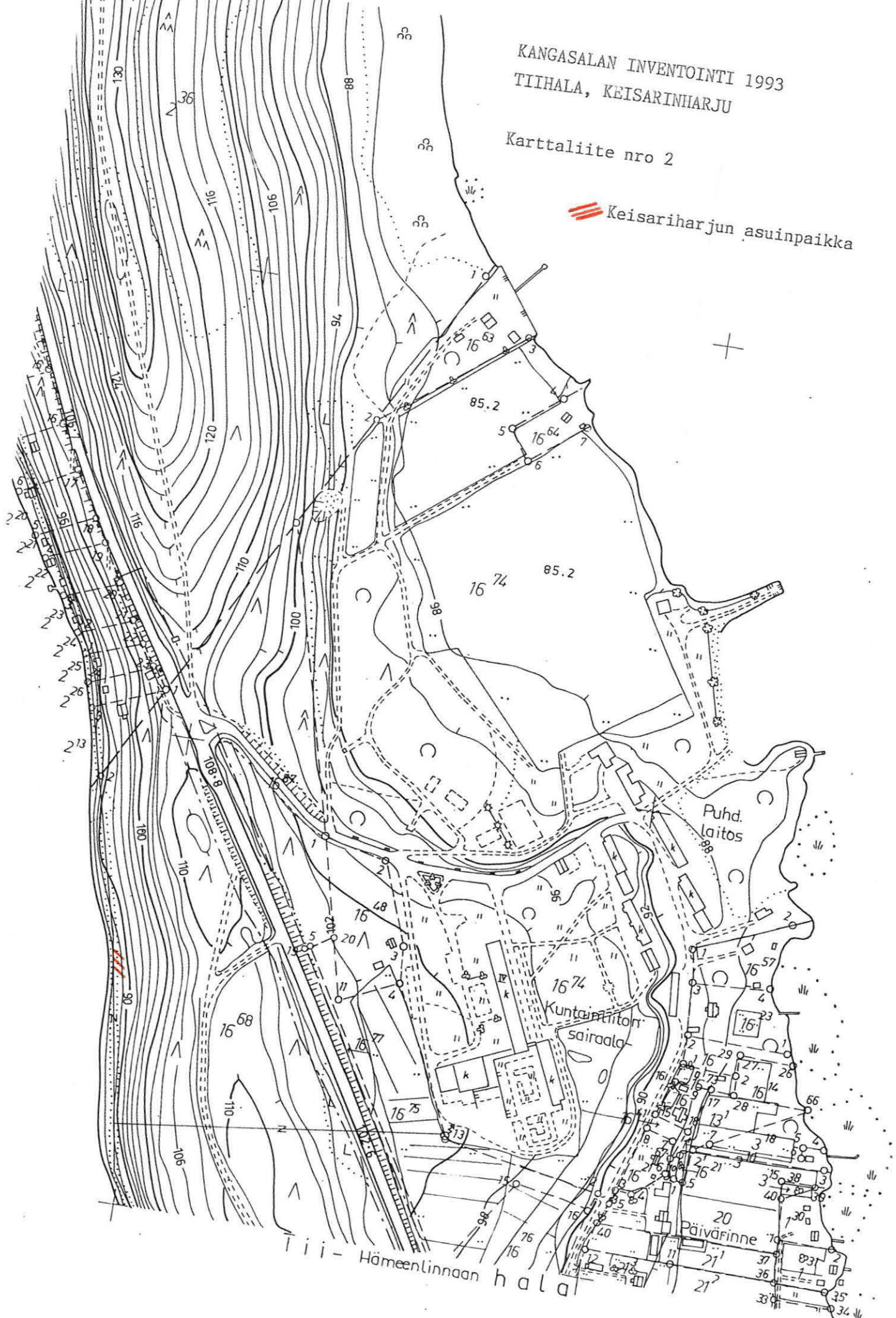
2 Karttaliitettä (kts. myös inv. nro 23 karttaliite nro 2)
Negatiivit: 94660-94661
Diat: 27799-27800
LIITE 4: Kuva 6

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 02 Kangasala (1987) mk 1:20 000
X=6813 20, Y=2507 18, Z=85-90

Karttaliite nro 2

Keisariharjun asuinpaikka

Inventointikohde nro 27: (määrä 20-02-2027)

KANGASALA, KIRKKO-AAKKULA 1 JA 2

kivikautinen asuinpaikka

Luokka: II

Rn:o Herttuala 2:534 Kirkko-Aakkula (211-407-0002-0534)

omistaja: Kangasalan kunta

Kunnanvirasto, Pl 50, 36201 Kangasala

inventointi: Nurminen 1993

löydöt: KM 28084:1-3 Kirkko-Aakkula 1

KM 28084:4 Kirkko-Aakkula 2

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkosta n. 400 m SE, Läntisen hautausmaan eteläpuolella, Kirkkojärven Kuohunlahden rannasta n. 100 m luoteeseen

KIRKKO-AAKKULA 1:

kivikautinen asuinpaikka

pk 2141 02 Kangasala; X=6816 92, Y=2504 02, Z=n. 87

Inventointi 1993:

Koekuopituksessa keramiikkaa ja pieni kvartsinsiru (KM 28084) Läntisen hautausmaan eteläpuolella olevalta vanhalta ranta-terassilta.

KOEKUOPPA: koekuopan koko n. 50 x 50 sm

0-10 sm turve ja humus, jonka jälkeen punasenruskeaa hienoa hiekkaa, josta löytyi n. 10 sm:n syvyydessä pieni kvartsinsiru (KM 28084:2) ja pieniä keramiikanpaloja (KM 28084:1) n. 30-40 sm:n syvyydestä. Hiekan joukossa oli vain muutama kivi, mutta mitään rakenteita tms. värieroja en kuopasta havainnut. N. 30 sm:n syvyydessä oli muutamia hiilenmurusia, joita en ottanut talteen. Lopetin kuopan kaivamisen n. 45 sm:n syvyydessä, jolloin maa oli edelleen tätä samaa punasenruskeaa hienoa hiekkaa.

Koekuoppa sijaitsee n. 10 m pohjoiseen Lahdentien Kangasalaan erkanevasta ramppitiestä ja aivan sen länsipuolella kulkee Kuohunlahden rantaan johtava kävelemiseen tarkoitettu hiekkatie, jossa on juuri koekuopan kohdalla, hiekkatien länsipuolella sähköpylväs (vastaavassa kohdassa on myös ramppitiellä sähkötolppa).

Koekuopan pohjoispuolella kasvaa mänty ja kuopan kohdalla aluskasvillisuutena oli heinää.

Koekuopasta n. 10 m itään, samalla tasanteella sen kanssa on kunnan yleinen mattojenpesupaikka, jonka länsireunasta löytyi pintapoiminnassa myös pieni keramiikanpala (KM 28084:3).

Koekuopan kohdalta luoteeseen nousee rinne voimakkaasti asuintalon pihalle; ja koekuopasta koilliseen sijaitsee pieni muutaman auton parkkipaikka.

KIRKKO-AAKKULA 2:

kivikautinen asuinpaikka

pk 2141 02 Kangasala; X=6817 92, Y=2504 10, Z=90

Kirkko-Aakkula 2 sijaitsee Kirkko-Aakkula 1:stä noin muutaman metrin korkeammalla olevalla vanhalla rantaterassilla mattojenpesupaikan NE-puolella.

Inventointi 1993:

Koekuopasta Mattojenpesupaikan koillispuolelle kaivetusta koekuopasta kvartsi-iskos ja kvartsin siru (KM 28084:4).

KOEKUOPPA:koekuopan koko n 50 x 50 sm

0-10 sm turve ja humus, jonka jälkeen punasenruskeaa hienoa hiekkaa, josta löytyi n. 40 sm:n syvyydestä kvartsi-iskos ja pienempi kvartsinsiru hieman ylemmää (KM 28084:4). N. 30 sm:n syvyydessä koekuopassa oli muutamia hiilenmurenia sekä kaksi yksittäistä kiiveä. Mitään rakenteita tai värieroja en kuopasta havainnut. Lopetin kuopan kaivamisen n. 50 sm:n syvyydessä, jolloin maa edelleen samaa punasenruskeaa hienoa hiekkaa.

Koekuoppa sijaitsi Läntisen hautausmaan lounaiskulmasta n. 40m itään, hiekkatien eteläpuolella, törmän reunasta n. 1.5 m päässä. Koekuoppa sijaitsee samalla terassilla kuin nk. läntinen hautausmaa, joten on mahdollista, että hautausmaan eteläisimmät osat ovat olleet kivikautisella asuinpaikalla. Kuitenkin vasarakirves (KM 1996:26; inv. nro 70) ei ole löytynyt tältä hautausmaalta, koska löytö on tehty jo 1800-l puolella, ja tämä hautausmaa on otettu käyttöön vasta vuonna 1901 (Kangasala opas, 28).

Alue on nykyisin Kangasalan kunnan omistamaa puisto- ja virkistysaluetta.

Aivan Kuohunlahden rantaan tehdyistä koekuopista ei tullut löytöjä, eikä mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa. Kirkko-Aakkulan maalta on myös tehty muita irtolöytöjä (kts myös inv. kohteet nro 60 ja 61).

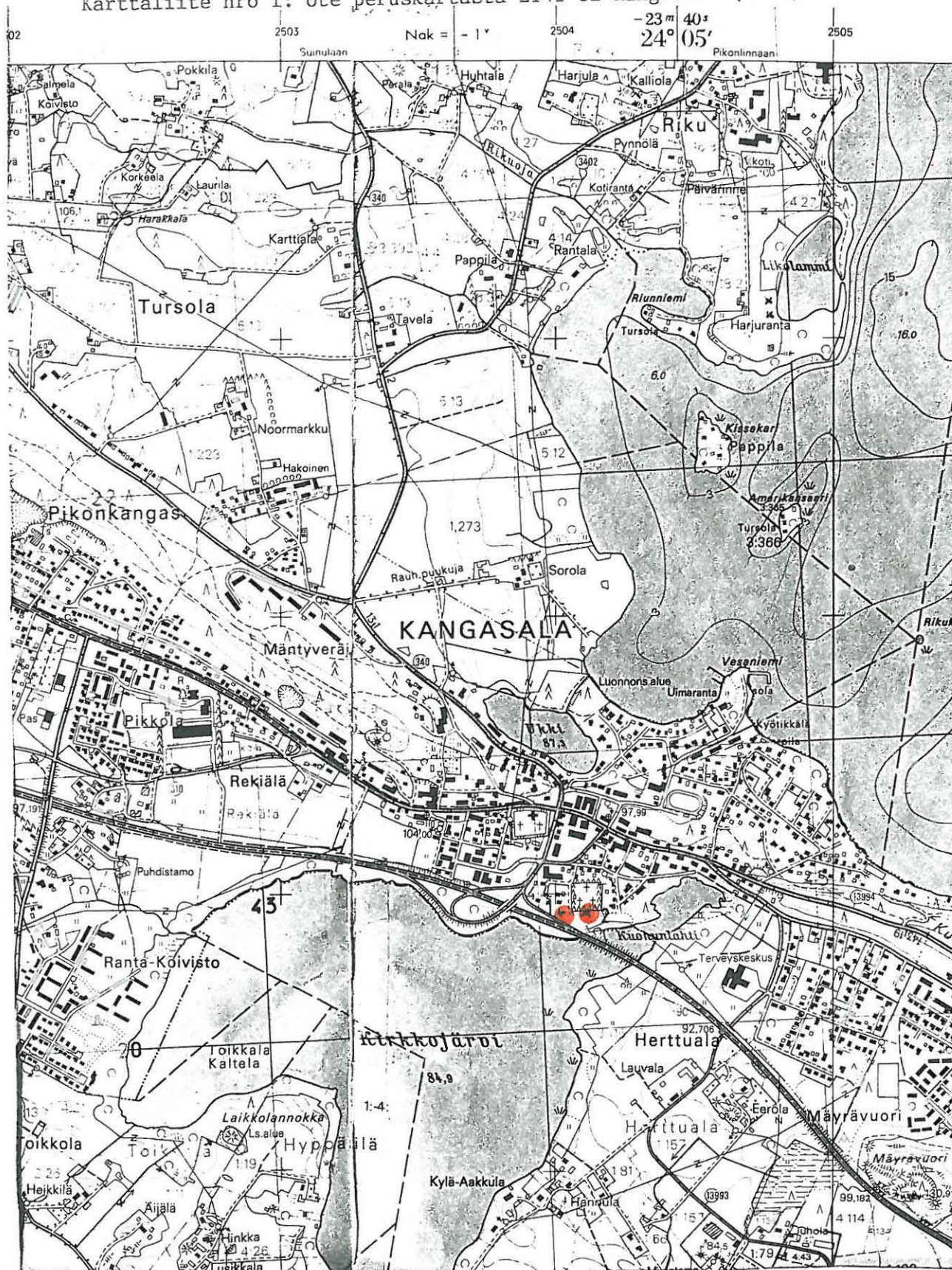
2 Karttaliitettä

Negatiivit:94656-94659

Diat:27796-27798

LIITE 4: Kuva 3

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 02 Kangasala (1987) mk 1:20 000

1: X=6816 92,Y=2504 02,Z=n.87

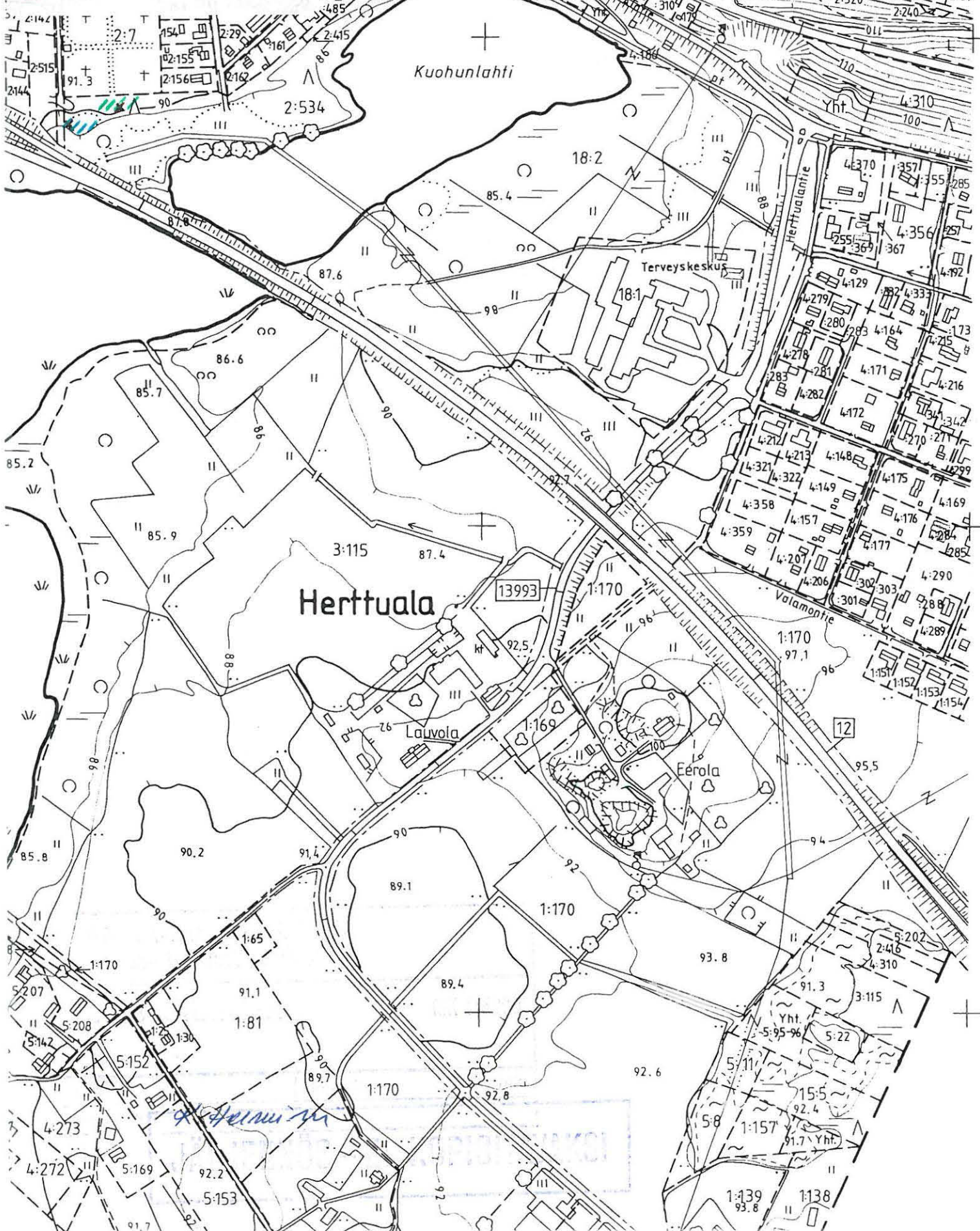
2: X=6816 94,Y=2504 10,Z=n.90

KANGASALAN INVENTOINTI 1993
HERTTUALA, KIRKKO-AAKKULA
Karttaliite nro 2

★ Koekuoppa

/// Kirkko-Aakkula 1.

/// Kirkko-Aakkula 2.

Inventointikohde nro 28: (nro 211-01-0028)

KANGASALA, RIKU, LIKOLAMMINPELTO

kivikautinen asuinpaikka

Luokka: II

Pk 2141 02 Kangasala; X=6819 10, Y=2504 78, z=n.87

Rn:o Riku 4:27(211-445-0004-0027)

omistaja: Kangasalan kunta

Kunnanvirasto, Pl 50, 36201 Kangasala

Inventointi: Nurminen 1993

löydöt: KM 28086

Paikka sijaitsee n. 2 km Kangasalan kirkosta pohjoiskoilliseen, Vesijärven länsirannalla, järvestä pieneksi lammeksi kuroutuneen Likolammin lounaispuolisella rantapellolla lähes vesirajan tasossa. Harjurannan päärakennuksesta n. 100 m kaakkoon ja Rikun vanhainkodista n. 600 m etelään.

Inventointi 1993:

Rantapelto, jonka lounais- ja luoteispuolella rinteet nousevat voimakkaasti. Epäsysteemaattisessa pintapoiminnassa pellolta löytyi kvartsi-iskoksia (KM 28086). Maaperä oli hiekansekaista savea ja pelto oli äestetty samana keväänä, mutta poimintaolosuhteet olivat huonot, koska pellon pinta oli erittäin kuiva ja väriltään tasaisen harmaa. Pelto oli tasaista ja hyvin matalalla sijaitsevaa rantapeltoa.

Asuinpaikka on kyntökerroksen tuhoamaa.

1 Karttaliite

Negatiivit: 94037-94038

Diat: 27801

RIKU, LIKOLAMMINPELTO

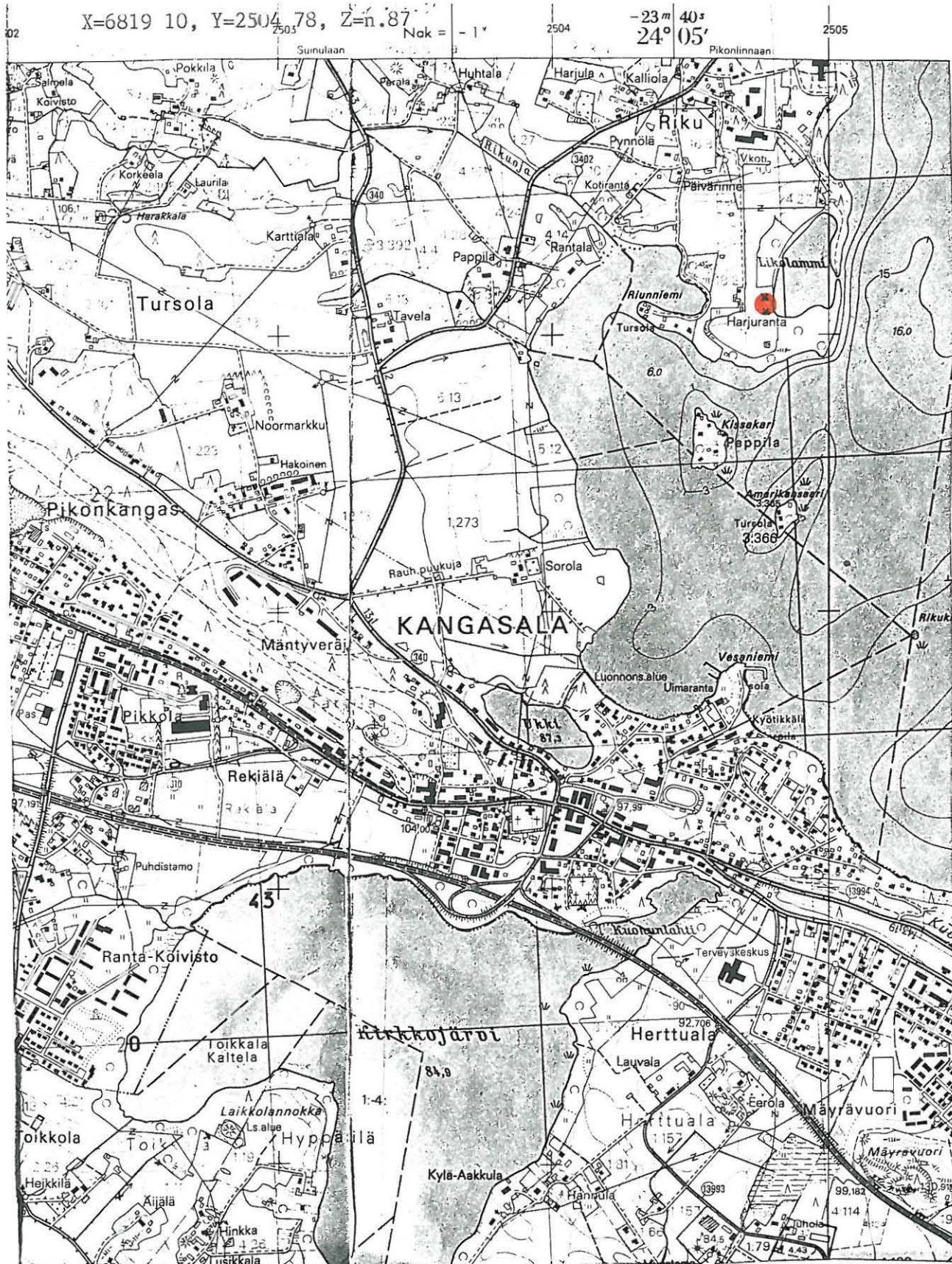
Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 214102 Kangasala (1987) mk 1:20 000

X=6819 10, Y=2504 78, Z=n.87

Nok = -1°

-23 m 40°

24° 05'

Inventointikohde nro 29: *(ajokk. 211-01-0003)*

JOKIOINEN, KATILA 1.

rautakautinen asuinpaikka

Luokka: II

Pk 2141 02 Kangasala; X=6814 64, Y=2504 64, Z=90

Rn:o Jokioinen 3:146 Katila (211-410-0003-0146)

omistaja: Joutsiniemi Pekka ja Päivi

Joutsiniementila, 36270 Kangasala 6

Inventointi: Nurminen 1993

löydöt: KM 28088

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 2.7 km SE, pellolla Jokioisten joen eteläpuolella, n. 700 m lounaaseen Katilan päärakennuksesta.

Inventointi 1993:

Katilan tilan mailta on useita irtolöytöjä, jotka on selostettu inv. nro 35 kohdassa.

Paikan tarkastamisen yhteydessä löytyi hiekkaiselta peltomäeltä; sen lounaaseen suuntautuvan rinteen puolelta pintapoiminnassa 2 pientä palaa rautakautista keramiikkaa (KM 28088:1) sekä pieni kvartsi-iskos (KM 28088:2). Löydöt tulivat n. 50 m pituiselta alueelta, ja paikalla oli havaittavissa paikoitellen tummempia maakohtia.

Poimintahetkellä syysvilja oli matalalla oraalla.

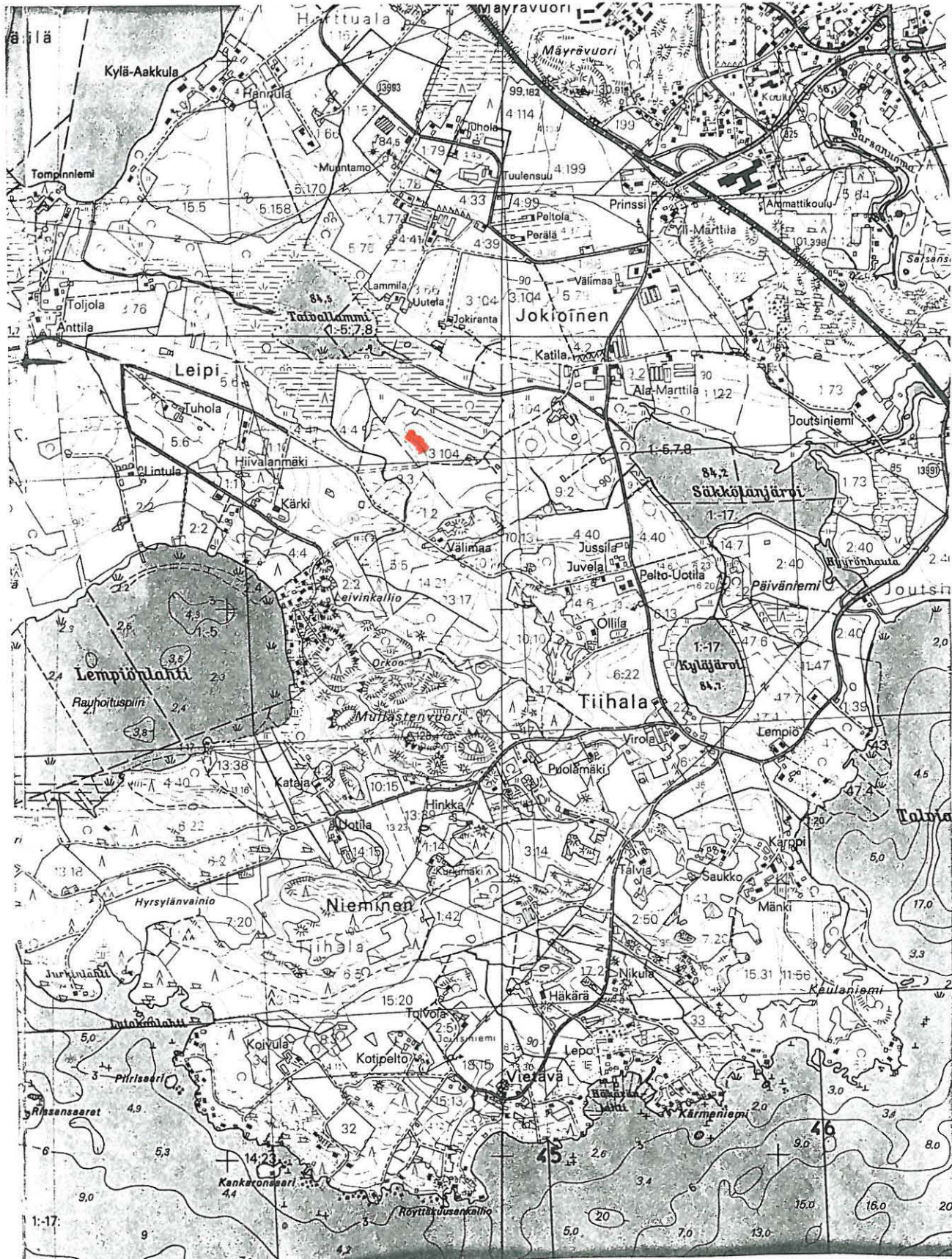
(kts. myös inventointikohteet 30 ja 35)

1 Karttaliite (sekä inventointikohteen nro 35 Karttaliite nro 2)

JOKIOINEN, KATILA 1

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 02 Kangasala (1987) mk 1:20 000

X=6814 64, Y=2504 64, Z=90

Inventointikohde nro 30: (mjitk 211-01-0030)
JOKIOINEN, KATILA 2.

kivikautinen asuinpaikka

Luokka: II

Pk 2141 02 Kangasala; X=6814 90, Y=2505 00, Z=n.87.5

Rn:o Joutsiniemi 3:146 Katila (211-410-0003-0146)

omistaja: Joutsiniemi Pekka ja Päivi

Joutsiniementila, 36270 Kangasala 6

inventointi: Nurminen 1993

löydöt: KM 28089

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 2.6 km SE, Jokioisten joen pohjospuolella olevalla peltomäellä, Katilan navetan länsipuolella, n. 300 m Katilan päärakennuksesta länteen.

Inventointi 1993:

Katilan tilan alueelta lukuisia irtolöytöjä, jotka selostetaan inv. nro 35 kohdalla.

Paikan tarkastamisen yhteydessä löytyi kvartsi-iskoksia (KM 28089:3) pintapoiiminnassa etelään päin suuntautuvalta pelto-rinteeltä. Tältä samalta navetantakaiselta pellolta on Matti Hinkka aiemmin löytänyt myös eteläsuomalaisen kivikirveen (KM 28089:1) sekä nk. pohjalaisen tasataltan (KM 28089:2), jotka luovutettiin inventoijalle tarkastuksen yhteydessä.

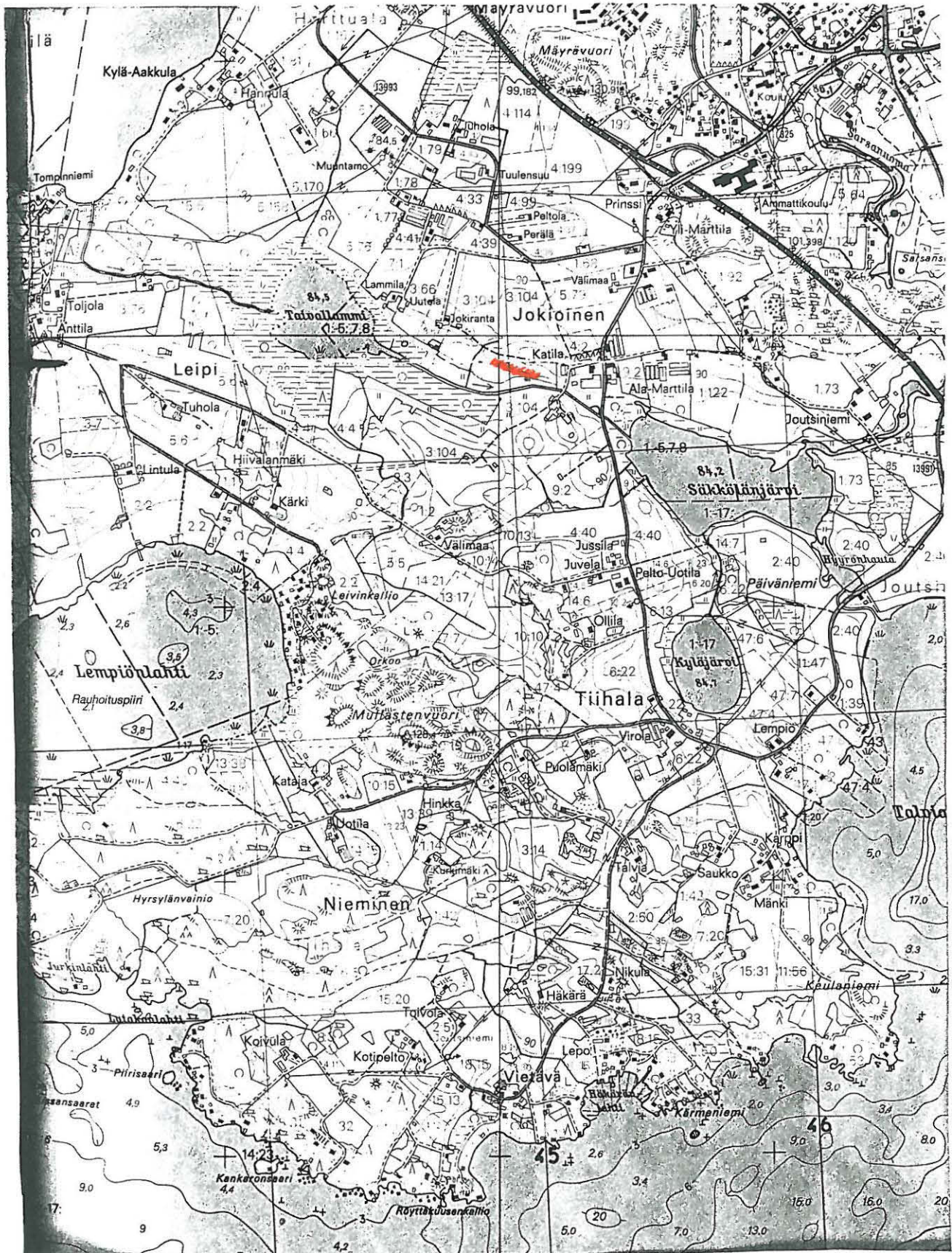
Pelto oli savensekaista hiekkapeltoa, ja poimintahetkellä siinä oli syysvilja matalalla oraalla.

(kts. myös inventointikohteet 29 ja 35).

1 Karttaliite (sekä inventointikohteen nro 35 Karttaliite nro 2)

JOKIOINEN, KATILA 2

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 02 Kangasala (1987) mk 1:20 000
 X=6814 90, Y=2505 00, Z=n. 87.5

Inventointikohde nro 31: (määrä. 211-01-0031)
 KANGASALA, APAJANPOHJA, TUHOLA
 kivikautinen asuinpaikka

Luokka: II

Pk 2142 01 Saarikylät; X=6807 18, Y=2507 40, Z=85

Rn:o Apajanpohja 2:7 Tuhola (211-402-0002-0007)
 omistaja: Tuhola Hannu
 Saarikyläntie 379, 36570 Kaivanto

Inventointi: Luho 1939, Nurminen 1993
 löydöt: KM 2525:284; KM 11092:1-2; KM 28091

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 11 km SE, Saarikylässä Raronsalon saarella Roineen Viianperänlahden tuntumassa Saarikyläntien luoteispuolella.

Tuholan tilan alueelta on löydetty seuraavat kivikautiset irtolöydöt:

Kivikirves (KM 2525:284), joka on löydetty Tuholan talon perustusta kaivettaessa.

Tuholan pellolta on löydetty oikokirves ja tasataltta (KM 11092:1-2); tarkempia löytötietoja ei enää Luhon inventoinnin aikana vuonna 1939 muistettu.

Inventointi 1993:

Paikan tarkastuksen yhteydessä pintapoimin tilan peltoja (tutkittu alue viivattu karttaliitteeseen nro 2).

Pintapoiminnassa löytyi Viianperänlahden rantapellolta suoraan Tuholan pihapiirissä olevan navetan luoteispuolelta laskevan rinteiden alaosasta, n. 50 m päässä navetasta, kvartsi-iskoksia (KM 28091). Iskokset löytyivät karttan punaisella rajatulta alueelta pellon kaakkoisosasta. Löytöpaikassa maaperä oli hiekkaa, joka paikoitellen oli hyvinkin tummaa. Löytökohdasta kohti Roineen rantaa (eli pohjoiseen) pelto muuttui saviseksi ja lähempänä rantaa suomaiseksi turpeeksi. Tuholan navetan ja ko. löytöpaikan välillä kulkee Saarikyläntie.

Asuinpaikka on kyntökerroksen tuhoama.

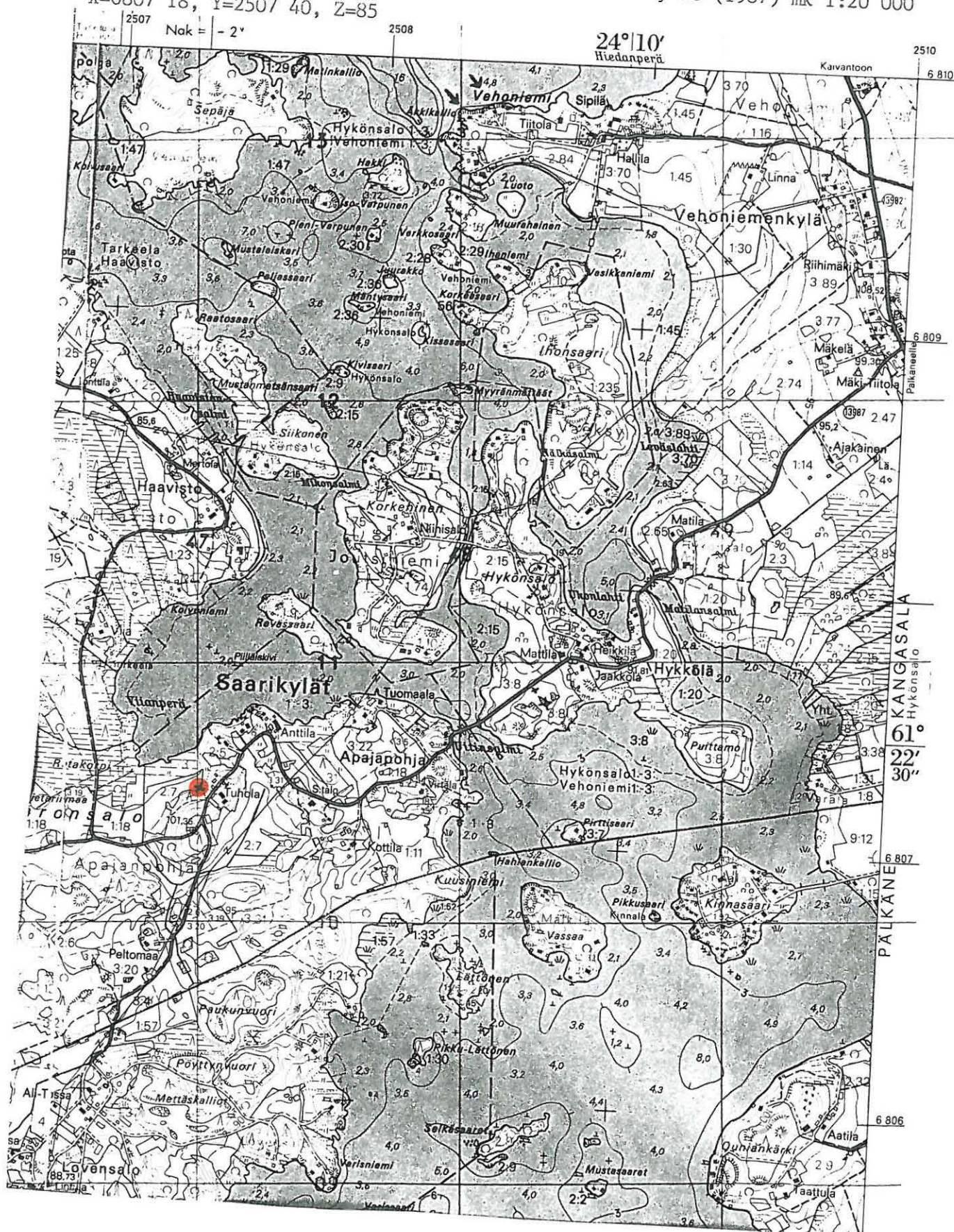
2 Karttaliitettä

Negatiivit: 94597-94598

Diat: 27792

LIITE 4: Kuva 5

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2142 02 Saarikylät (1987) mk 1:20 000
X=6807 18, Y=2507 40, Z=85

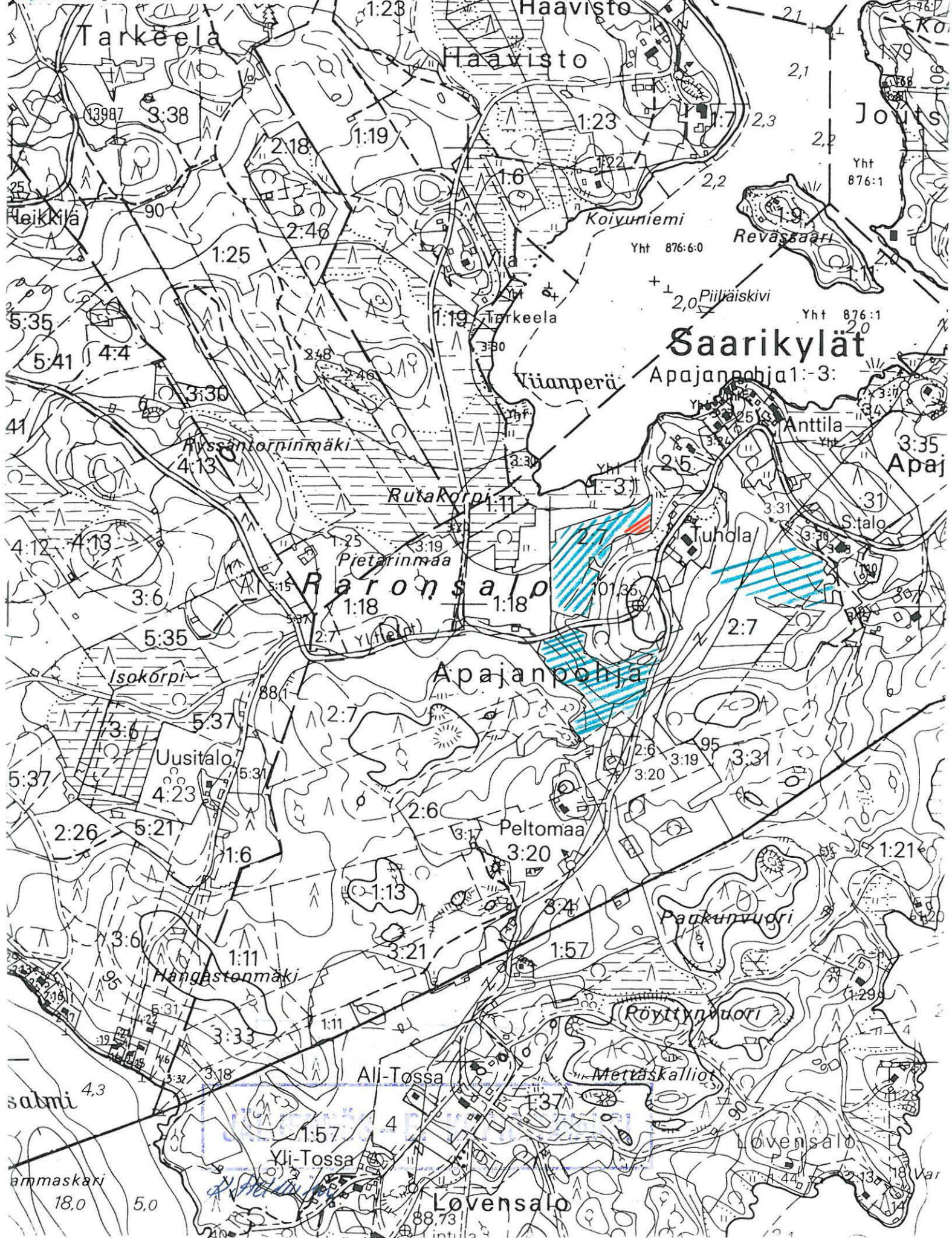

KANGASALAN INVENTOINTI 1993

-APAJANPOHJA, TUHOLA

Karttaliite nro 2

Pintapoimittu alue

Inventointikohde nro 32: *(määrä 211-01-0032)*
 KANGASALA, VÄÄKSY, TORKKELI
 rautakautinen hautaus

Luokka: II-III

Pk 2141 02 Kangasala; X=6815 46, Y=2508 34, Z=n. 92.5

Rn:o Vääksy 1:246 Lahtela (211-467-0001-0246)
 omistaja: Touko Tuomas Torkel ja Anja Marja Sinikka Torkel
 Teerimäentie 128, 36270 Kangasala 6

kaivaukset: Sarasmo 1956
 löydöt: HM

Paikka sijaitsee n. 4.8 km kaakkoon Kangasalan kirkosta, Längelmäveden rannasta n. 150 m luoteeseen pellon reunassa, tien luoteispuolella n. 200 m Lahtelan päärakennuksesta koilliseen.

Merovinkiaikainen polttohautaus, jonka Esko Sarasmo kaivanut kesäkuussa 1956. Hautaus oli tehty n. 2mx1mx1m kokoisen maakiven juureen. Kivi on N-S-suunnassa pitkänmallinen.
 (kts Esko Sarasmon tarkastuskertomus)

Inventointi 1993:

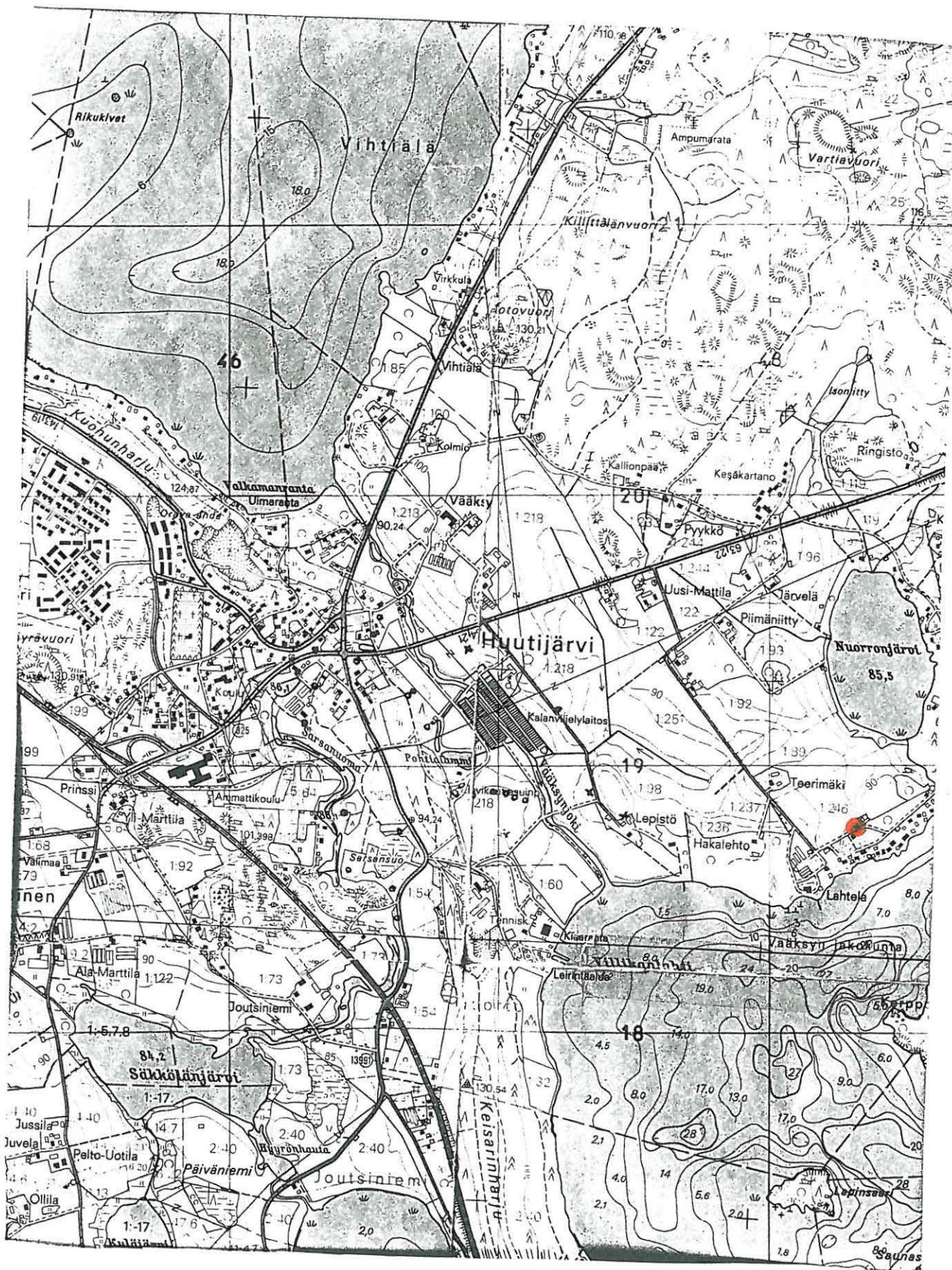
Nykyisin em. maakivi sijaitsee pellon reunassa, hiekkatien vieressä niin, että hiekkatie tekee kiven kohdalla siitä johtuvan pienen mutkan.

Oppaana löytöpaikkaa tarkastaessani oli maanomistaja Touko Torkel. Tilan pellot ovat vuokrattu viljeltäväksi, ja maanomistajan toivomusta noudatteen en pintapoiminut löydön viereistä peltoa. Uusia löytöjä ei Touko Torkelin mukaan hänen mailtaan ole löytynyt.

1 Karttaliite
 Negatiivit: 94647

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 02 Kangasala (1987) mk 1:20 000
X=6815 46

X=6815 46

$$Y=2508 \quad 34$$
$$Z = n \cdot 92.5$$

Inventointikohde nro 33: *(Mietä 10-01-0033)*

KANGASALA, VÄÄKSY, LEPISTÖNTÖYRY

täysin tuhoutunut rautakautinen hautaröykkiö Luokka: III

Pk 2141 02 Kangasala; X=6815 56, Y=2507 48

Rn:o Vääksy 1:98 Lepistö (211-467-0001-0098)

omistaja: Honkanen Laina Lahja

Lepistöntie 92, 36270 Kangasala ja

Honkanen Timo Johannes

Lepistöntie 110, 36270 Kangasala 6

tarkastus: Hackman 1928

inventointi: Luho 1939

löydöt: HM 1221:1-2

kirjallisuus: Luho 1949, 67; Salmo, 109-110

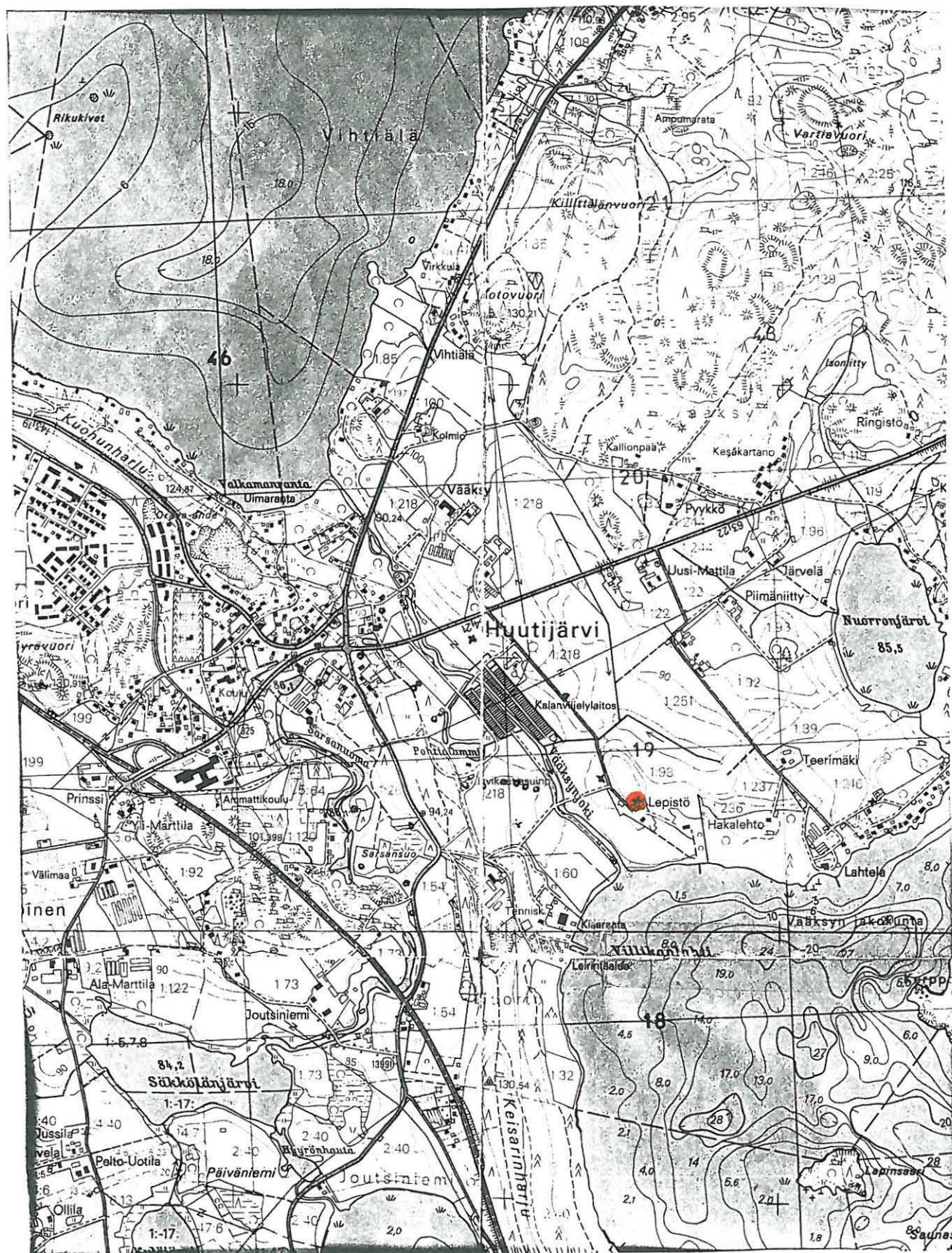
Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 4 km kaakkoon nykyisellä pellolla n. 260 m pohjoiseen Längelmäveden rannasta. Mäellä, joka on sijainnut n. 80 m pohjoisluoteeseen Lepistön päärakennuksesta.

Vuonna 1926 löysi työmies August Salminen ojaa kaivaessaan keihäänkärjen (HM 1221:2) ja ns. suomalaisen väkipuukon (HM 1221:1) Lepistöntöyry nimisellä mäellä olleesta maansekaisesta kivi-rauniosta. Raunion keskellä oli löytäjän kertoman mukaan ollut läpimitaltaan n. 2 m oleva kivi, jonka korkeus oli n. 3 m, ja raunion halkaisija oli ollut n. 5 metriä. Mainitut esineet oli löydetty keskuskiven juurelta, josta oli löydetty myös miekka, jonka löytäjä oli heittänyt pois. Rauniosta oli löytynyt myös hiiltä ja palaneita luita.

Alfred Hackman kävi tarkastamassa paikan vuonna 1928, mutta raunio oli jo tuolloin kokonaan hävinnyt ojan kaivuussa.

Nykyisin paikka on peltona, ja Lepistön emännän mukaan siitä on viety maata ainakin kaksi metriä lähistön peltoalueiden soisiin kohtiin, joten alkuperäisestä maanpinnasta raunion paikalla ei ole enää mitään jäljellä.

1 Karttaliite

$$Y=2507.48$$

Inventointikohde nro 34: (nro 34 - 211-01-0002)
KANGASALA, PAALILA, KOJOLA
rautakautinen löytöpaikka

106

Luokka: III

Pk 2141 05 Sahalahti; X=6811 24, Y=2512 04, Z=95
Rn:o Paalila 2:26 Kojola (211-434-0002-0026)
omistaja: Lestadiolaisten lähetysyhdistys ry.
Koulukatu 41, 90120 Oulu

tarkastus ja koekaivaus: Sarasmo 1955
löydöt: E-tyypin keihäänkärki Kangasalan museon kokoelmissa,
KM 28102 (E-tyypin keihäänkärki)

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 11 km itäkaakkoon, Hepo-
selän rannalla; järven kapeimmalla kohdalla n. 100 m rannasta
pohjoisluoteeseen. Pienen kalliomäen länsipuolella Kojolan pää-
rakennuksesta n. 50 m länteen.

Syksyllä 1954 löytyi Paalilan kylän Kojolan talon länsipuolelta,
pienen kalliomäen juurelta sähkölinjan pylväspaikkaa kaivettaes-
sa E-tyypin keihäänkärki. Keihäänkärjen löysi Kangasalan Sähkön
palveluksessa ollut työmies Pekka Raunio, ja se oli hänen mukaan
löytynyt kuopan seinämästä n. 0.5 m syvyydestä vaakasuorassa,
kärki kalliosta poispäin.

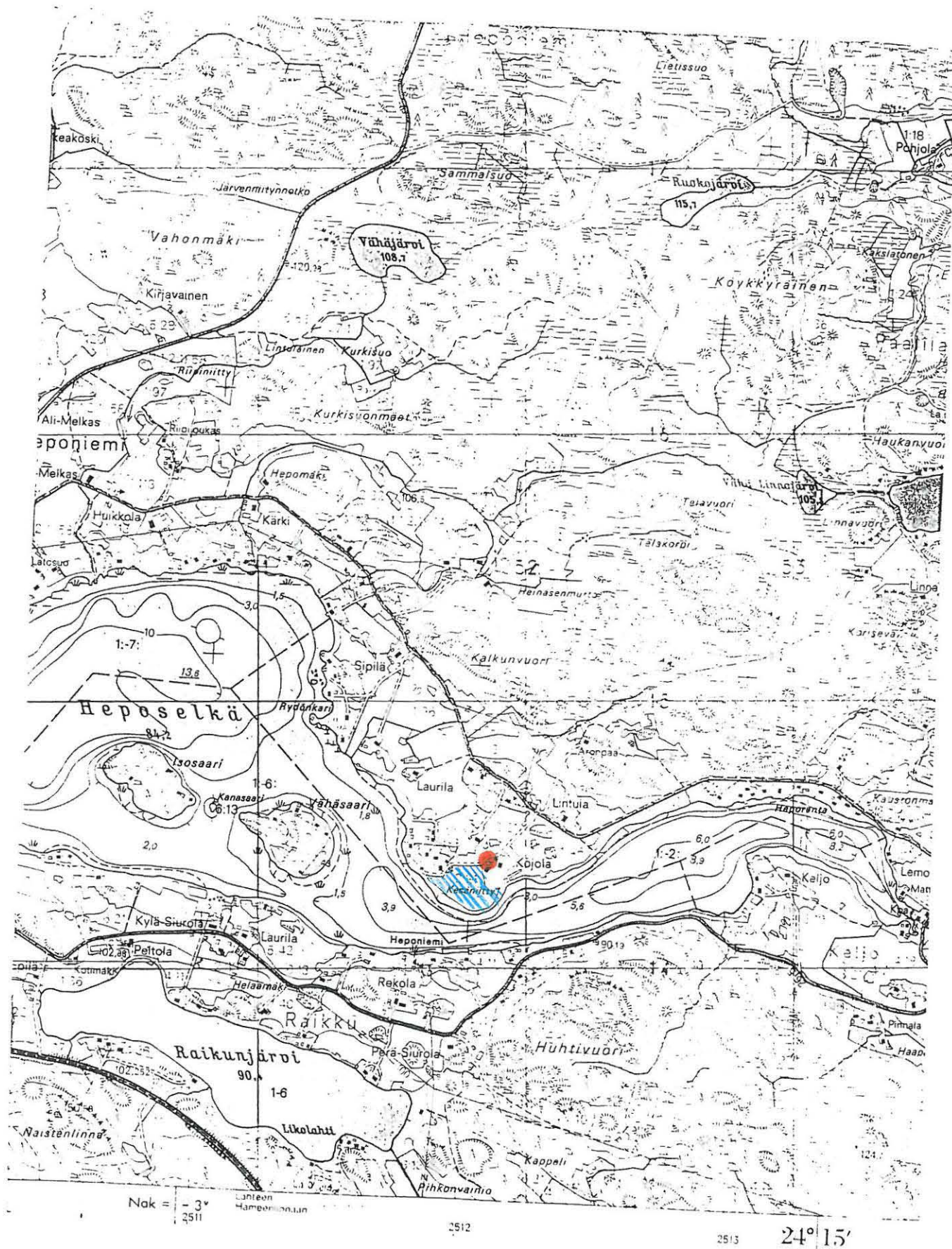
Löydöstä kuultuaan Hämeen museon hoitaja Esko Sarasmo otti yhte-
yttä Kangasala seuran sihteeriin, opettaja Eero Aroon, jolla oli
keihäänkärki Kangasalan museossa. Sarasmo kävi tarkastamassa
paikan heinäkuussa 1955, ja suoritti tarkastuksensa yhteydessä
pienen yhden työpäivän kestäneen, 3 x 3 m laajuisen kaivauksen.
Kaivausalueelta paljastui harvahko pienistä kivistä koostunut
yksikerroksinen kiveys, ja sen alta "kulttuurimaata", jonka
paksuus vaihteli 10-30 sm, ja laajuus n. 2 x 2.5 m. Koekuopas-
ta kaivausalueen ympäriltä ei sen sijaan havaittu "kulttuuri-
maata". Kaivauksissa löydettiin 2 palaa ja 5 murusta paksusei-
näisestä, tasapohjaisesta, koristelemattomasta saviastiasta sekä
moderni saappaan korkorauta. Sarasmon mukaan paikka ei ollut
hautaus, vaan viikinkiaikainen asumajäte.

Inventointi 1993:

Kojolan tilalla toimii nykyisin lestadiolaisten lähetysyhdistyk-
sen Heinäkallio-niminen leirikeskus, jossa työskentelevältä
Martti Peräaholta sain talon piirongin laatikossa säilytetyn
toisen E-tyypin keihäänkärjen (KM 28102; keihäänkärkiä oli siis
ilmeisesti alunperin ollut kaksi kappaletta).

Inventoinnin yhteydessä pintapoimin talon rantapellon, joka
juuri oli äestetty. Pelto oli hiekansekaista savea, enkä havain-
nut siitä mitään kiinteään muinaisjäänökseen viittaavaa. Tilan
länsipuolisesta pellostä on rakennettu sorapeitteinen parkki-
paikka, joten se ei ollut pintapoimittavissa. Martti Peräahon
mukaan leirikeskuksen toimintakautena (20 vuotta) ei pihatöiden
tai muiden rakennustöiden aikana ole löydetty mitään esihisto-
riaan viittaavaa. Päärakennuksen koillispuolelle oltiin juuri
tarkastusajankohtana rakentamassa uusia perustuksia; tarkastin
maanpinnan leikkauksia, mitään löytämättä.

Y=2512 04

 $Z=95$ Pintapoimittu alue

Inventointikohde nro 35:
KANGASALA, JOKIOINEN, KATILA
kivi- ja rautakautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 02 Kangasala; X=6814 90, Y=2505 34
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Rn:o Jokioinen 3:146 Katila (211-410-0003-0146)
omistaja: Joutsiniemi Pekka ja Päivi
Joutsiniementila, 36270 Kangasala 6

tarkastus: Sarasmo 1972
löydöt: KM 9167; KM 18441; KM 19340; KM 28090
HM 207:9; HM 3080:1-7

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 2.8 km SE, Säkölänjärven ja Taivallammen välisen joen molemmin puolin.

Katilan tilan alueelta on löydetty aikojen kuluessa useita sekä kivi- että rautakaudelle ajoittuvia irtolöytöjä.

(kts löytöjen sijaintia liitekartta nro 2).

Pronssinen hevosenkenkäsolkki (KM 9167) on löytynyt päärakennuksen ja joen väliseltä pellolta.

Nelisivuisen hioinkiven (KM 18441) löysi Kalle Veräväinen vesijohto-ojaa tehtäessä navetasta päärakennukseen.

Hevosenkenkäsoljen (KM 19340) on Matti Hinkka löytänyt tilan maa-alueiden välissä kulkevasta Jokioisten joesta.

Katkelmallinen kiviase (HM 207:9) on löytynyt Katilan talon maalta, tekopellosta, jossa paikassa joskus luultavasti kulkenut joki, koska siinä oli kalanpyydys jäljellä, verkonkohoja ja verkko hahmollaan, mutta murentui tomuksi.

Kiukaisten tyyppin kourutaltan ja käsikiven päälliskiven puolikkaan (HM 3080:1-2) löysi talon silloinen nuori isäntä Matti Hinkka joen ruoppauksessa nostetuista mullista.

Rautakautisia kuutilokiviä (HM 3080:3-6) on löytänyt talon isäntä Kalle Veräväinen asuintalon ja joen väliseltä pellolta.

Putkikeihäänkärjen (HM 3080:7) löysi isäntä Kalle Veräväinen 1960-luvun alussa n. 250 m talosta lounaaseen Riihivainion syrjässä maantasaisen kallion reunalla olleesta rauniosta.

Paikan tarkasti vuonna 1972 Esko Sarasmo Hämeen museosta (kts. tarkastusraportti), jolloin hän totesi em. keihäänkärjen sekundääri-löydöksi.

inventointi 1993:

Paikan tarkastuksen yhteydessä minulle luovutettiin useita tilan alueelta löytyneitä hajalöytöjä (KM 28090).

Rautakautista keramiikkaa (KM 28090:1) on löytänyt Pirkko Hinkka joenrannan tuntumasta.

Kivikirveen (KM 28090:2) on löytänyt niin ikään Pirkko Hinkka joenrannan tuntumasta.

Rhombin muotoisen lohjenneen kiven sekä hioimen katkelman sekä rautaisen putkikirveen tai muun työkalun (KM 28090 :3-4,9) on Matti Hinkka löytänyt jostain tilan alueelta.

Reikäkiven teelmä ja reikäkiven puolikas (KM 28090:5) on löydetty tilan perunapellosta päärakennuksen pihalta.

Palaneesta savesta valmistetut reijälliset esinekatkelmat (KM 28090:6-7) on löydetty joen rannan tuntumasta tilan alueelta.

Paikan tarkastuksen yhteydessä pintapoimin tilan peltoalueet (kts. inv. kohteet nro 29-30), jolloin pelloilta löytyi sekä kivikaudelle, että rautakaudelle ajoittuvat asuinpaikat, jotka ovat kyntökerroksen tuhoamia.

Tarkastuksen yhteydessä kaivoin muutaman lapiopistokoekuopan pienelle peltosaarekkeelle, joka on päärakennuksesta n. 200 m etelään joen eteläpuolella, ja jolle oli muutaman suuremman maakiven ympärille kasattu pellolta kiviä. Yhdestä koekuopasta löytyi pii-iskos (KM 28090:8). Maa peltosaarekkeella oli hyvin sekoittunutta, enkä kyseisestä paikasta löytänyt kiinteään muinaisjäännökseen viittaavia merkkejä.

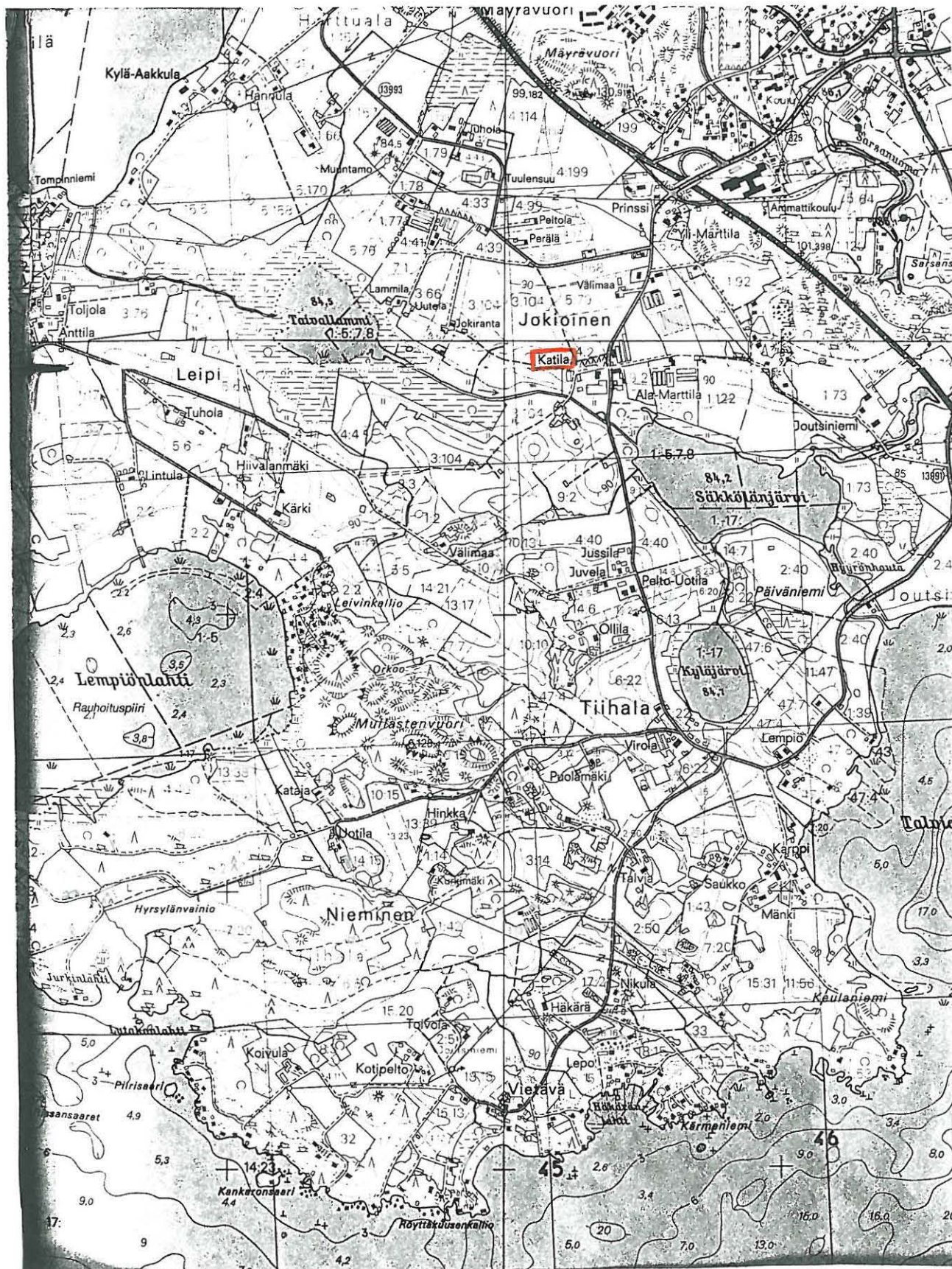
Tarkastuksen yhteydessä Matti Hinkka kertoi myös hänen tyttärensä löytämästä pallonuijan katkelmasta (kts. inventointikohde nro 56)

2 Karttaliitettä

Negatiivit: 94662, 94664

JOKIOINEN, KATILA

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 02 Kangasala (1937) mk 1:20 000
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

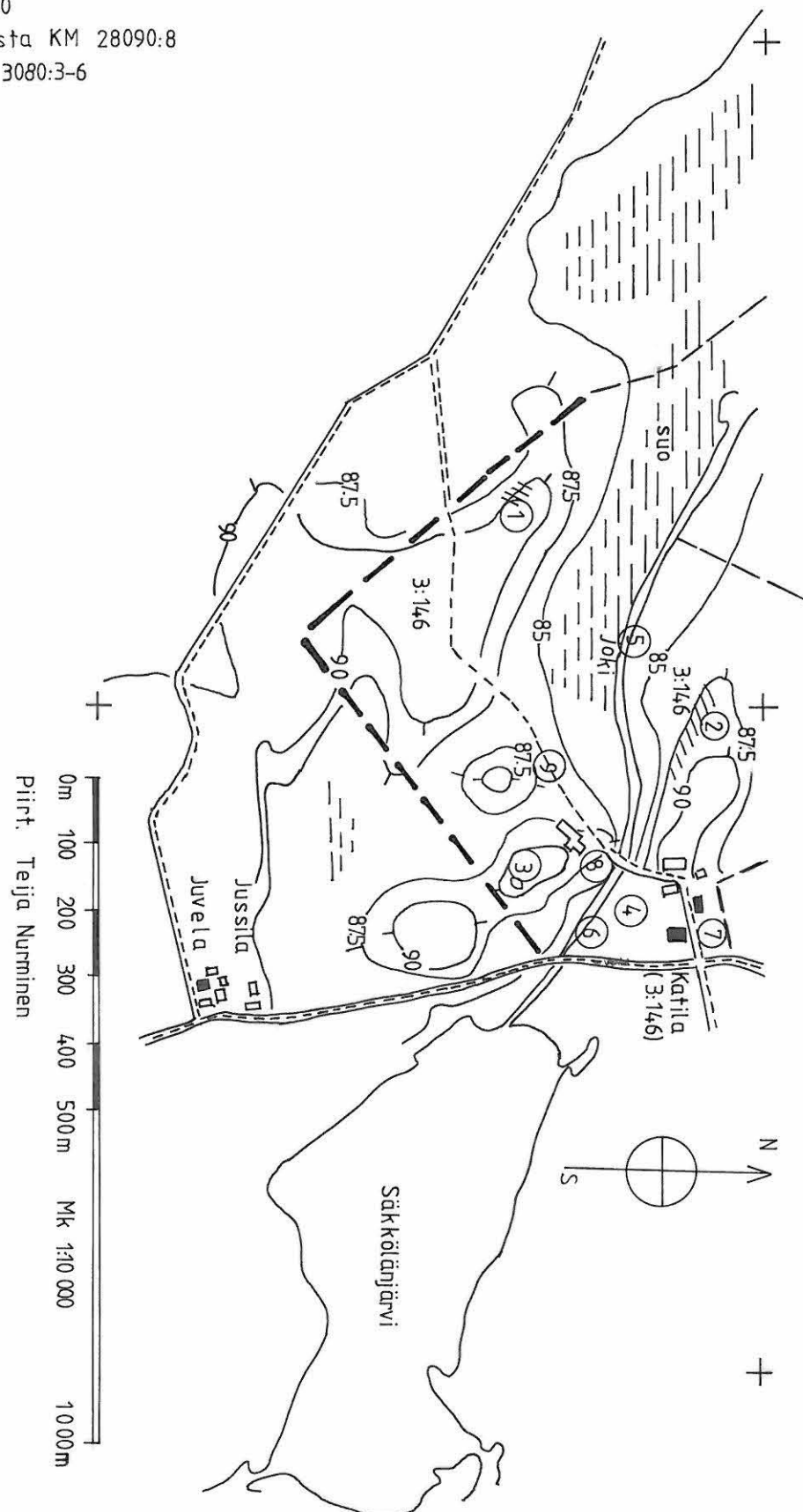

X=6814 90, Y=2505 34

KANGASALAN INVENTOINTI 1993
JOKIOINEN, KATILA

Karttaliite nro 2

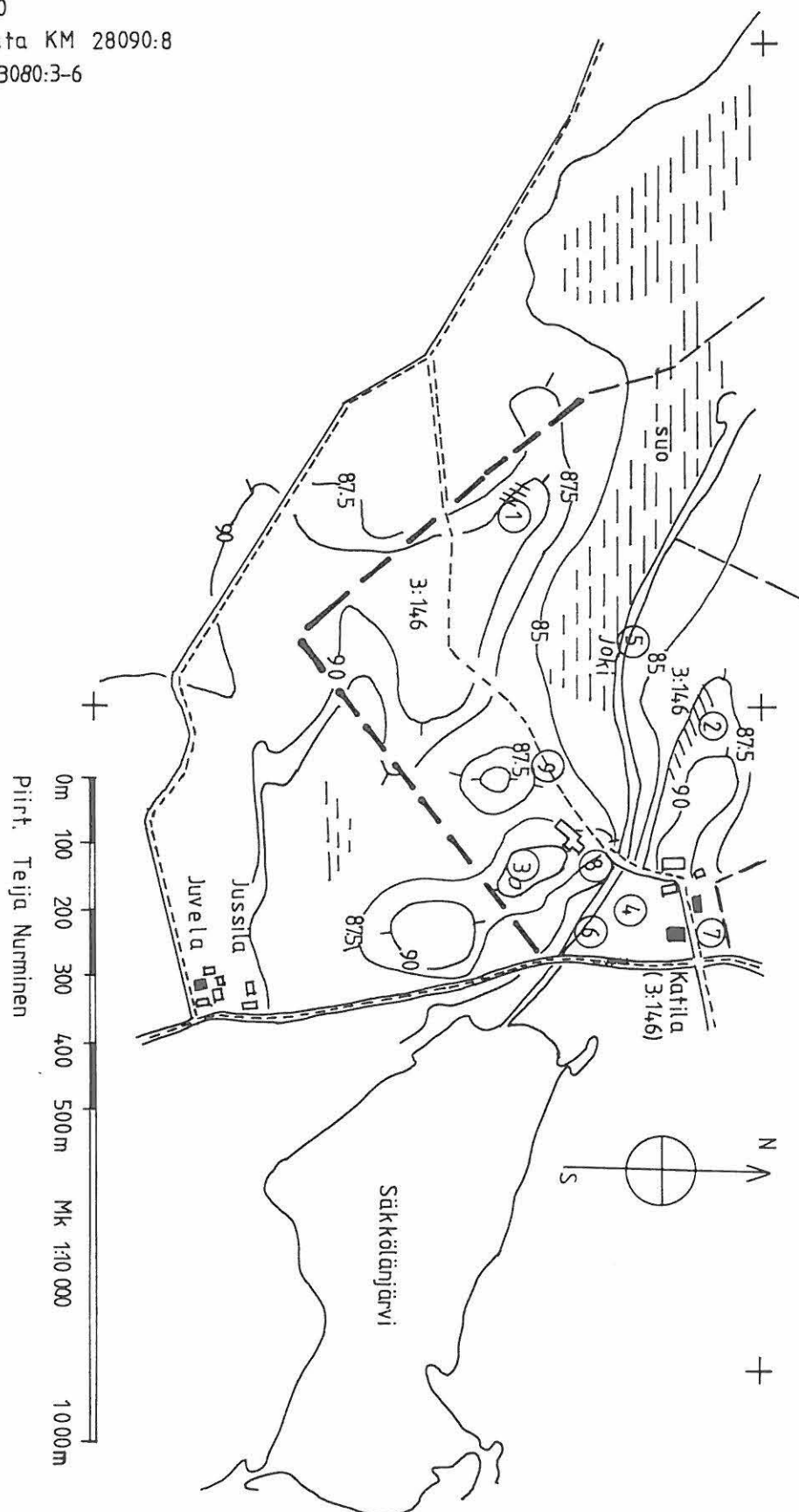
- 1 Kts. inv. nro 29
- 2 Kts. inv. nro 30
- 3 peltoröykkiö, josta KM 28090:8
- 4 KM 9167 ja KM 3080:3-6
- 5 KM 28090:1
- 6 KM 28090:2
- 7 KM 28090:5
- 8 KM 28090:6-7
- 9 KM 3080:7

KANGASALAN INVENTOINTI 1993
JOKIOINEN, KATILA

Karttaliite nro 2

- 1 Kts. inv. nro 29
- 2 Kts. inv. nro 30
- 3 peltoröykkiö, josta KM 28090:8
- 4 KM 9167 ja KM 3080:3-6
- 5 KM 28090:1
- 6 KM 28090:2
- 7 KM 28090:5
- 8 KM 28090:6-7
- 9 KM 3080:7

Inventointikohde nro 36:
KANGASALA, VEHONIEMI, AKKIKALLIO
rautakautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 01 Saarikylät; X=6809 78, Y=2508 30, Z=n.90

Rn:o Vehoniemi 2:32 Akkikallio (211-463-0002-0032)
omistaja: Riutto Mauri Nikolai perik.
Näsilinnankatu 23 B 44, 33210 Tampere

löydöt: KM 11242

KM 19669

lähilöytöjä: Kts. inv. nro 37

Paikka sijaitsee n. 23 km Kangasalan kirkolta itäkaakkoon, Vehoniemen kallioisessa luoteiskärjessä n. 40 m päässä Roineen rannasta.

Inventointi 1993:

Akkikallion asuinrakennuksen perustuksia rakennettaessa v. 1933 löydettiin viikinkiaikainen miekka (KM 11242). Taloa on myöhemmin jatkettu järven puolelta, länsiosastaan; tuolloin ei tehty löytöjä. Kun taloon rakennettiin 70-luvulla vielä terassi, löytyi sen perustuksia tehtäessä jälleen miekka (KM 19669) (kts. alla olevaa luonnospöytäkarttaa). Tiedot löytösuhteista sain naapurilta Aino Maamieheltä (kts. inventointikohde nro 37). Tarkastuksen yhteydessä en tehnyt koekuoppia, koska löytöpaikka oli talon pihalla.

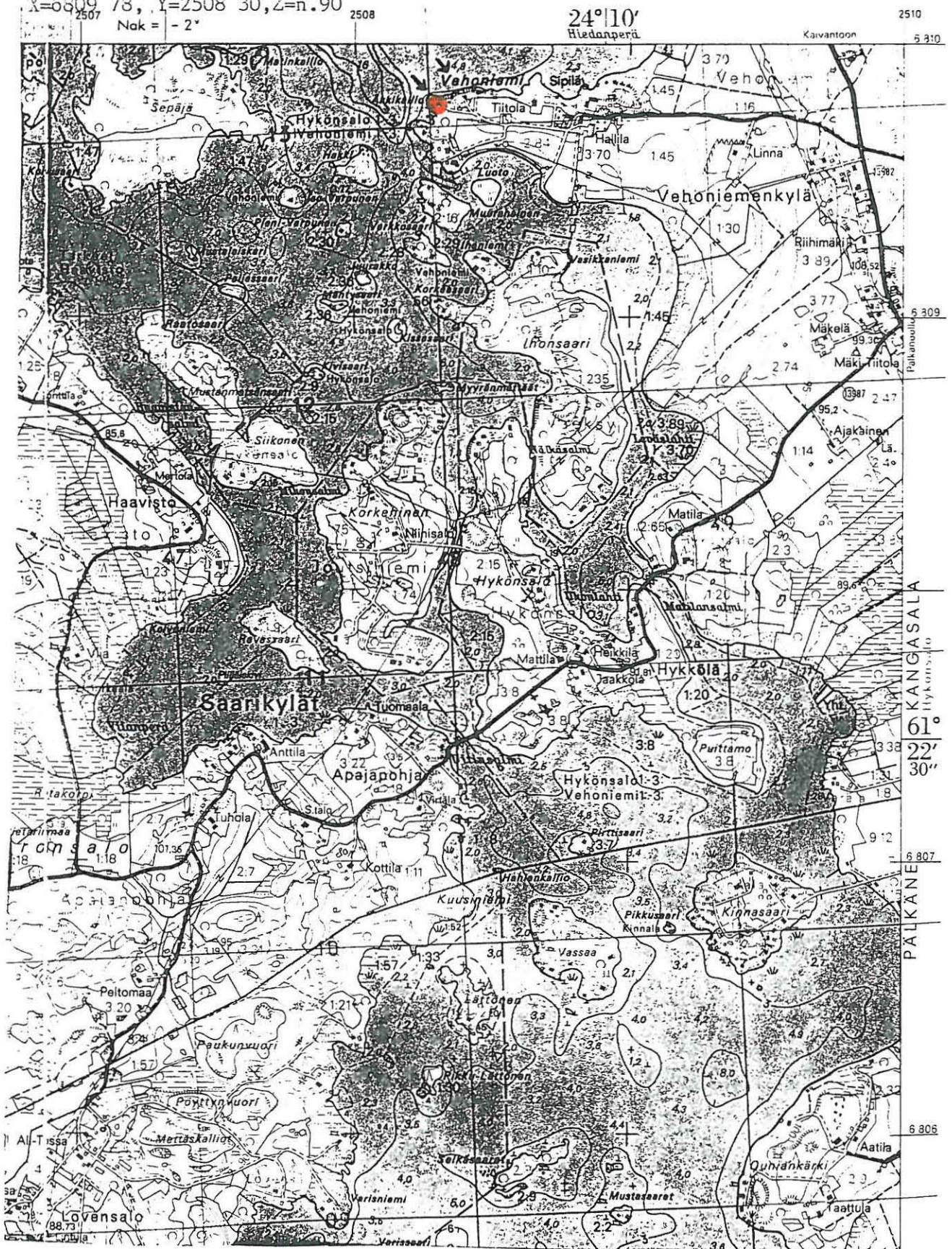
1 Karttaliite
Negatiivi: 94623

Juon! pöytä ei ole mitkäänassa!

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 01 Saarikylät (1987) mk 1:20 000

X=6809 78, Y=2508 30, Z=n.90

Inventointikohde nro 37:
KANGASALA, VEHONIEMI, VEHORANTA
rautakautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 01 Saarikylät; X=6809 82, Y=2508 40, Z=n.90

Rn:o Vehoniemi 2:34 Vehoranta (211-463-0002-0034)
omistaja:Maamies Aino Virpi Anelma
Koivikkotie 22 G, 00630 Helsinki

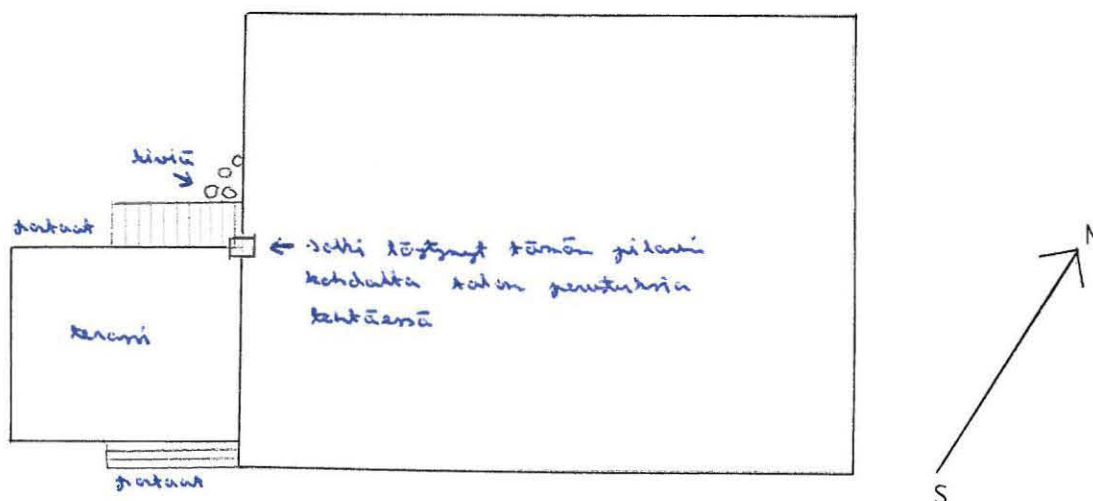
löydöt:PRONSSINEN HEVOSENKENKÄSOLKI
lähilöytöjä:kts. inv. nro 36.

Paikka sijaitsee n. 23 km Kangasalan kirkosta itäkaakkoon,
Vehoniemen pohjoisosassa Roineen rannasta n. 30 m etelään.

Inventointi 1993:

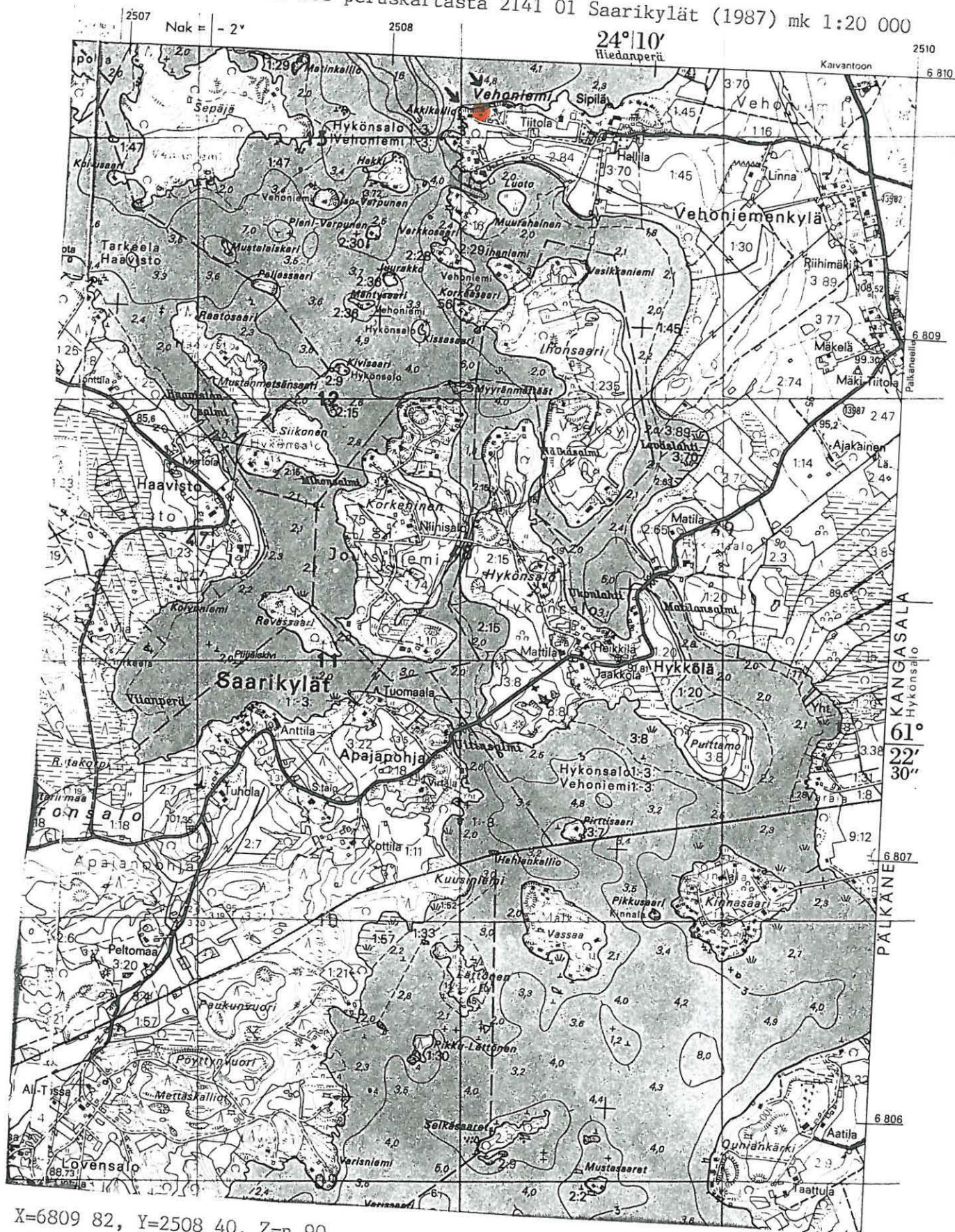
Äkki-Kallion (inv. nro 36) tarkastuksen yhteydessä tapasin Aino Maamiehen, joka selitti Äkki-Kallion miekkojen löytösuhteet ja -historian, sekä kertoi, että hänen miehensä oli löytänyt Vehorannan talon perustuksia tehdessä pronssisen hevosenkenkäsoljen (tyyppiä Kivikoski 696; ilman neulaa) talon perustuspilarin alta Roineen puolelta (kts. alla olevaa luonnospiirrosta). Pilarin ympärillä on vielä näkyvillä kiviä, mutta alueen rannat ovat muutoinkin hyvin kivisiä luonnostaan. Solki on löytynyt vuonna 1979, ja se on hyvässä kunnossa, mutta sitä ei haluttu luovuttaa pois. Mitään muuta tuolloin ei löytynyt. Pihatöiden tms. yhteydessä paikalta ei ole tullut muita löytöjä tai esim. hiilimaata.

1 Karttaliite

Ilmeisesti piirros ei ole mitenkään...

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 01 Saarikylät (1987) mk 1:20 000

X=6809 82, Y=2508 40, Z=n.90

Inventointikohde nro 38:
KANGASALA, RAIKKU, SALMENSUU
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 02 Kangasala; X=6811 46, Y=2509 80, Z=85

Rn:o Raikku 2:45 Salmensuu (211-441-0002-0045)
omistaja: Eero Helminen
Salmensuu, 36250 Raikku

inventointi:Luho 1939
löydöt:KM 11093:1-2
kirjallisuus:Edgren 1985,72,88; Huurre, 225; Luho 1949,39

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkosta n. 8 km kaakkoon Hepo-
selän rannalla vesijättöalueella lähellä Längelmäveden ja Hepo-
selän yhdistävää salmen suuta.

Kevättalvella v. 1936 Eero Helminen löysi Heposelän rannalta
entisestä Iharin väylästä hiekanotossa katajapuusta (määrit-
tänyt tri R. Sarvas) valmistetun käsijousen kaaren sekä Pyheen-
sillan tyyppin nuolenkärjen, jotka Luho keräsi Kansallismuseon
kokoelmiin inventoidessaan Kangasalan kuntaa kesällä 1939.

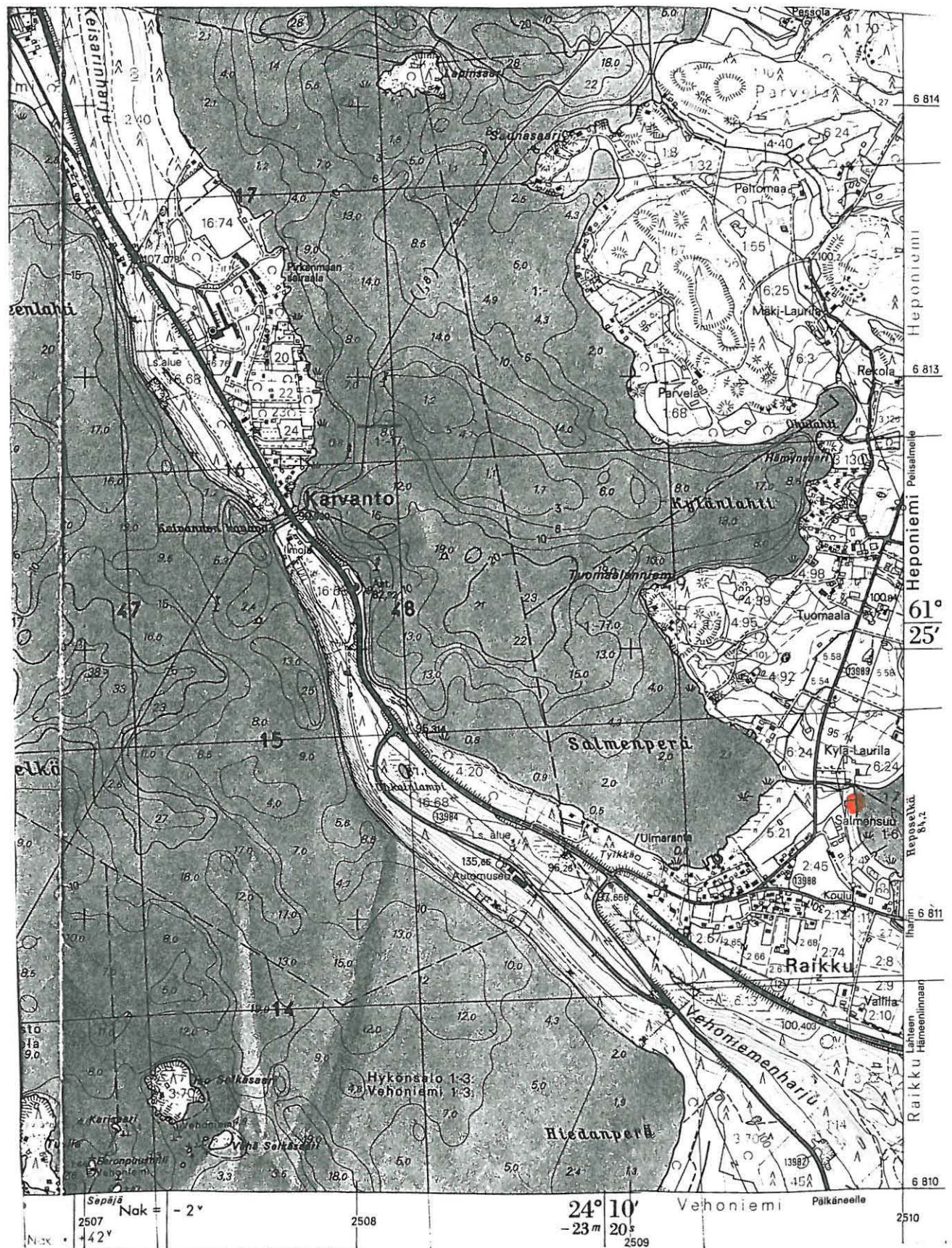
Inventointi 1993:
Oppaanani löytöpaikalla toimi löytäjä Eero Helminen. Löytöpaik-
kaa ei voinut lähemmin tarkastaa, koska se sijaitsi veden ra-
jassa määrällä vesijättömaalla. Löytöpaikalla on nykyisin näky-
villä n. 2 m halkaisijaltaan oleva pyöreä kuoppa. Löytäjän mu-
kaan maaperä paikalla oli hienoa hiesua.

1 Karttaliite

KANGASALAN INVENTOINTI 1993

RAIKKU, SALMENSUU

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 02 Kangasala (1987) mk 1:20 000
 X=6811 46, Y=2509 80, Z=85

Inventointikohde nro 39:
KANGASALA, VEHONIEMENHARJU
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 02 Kangasala
LIESI:X=6812 92, Y=2507 06, Z=n.95
KOURUTALTTA:X=6811 84, Y=2507 08, Z=n. 100

Rn:o Tiihala 53 Vehoniemi (211-455-0053-0000)
omistaja: Suomen Valtio

inventointi:Luhon 1939 (epävarma kivikautinen asuinpaikka)
löydöt:KM 11089

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkosta n. 6.6 km kaakkoon Vehoniemen luonnonsuojelualueella

Kourutaltta (KM 11089), jonka löysi v. 1937 August Veissman Vehoniemen harjulle uutta tietä tehtäessä hiekasta, melkein maan pinnalta. Löytöpaikka sijaitsee Pälkäneelle ja Vehoniemen urheilumajalle (jonka oletan tarkoittavan nykyistä Vehoniemen automuseota) vievien teitten haarauksesta n. 350 m Vehoniemelle päin.

Ko. tienhaaralla tarkoitetaan ilmeisesti paikkaa, joka ei enää ole käytössä tienhaarana, ja joka erkanee valtatie 12:sta kohdassa X=6812 12, Y=5808 00. Kyseisestä kohdasta on Vehoniemen urheilumajalle (eli nykyiselle automuseolle) Luhon mainitsemat 1.3 km. Inventointinsa yhteydessä Luholle kertoi myös Kalle Kaivanto, että Vehoniemen harjulle uutta tietä tehdessä oli löydetty läheltä sorakuoppaa n. 250 m jo mainitusta tienhaarasta urheilumajalle päin lieden tapaisen. Luhon mukaan kyseessä oli jonkinlainen tilapäinen leiripaikka.

Inventointi 1993:

Kaivoin koekuoppia Vehoniemen harjun alueelle (tarkastettu alue viivattu kts. karttaliite nro 2).

KOEKUOPPA-ALUE 1:(valtatie 12 koillispuoliset koekuopat)

-tällä alueella oli kolme selvästi erottuvaa vanhaa rantaterassia, ja asuinpaikaksi sopivaa tasannetta oli runsaasti. Maaperä alueella oli ruskeanharmaata hiekkaa, lukuunottamatta ylimpää terassia (joka lähinnä tietä), jossa maaperä oli kuohkeaa hiekansekaistasavea; aivan kuin paikalla olisi joskus ollut pelto.

KOEKUOPPA-ALUE 2:(valtatie 12 lounaispuoliset koekuopat)

-paikalla tasanne, jonka itäpuolella suoalue. Alueen maaperä karkeaa harmaanruskeaa hiekkaa.

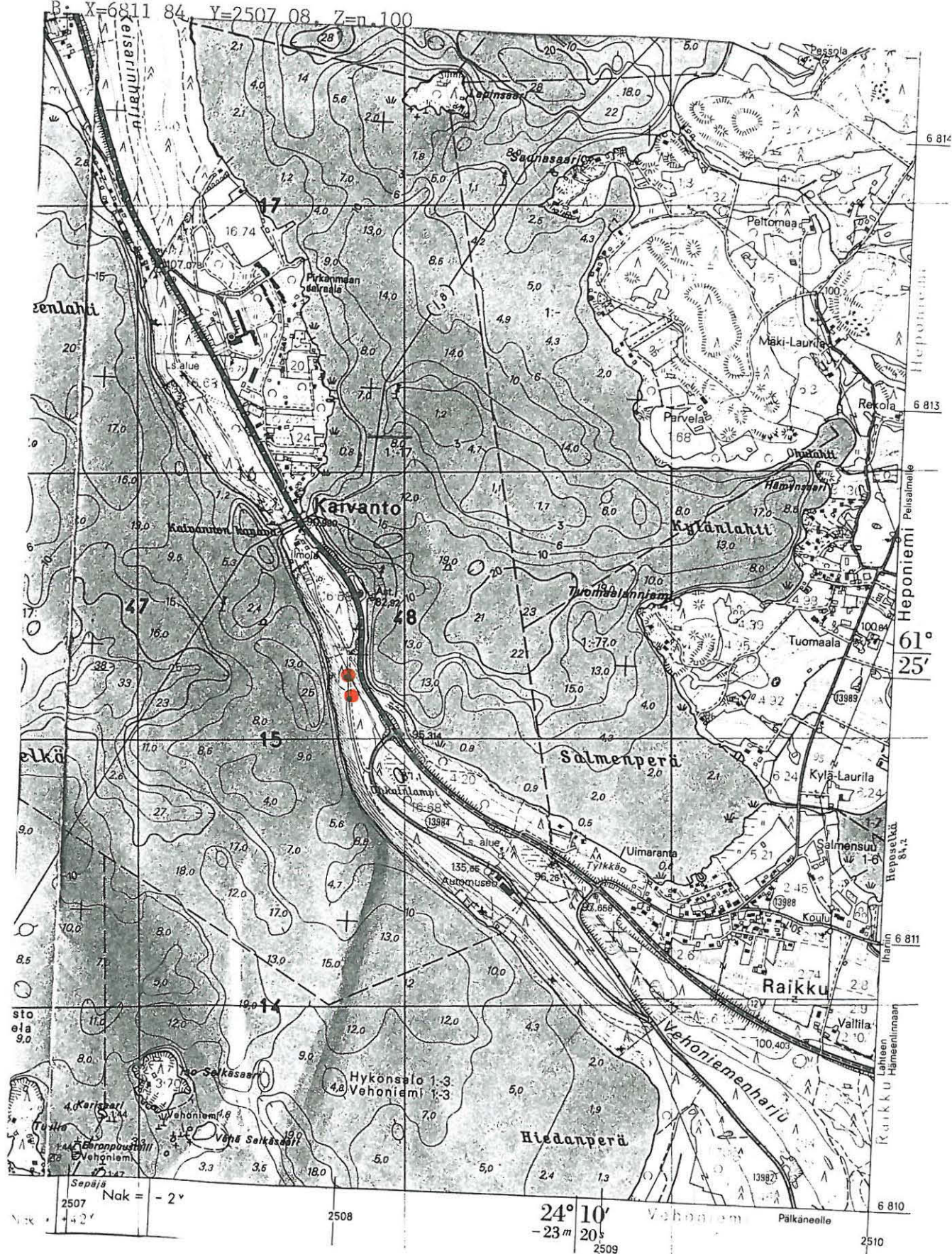
Kyseisiltä alueilta en havainnut mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa.

Roineen rannalta Vehoniemen luonnonsuojelualueelta löytyi kolme asuinpaikkaa (kts. inventointikohteet nro 23,24 ja 25).

2 Karttaliitettä

A: X=6812 92, Y=2507 06, Z=n.95

B: X=6811 84, Y=2507 08, Z=n.100

KANGASALAN INVENTOINTI 1993
VEHONIEMENHARJU

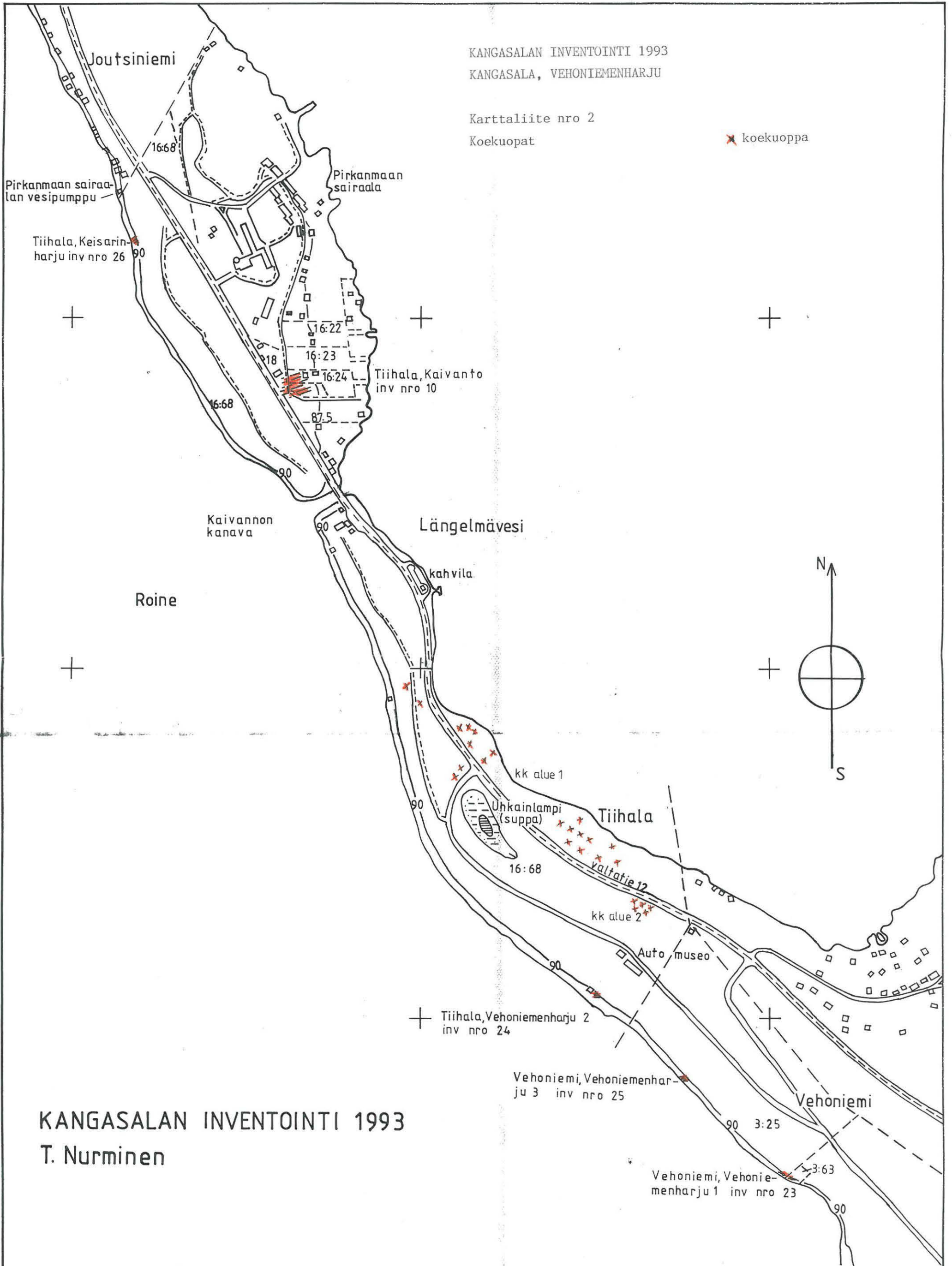
Karttaliite nro 2

KANGASALAN INVENTOINTI 1993
KANGASALA, VEHONIEMENHARJU

Karttaliite nro 2

Koekuopat

✕ koekuoppa

KANGASALAN INVENTOINTI 1993
T. Nurminen

Kartta nro 3
Vehoniemenharjun luonnonsuojelualueen
asuinpaikat

0m 100 200 300 400 500m 1000m

Mk 1:10 000

Inventointikohde nro 40:

KANGASALA, TIIHALA, KAIVANNON KANAVA
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 02 Kangasala; X=6812 48, Y=2507 70

Rn:o Tiihala 16:77 Kaivannon matkailu(211-455-0016-0077)
omistaja:Kangasalan kunta
Kunnanvirasto, Pl 50, 36201 Kangasala

löydöt:KM 246
kirjallisuus:Heikel, 70

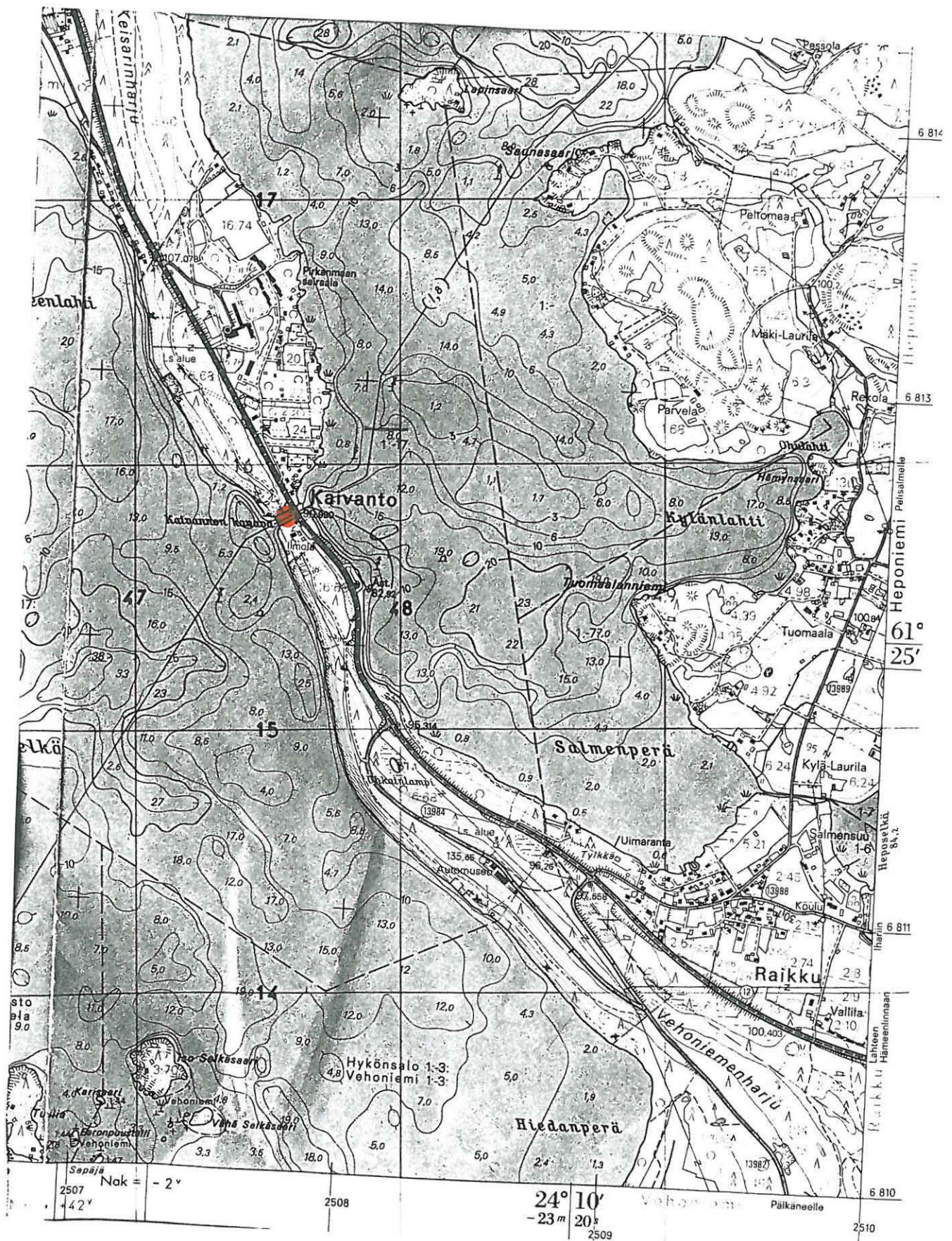
Paikka sijaitsee n. 6 km kaakkoon Kangasalan kirkosta, Roi-
neen ja Längelmäveden yhdistävän Kaivannon kanavan alueella.

Vuonna 1822 löydettiin Kaivannon kanavan rakennustöissä
kivikirves (KM 246) 7 kyynärän syvyydestä.

Inventointi 1993:

Kanavan rantojen molemmin puolin en havainnut mitään kiinteään
muinaisjäännökseen viittaavaa.

1 Karttaliite
Negatiivit:94599
Diat:27793

Inventointikohde nro 41:
KANGASALA, TIIHALA, PIRTTINIEMI A
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 01 Saarikylät; X=6805 80, Y=2503 58, Z=n. 87.5

Rn:o Tiihala 16:72 Pirttiniemi (211-455-0016-0072)
omistaja:Niilo Ilmari ja Linda Vilhelmiina Lehtonen
Pirttiniementie 90, 36200 Kangasala

inventointi:Nurminen 1993
löydöt:KM 28093

Paikka sijaitsee n. 12 km etelään Kangasalan kirkosta Roineen ja Halkohaavanjärven välille muodostuneella niemekkeellä n. 200 m Halkohaavanjärven rannalta pohjoiseen olevalla pellolla n. 100 m Pirttiniemen päärakennuksesta kaakkoon. Kallioniemeen johtavan tien lounaispuolella.

Inventointi 1993:

Pirttiniemen tilan alueelta on löytynyt useita kivistä valmistettuja työkaluja, jotka on luovutettu Niilo ja Linda Lehtosen mukaan museoon (?) tai kouluun (?). Tarkempaa ajankohtaa ja sitä, minne esineitä on toimitettu he eivät muistaneet. Esineitä on löydetty pitkän ajan kuluessa, muttei aivan viime vuosina. Työkaluvarastostaan muiden työkalujensa joukosta Niilo Lehtonen kuitenkin löysi yhden jo vuosia sitten löydetyn kivikirveen, jonka hän luovutti minulle. Kivikirves oli löydetty peltotöiden yhteydessä läheltä sähkötolppaa, sen luoteispuolelta. Paikalla on pienehkö kumpare, josta pintapominnassa löysin yhden kvartsi-iskoksen, noin metrin päästä ojasta, sen lounaispuolelta. Pellon pinta oli kuivaa ja harmaan yksiväristä, edellisenä syksynä äestettyä. Minkäänlaisia värjäytymiä tms. en havainnut pellolta.

Pintapoimin myös muita tilan peltoalueita (läpikävellyt alueet on viivattu sinisellä karttaliitteeseen). Kiinteää muinaisjäännöstä en kuitenkaan löytänyt tilan alueelta.

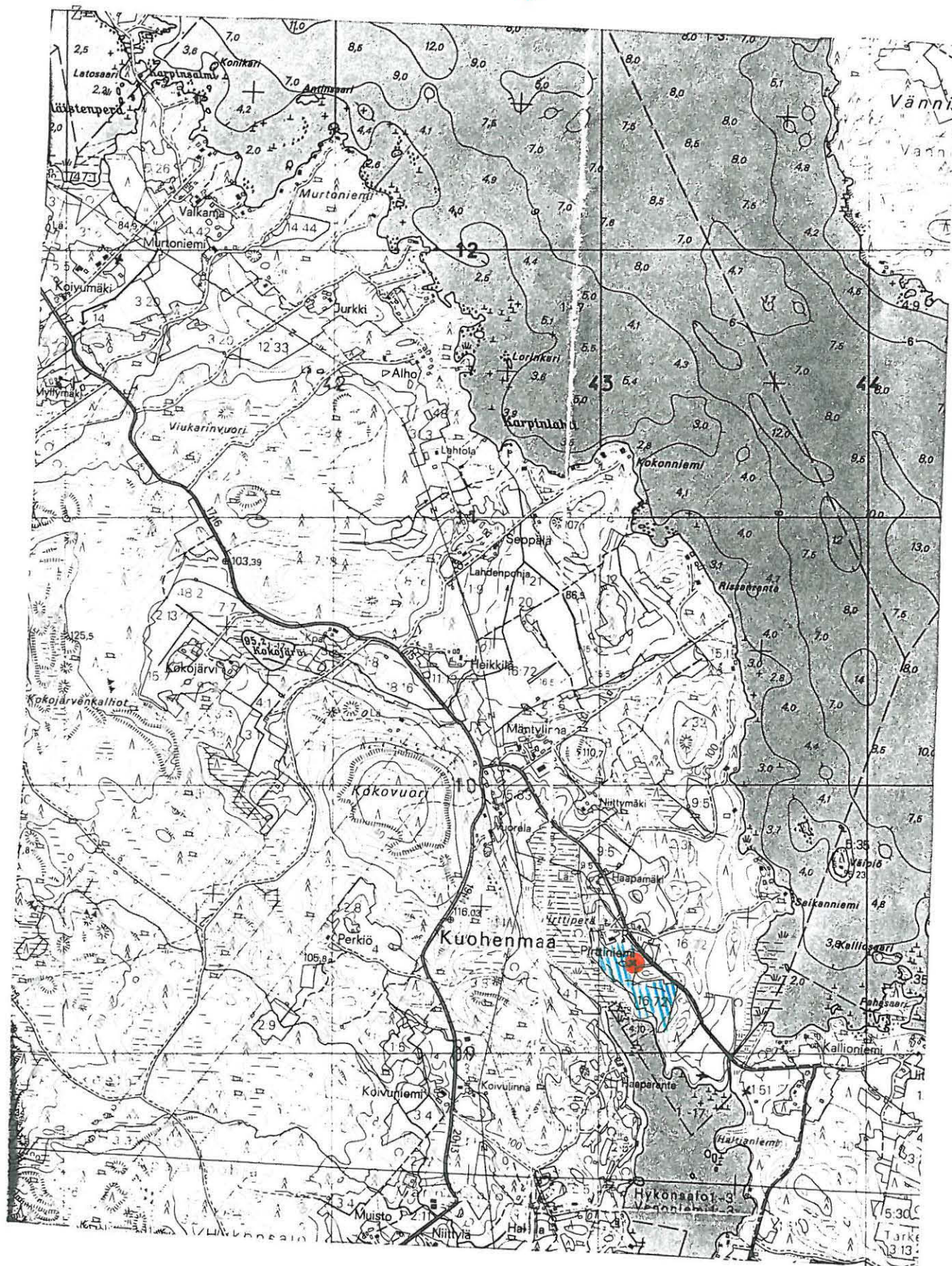
Pirttiniemen alue on topografisesti otollista esihistorialliselle asutukselle, joten on mahdollista, että sieltä vielä löydetään myös kiinteä muinaisjäännös.

1 Karttaliite
Negatiivit:94636
Diat:27944

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 01 Saarikylät (1987) mk 1:20 000
X=6805 80

Y=2503 58, Z=n. 87.5

 Pintapoimittu alue

Inventointikohde nro 42:
KANGASALA, TIIHALA, PIRTTINIEMI B
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 01 Saarikylät; X=6805 40, Y=2503 86, Z=n.85

Rn:o Tiihala 16:72 Pirttiniemi (211-455-0016-0072)
omistaja:Niilo Ilmari ja Linda Vilhelmiina Lehtonen
Pirttiniementie 90, 36200 Kangasala

inventointi:Nurminen 1993
löydöt:REIJÄLLISEN KIVASEEN PUOLIKAS (?)
kirjallisuus:Luho, 37

LUHO 1949, 37:
Kuohenmaan Seikan pellolta on löydetty reijällisen kiviaseen puolikas; mahdollisesti Hämeen museossa Tampereella.

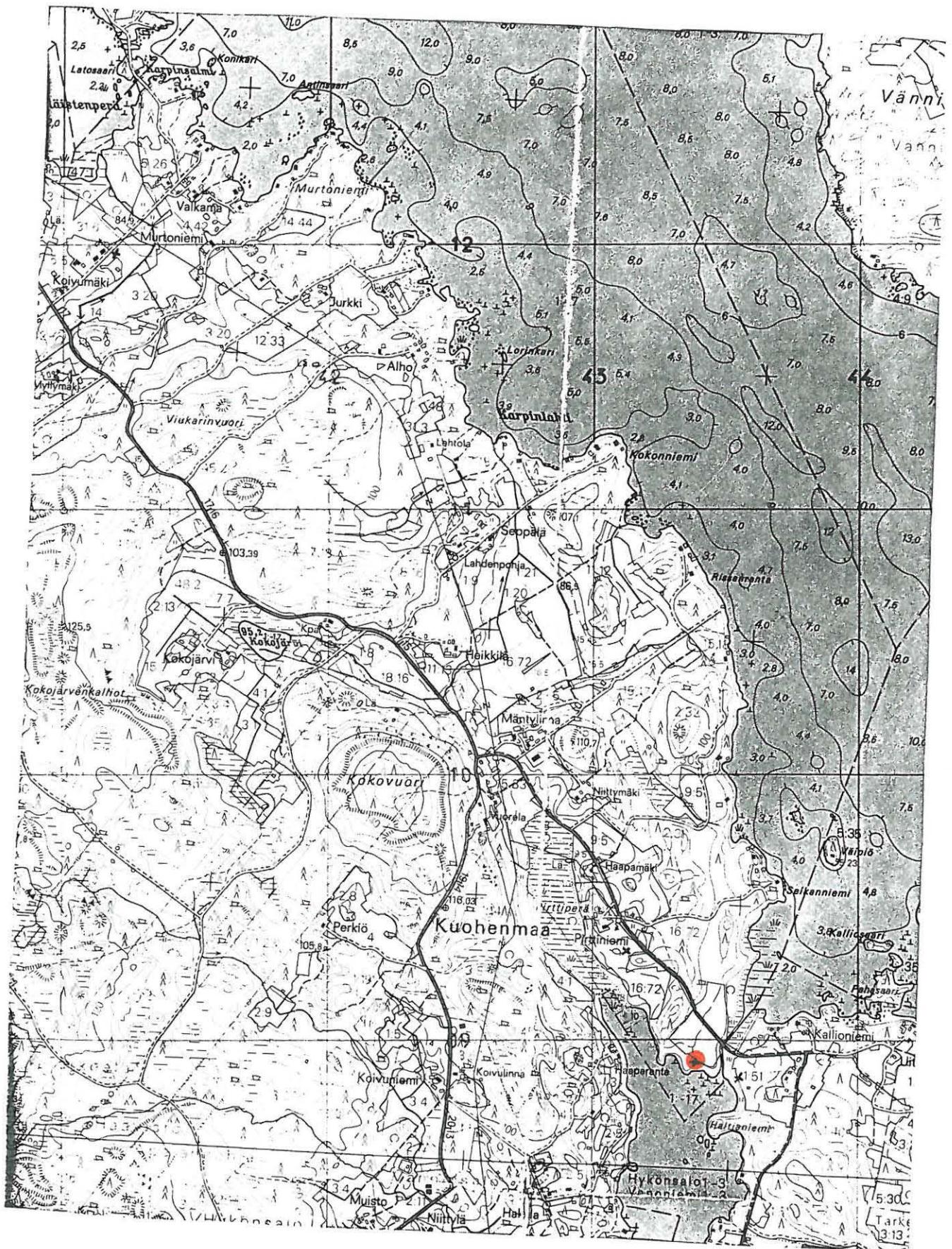
Inventointi 1993:
Em. reijällisen kiviaseen puolikasta ei ole ainakaan Hämeen museossa. Seikanniemen alueet ovat kuuluneet Pirttiniemen tilalle, joten kyseisen reijällisen kiviaseen puolikkaan on täytynyt löytyä Pirttiniemen pellolta.
Pirttiniemen emännän mukaan tilalla on ollut tiedossa, että Halkohaavanjärven koillisrannan tuntumasta on löytynyt esihistoriallisia kiviteriä, jo kauan sitten, ja ne on toimitettu jonkin museoon tai kouluun tms. Ilmeisesti paikalta on löytynyt em. Luhon mainitsema reijällisen kiviaseen puolikas.
Alueella on ollut vielä viime vuosikymmenellä lammashaka, mutta nyt tilalla ei enää ole lampaita.
Kaivoin alueelle yhteensä 9 koekuoppaa, mutta en löytänyt mitään kiinteeseen muinaisjäännökseen viittaavaa.

Tarkistin myös Seikanniemen aluetta (läpikäyty alue viivattu karttaliitteeseen nro 2). Seikanniemen rannat ovat hyvin kivisiä ja alueella on erittäin näyttävä irtolohkare, jonka Roineelle päin oleva sivu on tasainen ja muodoltaan kolmiomainen, korkeudeltaan noin 4 metriä. Mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa en havainnut myöskään Seikanniemestä.

2 Karttaliitettä
Negatiivit:94634-94635

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 01 Saarikylät (1987) mk 1:20 000
X=6805 40

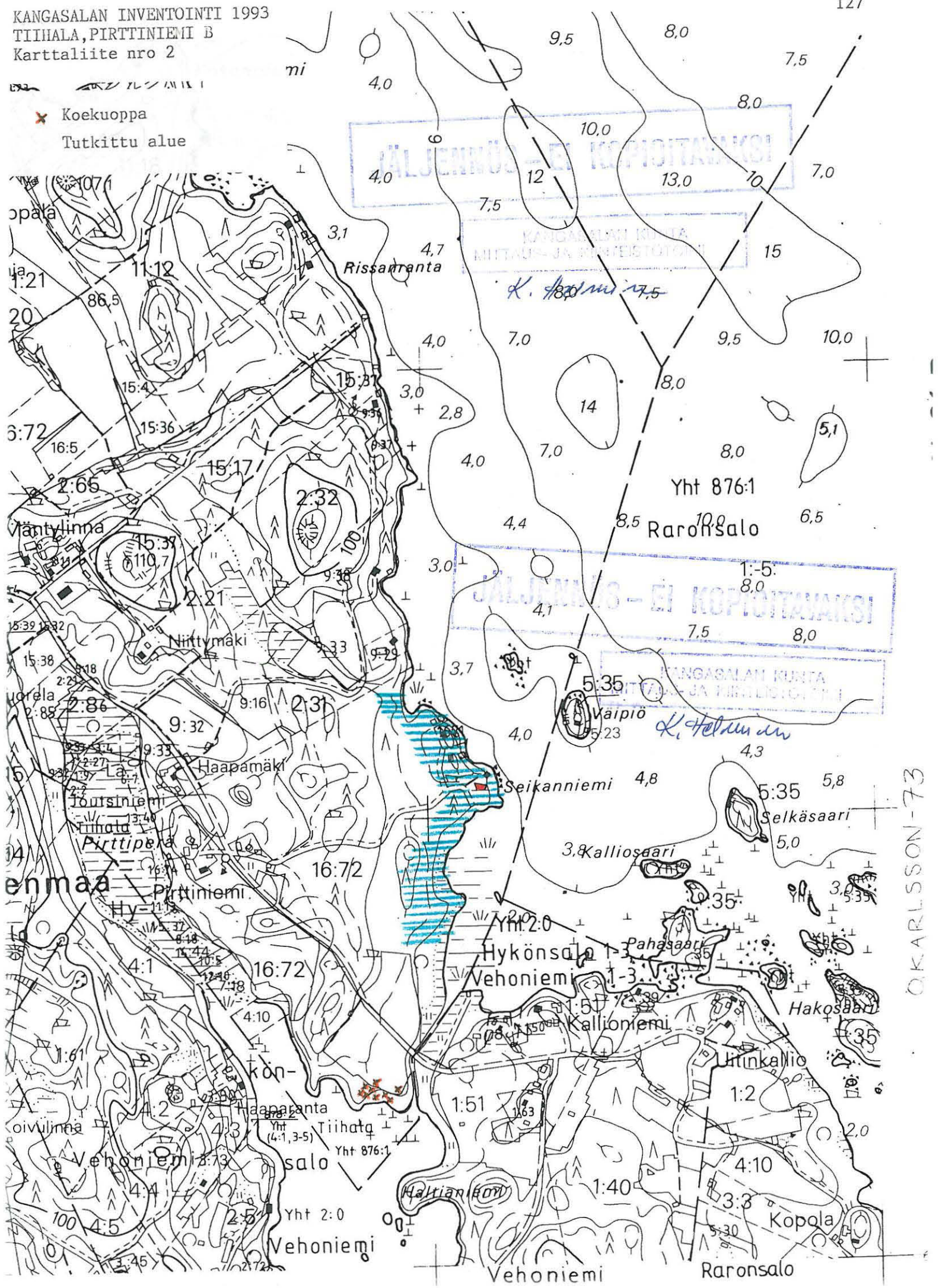
Y=2503 86, Z=n.85

KANGASALAN INVENTOINTI 1993
TIIHALA,PIRTTINIEMI B
Karttaliite nro 2

Koekuoppa

Tutkittu alue

Inventointikohde nro 43:
KANGASALA, TIIHALA, VALKAMA
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 01 Saarikylät; X=6808 34, Y=2501 54, Z=85

Rn:o Tiihala 4:43 Valkama (211-455-0004-0043)
omistaja: Pentti Mäntylä
Kuohenmaa
36200 Kangasala

inventointi: Luho 1939; Nurminen 1993
löydöt: KM 11090
kirjallisuus: Luho, 37

Paikka sijaitsee n. 9 km etelälounaaseen Kangasalan kirkosta, pienestä Haapajärven-järvestä Roineen Eteläistenperään laskevan pikku puron luoteispuolella, n. 300 m kaakkoon Eteläistenperän soisesta rannasta. Valkaman tilalle johtavan hiekkatien kaakkoispuolella.

Poikkikirves tai -taltta (KM 11090), jonka Kalle Mäntylä löysi joskus 20-30-lukujen taitteessa. Oppaana löytöpaikalla oli Kalle Mäntylän poika Pentti Mäntylä, joka omistaa nykyisin Valkaman tilan. Pentti Mäntylän mukaan löytöpaikan läheisyydestä, eikä muualtakaan tilan alueelta ole tullut muita esihistoriallisia löytöjä.

Inventointi 1993:
Löytöpaikka loivasti lounaaseen laskeutuvalla savipellolla (tarkastettu alue viivattu karttaliitteeseen sinisellä).
En havainnut paikalta mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa.

1 Karttaliite
Negatiivit: 94593

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 01 Saarikylät (1987) mk 1:20 000

X=6808 34

Y=2501 54

/// Tarkastettu alue

Inventointikohde nro 44:
KANGASALA, TIIHALA, MURTONIEMI
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 01 Saarikylät; X=6808 40, Y=2501 90
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Rn:o Tiihala 14:44 Murtoniemi (211-455-0014-0044)
omistaja:Niemi Matti Olavi perik.
Murtoniementie 71, 36200 Kangasala

löydöt:KM 1996:23
kirjallisuus:Heikel 69-70; Luho, 37

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkosta n. 9 km SSW Roineen rannan tuntumassa itään Kaarina Maununtytären tiestä.

Eteläkarjalaismallinen kaksoistaltta (KM 1996:23), joka on löytynyt Kuohenmaan Murtoniemeltä (ent. Tiihalan Uotilan maata). Löydön täsmällisen tarkka paikkaa ei ole enää tiedossa.

1 Karttaliite

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 01 Saarikylät (1987) mk 1:20 000
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

X=6808 40

Y=2501 90

Inventointikohde nro 45:
KANGASALA, HAAPANIEMI, KOPOLA
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2123 11 Messukylä; X=6810 08, Y=2498 20, Z=n.97.5

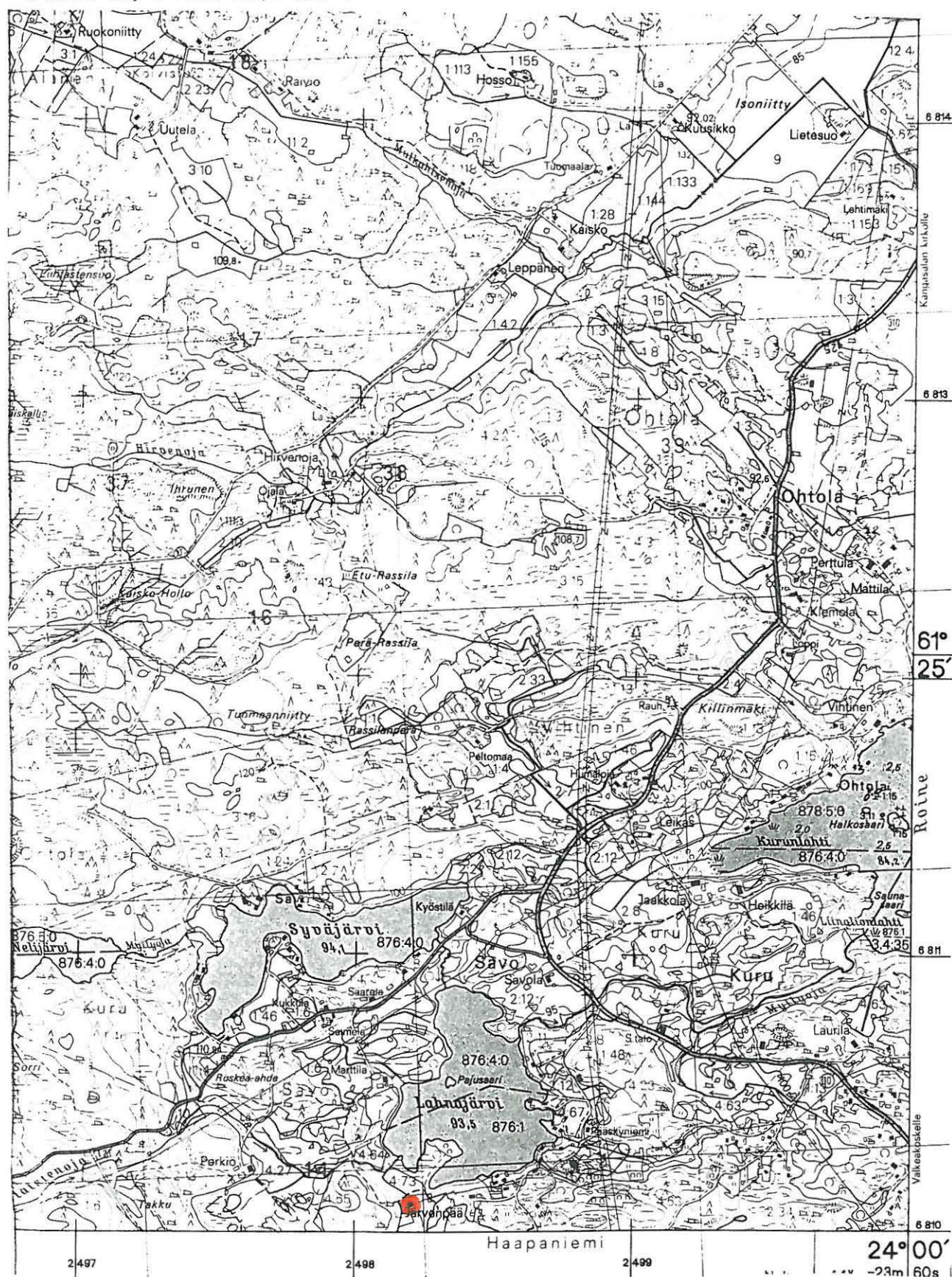
Rn:o Haapaniemi 4:73 Järvenpää (211-403-0004-0073)
omistaja: Laurell Raija Orvokki
Pääskyniementie 94, 36200 Kangasala

tarkastus: Hackman 1928
löydöt: KM 8882
kirjallisuus: Luho, 38

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkosta n. ja n. 150 m etelään Lahnajärven rannasta sekä n. 200 m länteen entisestä Kopolan päärakennuksesta (nyk. Järvenpää) olevalla peltokumpareella.

Nelisivuinen olkapääkirves (KM 8882), jonka löysi maanviljelijä Heikki Kopola vuonna 1925 Haapaniemen Kopolan talon maalta. Löytöpaikka sijaitsee pellolla Lahnajärven eteläpuolella; Lahnajärvi liittyy Myllyojan välityksellä Roineeseen Kurun kannaksen lounaispuolitse. Löytöpaikan kävi tarkastamassa Alfred Hackman vuonna 1928, jolloin hän totesi sen olevan irtolöytö. Paikkaa ei olla tarkastettu v. 1993 inventoinnin yhteydessä.

1 Karttaliite

$$X=6810.08, Y=2498.20, Z=n.97.5$$

Inventointikohde nro 46:
KANGASALA, HAAPANIEMI, POHJANPERÄNKORPI
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 01 Saarikylät; X=n.6808 78, Y=n.2500 22, Z=n.84

Rn:o Vääksy 1:54 Pohja (211-467-0001-0054)
omistaja:Saarinen Seppo Paavo Johannes ja Saarinen Ossi Antero
Haapaniemi, 36200 Kangasala

löydöt:KM 11822

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkosta n. Roineen länsirannalla, soisen Pohjanperän lahden pohjukassa, lähellä Kangasalan kirkolta Valkeakoskelle johtavaa maantietä soisella maaperällä.

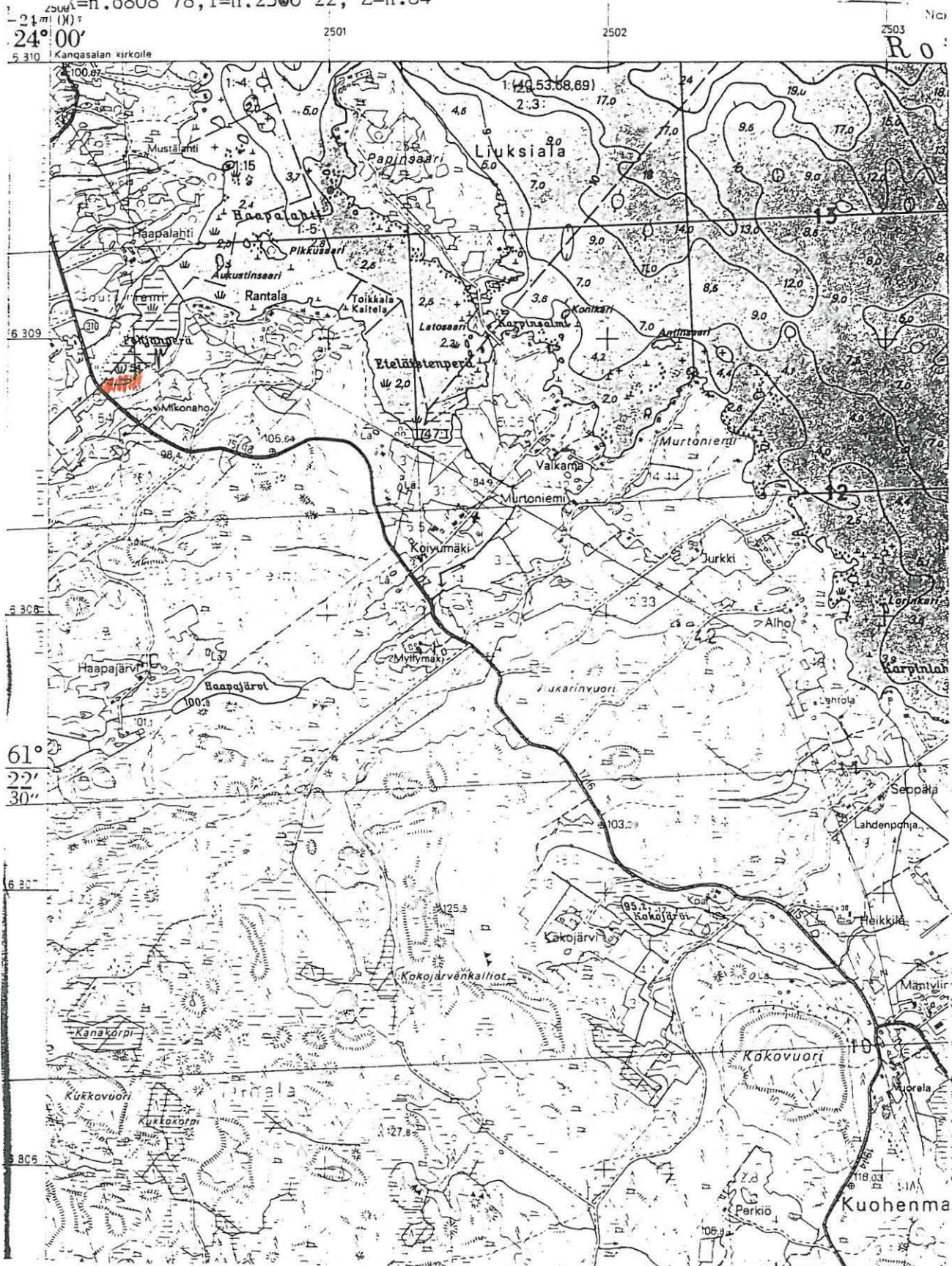
Veneenmuotoinen vasarakirves (KM 11822), jonka on löytänyt Antti Saarinen v. 1946 isänsä omistamalta maalta Kangasalan Haapaniemestä Mikonahon talosta n. 200 m länteen olevasta "Pohjanperän korvesta". Esine tuli näkyviin mudanotossa n. 1.5 m syvyydestä suomudan ja pohjasaven rajasta. Löytökohta ollut joskus veden peitossa. Löytäjä oli muistavinaan, että naapurin isäntä löysi muutama vuosi sitten kyntäessään nokisia kiviä 100 m ylempää.

Inventointi 1993:
Löytöpaikka on hyvin märkää ja suoperäistä. Mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa en paikalla havainnut.

1 Karttaliite
Negatiivit:94592

$$X=n.6808\ 78, Y=n.2500\ 22, Z=n.84$$

$24^{\circ}00'$

Inventointikohde nro 47:
KANGASALA, SAVO, SAVOLA
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2123 11 Messukylä;X=6811 20, Y=2498 90

Rn:o Savo 2:12 Savola (211-447-0002-0012)

omistaja:Savola Irma Kaarin ja

Nuortio Anja Alice Inkeri ja Hanni Ritva Tuulikki ja

Savola Tarmo Tapio ja Savola Paavo Bernhard ja

Savola Eino Ilmari

Osoite:Tarmo Tapio Savola, Vääränkoivunkuja 4 as. 8
37630 Valkeakoski

inventointi:Luho 1939

löydöt:OIKOKIRVES (Haapaniemen kansakoululla)

kirjallisuus:Luho, 38

Paikka sijaitsee n. 8 km lounaaseen Kangasalan kirkosta Valkeakoskelle johtavan tien itäpuolella, Savolan päärakennuksesta n. 200 m luoteeseen

OIKOKIRVES (Haapaniemen kansakoululla), jonka löysi v.1913-14 Kalle Savola ojaa kaivaessaan n. 20 m luoteeseen Kuohenmaalle vievän maantien varrella lähellä Lempäälän tienhaaraa.

Inventointi 1993:

Löytöpaikka oli tuuhean ruohikon peitossa; tein alueelle muutamia lapiopistoja, mutta en havainnut mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa.

1 Karttaliite

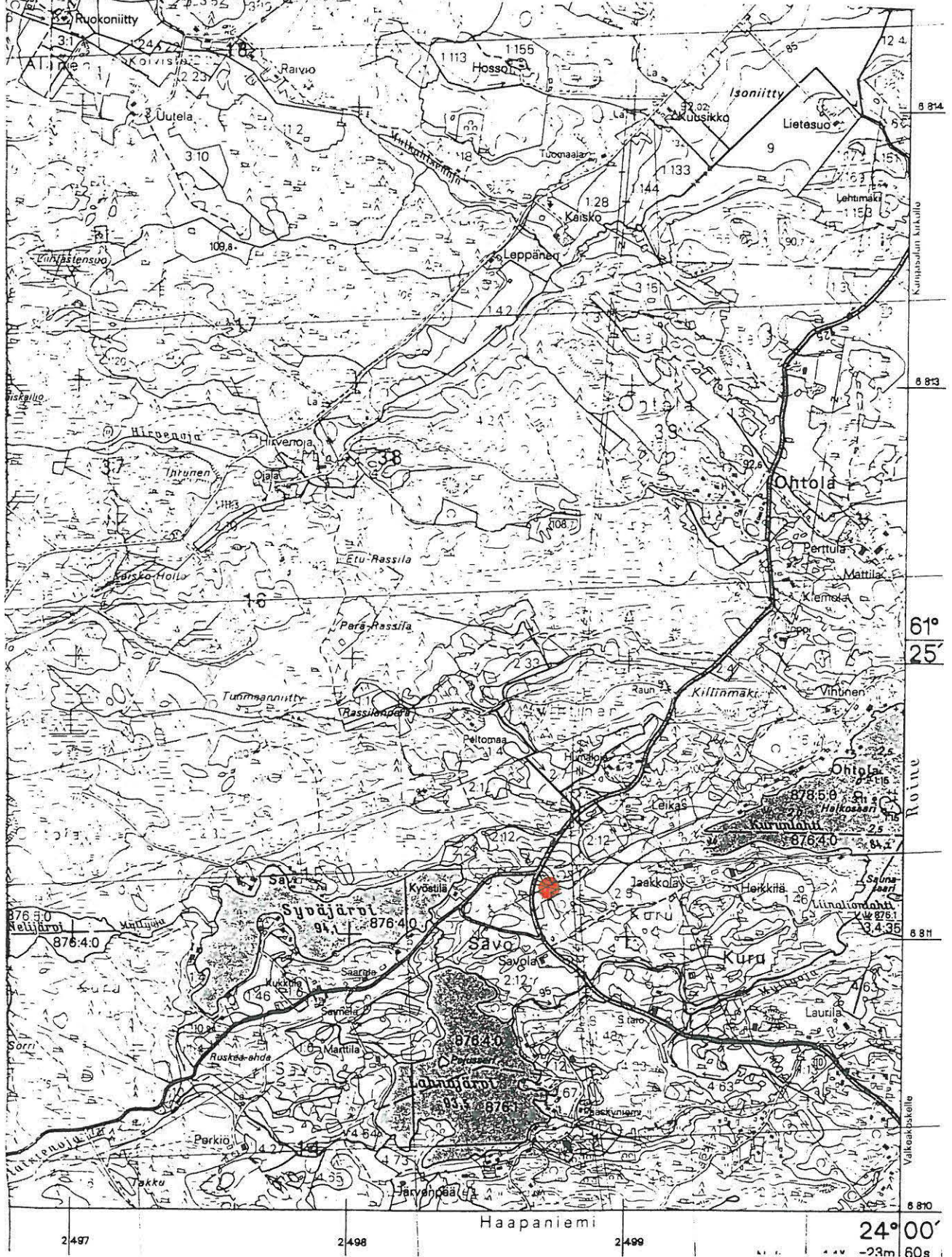
Negatiivit:94601

KANGASALAN INVENTOINTI 1993

SAVO, SAVOLA

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2123 11 Messukylä (1991) mk 1:20 000

X=6811 20, Y=2498 70, Z=n.95

Inventointikohde nro 48:
KANGASALA, KURU, JAAKKOLA
rautakautinen irtolöytöpaikka

Pk 2123 11; X=6811 26, Y=2499 22
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Rn:o Kuru 2:8 Pelto-Jaakkola (211-418-0002-0008)
omistaja:Jaakkola Timo Juhani
Kurunkyläntie 37, 36200 Kangasala

inventointi:Luho 1939 s.20,25,35; Nurminen 19.5.1993
löydöt: SOIKEA TULUSKIVI (kadonnut)
kirjallisuus:Heikel, 72; Luho, 69

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkosta n. 8.6 km SW Roineen Kurun-
lahden pohjukassa korkealla rantatörmällä.

Jaakkolan maalta on löydetty soikea tuluskivi, joka sittemmin on
joutunut hukkaan, ja jonka tarkkaa löytöpaikkaa ei tiedetä.

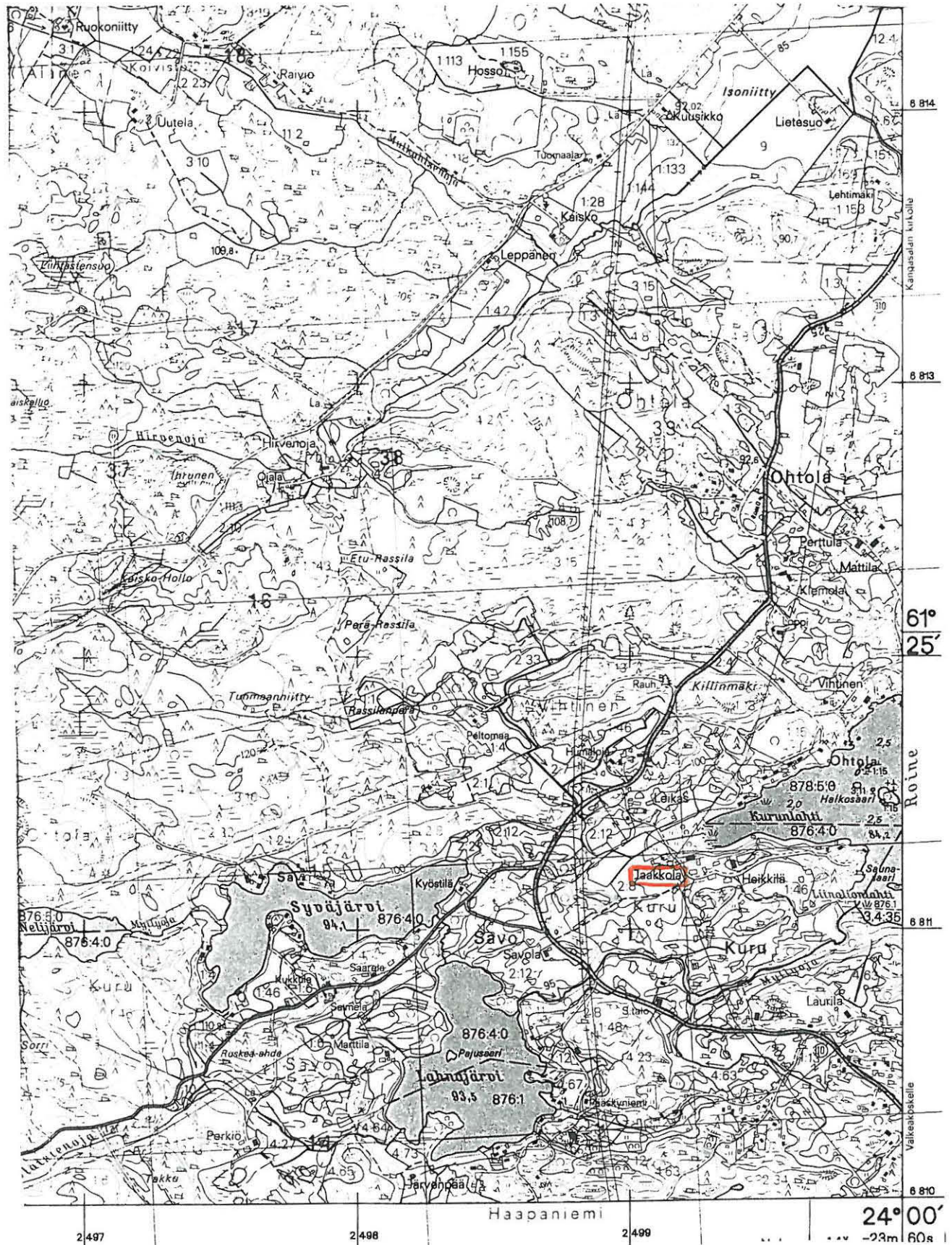
Jaakkolan maalla on myös pieni kallioluola, johon liittyvän
perimätiedon mukaan se on ollut jättiläisen asuntona.
Jaakkolan talon itäpuolella, lähes talossa kiinni on myös
valtava siirtolohkare, jonka korkeus on lähes sama kuin talon.

Inventointi 1993:
En havainnut paikalta mitään kiinteään muinaisjäännökseen
viittaavaa.

1 Karttaliite

KURU, JAAKKOLA

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2123 11 Messukylä (1991) mk 1:20 000
 X=6811 26, Y=2499 22 (koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Inventointikohde nro 49:
KANGASALA, HYPPÄRILÄ, SUNTINMÄKI, RIIHIMÄKI
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2123 11 Messukylä; X=6815 16, Y=2499 20, Z=n. 95-97.5

Rn:o Hyppärilä 2:47 Lempokivi III (211-409-0002-0047)
omistaja:Riihimäki Pekka Niilo Olavi
Laajavuorenkuja 5 E 52
01620 Vantaa

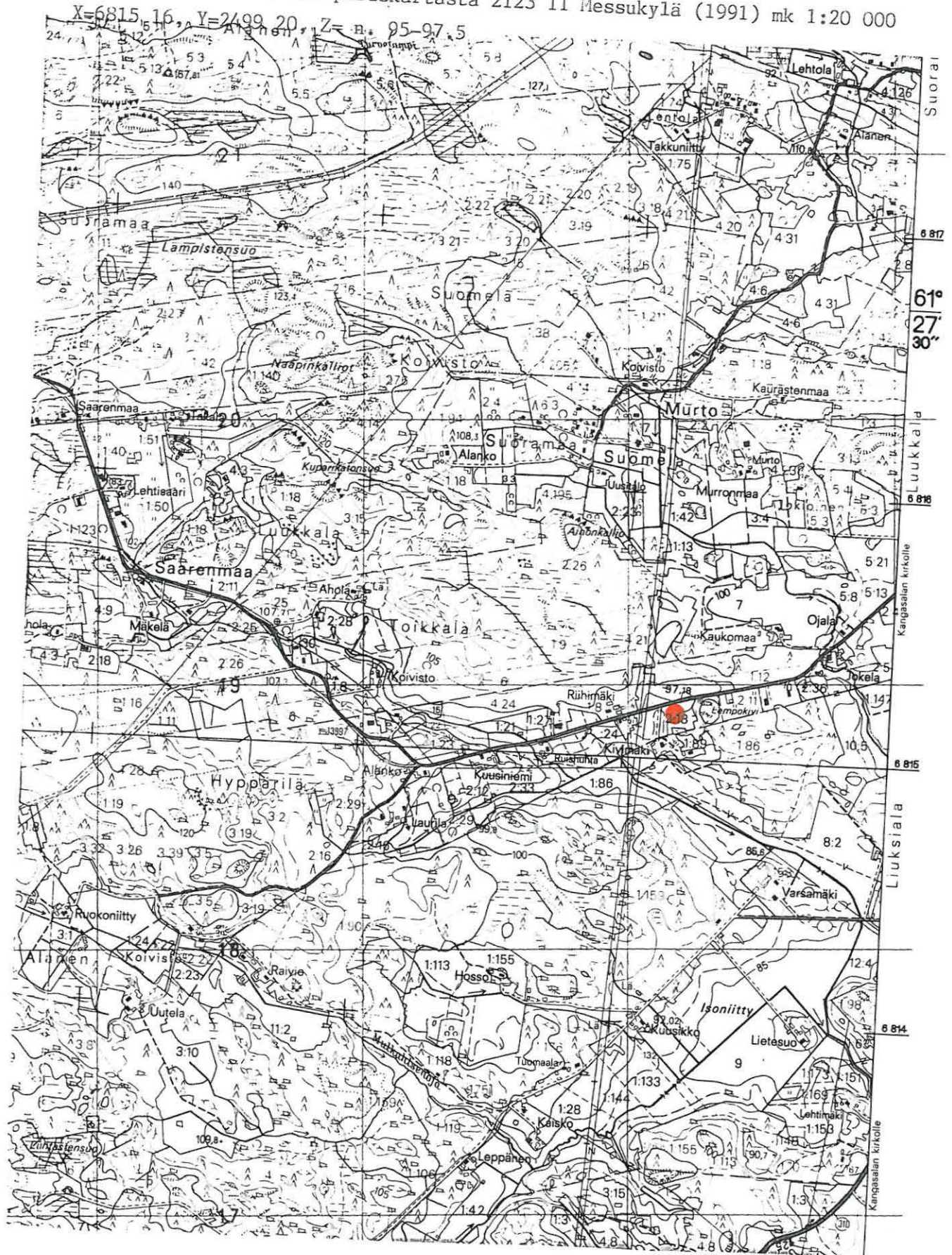
inventointi:Nurminen 1993
löydöt:KM 22621 (Tasataltan teelmä)
REIKÄKIVI (Pentti Riihimäen hallussa)

Paikka sijaitsee n. 5 km Kangasalan kirkosta lounaaseen Saaren-
maantien eteläpuolella n. 250 m Riihimäen päärakennuksesta E

Tasataltan teelmä (KM 22621), jonka on Pentti Riihimäki löytänyt
peltotöiden yhteydessä, ja jonka museovirastoon on toimittanut
Paula Mattila-Riihimäki. Se on löytynyt n. 40 m Kivimäen taloon
johtavasta tiestä itään peltoa leikkaavan pienen ojan eteläpuo-
lelta, läheltä ojaa. Tarkastushetkellä pelto oli tuuhean ruohi-
kon peitossa. Pelto on savea, eikä siinä ole havaittu mitään
erityisiä tummempia värialueita tms. Saman pellon eteläosasta,
(x=n.6815 16, y=n.2499 20) on löytynyt myös reikäkivi, joka on
Pentti Riihimäellä. Pellon eteläosassa metsän edustalla on ollut
myös kiviä, jotka on kannettu eteläpuolisen metsän reunaan.
Oppaanani löytöpaikalla toimi Pentti Riihimäki.
En havainnut paikalta mitään kiinteään muinaisjäännökseen
viittaavaa.

1 Karttaliite
Negatiivit:94600

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2123 11 Messukylä (1991) mk 1:20 000
X=6815 16, Y=2499 20, Z=B. 95-97.5

Inventointikohde nro 50:
KANGASALA, SUORAMA, TUOMAALA
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 02 Kangasala; X=6817 85, Y=2500 45, Z=n. 110

Rn:o Suorama 1:137 Kaiskonpelto (211-552-0001-0137)
omistaja: Rakennusliike Lauri Pullinen Oy
Ellintie 6, 36200 Kangasala

inventointi: Nurminen 1993
löydöt: KM 21602

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkosta n. 3.4 km länsilounaaseen, Pähkinänkallion luonnonsuojelualueen länsipuolella, Suoramajärven luoteispuolella Tampere-Lahti maantien ja vanhan Tampereelta Kangasalle johtavan maantien välisellä alueella.

Poikkiteräisen kivikirveen teräkatkelma (KM 21602), jonka löytänyt Seppo Kaisko Kangasalan Suoraman kylän Tuomaalan tilan Rn:o 194 pellosta 14.8.1982 peltotöissä.

Inventointi 1993:

Nykyisin alue ei enää ole peltona, vaan sille ollaan ilmeisesti rakentamassa. Pellon eteläosaan on kaivettu n. 20 m välein koko pellon mittaisia ojia, joiden leikkauspinnat tarkistin läpi. Kaikkein pohjoisin peltoalue oli aurattu ja sen pintapoimin (alue viivattu peruskarttaotteeseen). Pellon väliosa oli tuuhean ruohikon peitossa; ja tälle alueelle kaivoin useita pieniä koekuoppia ja lapiopistoja. Koko alueella maaperä oli hienoa punertavan ruskeaa hiekkaa, joka n. 50 sm:n syvyydessä muuttui harmahtavaksi hiesuksi.

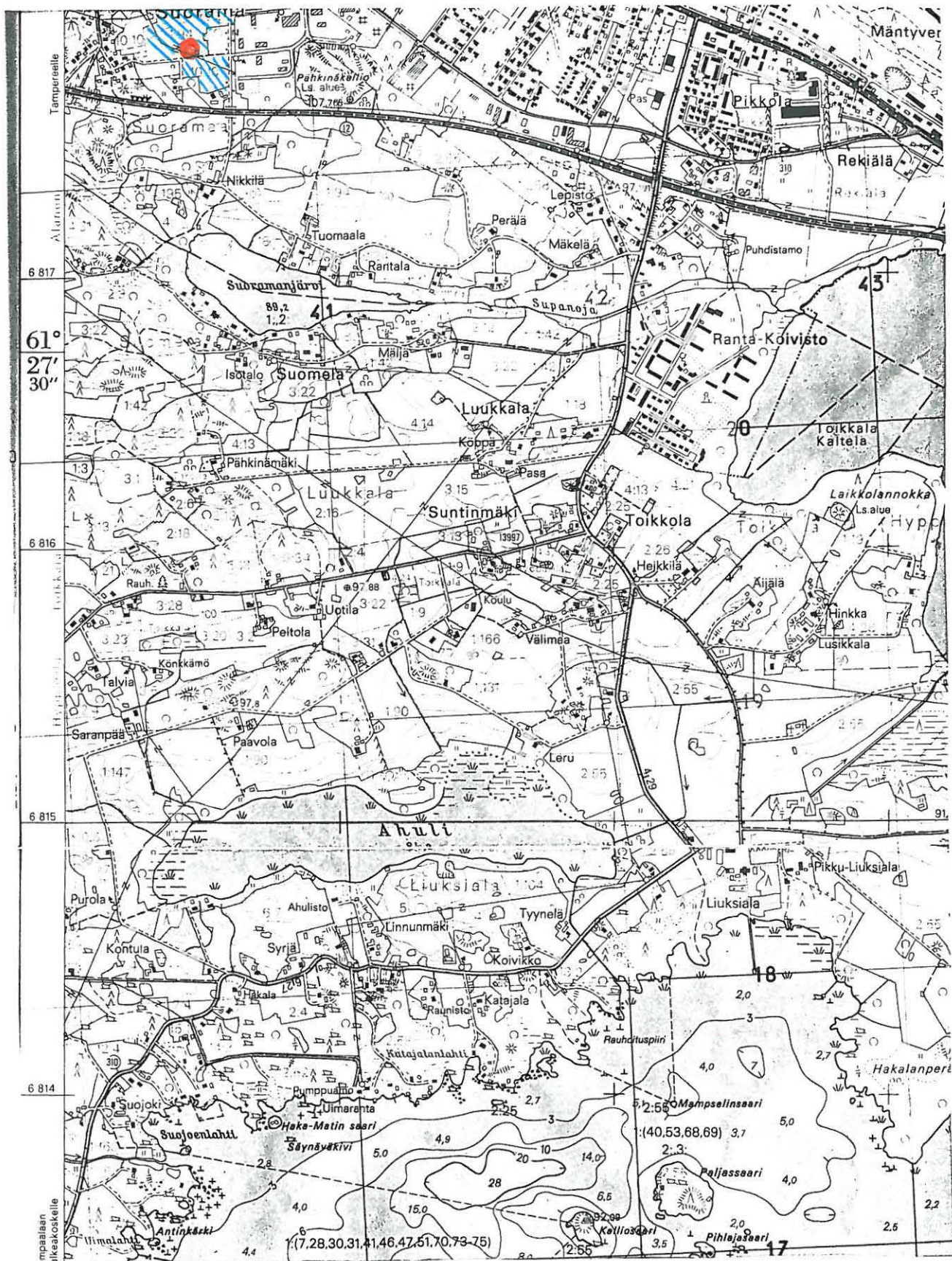
Mitään merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä en havainnut.

1 Karttaliite

SUORAMA, TUOMAALA

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 02 Kangasal (1987) mk 1:20 000

X=6817 85,Y=2500 45, Z=n.110

 Tutkittu alue

Inventointikohde nro 51:
KANGASALA, TOIKKALA, MÄKELÄ
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 02 Kangasala;X=6817 06,Y=2501 92
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Rn:o Toikkala 6 Mäkelä (211-457-0006-0000)
omistaja: Marja-Liisa Mäsä
Suoramajärventie 14, 32600 Kangasala

inventointi:Nurminen 1993
löydöt:KM 28094

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 2 km itään
Kirkkojärveä ja Suoramajärveä yhdistävän Supanojan pohjois-
puolella.

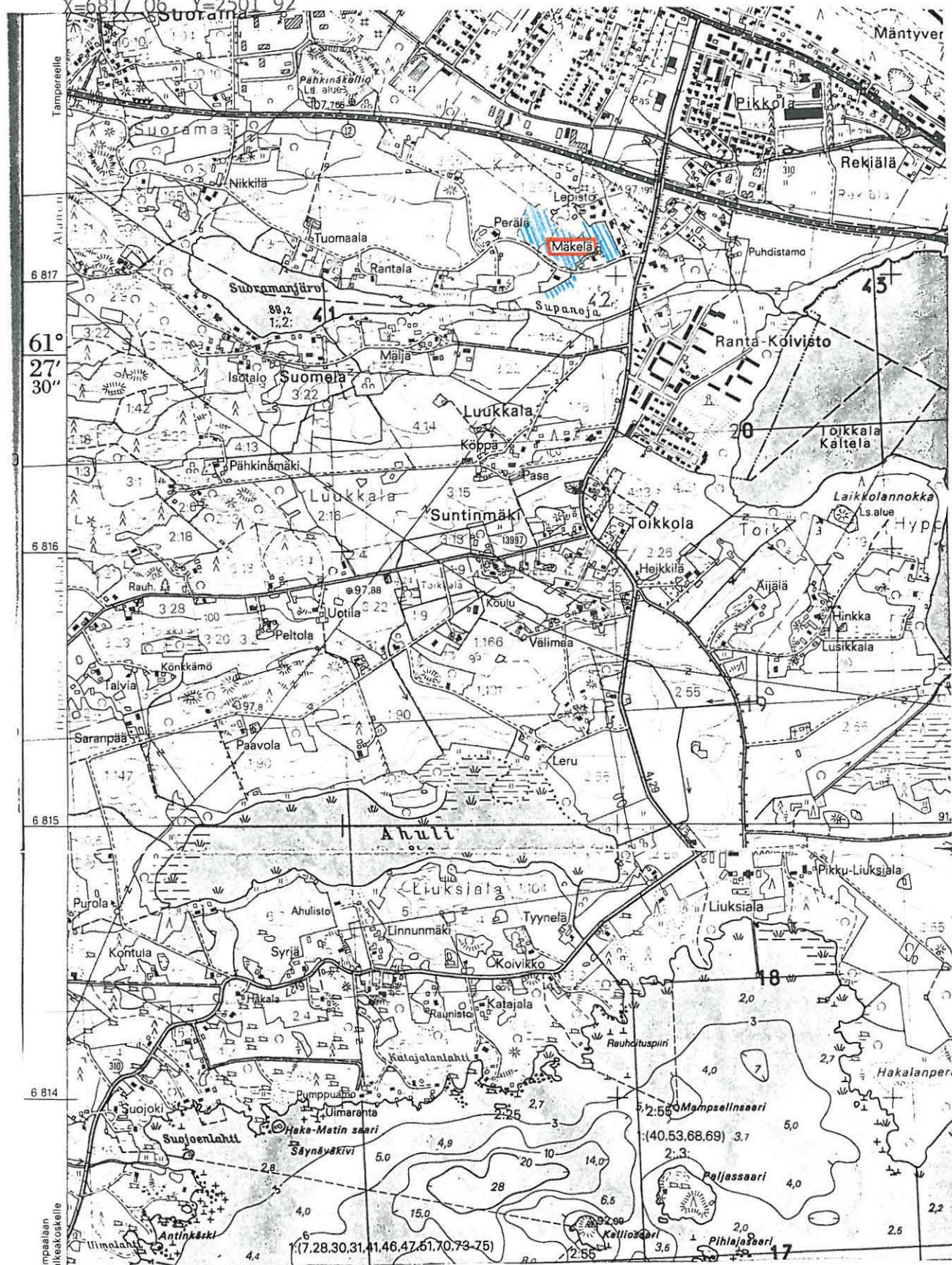
Inventointi 1993:
Marja-Liisa Mäsä lahjoitti kansallismuseon kokoelmiin varttamis-
urallisen kivikirveen (KM 28094), joka on löytynyt jostakin Mä-
kelän tilan mailta ja jonka tarkkaa löytöpaikkaa ei ole enää
tiedossa. Tila on siirtynyt vuonna 1932 nykyiselle paikalleen
Rantakoivistolta, ja vuonna 1947 vanha emäntä tuli taloon, eikä
kirves ole löytynyt hänen aikanaan, joten kirveen oletetaan löy-
tyneen joskus vuosien 1932-1947 välisenä aikana. Pintapoimin
tilan pelloista ne osat, jotka eivät olleet kesannolla; valitet-
tavasti Supanojan pohjoispuolinen peltoalue oli tuuhean nurmikon
peitossa. Pintapoimitut alueet viivoitettu karttaliitteeseen.
Mitaan merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä en havainnut.

1 Karttaliite

TOIKKALA, MÄKELÄ

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 02 Kangasala (1987) mk 1:20 000
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen) Pintapoimittu alue

X=6817.06 Y=2501.92

Inventointikohde nro 52:
KANGASALA, TOIKKALA, ÄIJÄLÄ
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 02 Kangasala
A: X=6815 88, Y=2502 42, Z=87.5
B: X=6816 02, Y=2502 56, Z=87.5
C: X=6816 10, Y=2502 72, Z=87.5

Rn:o Toikkala 1:11 Äijälä (211-457-0001-0011)
omistaja:Kangasalan kunta
Kunnanvirasto, Pl 50, 36201 Kangasala

inventointi:Nurminen 1993
löydöt:KM 28095

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 2 km SW, lähellä
Kirkkojärven rantaa Laikkolannokan luonnonsuojelualueen
lounaispuolella

Inventointi 1993:

Pintapoisminnassa löytyi Äijälän pellolta kolmesta eri kohdasta
kvartsi-iskoksia.

- A: Äijälän talolta voimakkaasti luoteeseen laskeutuvan pelto-
rinteen alapuolelta, tasaiselta savensekaiselta hiekkapel-
lolta, pienen ojan edustalta löytyi 2 kvartsi-iskosta
(KM 28095:1) n. 15 m päässä toisistaan.
- B: Samaa ojaa myöden n. 200 m koilliseen löytyi pintapoisminnassa
kvartsi-iskos (KM 28095:2) ja piin palanen (KM 28095:3) juuri
ja juuri erottuvan peltotöyrään tuntumasta. Paikalta pelto
alkaa nousta voimakkaasti kaakkoon, eikä ylempää tullut löy-
töjä. Pellon vieressä, sen pohjoispuolella on pusikkoa, joka
on metsitettyä vanhaa peltoa, jossa oli vielä näkyvillä
aurausvakoja. Tein alueelle vastaavalle korkeudelle kaksi
koekuoppaa, joista ei tullut löytöjä.
- C: Mahdollinen kvartsiesine (KM 28095:4) pintapoisminnassa
Laikkolan luonnonsuojelualueen lounaispuoliselta pellolta.
Se löytyi noin 30 m pellon länsireunasta itään ja noin 5 m
päästä pellon pohjoisreunasta. Löytökohta on pellon loivasti
kaakkoon nousevassa rinteessä; n. 10 m päästä löytökohdasta
rinne nousee jyrkästi itään ja kaakkoon.

Pintapoismitut alueet on viivattu sinisellä liitekarttan nro 2.
Peltomaa oli kaikkialla savensekaista hiekkaa. Minkäänlaisia
tummempia alueita en havainnut.

On mahdollista, että paikalta myöhemmin löydetään kiinteä mui-
naisjäännös, mutta näiden löytöjen perusteella paikka on tois-
taiseksi luokiteltava irtolöydöksi.

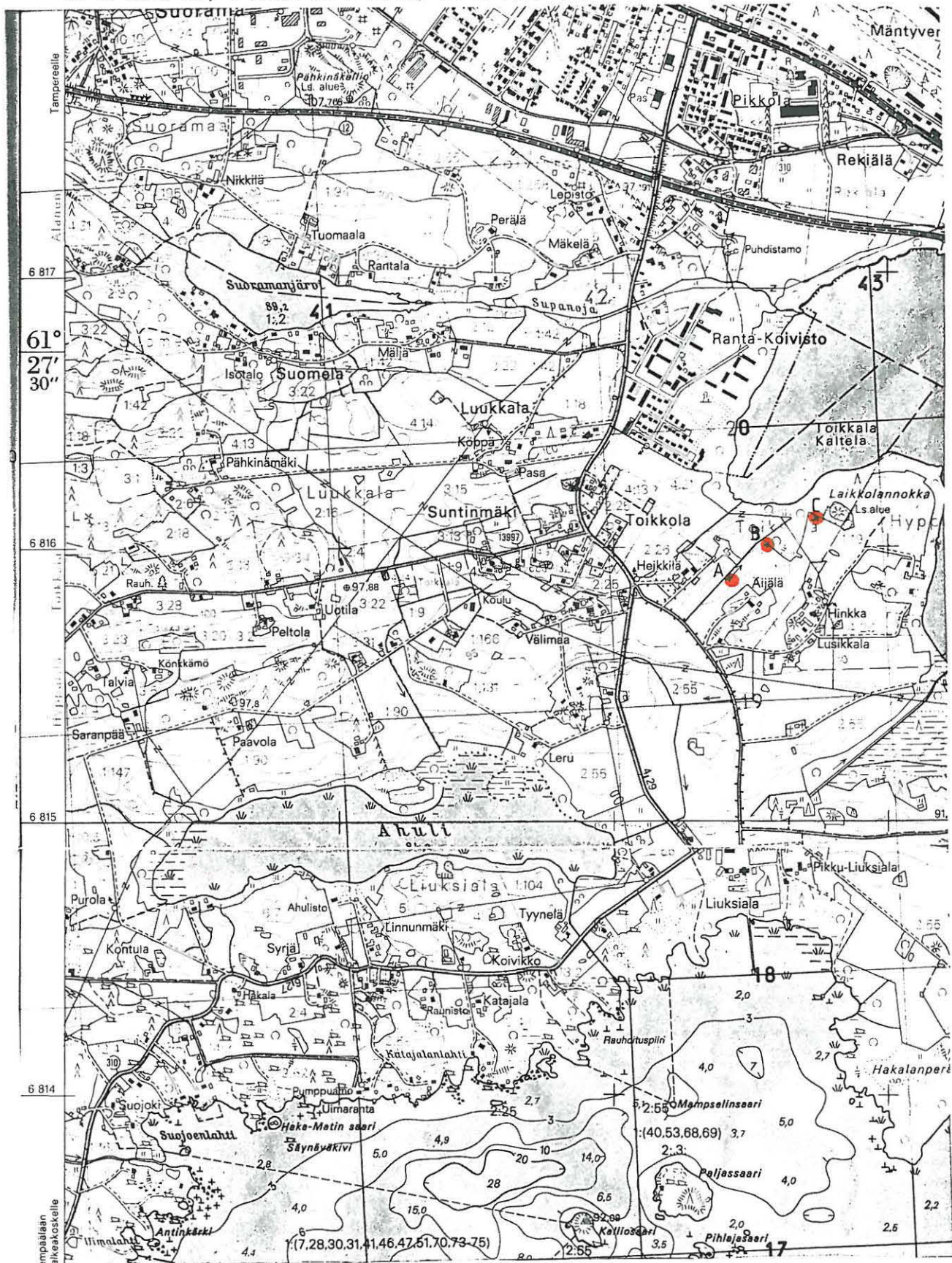
2 Karttaliitettä
Negatiivit:94603,94650
Diat:27937-27938

TOIKKALA, ÄIJÄLÄ

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 02 Kangasala (1987) mk 1:20 000

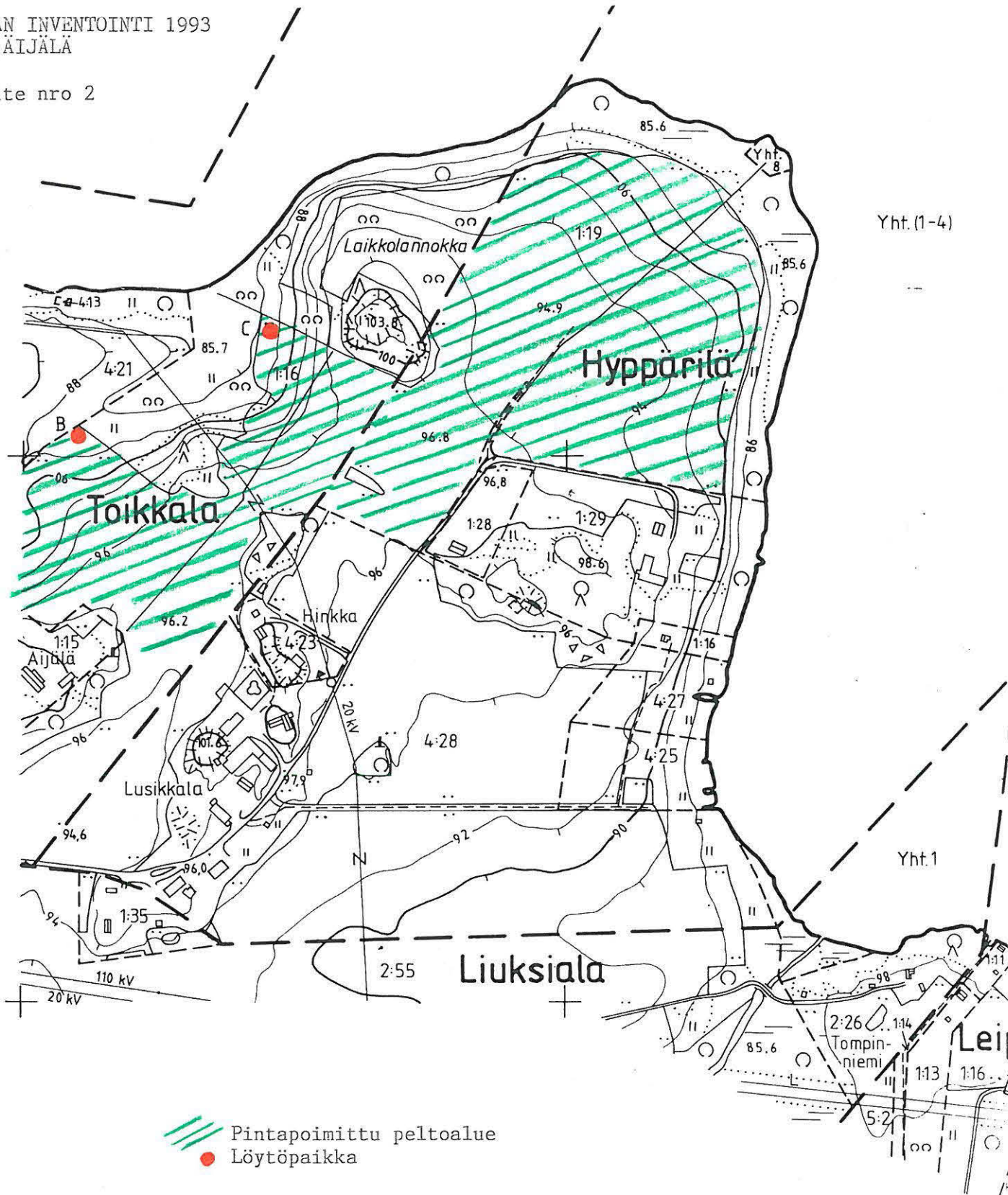
A: X=6815 88, Y=2502 42, Z=87.5

B: X=6816 02, Y=2502 56 Z=87.5, C: X=6816 10, Y=2502 72, Z=87.5

KANGASALAN INVENTOINTI 1993
TOIKKALA, ÄIJÄLÄ

Karttaliite nro 2

KANGASALAN KUNTA		
Mittaus- ja kiinteistötoimi		
VINASTOKARTTA		MAK 1:5000
perus	luseutus	mlt
oikeistoimetus <i>K. Helander</i>		

Inventointikohde nro 53:
KANGASALA, HYPPÄRILÄ, HINKKA
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 02 Kangasala; X=6815 74, Y=2502 70
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Rn:o Hyppäriälä 4:28 Hinkka (211-409-0004-0028)
omistaja:Tapani Kalle Antero Hinkka
Hyppärilä, 36200 Kangasala

löydöt:HM 665
kirjallisuus:Luho, 38

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 2 km SW Kirkkojärven
länsirannan tuntumassa Liuksialan kappelista n. 400m N

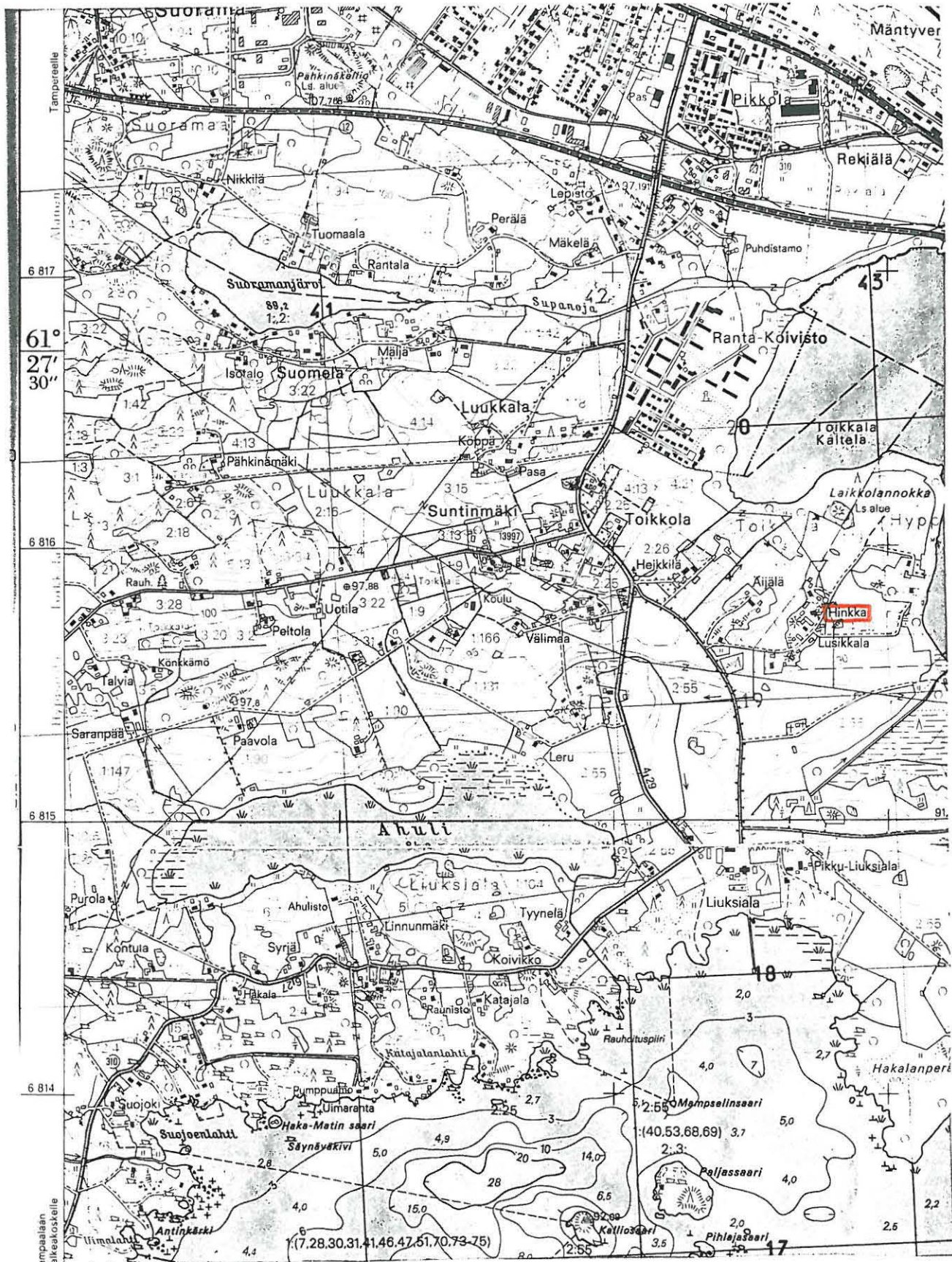
Hämeen museon kokoelmissa (HM 665) on ollut oikokirves
(jonka olinpaikkaa ei nykyisin tiedetä), joka on löydetty
Hyppärilän Hinkan maalta, ja jonka on museoon lahjoittanut
v. 1910 Väinö Virtanen.

Kirveen tarkkaa löytöpaikkaa ei tunneta, eikä tilan pelloista
ole tilan emännän mukaan löytynyt muita esihistoriallisia löy-
töjä.

1 Karttaliite

HYPPÄRILÄ, HINKKA

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 02 Kangasala (1987) mk 1:20 000
 X=6815 74, Y=2502 70 (koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Inventointikohde nro 54:
KANGASALA, TOIKKALA, SIPILÄ, RANTAKOIVISTO
rautakautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 02 Kangasala; X=6816 16, Y=2502 17, Z=90

Alueella sijaitsee nykyisin pientaloalue, jonka puistoalueet omistaa Kangasalan kunta

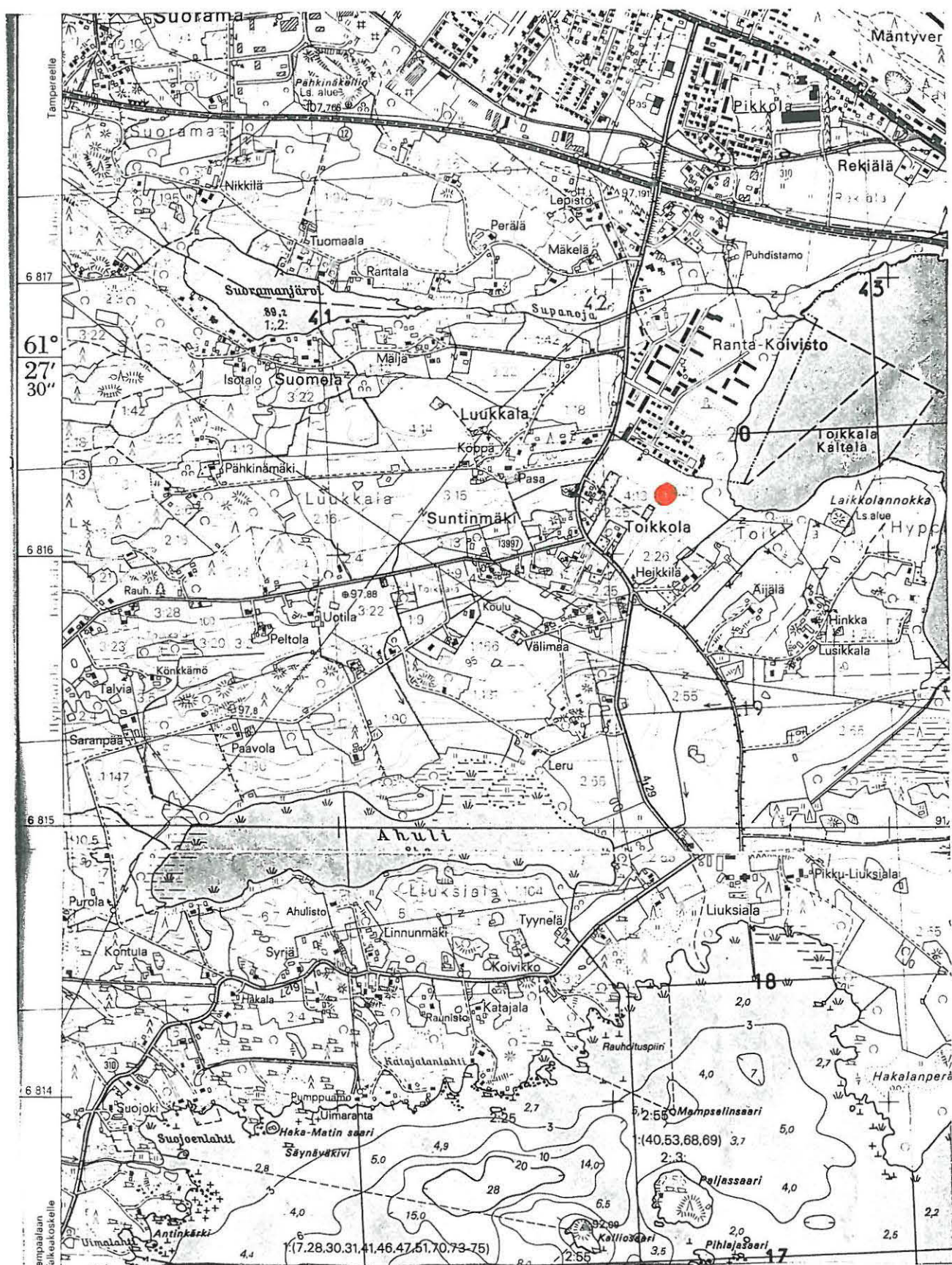
tarkastus: Heikkurinen-Montell 1990
löydöt: KM 25734

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 2 km SW Kirkkojärven länsirannalla Kaarina Maununtyttären tien itäpuolella

Rautakautinen keramiikanpala (KM 25734), jonka löytöpaikan tarkasti Tuula Heikkurinen-Montell vuonna 1990. Tuolloin paikalle oli alettu rakentaa Ranta-Koiviston pientaloaluetta; ja alkuperäistä maata oli kuorittu varsin laajalti pois. Mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa ei alueelta havaittu.

1 Karttaliite

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 02 Kangasala (1987) mk 1:20 000
X=6816 16, Y=2502 17, Z=90

Inventointikohde nro 55:
KANGASALA, TOIKKALA, RANTANEN
rautakautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 02 Kangasala; X=6816 42, Y=2501 92, Z=97

Rn:o Toikkala 1:14 Rantanen (211-457-0001-0014)
omistaja:Nieminen Eero Einari
Korpiniityntie 5, 36200 Kangasala

inventointi:Nurminen 1993
löydöt:KM 28087:1-2

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 2.2 km SW Kaarina
Maununtytären tien länsipuolella n. 350 m Kirkkojärven
rannasta länteen.

Inventointi 1993:
Eeva-Liisa Rantanen (os. Suntainmäentie 2, 36200 Kangasala)
lahjoitti kansallismuseon kokoelmiin rautakautisen koristetun
keramiikanpalan sekä rautarenkaan (KM 28087:1-2), jotka ovat
löytyneet joitakin vuosia sitten Rantasen talon perunapellosta
talon luoteispuolelta, pellon eteläreunassa olevan ison kuusen
edustalta, muutama metri kuusesta pohjoiseen. Paikkaa
tarkastaessani en löytänyt muita löytöjä enkä mitään kiinteään
muinaisjäännökseen viittaavaa.
Perunapellosta on löytynyt myös liitupiippujen varsien
kappaleita.

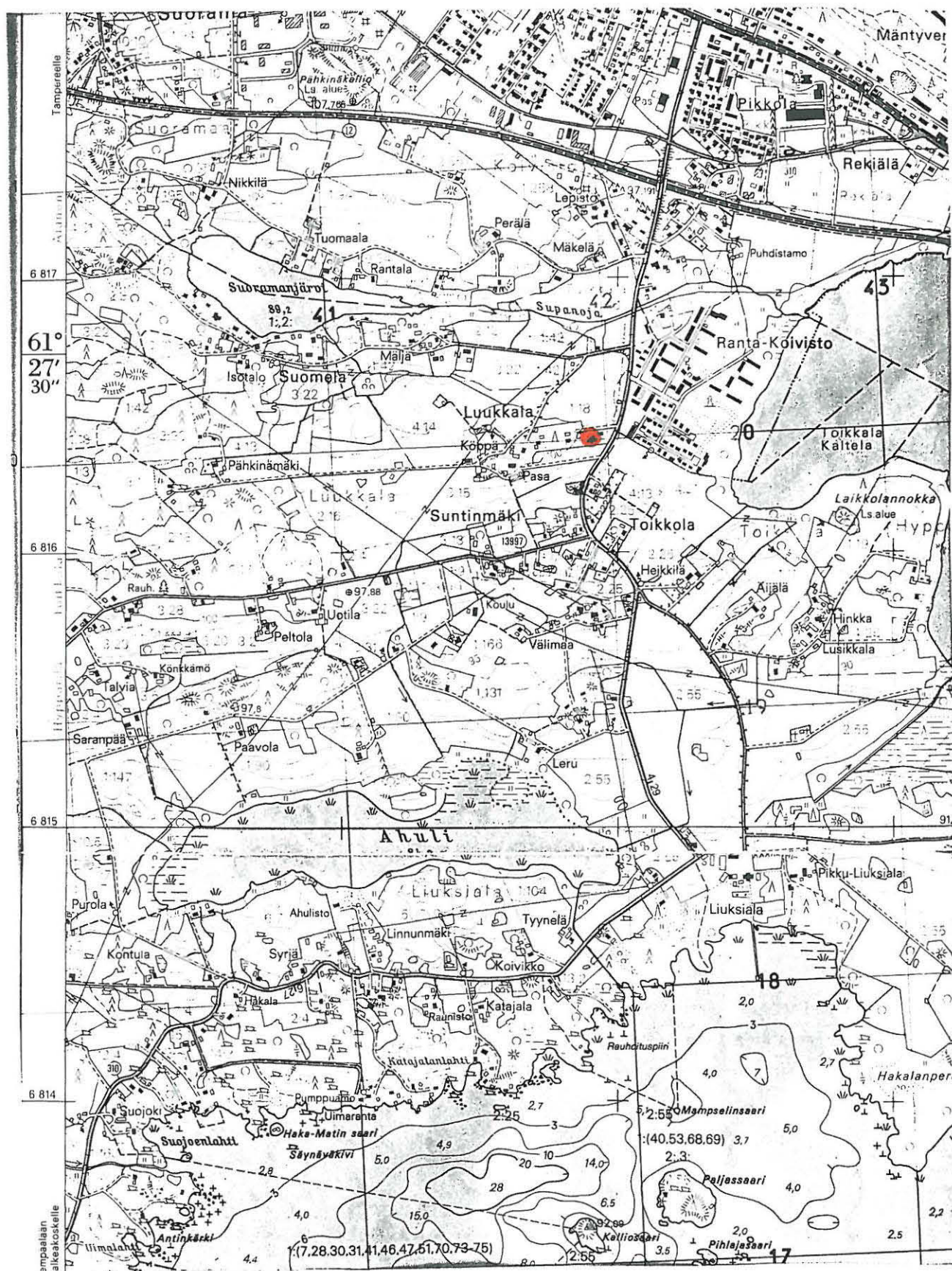
1 Karttaliite

KANGASLAN INVENTOINTI 1993

TOIKKALA, RANTANEN

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 02 Kangasala (1987) mk 1:20 000

X=6816 42, Y=2501 92, Z=97

Inventointikohde nro 56:
KANGASALA, HYPPÄRILÄ, KIRKKOJÄRVENRANTA
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 02 Kangasala; X=6816 02, Y=2503 18, Z=85

Rn:o Hyppärilä 1:19 Lusikkala (211-409-0001-0019)
omistaja: Joutsiniemi Pekka Olavi ja Päivi Aulikki
Joutsiniementie, 36270 Kangasala 6

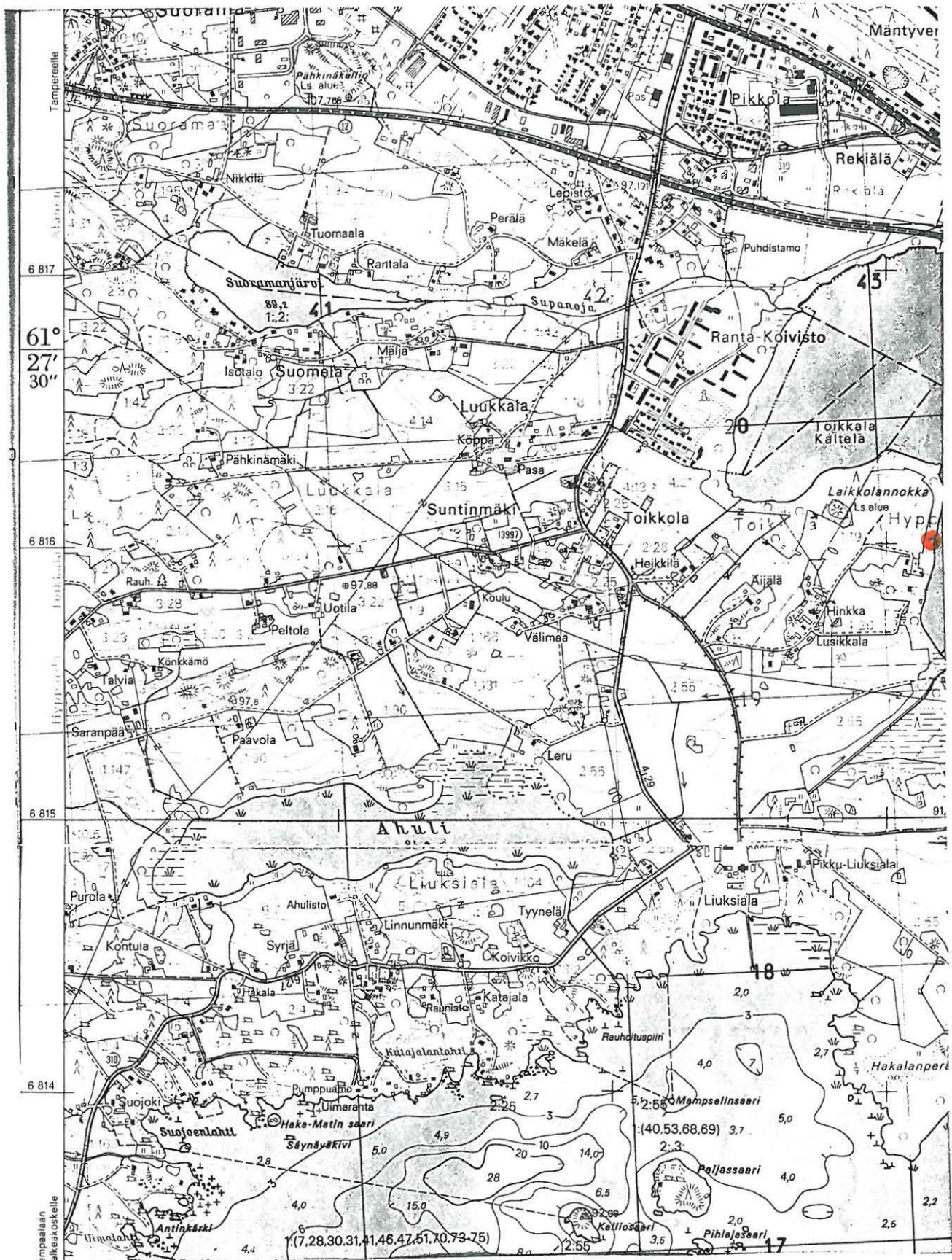
löydöt: KIVISEN PALLONUIJAN PUOLIKAS KANGASALAN LUKION
KOKOELMISSA

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 1.4 km SW Kirkko-
järven länsirannalla vesirajassa.

Inventointi 1993:
Jokioisten Katilassa tekemäni tarkistuskäynnin aikana Matti
Hinkka kertoi ja näytti kartalta löytöpaikan, josta hänen
tyttärensä Päivi Joutsiniemi on löytänyt kivisen pallonuijan
katkelman, jota nykyisin säilytetään Kangasalan lukion koko-
elmissa.

1 Karttaliite

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 02 Kangasala (1987) mk 1:20 000
X=6816 02, Y=2503 18, Z=85

Inventointikohde nro 57:
KANGASALA, HYPPÄRILÄ, UOTILA
rautakautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 02 Kangasala; X=6815 78, Y=2500 90
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Rn:o Hyppärilä 3:43 Uotila (211-409-0003-0043)
omistaja: Eloranta Paavo Johannes perik.
Saarenmaantie 117, 36200 Kangasala

löydöt: LIUKSIALAN MUSEON KOKOELMISSA oleva (n.26)
VIIKINKIAIKAINEN MIEKANKAHVA

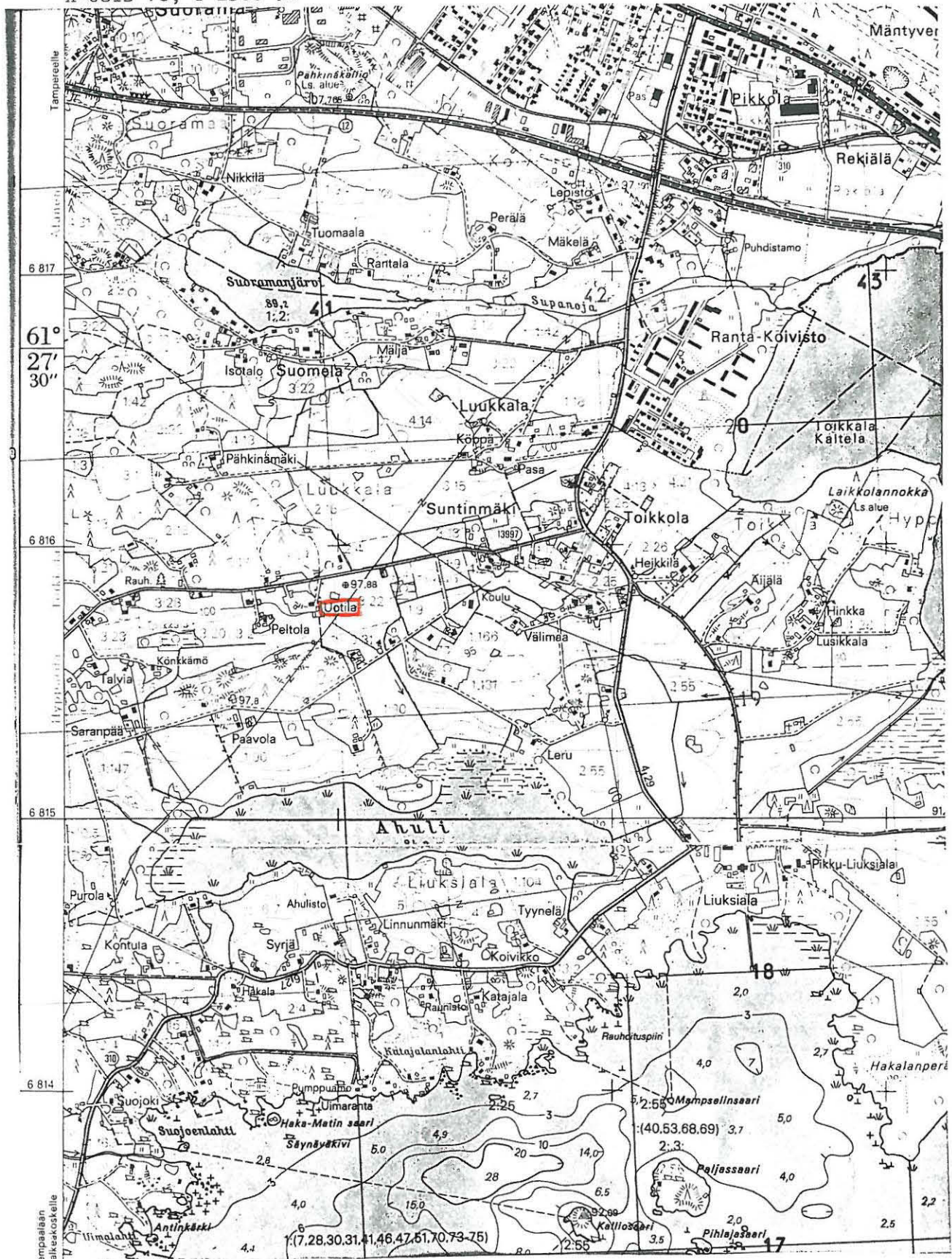
Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 3.4 km SW Saarenmaalle johtavan tien eteläpuolella ja n. 1.8 km NW Liuksialan kartanon päärakennuksesta.

Inventointi 1993:
Koordinaatit viittaavat tilan nykyiseen päärakennukseen.
Liuksialan museon kokoelmissa säilytetään viikinkiaikaista miekankahvaa, joka on peräisin Hyppärilän Uotilasta.
Esineen löytösuhteita ja löytöpaikkaa en tunne tarkemmin, eikä paikkaa ole tarkastettu inventoinnin yhteydessä.
Peruskartan mukaan Uotilan päärakennus sijaitsee pienellä kallioisella mäellä.

1 Karttaliite

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 02 Kangasala (1987) mk 1:20 000
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

X=6815 78, Y=2500 90

Inventointikohde nro 58:
LIUKSIALA, VARSAMÄKI
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2123 11 Messukylä; X=6814 48, Y=2499 60
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Rn:o Liuksiala 1:159 Varsamäki (211-425-0001-0159)
omistaja:Meurman Kai Antti
Tammitie 10, 02270 Espoo

löydöt:KM 6755:1 (ja KM 6865:4)
kirjallisuus:Luho, 38

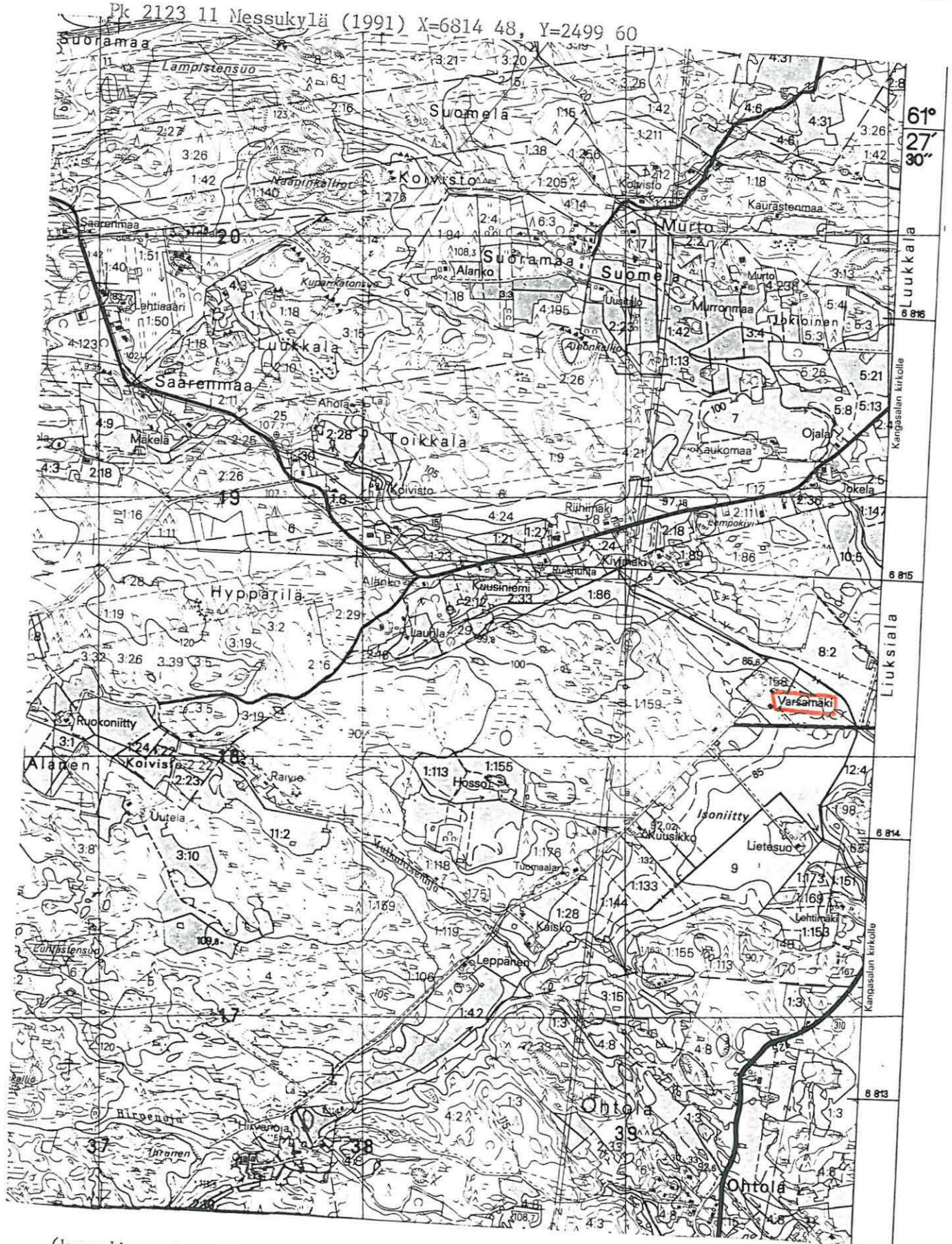
Paikka sijaitsee Kangasalan kirkosta n. 5 km SW Ahuli-järven lounaispuolella n. 3 km Liuksialan päärakennuksesta länteen.

Nelisivuinen kaksoistaltta (KM 6755:1), joka on löydetty Liuksialan kartanosta lohkaistun Varsamäen maalta Ahulin länsipuolelta. Täsmällisen tarkkaa löytöpaikkaa ei ole enää tiedossa, eikä alueelta ole tullut uusia löytöjä.

Liuksialan mailta (päärakennus pk 2141 02 Kangasala;X=6814 82, Y=2502 48) on löydetty myös pyöreäkylkinen oikokirves (KM 6865:4), jonka tarkkaa löytöpaikkaa ei ole enää tiedossa. Inventoinnin yhteydessä pintapoimin Liuksialan peltoja, mutta en löytänyt mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa; Kts pintapoimitut alueet inventointikohde nro 22 karttaliite nro 2.

1 Karttaliite

Pk 2123 11 Messukylä (1991) X=6814 48, Y=2499 60

(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Inventointikohde nro 59:
KANGASALA, HERTTUALA, EEROLA
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 02 Kangasala; X=n. 6815 90, Y=n.2504 36, Z=87-90

Rn:o Herttuala 1:170 Eerola (211-407-0001-0170)
omistaja:Salokangas Ilkka Antero
Herttualantie 63, 36200 Kangasala

inventointi:Luho 1939, Nurminen 1993
löydöt:KM 11464
kirjallisuus:Luho, 38

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 1.4 km SSE pellolla
Kirkkojärvestä n. 500 m itään ja Taivallammen rannasta n.
500 m pohjoiseen

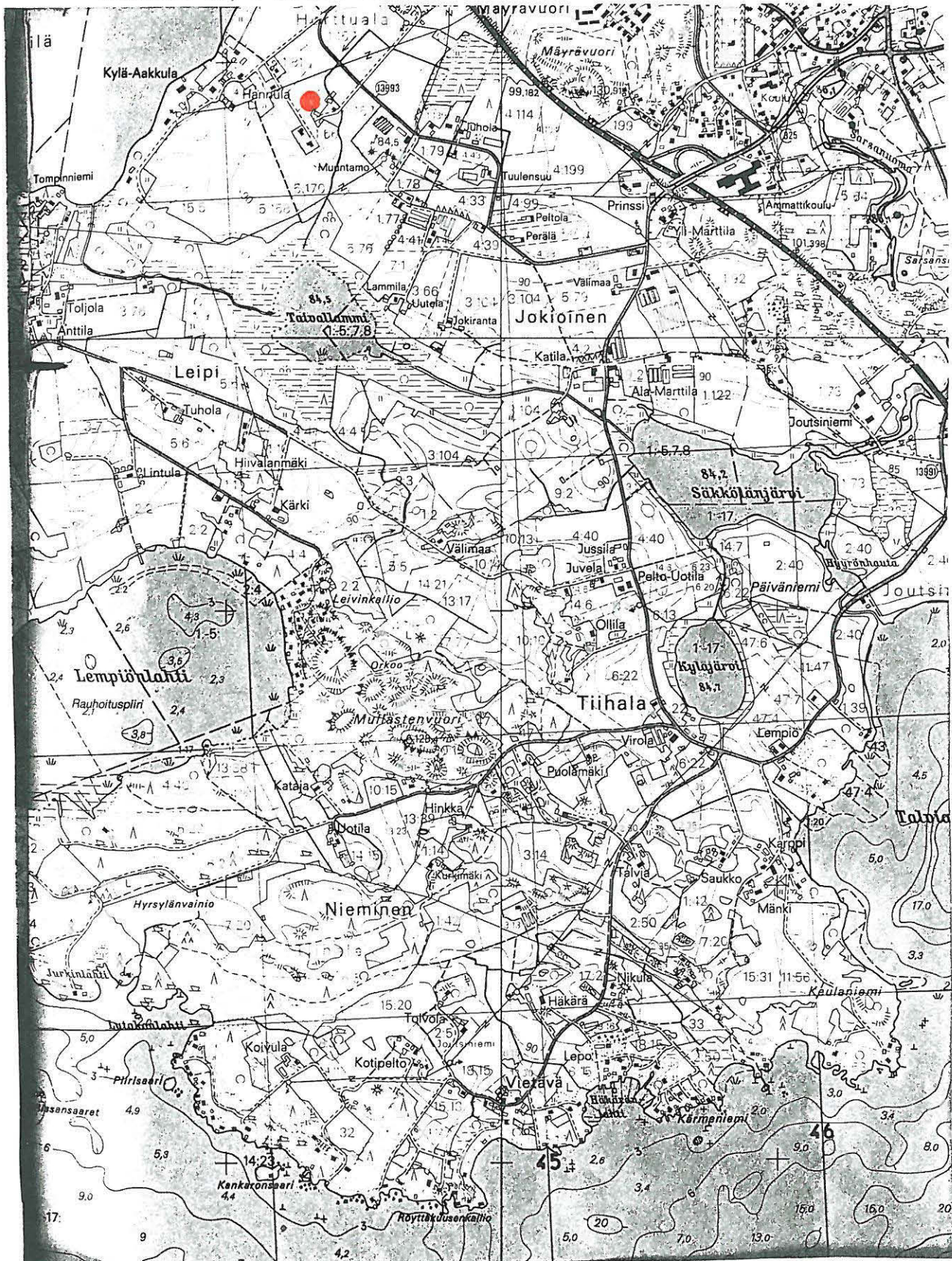
Piinuolenkärki (KM 11464), jonka on löytänyt maataloushar-
joittelija Juhan Pälä vuonna 1945 Herttualan Eerolan talon
vanhan riihen paikalta

Inventointi 1993:
Piinuolenkärki on löytynyt vanhan riihen paikalta, joka nykyi-
sin on peltona, ja josta silloin tällöin kyntötöiden yhteydessä
nousee vanhoja perustuskiviä esille. Uusia esinelöytöjä ei ole
enää löydetty. Oppaanani paikalla toimi Ilkka Salokangas. Pel-
to oli edellisellä viikolla äestetty, ja se oli savensekaista
hiekkaa. Pellolla ei näkynyt mitään kiinteään muinaisjäännök-
seen viittaavaa.

1 Karttaliite
Negatiivit:94648

HERTTUALA, EEROLA

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 02 Kangasala (1987) mk 1:20 000
 X=n.6815 90, Y=n.2504 36, Z=87-90

Inventointikohde nro 60:
HERTTUALA, KIRKKO-AAKKULA
rautakautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 02 Kangasala

Rn:o Herttuala 2:534 Kirkko-Aakkula (211-407-0002-0534)
omistaja:Kangasalan kunta
Kunnanvirasto, Pl 50, 36201 Kangasala

löydöt:HM 1221:8

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkosta n. 0.5 km SE

Kirkko-Aakkulan maalta on löydetty vuonna 1924 keihäänkärki,
jota säilytetään Hämeen museossa (HM 1221:8)
Tarkempi löytöpaikka tuntematon.
Kts. myös inventointikohteet nro 27 ja 61

1 Karttaliite

Inventointikohde nro 61:
HERTTUALA, KUOHUNLAHTI
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 02 Kangasala

Rn:o Herttuala 2:534 Kirkko-Aakkula (211-407-0002-0534)
omistaja:Kangasalan kunta
Kunnanvirasto, Pl 50, 36201 Kangasala

löydöt:KM 5897
kirjallisuus:Luho, 38

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 0.5 km SE, Kuohunlahden rannalla.

LUHO 1949, 38:
Käyräselkäinen kourutaltta (KM 5897), joka on löydetty Herttualan kylän yhteismaalta Kuohusta tai Kuohunsyrjästä maantien vie-
reiseltä perunamaalta. Löytöpaikka sijaitsee Kirkkojärven poh-
joisrannalla, n. 0.5 km kirkolta kaakkoon.

Kirkko-Aakkulan maalta on myös löytynyt myös keihäänkärki (kts.
inventointikohde nro 60; HM 1221:8)

Inventointi 1993:
Kuohunlahden rannan läheisyydestä löytyi kahdelta vanhalta
rantaterassilta kivikautiset asuinpaikat (kts. inventointikohde
nro 27) rannasta runsaan 100 m päästä. Lähemmäksi rantaa kai-
vetuista koekuopista ei löytynyt mitään kiinteään muinaisjään-
nökseen viittaavaa.

1 Karttaliite

Pk 2141 02 Kangasala (1987)

Inventointikohde nro 62:
HERTTUALA, KIRKKOJÄRVEN POHJOISRANTA
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 02 Kangasala

tarkastus:Cleve 1934
löydöt:KM 9896
kirjallisuus:Huurre, 310; Luho, 38

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta etelään tai lounaaseen
n. 200-400 m.

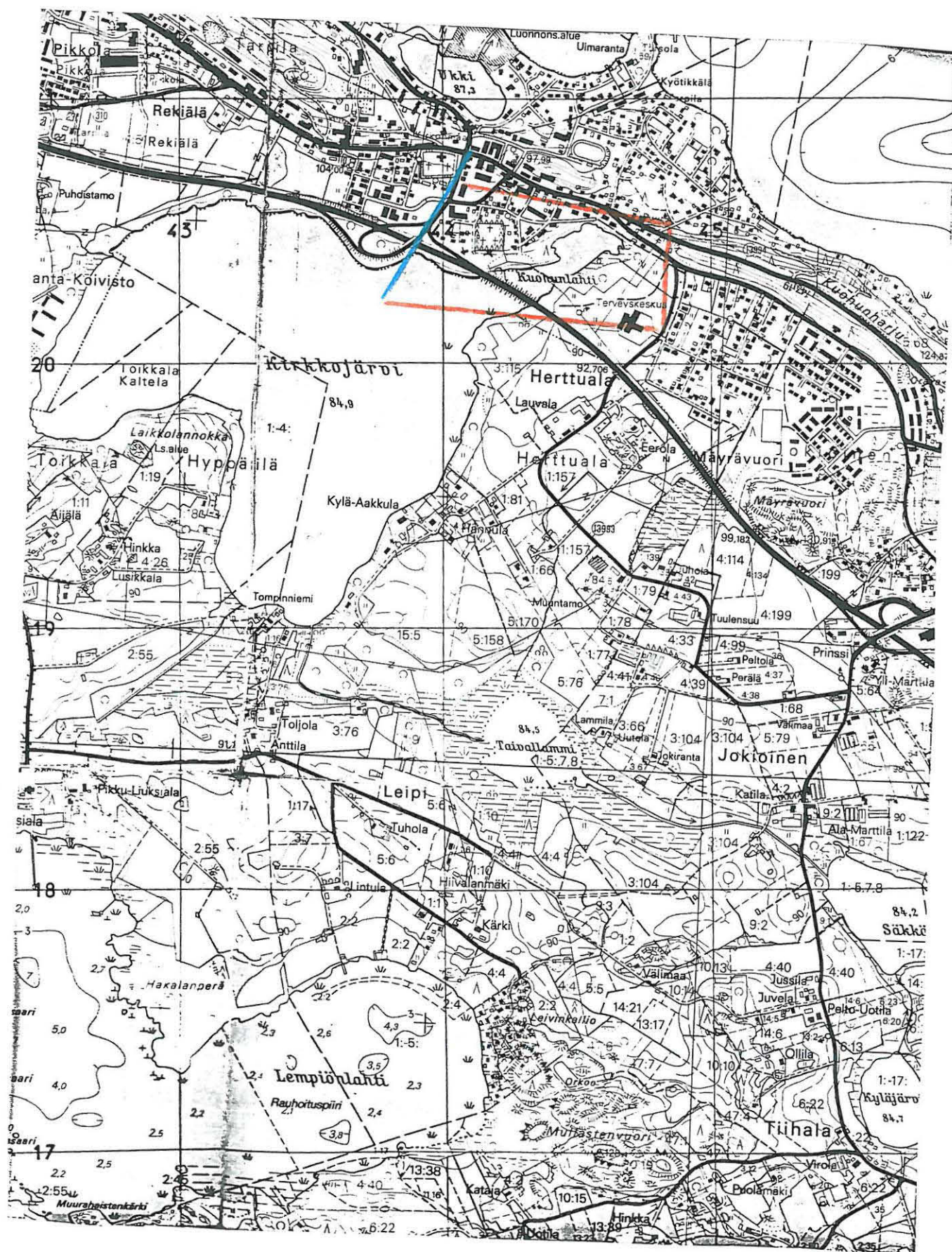
Veneenmuotoinen vasarakirves (KM 9896), jonka on löytänyt rouva Amanda Pajunen elokuussa 1933 Kangasalan kirkonkylästä Kirkkojärven pohjoisrannalta, Vainion huvilan maalta vesijätöltä n. 50 m nykyisestä rantaviivasta, n. 90 sm:n syvyydestä (60 sm ruokamultaa ja 30 sm hiekkaa). Cleve tarkasti paikan v.1934, ja totesi sen olevan tilapäislöytö

Nykyisin Kirkkojärven pohjoisrannalle on rakennettu Tampere-Lahti valtatie.
Löydön tarkka sijainti ei ole enää paikannettavissa.

1 Karttaliite

Pk 2141 02 Kangasala (1987)

Herttualan ja Tarpilan kylien
välinen raja

Inventointikohde nro 63:
HERTTUALA, YLISTÖ
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 02 Kangasala; X=6816 98, Y=2503 94
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Rn:o Herttuala 2:46 Ylistö (211-407-0002-0046)
omistaja:Ylistö Arvo Robert
31300 Tammela

löydöt:KM 26940

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 300 m etelään Lahti-Tampere maantien (valtatie 12) Kangasalaan nousevan rampin pohjoispuolella, Kirkkojärven pohjoisrannan tuntumassa.

Kangasalan Herttulan Ylistöstä on löydetty reikäkiviä (KM 26940), joista museovirasto on lähettänyt kyselykirjeen, mutta johon toistaiseksi ei ole vastattu.
Lähilöytöjä: Inventointikohteet nro 27,60-62

1 Karttaliite

Pk 2141 02 Kangasala (1987) X=6816 98, Y=2503 94
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Inventointikohde nro 64:
HERTTUALA, KILPINEN
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 02 Kangasala

löydöt: TASATALTTA Kirkonkylän koululla

Tasataltta, jonka on löytänyt Ritva Uotila noin vuonna 1949 Kangasalan pitäjän Herttualan kylästä Kilpisen talon maalta (omist. Lempi Kilpinen) asuntotontilta lasten leikkiessä ruokamullasta (Kts. kivikauden lappuluettelo; yksityiset kokonaiset).

(Rekisteritietojen mukaan Herttualassa ei ole Kilpinen-nimistä taloa; jos taltan tarkempi löytöpaikka selviää myöhemmin, tämä sivu tullaan korvaamaan uudella TN)

1 Karttaliite

Inventointikohde nro 65:
KANGASALA, TIIHALA, HINKKA
rautakautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 02 Kangasala; X=6813 22, Y=2504 88
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Rn:o Tiihala 13:40 Hinkka (211-455-0013-0040)
omistaja: Pulliainen Vihtori

löydöt: HM 1220:258 (arabialainen hopearaha)

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkosta n. 4.1 km SSE Mullasten-
vuoren eteläpuolella

Hämeen museon kokoelmissa on arabialainen hopearaha (HM 1220:258)
jonka on löytänyt maanviljelijä Sakari Talvia Hinkanpellosta.
Löydön tarkempaa löytöpaikkaa ei enää tiedetä.
Hinkan talon nykyiset asukkaat eivät viljele maata, eivätkä
he tiedä em. löydöstä mitään.

1 Karttaliite

TIIHALA, HINKKA

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 02 Kangasala (1987) mk 1:20 000
 X=6813 22, Y=2504 88 (koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Inventointikohde nro 66:
KANGASALA, TIIHALA, LEMPIÖ
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 02 Kangasala;X=6813 38, Y=2505 98
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Rn:o Tiihala 47:4 Lempiö (211-455-0047-0004)
omistaja:Ellonen Tuula Tellervo Anneli
Epaala, 36600 Pälkäne

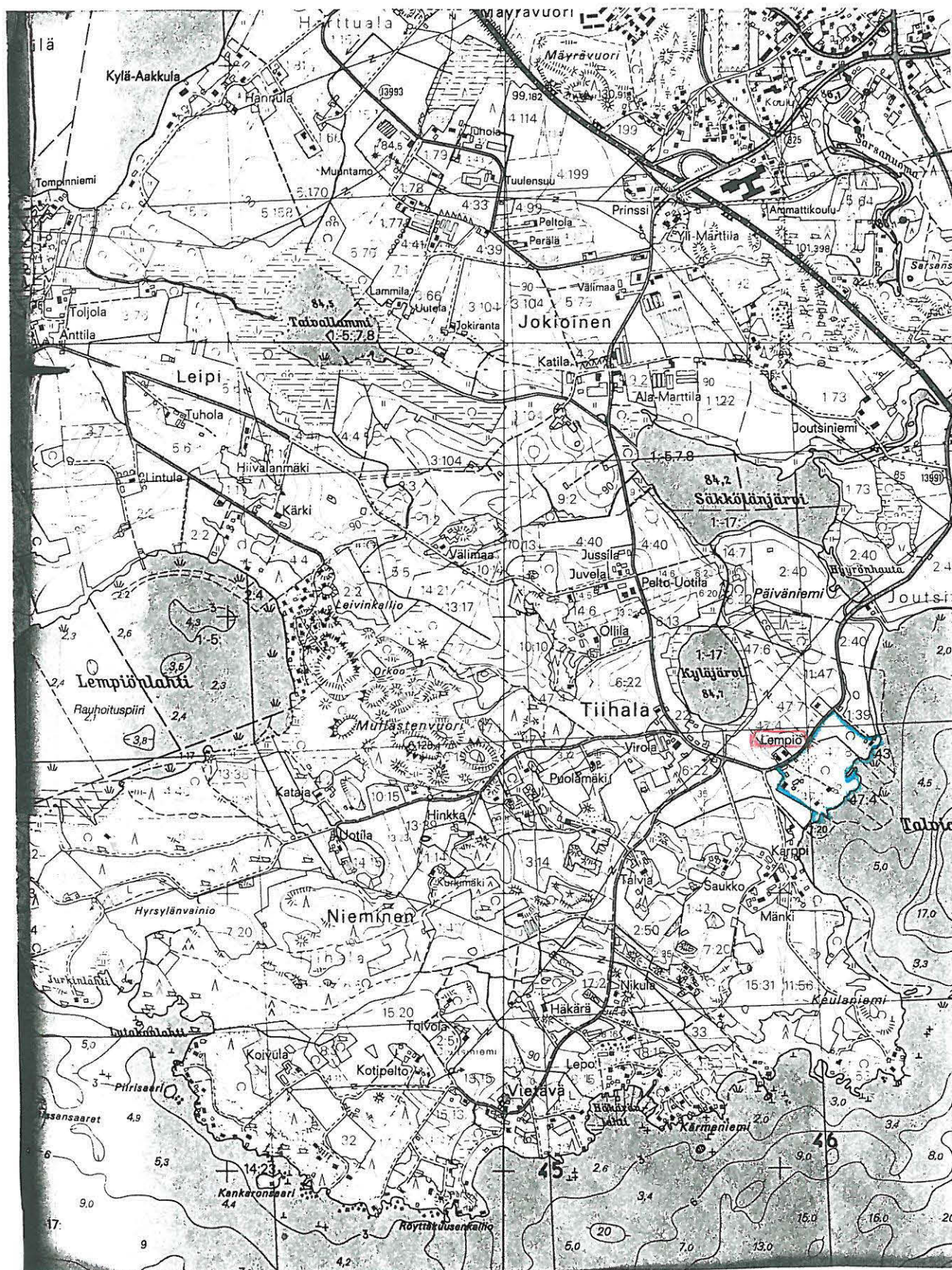
löydöt:KM 2101:181
kirjallisuus:Luho, 38

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkosta n. 4.4 km SE, Kyläjärven
ja Roineen välisellä alueella.

LUHO 1949, 38:
Pieni oikokirves (KM 2101:181), joka on löydetty Tiihalan Katin-
hännän (nyk. Lempiö) metsästä.

Inventointi 1993:
Lempiön talolla on lehtimetsää kylätien kaakkoispuolella Roineen
rannalla; tein alueelle muutaman lapiopiston, joista en tavannut
mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa. Maaperä alueella
paksun humuskerroksen jälkeen hienoa silttiä.

1 Karttaliite

X=6813 38, Y=2505 98

Inventointikohde nro 67:
TIIHALA, TASKULA
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 02 Kangasala; X=6813 22, Y=2505 32
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Rno Tiihala 3:14 Taskula (211-455-0003-0014)
omistaja:Mattila Paavo Eemeli ja Vuokko Kyllikki
Karjatanhuantie 15, 36270 Kangasala 6

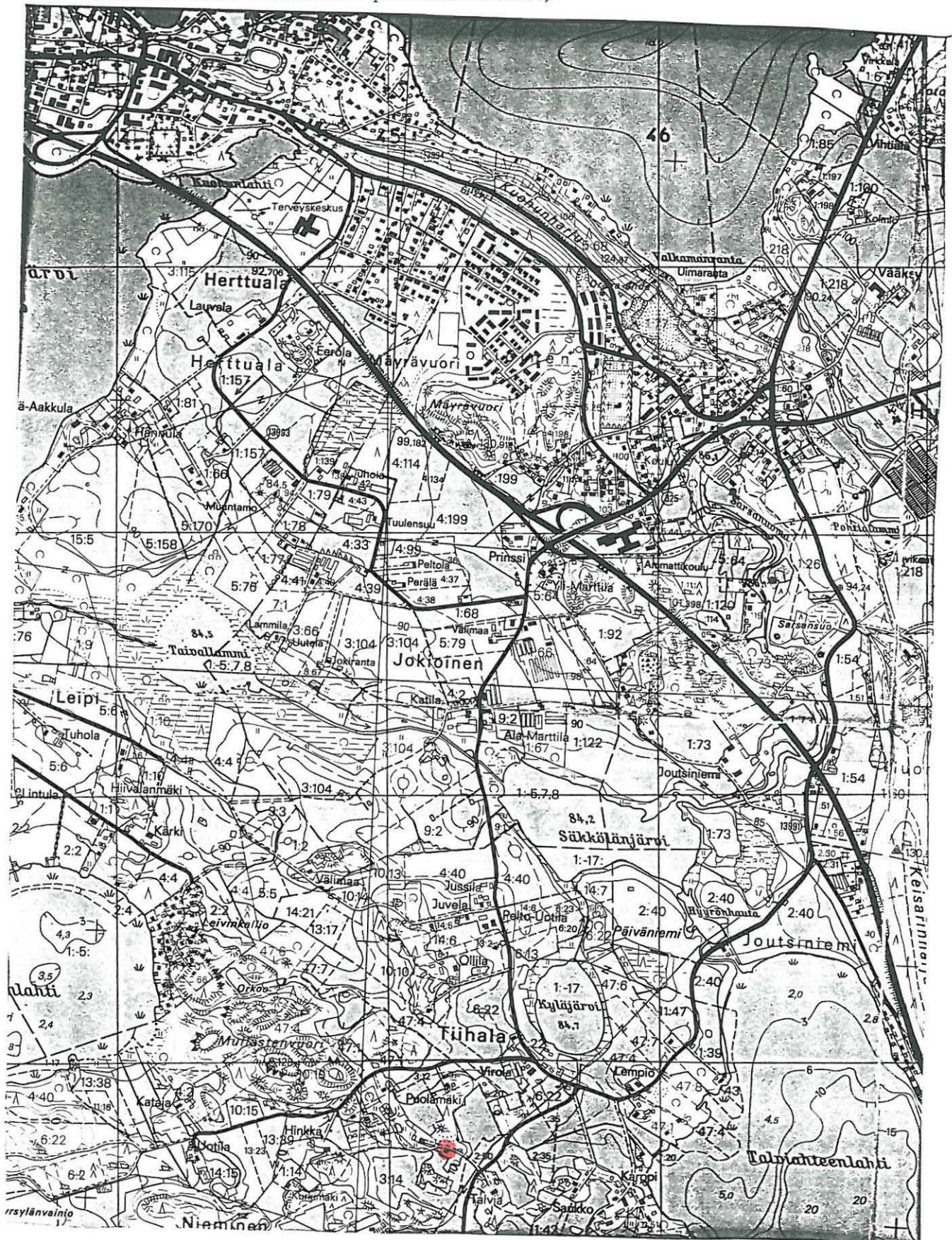
löydöt:KM 2525:285
kirjallisuus:Luhon, 38

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 4.3 km SE Mullasten-
vuoren kaakkoispuolella.

Nelisivuinen tasataltta (KM 2525:284), joka on löydetty Tiiha-
lan Taskulan pellolta. Löydön täsmällisen tarkka löytöpaikkaa
ei enää tiedetä

1 Karttaliite

Pk 2141 02 Kangasala (1987) X=6813 22, Y=2505 32
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Inventointikohde nro 68:
 TIIHALA, VIROLA
 rautakautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 02 Kangasala; X=6813 54, Y=2505 62
 (koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Rn:o Tiihala 55 Virola (211-455-0055-0000)
 omistaja: Oksanen Timo Juhani
 Tiihalantie 192, 36270 Kangasala 6

koekaivaukset: Hackman 1912
 inventointi: Luho 1939
 löydöt: KM 6245A:4-6; KM 11538
 kirjallisuus: Luho, 64-65

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 4 km SE Kyläjärven
 lounaispuolella rannasta n. 100 m.

LUHO 1949, 64-65:
 Tiihalan Virolan palsta, joka on lohkaistu Uotilan talosta,
 sijaitsee Juvelan ja Jussilan polttokenttäkalmistojen (kts.
 inventointikohde nro 2) välittömässä läheisyydessä Tiihalan
 kylän luoteisosassa. Vuonna 1911 löydettiin Virolan talon
 perustusta kaivettaessa pari keihäänkärkeä ja joitakin rauta-
 esineitä, joita ei kuitenkaan ollut otettu talteen, vaan kai-
 vettu työläisten ilmoituksen mukaan rakennuksen peruskiven
 alle. Tarkempia tutkimuksia ei paikalla ole toimitettu eikä
 Hackmanin vuonna 1912 suorittama koekaivaus Virolan pääraken-
 nuksen eteläsiivellä tuottanut tuloksia. Löytöinä alueelta
 on veitsi, pärepihti, niittausnaula ja epämääräisiä raudan-
 paloja (KM 6245A:4-6).

Virolasta on löytynyt myös reikäkivi (KM 11538), jonka on
 löytänyt kansakoulunopettaja Erkki Kivistö.

1 Karttaliite

TIIHALA, VIROLA

Pk 2141 02 Kangasala (1987) X=6813 54, Y=2505 62
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Inventointikohde nro 69:
LEIPI, VÄLIMAA
rautakautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 02 Kangasala; X=6814 26, Y=2504 78
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Rn:o Leipi 7:0 Välimaa (211-421-0007-0000)
omistaja:Nuortama Veijo Tapio
Leivintie 78, 36270 Kangasala 6

löydöt:HM 1220:263

Paikka sijaitsee n. 3 km Kangasalan kirkosta SE Leivintien pohjoispuolella n. 600 m koilliseen Roineen Lempiönlahden rannasta

Pronssinen hevosenkenkäsolkki (HM 1220:263), jonka löysi työmies Väinö Koivisto ojaa kaivaessaan vuonna 1924 Leivinkylän Välimaan lohkotilan pellosta Kangasalla. Sitä on säilyttänyt maanviljelijä Olavi Virola Tiihalan kylästä

Imventointi 1993:
Löydön tarkempaa sijaintia en saanut inventoinnin yhteydessä selville.

1 Karttaliite

Pk 2141 02 Kangasala (1987) X=6814 26, Y=2504 78
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Inventointikohde nro 70:
KANGASALAN HAUTAUSMAA
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 02 Kangasala; X=n.6817 24, Y=n.2503 96, Z=n.95

Rn:o Tarpila 5:0 Kirkkomaa (211-454-0005-0000)
omistaja:Kangasalan seurakunta
Tapulintie 2, 36200 Kangasala

löydöt:KM 1996:26
kirjallisuus:Heikel, 70 ja kuva 76; Luho, 38

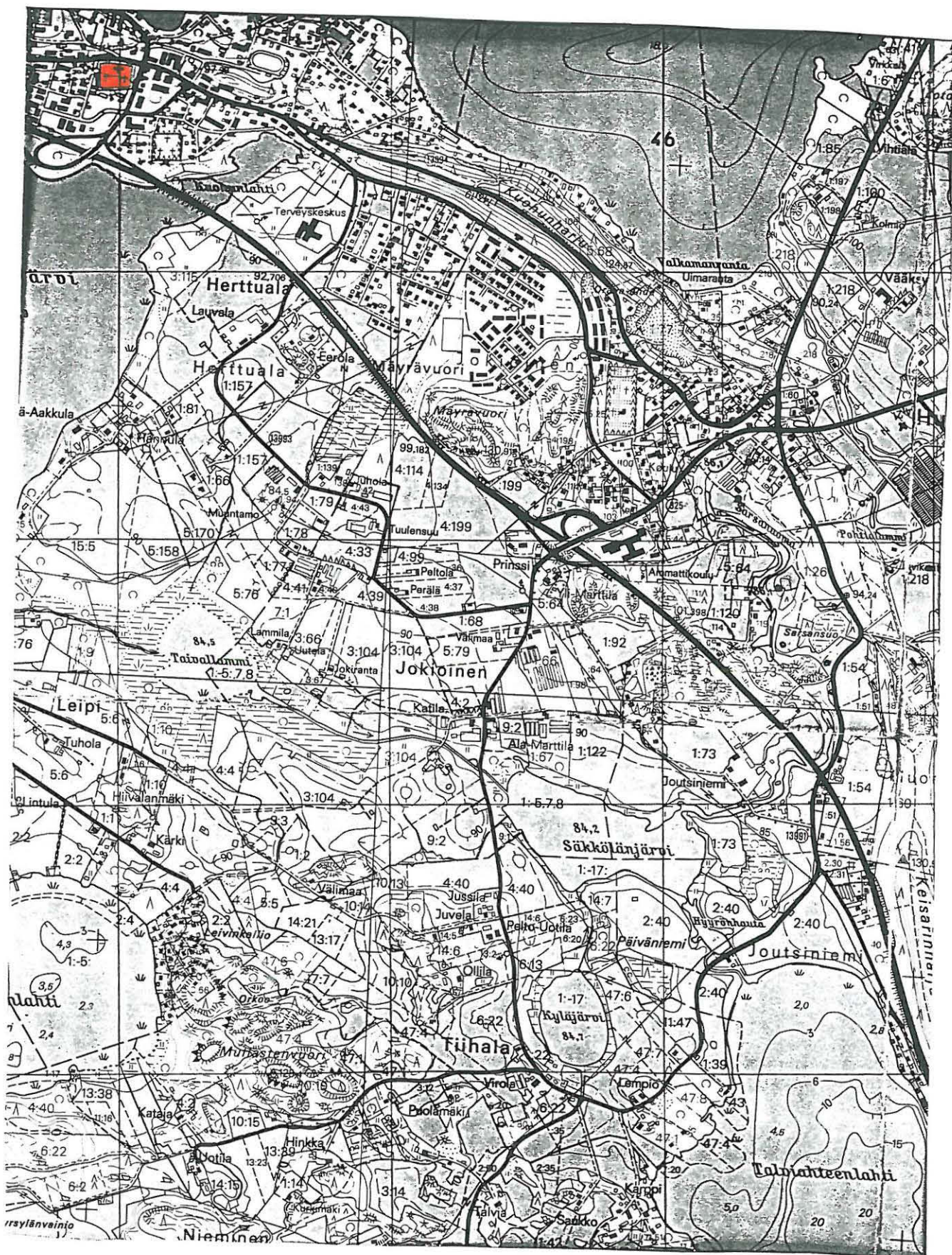
Paikka sijaitsee Kangasalan kirkon ympärillä olevalla hautausmaalla Kangasalan keskustassa

Kangasalan hautausmaalta on löydetty 1800-luvulla hautaa kaivettaessa veneenmuotoinen vasarakirves (KM 1996:26), jota on ennen kansallismuseon kokoelmiin luovuttamista käytetty kynttilänjalhana.

Kirkkojärven rannalla on myös nk. läntinen hautausmaa, joka on otettu käyttöön vasta vuonna 1901 (Kangasala opas, 28), joten vaikka sen eteläisimmät osat ovatkin mahdollisesti kivikautisella asuinpaikalla (kts. inventointikohde nro 27), vasarakirves ei ole peräisin sieltä.

1 Karttaliite
Negatiivit:94591

Pk 2141 02 Kangasala (1987)
X=n.6817 24,Y=n.2503 96,Z=n.95

Inventointikohde nro 71:
KANGASALA, SOROLA, SOROLAN KARTANO
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 02 Kangasala; X=6818 16, Y=2503 90
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Rn:o Sorola 1:300 Sorola (211-448-0001-0300)
omistaja:Meurman Milja Anna Aulikki, Haltia Tuula Anna Aulikki,
Tuomala Mariitta Anna Aulikki,
Meurman-Salin Anneli Marja Aulikki ja
Mäkinen Helena Anna Aulikki
Sorola, 36200 Kangasala

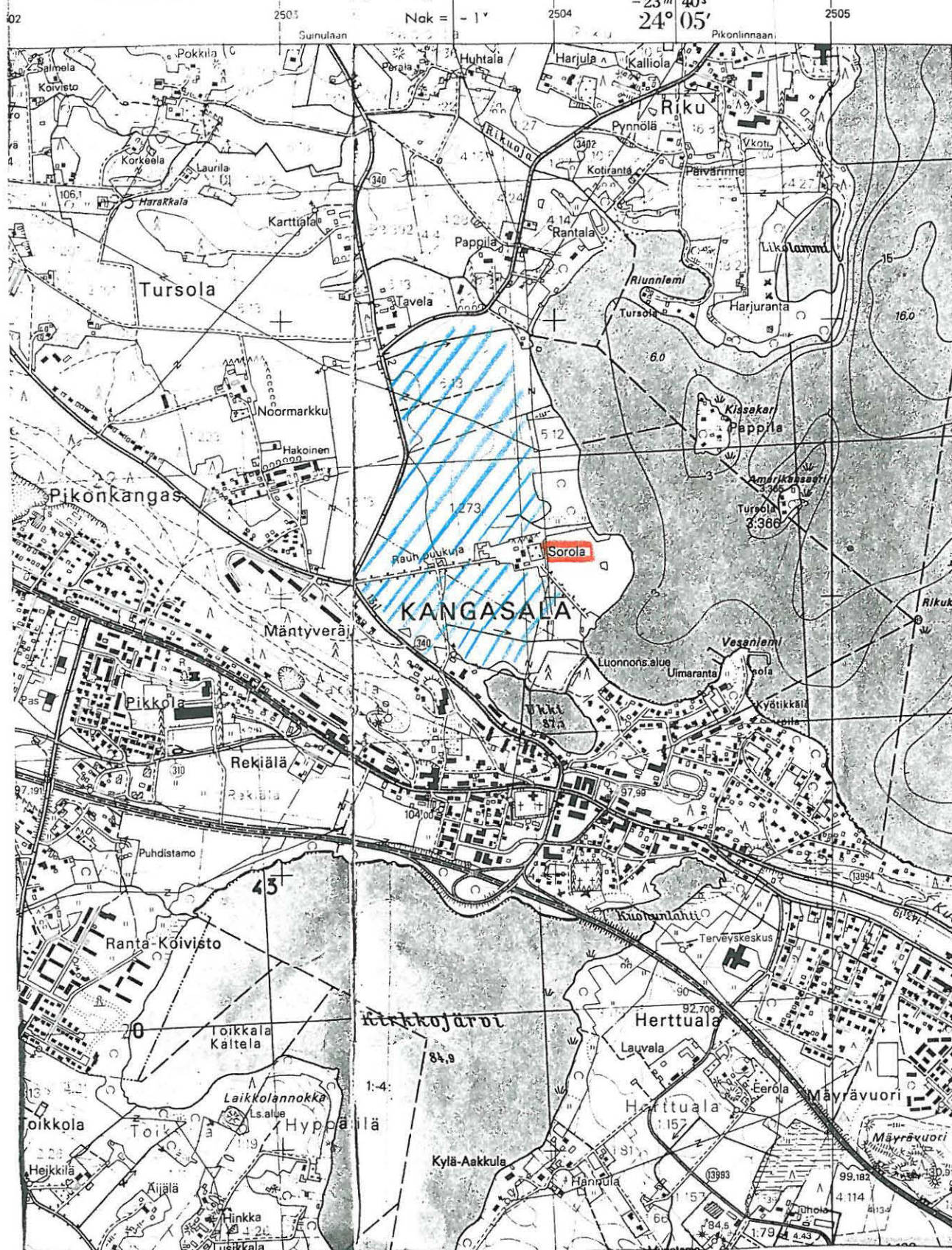
inventointi:Nurminen 1993
löydöt:KM 2101:182; KM 19725
kirjallisuus:Luhio, 39

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 900m pohjoiseen Vesi-
järven eteläosan länsirannalla Suinulaan johtavan tien itä-
puolella.

Inventointi 1993:
Sorolan kartanon pellolta on löytynyt 1800-luvulla pieni kivi-
kirves tai taltta (KM 2101:182) sekä kivikirves (KM 19725),
jonka on löytänyt koululainen Tapio Kangas (toimitettu kansal-
lismuseoon 1979) Sorolan kartanon Vesijärven rannasta 5 sm:n
syvyydestä rantaliejusta.
Pintapoimin kartanon pelloja (sinisellä viivattu alue kartta-
liitteessä) paikan tarkastuksen yhteydessä; maaperä oli hiekan-
sekaista savea. Puukujan pohjoispuoliset pellot olivat juuri
äestettyjä ja eteläpuoliset pellot olivat jo pienellä oraalla.
Peltoalueen lounaispuolella, tien vieressä olevan peltosaarek-
keen ympärillä maa oli hyvin soraista, muualla kiviä oli vain
siellä täällä.
En löytänyt mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa.

1 Karttaliite
Negatiivit:94611-94612

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 02 Kangasala (1987) mk 1:20 000

(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

X=6818 16, Y=2503 90

Inventointikohde nro 72:
KANGASALA, PAPPILA, PAPPILA
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 02 Kangasala;X=6819 22, Y=2503 74
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Rn:o Pappila 1:23 Pappila (211-436-0001-0023)
omistaja:Kangasalan seurakunta
Tapulintie 2, 36200 Kangasala

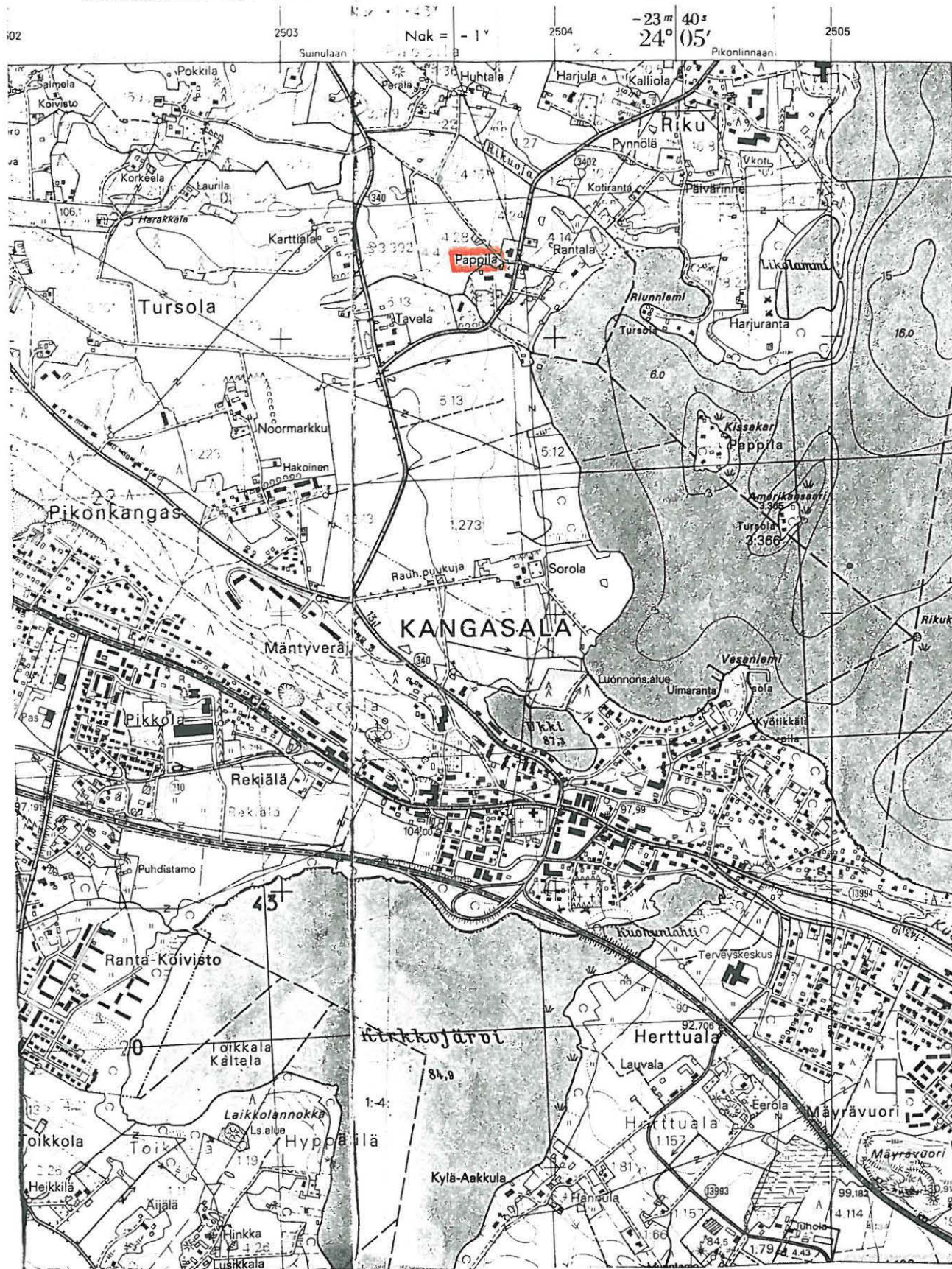
löydöt:KM 2101:184
kirjallisuus:Luho, 39

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 2 km N, Pikonlinnaan
johtavan tien länsipuolella n. 200 m luoteeseen Vesijärven
rannasta.

LUHO 1949, 39:
Tasataltta (KM 2101:184), joka on löydetty Pappilan pellolta.

Inventointi 1993:
Taltan täsmällisen tarkka löytöpaikka tuntematon.

1 Karttaliite

X=6819 22,Y=2503 74 (koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Inventointikohde nro 73:
KANGASALA, TURSOLA, TAVELA
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 02 Kangasala; X=6818 98, Y=2503 40
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Rn:o Tursola 5:11 Vanha-Tavela (211-459-0005-0011)
omistaja: Oesch Harri Henrik Werner
Ruutanantie 214, 36200 Kangasala

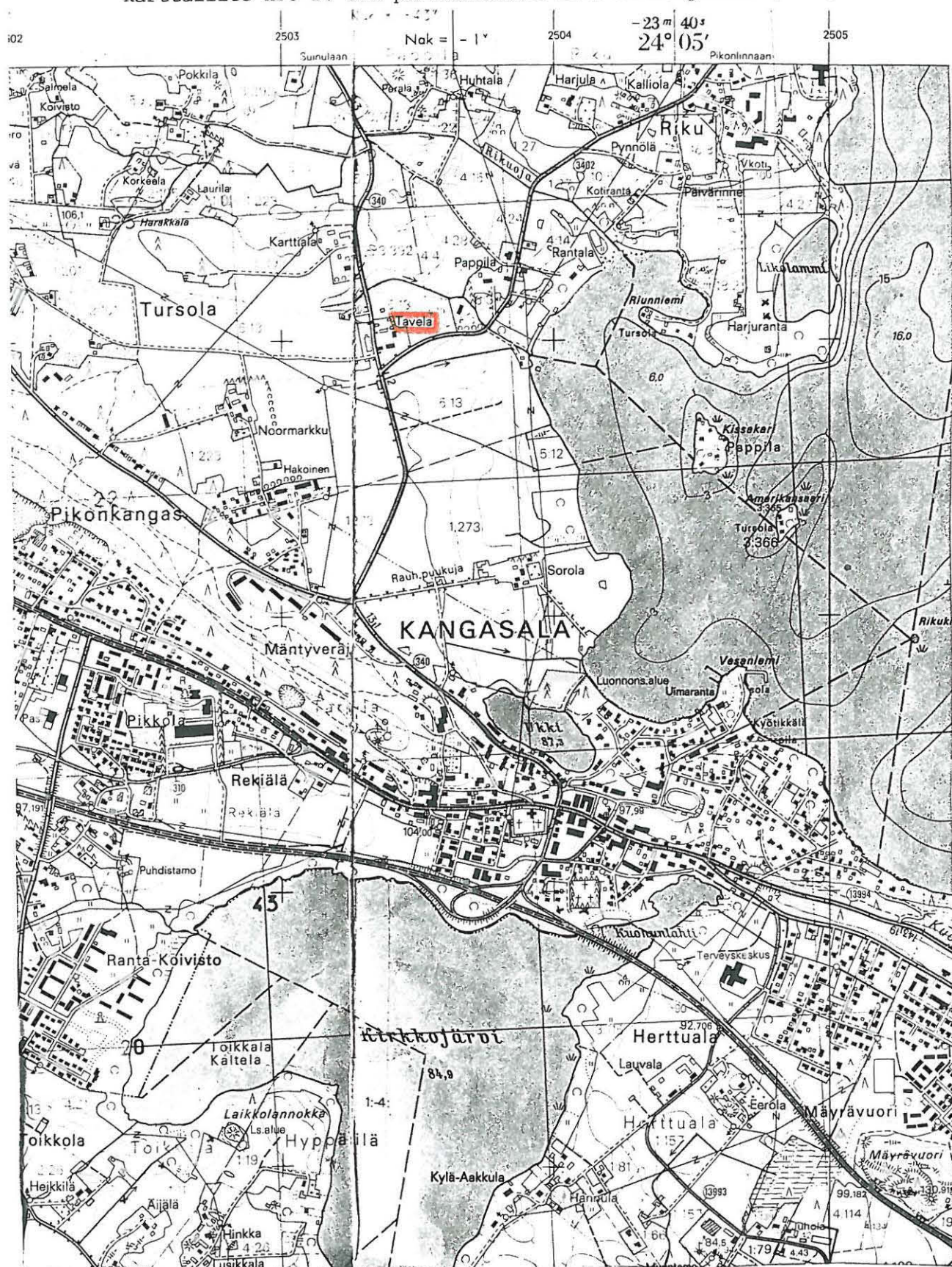
löydöt: KM 2101:185; KM 2649:500
kirjallisuus: Luho, 39

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkosta n. 2 km NNE Suinulaan ja Pikonlinnaan johtavien teiden risteyksessä. Tavelan päärakennus sijaitsee n. 500 m länteen Vesijärven rannasta.

LUHO 1949, 39:
Pohjalaismallinen kirves (KM 2101:185), joka on löydetty Tavelan niityltä.
Kiukaisten tyyppiä lähellä oleva poikkikirves (KM 2649:500), joka on saatu Tavelan torpparilta Kustaa Aholta, joka on löytänyt sen pellolta.

Inventointi 1993:
Löytöjen tarkemmat sijainnit tuntemattomia.
Pintapoimin Tavelan Vesijärven rannalla olevan peltoalueen, mutta en löytänyt mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa.

1 Karttaliite

X=6818 98,Y=2503 40 (koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Inventointikohde nro 74:

VÄÄKSY, VÄÄKSYN KARTANO

kivi- ja rautakautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 02 Kangasala; X=6816 54, Y=2506 78

(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Rn:o Vääksey 1:218 Vääksey (211-467-0001-0218)

omistaja:Leskinen Iris Harriet perik

Vatapori 17, 36270 Kangasala 6

löydöt:KM 2741; KM 3715; KM 5345:1; KM 16695

HM 207:1a,1b; HM 482:1; HM 1221:3,4; HM 1438:1,2

Vääksyn kartanon päärakennus sijaitsee n. 3 km ESE Kangasalan kirkosta Vesijärven ja Längelmäveden välillä virtaavan Vääksynjoen pohjoispuolella. Kartanon maat laajalti molemmin puolin jokea.

Vääksyn kartanon alueelta useita esihistoriallisia irtolöytöjä, joiden täsmällisen tarkkaa löytöpaikkaa ei tunneta. Osa kivi-kautisista irtolöydöstä saattavat olla peräisin Sarsan kivikautisilta asuinpaikoilta.

Kivihioin (KM 2741) on löytynyt Vääksyn kartanon mailta läheltä Kurkijoen torppaa.

Rautakautinen helmi (KM 3715) on löydetty Vääksyn kartanon omistamalta Sarsan pellolta kynnettäessä. Pelto on noin kilometrin matkan päässä kartanosta Keisarinharjulle päin ja Sarsan kosken itäpuolella, maantien välissä. Paikalla on ennen seisonut Sarsan kylän kolme taloa, jotka on hävitetty.

Pronssinen kupurasolki (KM 5345:1) on löytynyt Vääksyn kartanon mailta vuonna 1903 tai 1904.

Pronssisen rannerenkaan (KM 16695) on toimittanut Kansallismuseon kokoelmiin Birgit Rydman; se on löytynyt jostain kartanon mailta (tarkempi löytöpaikka ei ole enää muistissa).

Kiviaseen (HM 207:1a) on Hämeen museoon lahjoittaneet kauppias Adlin ja maanviljelijä Katila vuonna 1908 (löytöpaikka on ilmeisesti sama kuin seuraavassa).

Kiviase (HM 207:1b), joka on löytynyt Vääksyn pellosta perunamaata kynnettäessä; sen on lahjoittaneet Hämeen museoon kauppias Adlin ja maanviljelijä Katila vuonna 1908.

Kiviase (HM 482:1) on löydetty Vääksyn pellosta.

Reikäkirveen teelmä (HM 1221:3), jota on säilyttänyt työmies Jeremias Hokkanen Kangasalan Suomatkasta; arvellaan löydetyn Vääksynkartanon pellosta.

Verkonpaino (HM 1221:4) poltettua savea, arvellaan löydetyn Vääksynkartanon pellosta.

Keihäänkärki (HM 1438:1) ja hevosenkenkä (HM 1438:2), jotka on löydetty Vääksyn kartanosta Längelmävedeen päin, tien varrelta Vääksyn ja Kerppolan (kts. inv. nro 75) välillä n. 400 m notkoon suomaalta.

Pk 2141 02 Kangasala (1987) X=6816 54, Y=2506 78
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Inventointikohde nro 75:
KANGASALA, KERPPOLA, KERPPOLA
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 02 Kangasala; X=6813 22, Y=2504 88
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Rn:o 2:25 Kerppola (211-415-0002-0025)
omistaja: Kerppola Klaus William Mikael
Kerppolan kartano, 36270 Kangasala 6

löydöt: KM 1659
kirjallisuus: Heikel, 70; Luho, 39

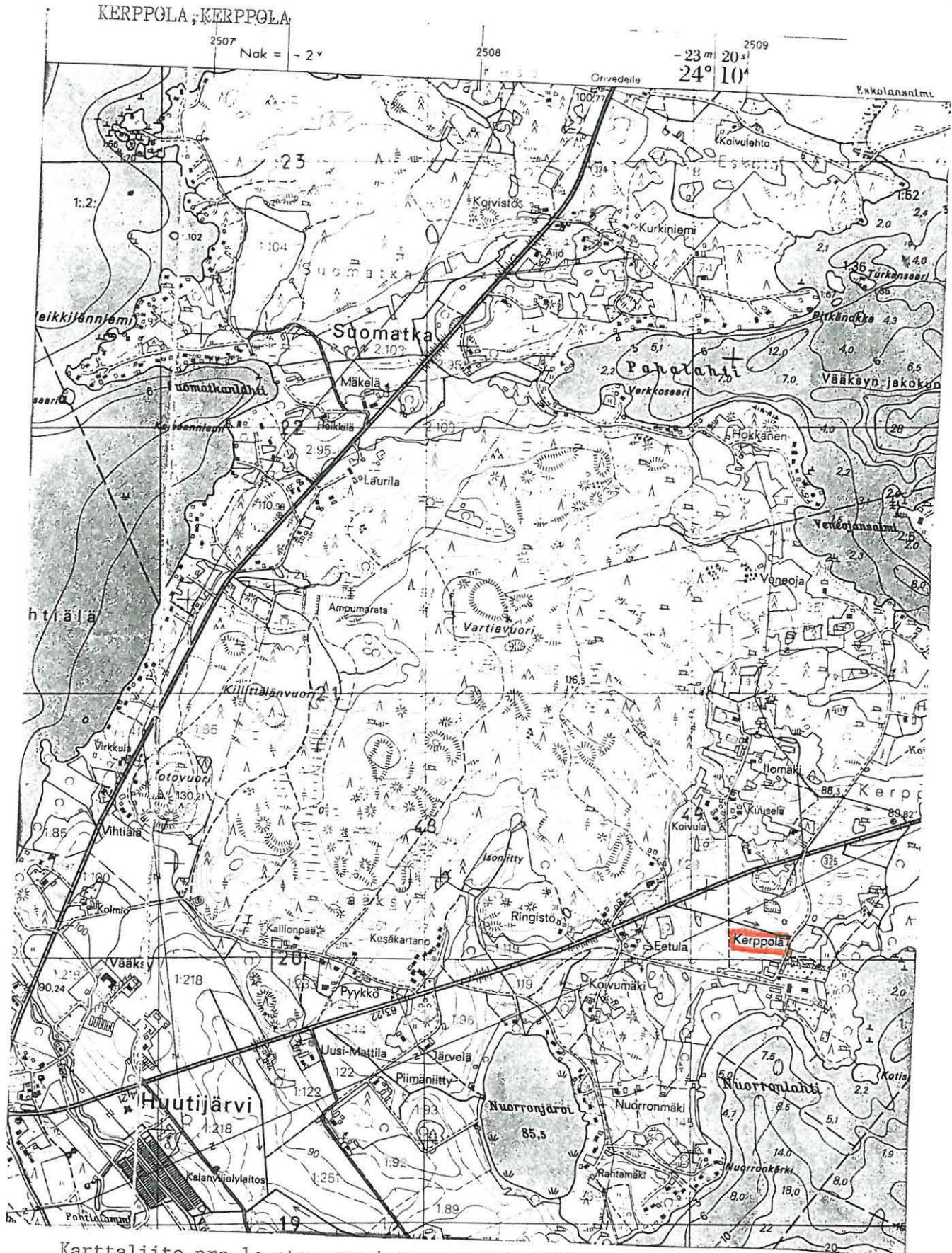
Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 5.4 km ESE, Kuhmoisiin johtavan tien eteläpuolella, Längelmäveden Nuorronlahden rannasta n. 100 m pohjoiseen

LUHO 1949, 39:
Kivikirves (KM 1659), joka on löydetty Kerppolan maalta

Kivikirveen täsmällisen tarkkaa löytöpaikkaa ei enää tiedetä.

1 Karttaliite

KERPPOLA, KERPPOLA

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 02 Kangasala (1987) mk 1:20 000
 X=6813 22, Y=2504 88 (koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Inventointikohde nro 76:
KANGASALA, KERPPOLA, VENEJOJA
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 02 Kangasala; X=6816 62, Y=2509 34
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Rn:o Kerppola 1:35 Veneoja (211-415-0001-0035)
omistaja: Hyttinen Tekla
Veneojantie 120, 36200 Kangasala

löydöt: KM 2519:253 (Jäkärlätyyppinen kirves)
kirjallisuus: Luho, 40

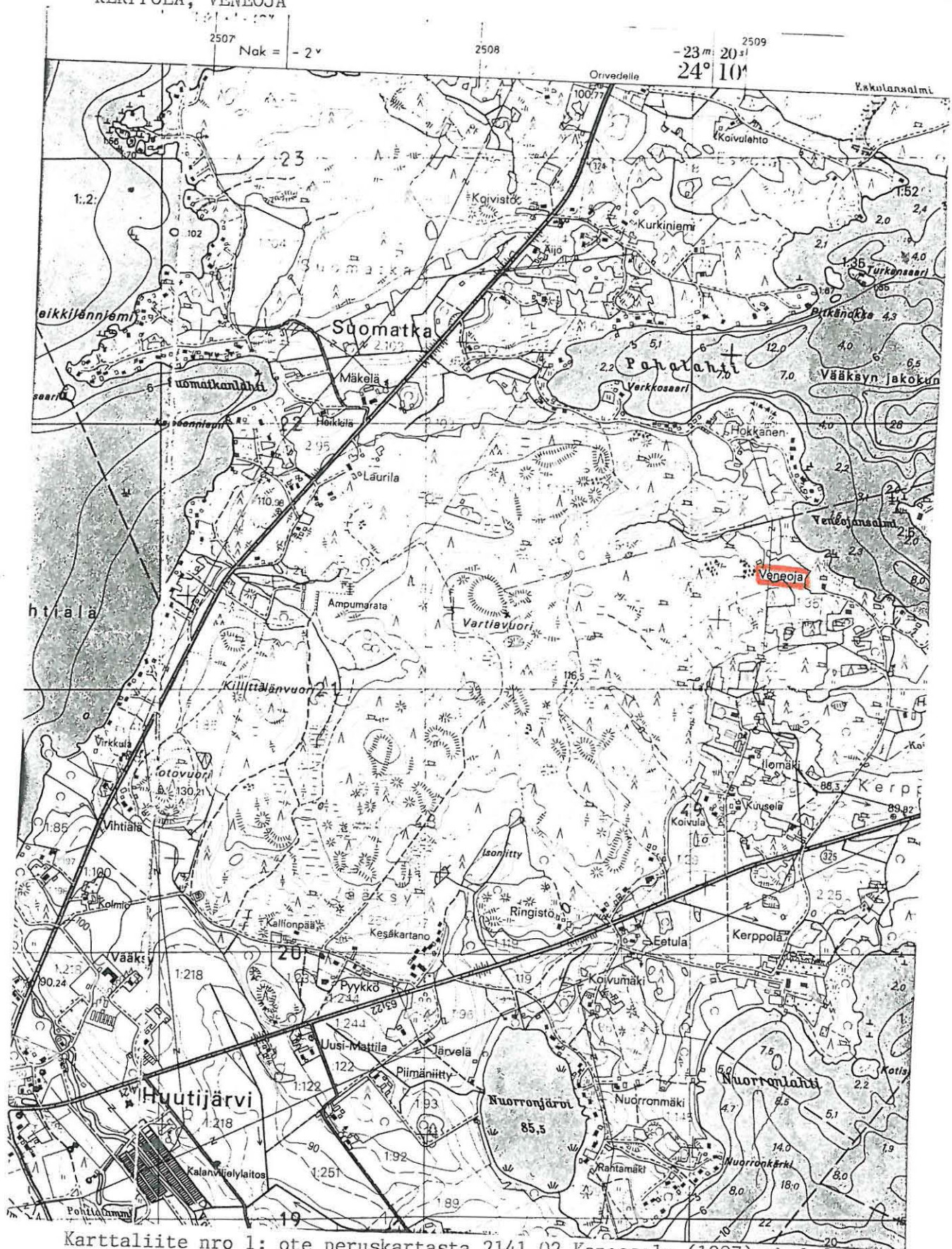
Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 5.5 km ENE, Längelmä-
veden Veneojansalmen rannalla, rannasta n. 100 m länteen.

LUHO 1949, 40:
Jäkärlätyyppinen kirves (KM 2519:253), joka on löydetty
Kerppolan Veneoja-nimisen torpan pellolta.

Kirveen täsmällisen tarkkaa löytöpaikkaa ei enää tiedetä.

1 Karttaliite

KERPPOLA, VENEJOJA

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 02 Kangasala (1987) mk 1:20 000
 X=6816 62, Y=2509 34 (koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Inventointikohde nro 77:
KANGASALA, VIHTIÄLÄ, VIHTIÄLÄ
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 02 Kangasala; X=n.6817 16, Y=n.2506 85, Z=n.100

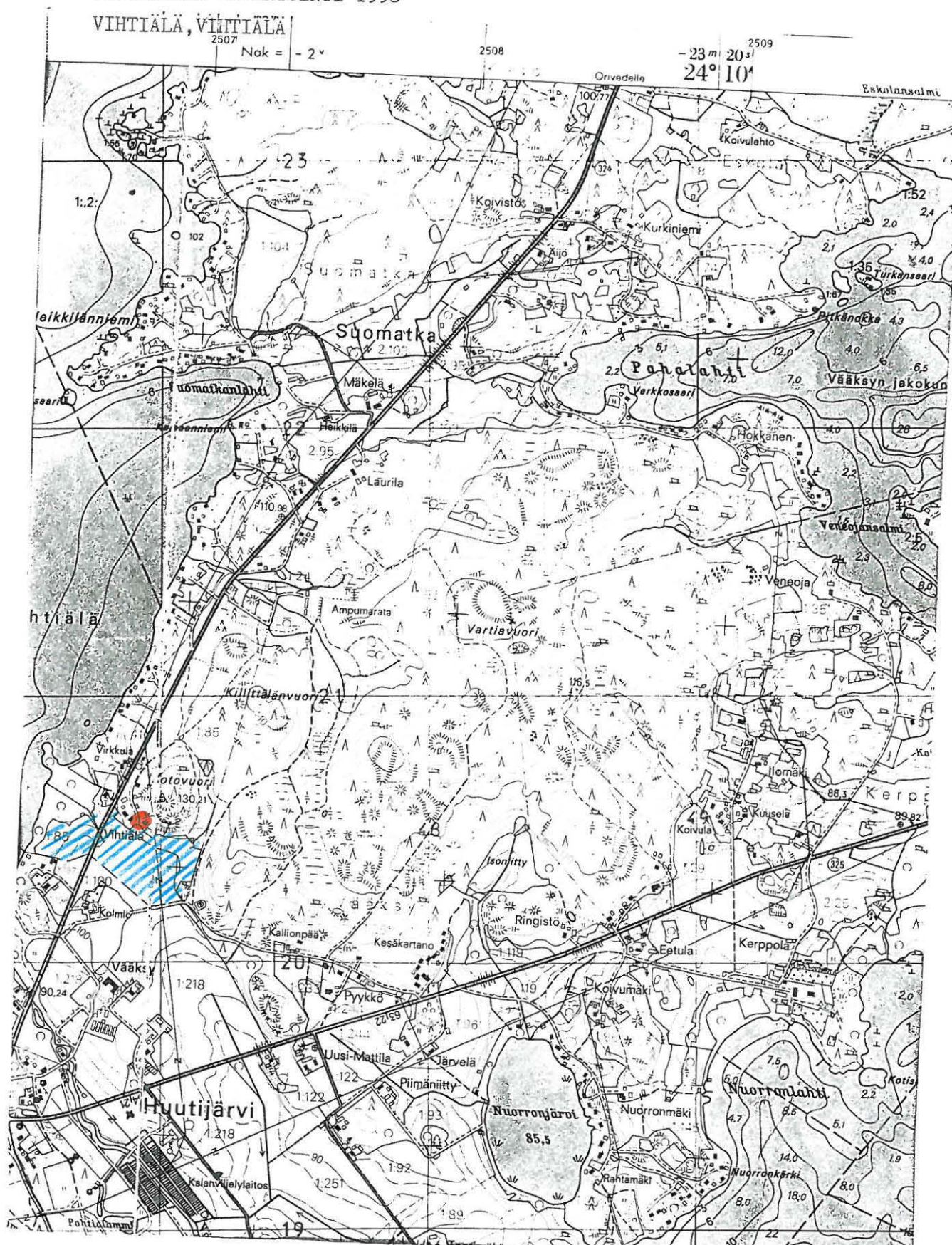
Rn:o Vihtiälä 1:85 Vihtiälä (211-465-0001-0085)
omistaja:Heikki Tuomas Vihtiälä ja Pirkko Irmeli Vihtiälä
Ponsantie 126, 36200 Kangasala

inventointi:Nurminen 1993
löydöt:KM 12073

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 3 km itään Orivedelle johtavan tien vieressä, sen itäpuolella n. 300 m Vesijärven rannasta itään.

Inventointi 1993:
Tasataltta (KM 12073), joka löydettiin v. 1948 kaivettaessa Risto Vihtiälän päärakennuksen perustusta.
Heikki Vihtiälän mukaan tuolloinen päärakennus sijaitsi ehkä n. 50 m kaakkoon nykyisestä päärakennuksesta. Pihamaalta ei ole löytynyt muita esihistoriallisia esineitä.
Tarkastuksen yhteydessä pintapoimin Vihtiälän peltoja; olosuhteet olivat hyvät; maaperä oli savensekaista hiekkaa.
Orivedelle kulkeva tie on Vihtiälän peltojen kohdalla kulkenut aiemmin jonkin verran koilliseen nykyisestä tielinjauksesta; vanhan tien kohdalla pelto oli jonkin verran soraisempaa.
En havainnut mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa.

1 Karttaliite

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 02 Kangasala (1987) mk 1:20 000

X=n.6817 16, Y=n.2506 85, Z=n.100

pintapoimittu alue

Inventointikohde nro 78:
KANGASALA, SUOMATKA, HEIKKILÄ
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 02 Kangasala; X=n.6818 90, Y=n.2507 40, Z=86-87

Rn:o Suomatka 1:104 Heikkilä (211-450-0001-0104)
omistaja:Simo Vihtiälä
Keso, 36200 Kangasala

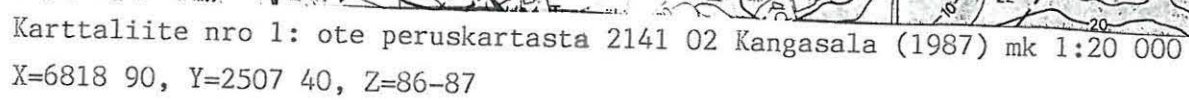
inventointi:Nurminen 1993
löydöt:KM 2519:254; KM 2519:256; KM 11086; KM 28103
kirjallisuus:Luhio, 39

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 4.8 km NE Vesijärven rannalla Suomatkan kylässä Suomatkanlahden pohjukassa.

Suomatkan alueelta useita irtolöytöjä.
Suomatkan Heikkilän talon pellosta Vesijärven itäpuolelta on löytynyt 1800-luvulla taltta (KM 2519:254) ja kourutaltta (KM 2519:256). Täsmällisen tarkkaa löytöpaikkaa ei enää tiedetä. Alueelta on löydetty myös venekirvesjäljitelmä (KM 11086), jonka löysi Kalle Veno vuonna 1934 peltoa kyntäessään savimaasta; paikalla oli ollut myös jonkin verran hiiliä ja löytöpaikka sijaitsi Suomatkan Laurilasta n. 0.5 km pohjoiseen. Tämänkään löydön täsmällisen tarkkaa sijaintia en saanut selvitettyksi, mutta Suomatkan Heikkilän peltoalueet sijaitsevat noin puolenkilometrin päässä Laurilasta pohjoiseen. Suomatkan Heikkilän peltoalueiden läpi virtaa pieni puro, joka kivikaudella on ollut Vesijärven ja Längelmäveden yhdistävä joki.

Inventointi 1993:
Tarkastuksen yhteydessä pintapoimin Heikkilän pellot (tarkastusalue viivattu sinisellä karttaliitteeseen). Peltojen maa-aines oli savensekaista hiekkaa. Pintapoimintaolosuhteet olivat erinomaiset; maa oli sateen jäljiltä sopivan kosteaa. Hiekkatien itäpuolisesta pelto-osasta löytyi yksi kvartsi-iskos (KM 28103) kohdasta X=6819 04, Y=2507 56, Z=87.5; muualta pellosta ei tullut mitään löytöjä.
Heikkilän viereiset Mäkelän pellot olivat lammashakana.

1 Karttaliite
Negatiivit:94653-94654

kvartsi-iskos (KM 28103)
PINTAPOIMITTU ALUE

Inventointikohde nro 79:
KANGASALA, KESO, HEIKKILÄ
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 03 Suinula; X=6820 28, Y=2508 36
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Rn:o Keso 4:27 Heikkilä (211-416-0004-0027)
omistaja:Heikkilä Kari Johannes ja Arja Kaarina
Päivöläntie 39, 36200 Kangasala

löydöt:KM 3749
kirjallisuus:Luho, 39

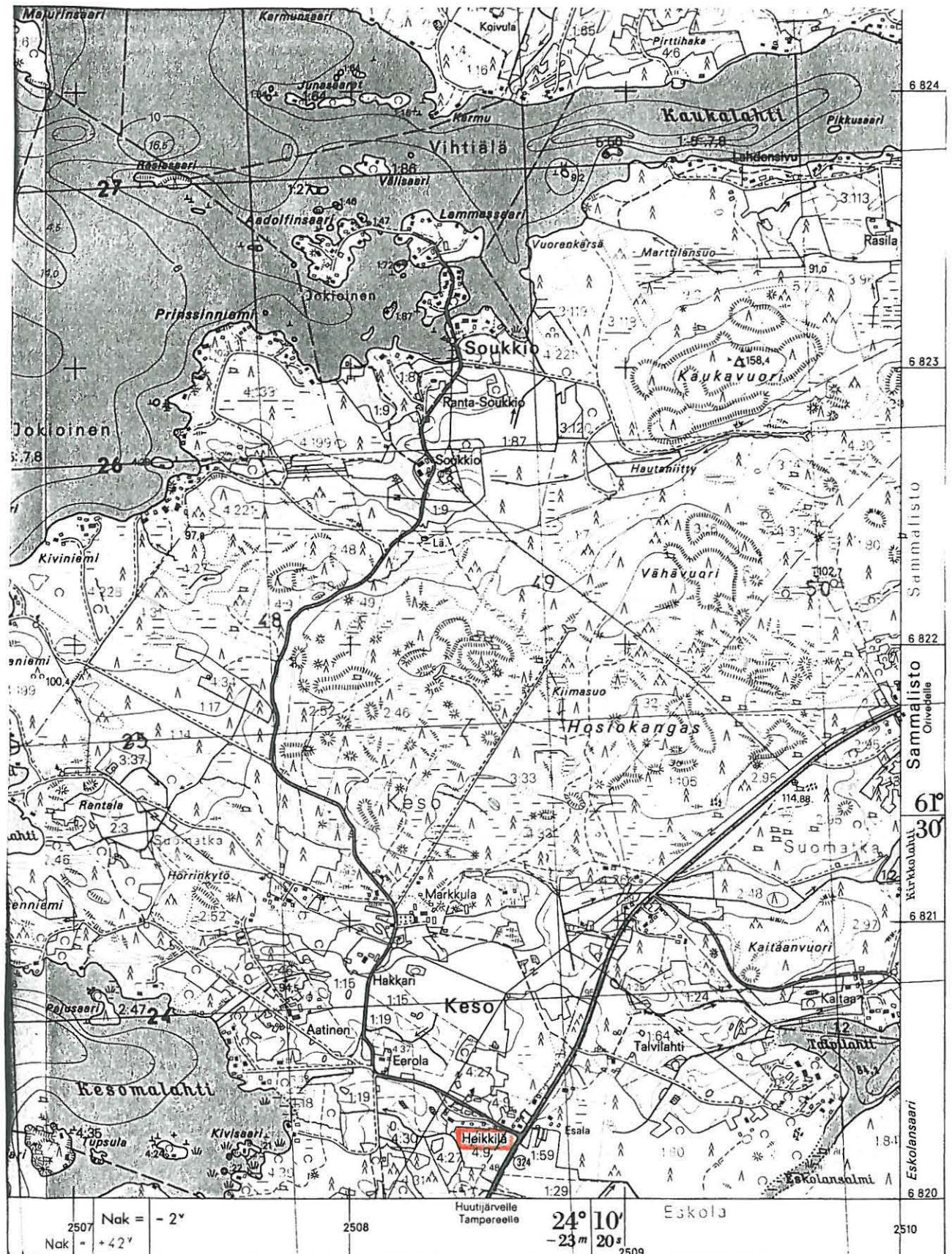
Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 5.4 km NE Orivedelle
johtavan tien luoteispuolella n. 600 m Vesijärven Kesomalah-
den rannasta itään.

LUHO 1949, 39:
Kiviase (KM 3749), joka on saatu Keson kylän Heikkilän talosta.

Inventointi 1993:
Löydön tarkkaa paikkaa ei tunneta. Pellot eivät tarkastushetkel-
lä olleet pintapoimittavissa. Uusi Heikkilän päärakennus sijait-
see jonkin matkaa tästä vanhasta Heikkilästä Orivedelle päin.

1 Karttaliite

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 03 Suinula (1987) mk 1:20 000
X=6820 28,Y=2508 36 (koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Inventointikohde nro 80:
KANGASALA, KESO, AATINEN
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 03 Suinula; X=6820 66, Y=2507 80
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Rn:o Keso 2:57 Vainio-Aatinen (211-416-0002-0057)
omistaja:Kuolinpesän osakkaat: Köppä Kalevi ja Tapani
Aatisenniementie 32, 36200 Kangasala

löydöt:HM 1221:9 (tasataltta)

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 5.2 km NE Vesijärven
Kesomalahden tuntumassa n. 250 m rannasta koilliseen.

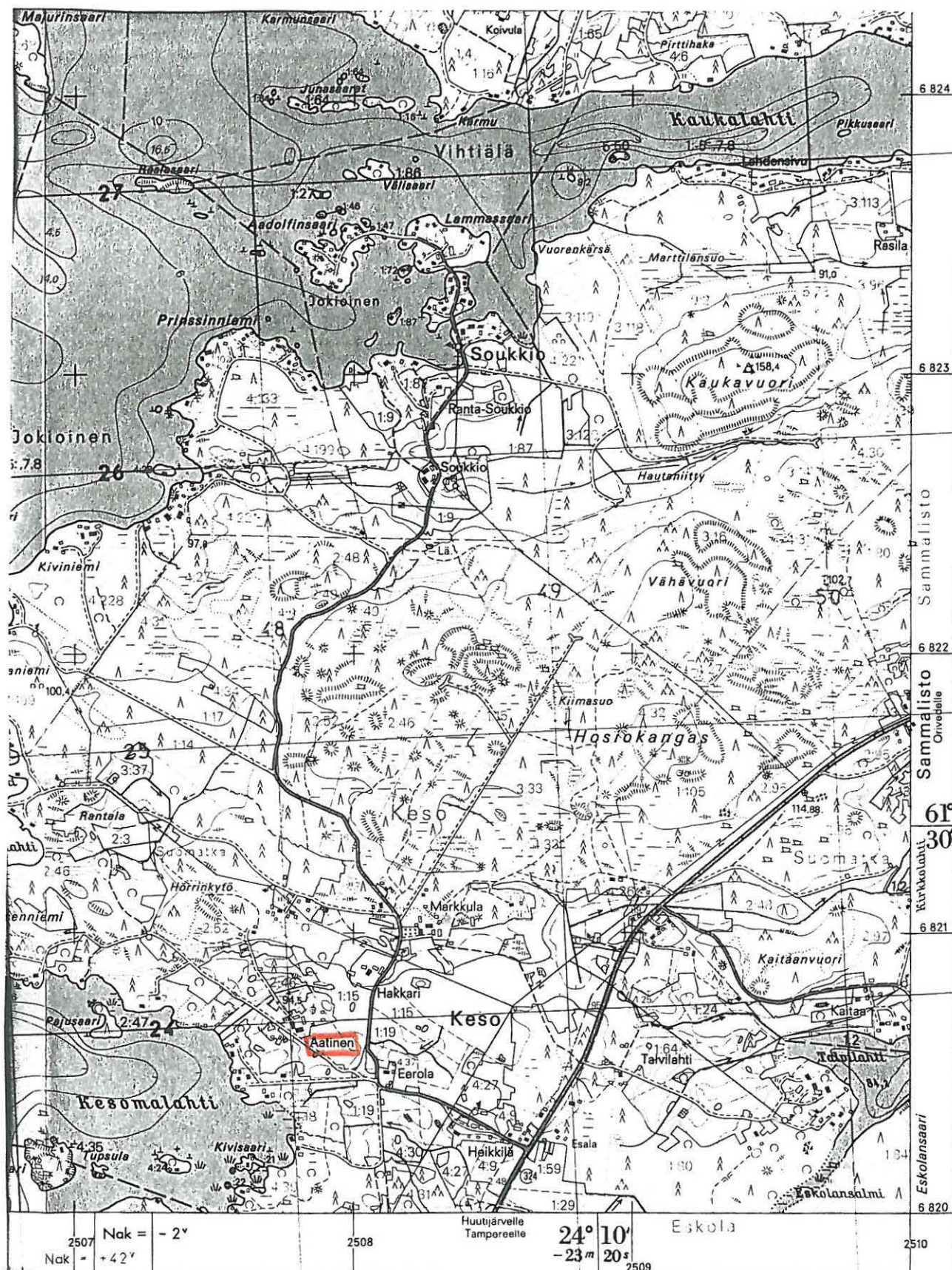
Hämeen museon kokoelmissa oleva tasataltta (HM 1221:9), jonka
löytänyt torppari Fredrik Pohja 1910-luvulla Keson Aatisen
talon maasta Kangasalan Kaukalahden kylästä vanhasta pellosta.
Taltan tarkkaa löytöpaikkaa ei ole enää tiedossa.

1 Karttaliite

KANGASALAN INVENTOINTI 1993

KESO, AATINEN

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 03 Suinula (1987) mk 1:20 000
 X=6820 66, Y=2507 80 (koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Inventointikohde nro 81:
KANGASALA, KÖYRÄ, EEROLA
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 06 Ponsa; X=n. 6827 84, Y=n.2512 00, Z=87-90

Rn:o Köyrä 3:12 Köyräniemi I (211-420-0003-0012)
omistaja:Novera-Yhtymä oy

Mikkolantie 1, 00640 Helsinki

Rn:o Köyrä 3:13 Nikkilä (211-420-0003-0013)

omistaja:Hankkijan Uusi oy

Mikkolantie 1, 00640 Helsinki

inventointi: Luho 1939, Nurminen 1993

löydöt:KM 6190:20

kirjallisuus: Luho, 39

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 13.5 km NE Köyrän kylässä Vesijärven rannalla Kirkkoniemen ja Kassostennenen välisen lahden pohjukassa olevalla vesijättöpellolla.

Inventointi 1993:

Poikkikirveen teräosa (KM 6190:20), joka on löydetty vuonna 1880 kynnetäessä Eerolan talon pellosta, läheltä erään Vesijärven lahden rantaa.

Köyränkylässä vuonna 1937 suoritetun uusjaon mukaan Eerolan tila siirrettiin nykyiselle paikalleen. Vanha Eerolan tila sijainnut talousrakennuksineen alueella, joka karttaliitteeseen merkitty sinisellä. Vanhan Eerolan pelloista todennäköisin löytöpaikka on punasella karttaliitteeseen rajattu peltoalue, jota ennen kutsuttiin lahdenvainioksi, ja itse lahtea Eerolanlahdeksi. Pelto on vesijättöpeltoa, jota nykyisin ollaan metsittämässä; siihen oli istutettu noin parin metrin välein puolimetrisiä koivuntaimia. Pellolla oli näkyvissä vielä aurausvakoja ja avonaista maata. Pellon maa-aines oli savensekaista hiekkaa. En löytänyt kiinteään muinaisjäännökseen viittaavia merkkejä. Tietoja Köyrän kylän vanhoista asioista sain Eero Raukolalta (os. 36340 Tohkala), joka on harrastuksenaan inventoinnut vanhan Köyränkylän rakennuskannan ja merkinnyt muistiin vanhoja tapahtumia Köyränkylästä.

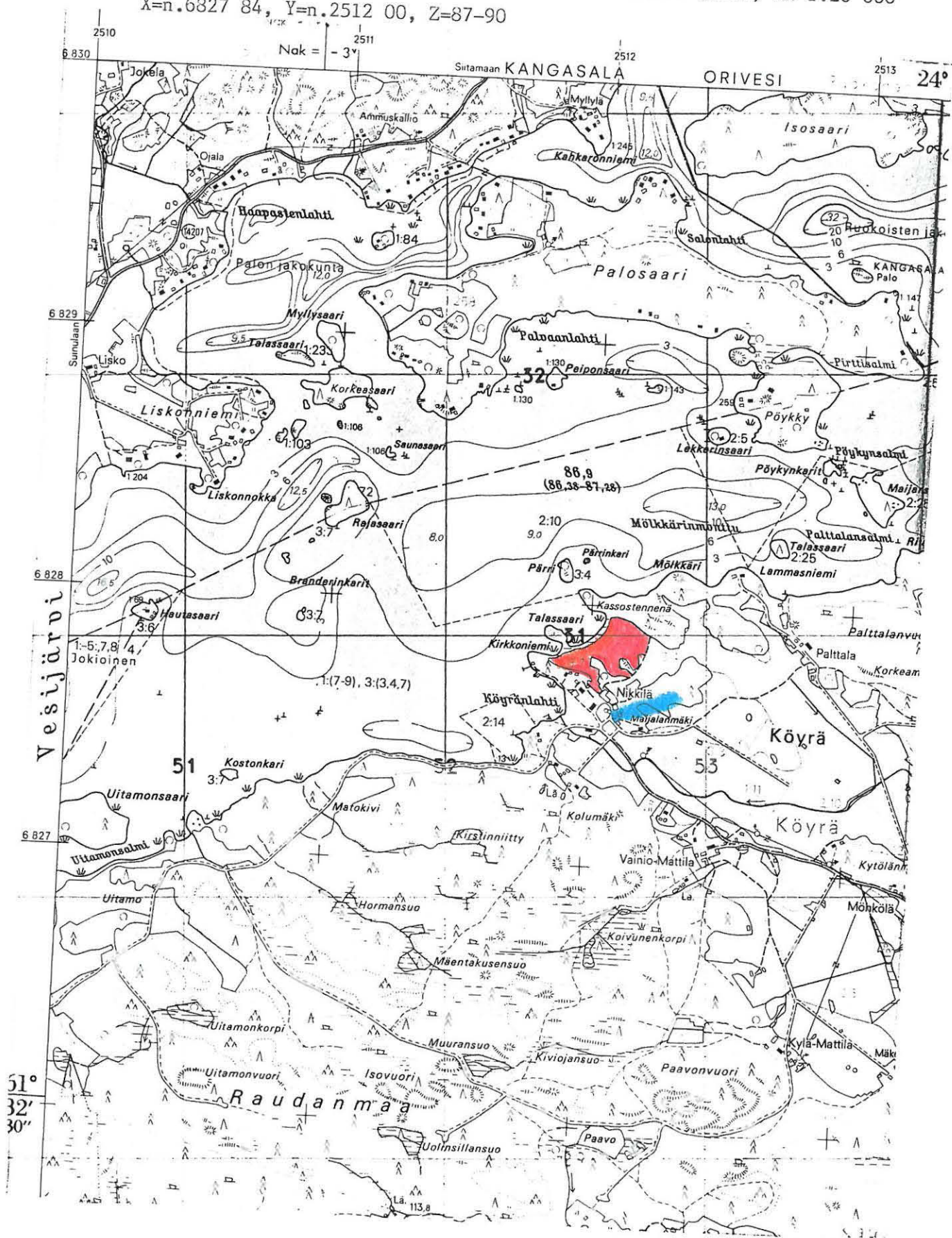
1 Karttaliite

Negatiivit:94651-94652

pelto, jolta poikkikirveen kma
alue, jolla Eerola sijainnut talousraken-
nuksineen

Karttaliite nro 1:ote peruskartasta 2141 06 Ponsa (1987) mk 1:20 000

$X=n.6827\ 84$, $Y=n.2512\ 00$, $Z=87-90$

Inventointikohde nro 82:
KANGASALA, MÄYRÄ, PUTKISTO
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 06 Ponsa; X=6829 08, Y=2516 32
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

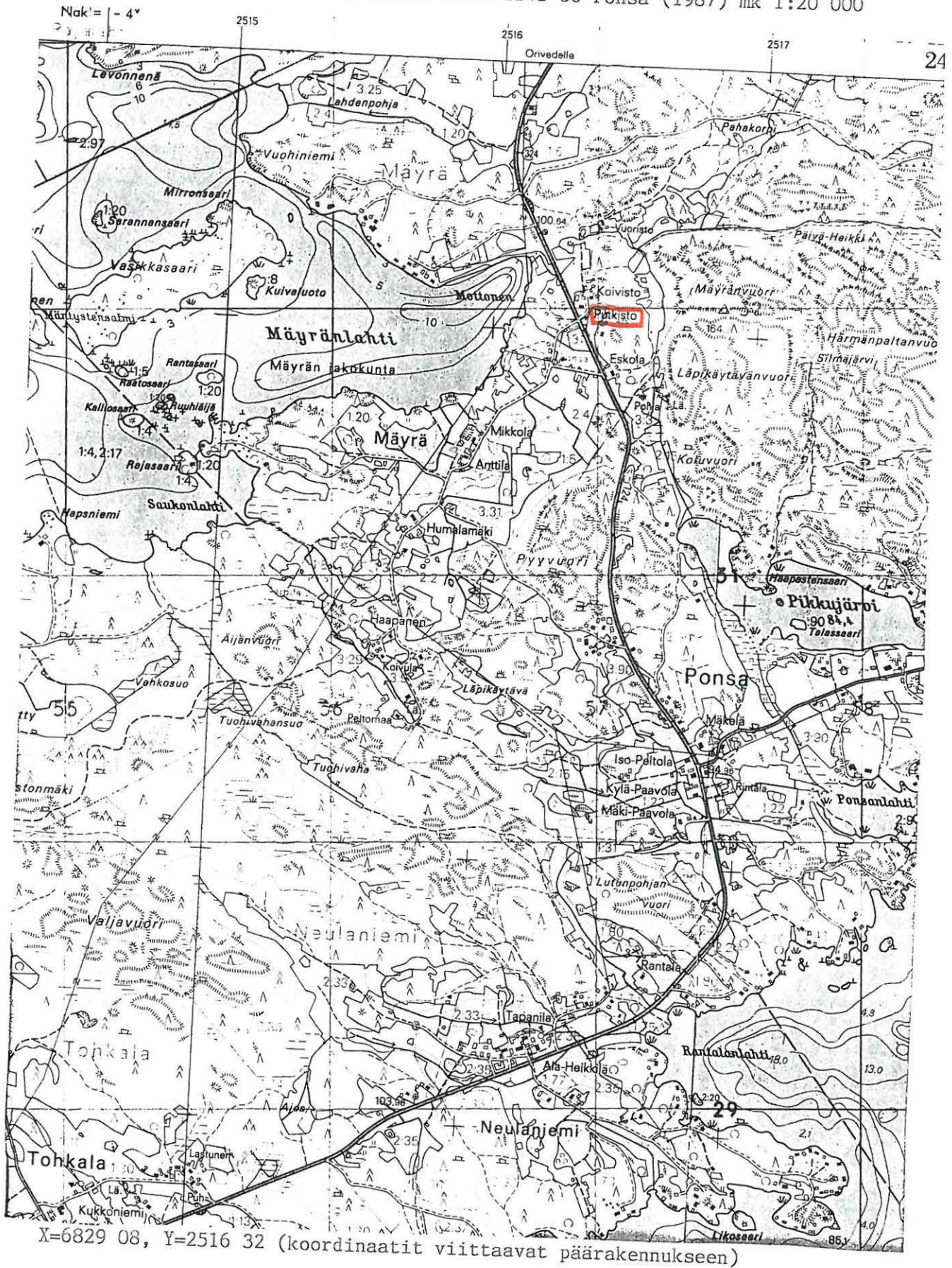
Rn:o Mäyrä 1:5 Putkisto (211-430-0001-0005)
omistaja:Laura Matilda Putkisto oik.om.
36340 Tohkala

inventointi:Nurminen 1993
löydöt:KM 2087:2,9
kirjallisuus:Luhon, 39

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 17 km NE Mäyränlahden pohjukassa.

Inventointi 1993:
Mäyrän Putkiston tilan alueelta on löydetty pieni kourutaltilta (KM 2087:2) sekä kourutaltilta (KM 2087:9) pellolta. Talossa oltiin tietoisia talttojen olemassaolosta, muttei tiedetty niiden tarkempia löytöpaikkoja. Pintapoimin kartalle merkityt peltoalueet ja tarkastin viivoitetut ranta-alueet. Pellot olivat keväällä äestettyjä, pinnaltaan harmaan yksivärisiksi kuivuneita, ja maa-aines niissä oli savensekainen hiekka. En löytänyt alueelta mitään kiinteään muinaisjäännöksen viittaavaa.

2 Karttaliitettä

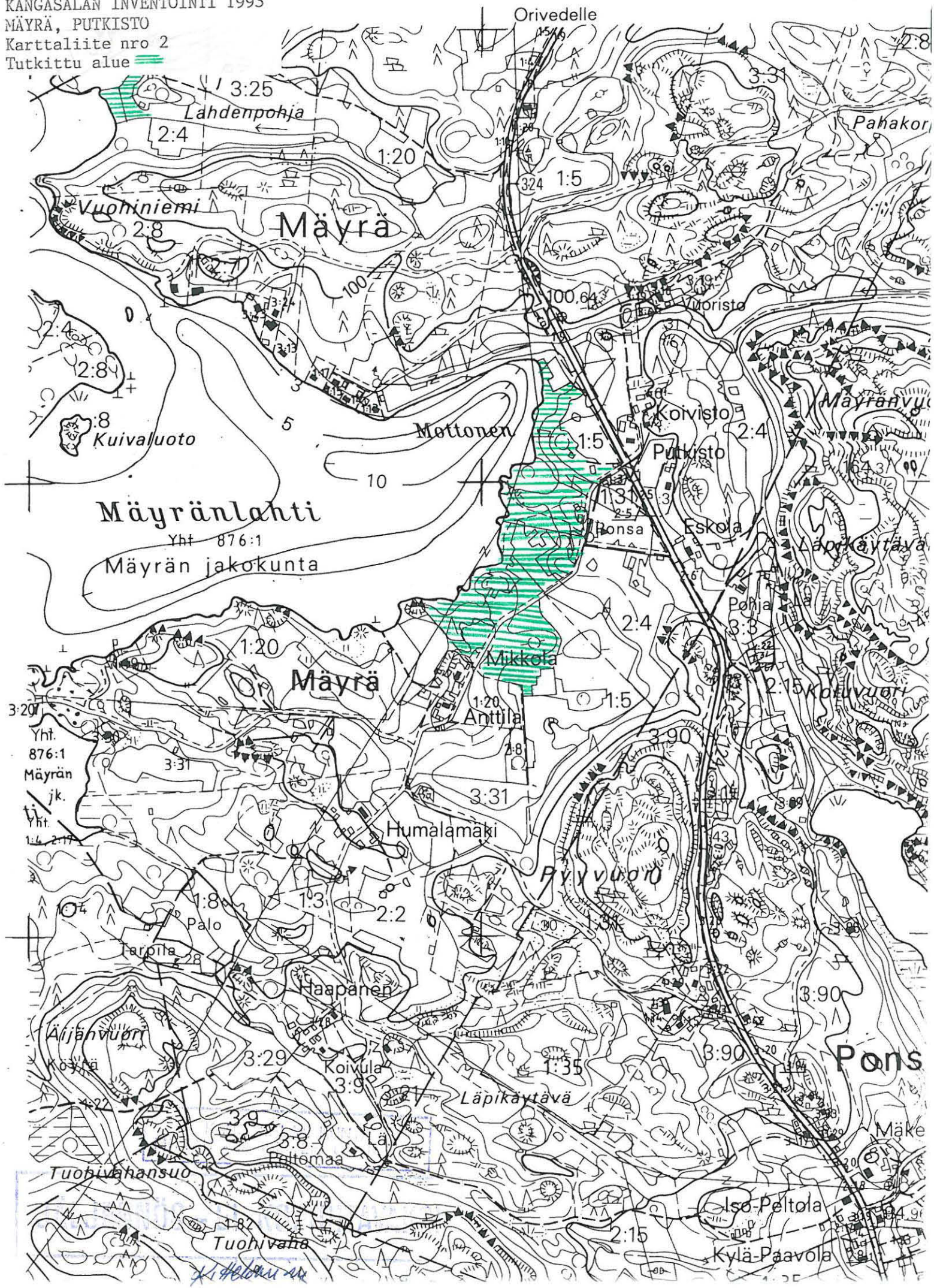
$$Nak' = 1 - 4^v$$

KANGASALAN INVENTOINTI 1993

MÄYRÄ, PUTKISTO

Karttaliite nro 2

Tutkittu alue

Inventointikohde nro 83:
KANGASALA, MÄYRÄ, ESKOLA
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 06 Ponsa; X=n.6829 86 Y=n.2515 22, Z=n.87

Rn:o Mäyrä 2:4 Eskola (211-430-0002-0004)
omistaja: Artturi Mattilan perik.
Ponsantie 1806, 36340 Tohkala

inventointi: Nurminen 1993
löydöt: KM 3059:8
kirjallisuus: Luho, 39

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 17 km NE, lähellä Oriveden rajaa Vesijärven rannalla Lahdenpohjassa olevalla pellolla.

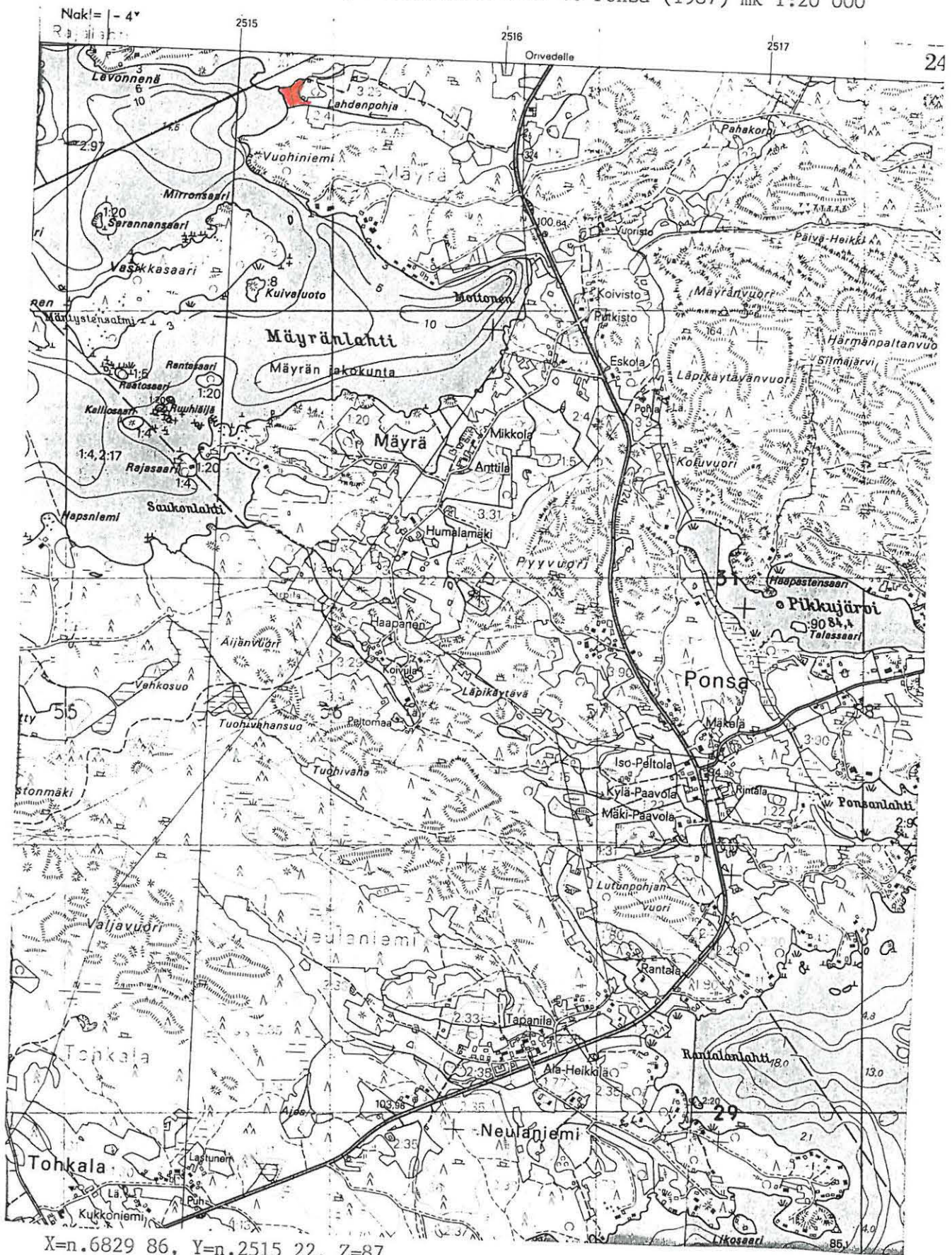
Inventointi 1993:
Eteläsuomalainen tasataltta (KM 3059:8), joka on löydetty Mäyrän kylästä Matti Eskolan talon pellosta Vesijärven rannalta 1800-luvulla. Tilalla nykyisin asuva Marita Mattila ei tiennyt mitään ko. taltasta, eikä tilan pelloilta ole löytynyt enää muita kiviesineitä.
Eskolan tilalla on ainoa rantapelto Oriveden rajan tuntumassa Lahdenpohjassa, joten on todennäköistä että taltta on löytynyt juuri tältä pellolta, ainakin löytötiedot sopivat siihen täysin. Peltoa peitti tuuhea nurmikko tarkastushetkellä; tein alueelle muutaman lapiopiston; maaperä alueella on savista hiekkaa. Lahdenpohjan rantapeltoa reunustaa sekä pohjoisessa että etelässä pienet purot, joiden ojien leikkauspinnat myös tarkastin. Pellon itä-puolella on peltosaareke, jossa on tällä hetkellä kaksi latoa, josta kuitenkin pohjoisempi on luhistumistilassa. En löytänyt alueelta mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa.

Marita Mattilan mukaan Eskolan tilalla on myös Oriveden puolella maita, joilla on rannalla olevia kiviröykkiöitä. Mukanani ei ollut Oriveden puolelle ulottuvaa karttaa, joten niiden sijainti jäi tarkemmin merkitsemättä.

1 Karttaliite
Negatiivit: 94606-94608

MÄYRÄ, ESKOLA

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 06 Ponsa (1987) mk 1:20 000

Inventointikohde nro 84:
KANGASALA, NEULANIEMI, HEIKKILÄ
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 06 Ponsa; X=6826 28, Y=2516 52, Z=n.87.5-90

Rn:o Neulaniemi 2:35 Ala-Heikkilä (211-431-0002-0035)
omistaja:Toivonen Tapani Antero
Neulaniemenraitti 2, 36340 Tohkala

löydöt:KM 11020
kirjallisuus:Luho, 40.

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 15.5 km NE Neulanie-
messä Längelmäveden rantalahdesta n. 200 m W riihen paikalla.

LUHO 1949, 40:

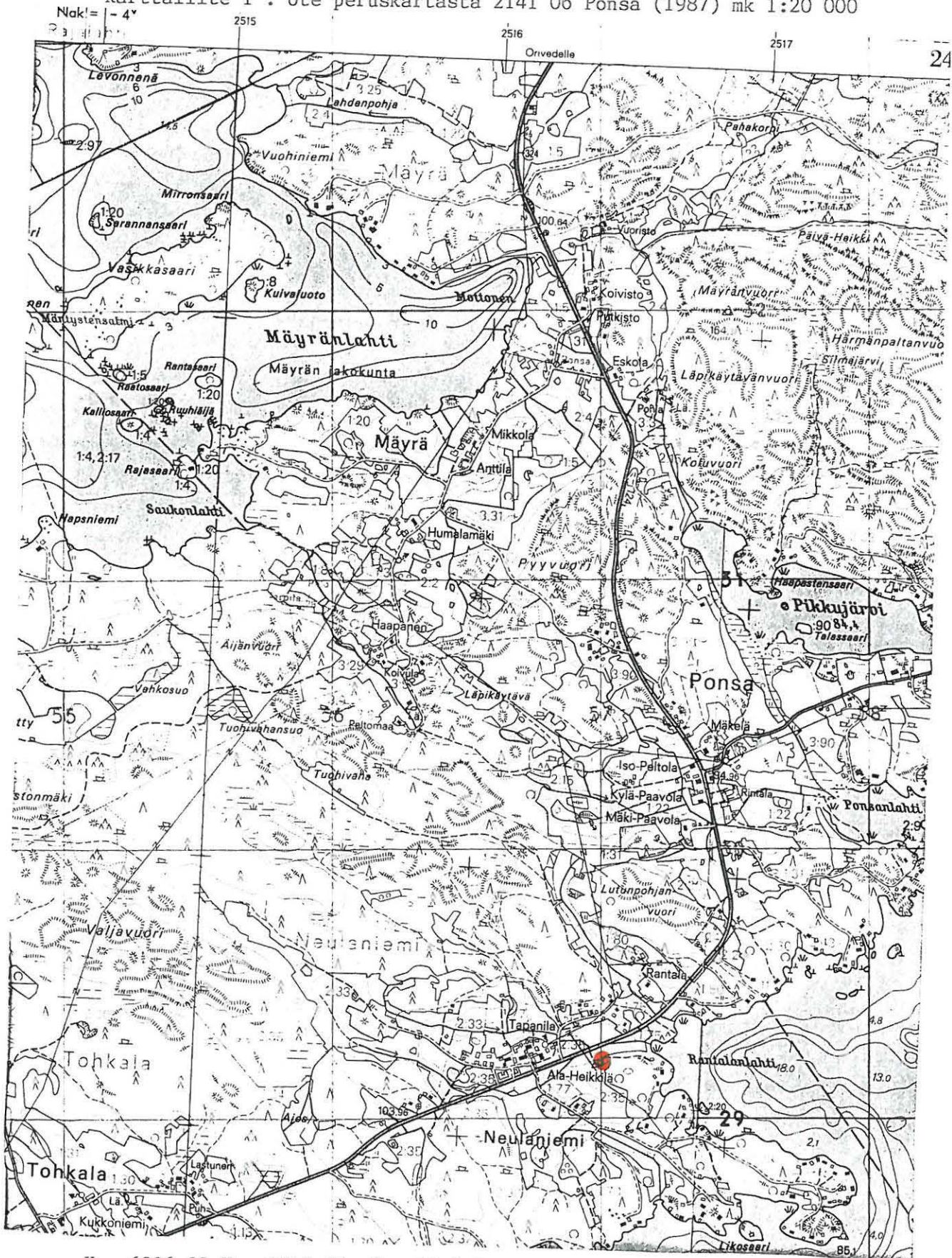
Liuskekeihään kärki, jonka löysi maanviljelijä Jaakko Heikkilä
vuonna 1938 Neulaniemen Heikkilän talon maalta, n. 200 m Län-
gelmävedestä länteen uudisrakennuksen perustusta kaivettaessa.

Inventointi 1993:

Kenttätöiden yhteydessä en tavoittanut asukkaita, enkä tuolloin
tiennyt liuskekärjen (KM 11020) tarkkaa löytökohtaa. Myöhemmin
sain kirjeitse tiedon Tapani Toivoselta, että se oli löytynyt
riihen perustuksien kaivuun yhteydessä. Ko. riihi sijaitsee
Ponsan tien eteläpuolella, tiestä n. 50 metrin päässä ja n. 200
m päässä Längelmäveden Rantalahden rannasta länteen.
Löytö oli tullut esiin n. 20 sm:n syvyydestä maanpinnasta
lukien, maaoli pinnalta hiekkaa, syvennältä savea. Löydön ympä-
rillä oli ollut palanutta maata ja hiiliä.

1 Karttaliite

Karttaliite 1 : ote peruskartasta 2141 06 Ponsa (1987) mk 1:20 000

X=n.6826 28,Y=n.2516 52, Z=n.87.5-90

Inventointikohde nro 85:
KANGASALA, PALO, PALOSAARI
kivkautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 03 Suinula; X=n.6829 00, Y=n.2511 40, Z=n.87-90

Rn:o Palo 1:310 Rantaheitto (211-435-0001-0310)
omistaja:Tavela-Oesch Aili Päivikki
Ruutanantie 208, 36200 Kangasala

löydöt:KM 1529, KM 1530
kirjallisuus:Heikel, 70; Luho, 39

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 14 km NE Vesijärven Palosaarella, sen länsiosassa olevalla pellolla. Palosaari sijaitsee Kangasalan ja Oriveden rajalla.

Pieni pohjalaismallinen tasataltta, joka on löydetty Palon Hevossaaren pellolta (KM 1529) sekä kourutaltta (KM 1530), joka on löydetty samalta pellolta kuin edellinen.

Koska löytöjen tarkempi löytöpaikka jäi kenttätöiden aikana epäselväksi, lähetin kyselykirjeen Palon tilan nykyiselle omistajalle Tommy Oeschille, ja sain seuraavan vastauksen:

"10.12.1993 Kangasala

Viitaten kirjeeseen koskien Palon tilan Hevossaarta.

Uskon, että kyseinen Palon Hevossaari on nykyinen Palosaari Kangasalan ja Oriveden kaupungin rajalla.

Kesäaikana Palon ja Liskon tilojen hevoset kuljetettiin saareen laiduntamaan ja aina aamuisin ennen töiden aloittamista ne haettiin sieltä. Tämän takia Palosaarta on voitu kutsua myös Hevossaareksi. Palon kylän alueella ei ole ollut muita saaria laidunkäytössä, nimi Hevossaari ei myöskään liity mihinkään mantereeseen laitumiin tai peltoalueisiin (lähteet: Palon sukua käsittelevä kirja, perimätietoa vanhemmilta kyläläisiltä, vanhat valokuvat).

Kyseisten löytöjen tarkempaa paikkaa saarella on taas huomattavasti vaikeampi määritellä. Palosaari oli jaettu tuolloin kahteen osaan Palon ja Liskon tiloille. Saarella oli viisi erillistä peltoaluetta. Palon tilalle kuului saaren länsiosa, Liskolle itäosa. Jos löytö on tapahtunut nimenomaan Palon tilan mailta, jää vaihtoehdoksi 3 erillistä peltoa. Kaikista läntisin pelto (merkitty karttaan) on varmasti "vanhin" ja todennäköisin löytöpaikka, sillä karja ja hevoset on kuljetettu Liskonniemen ja Korkiasaaren kautta kyseiselle pellolle Palosaareen.

Toivottavasti tiedoista on jotakin apua.

Tommy Oeschin puolesta Sauli Brander, Liskon tila, 36120 Suinula"

Inventointi 1993:

En ole käynyt paikalla inventoinnin yhteydessä

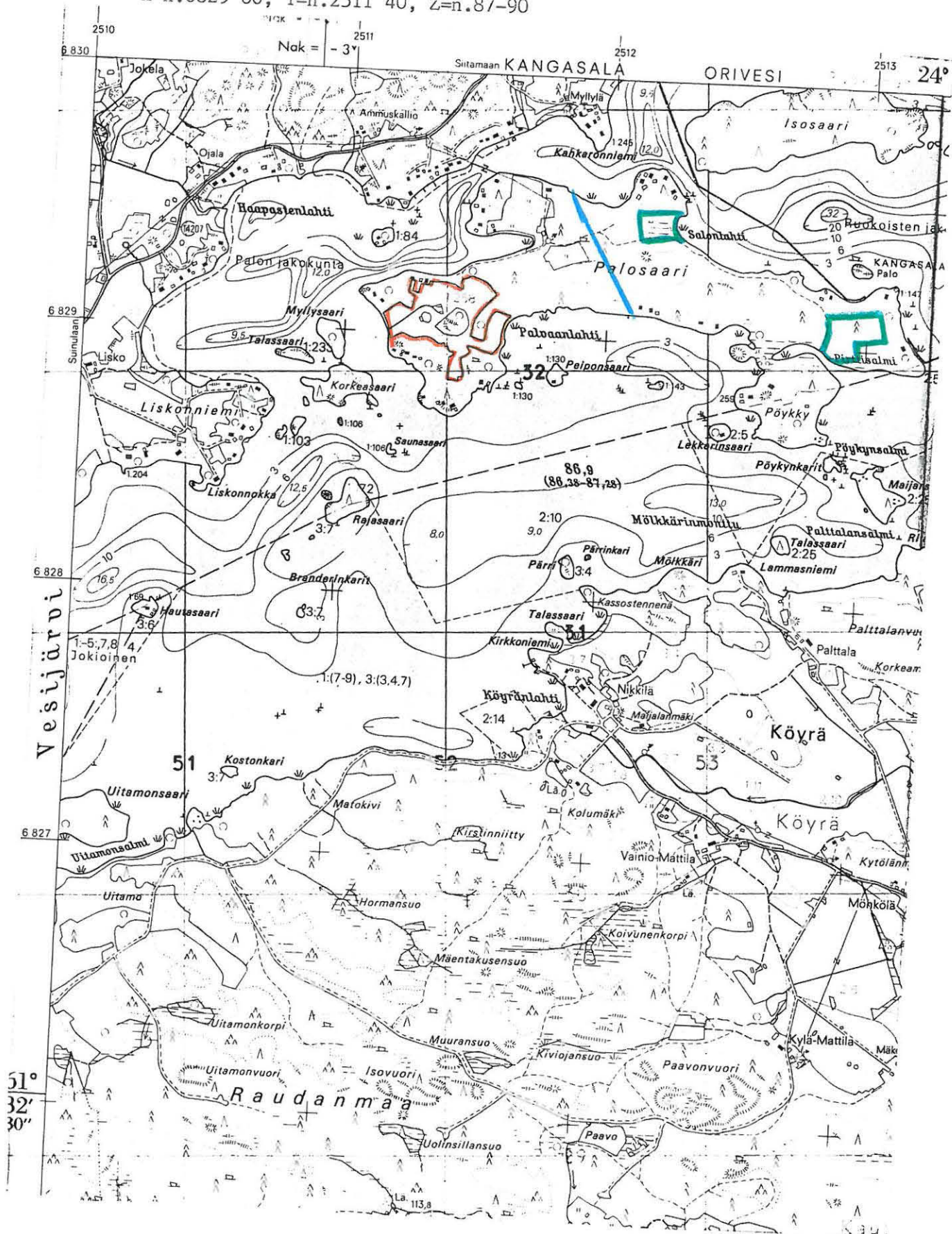
1 Karttaliite

PALO, PALO SAARI

- esineiden tod.näk. löytöpelto
 — Palon ja Liskon tilojen raja
 — muu saarella ollut pelto

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 06 Ponsa (1987)

X=n.6829 00, Y=n.2511 40, Z=n.87-90

Inventointikohde nro 86:
KANGASALA, HEPONIEMI, MÄKI-LAURILA
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 02 Kangasala; X=6813 12, Y=2509 72
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Rn:o Heponiemi 6:3 Mäki-Laurila (211-406-0006-0003)
omistaja:Ahti Vuojela
Parvelantie 93, 36520 Raikku

inventointi:Nurminen 1993
löydöt:KM 21879; KM 28101

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 7 km SE Heponiemen kylässä Längelmäveden rannalla, Ohutlahden pohjoispuolella kalliomäkien välisellä peltoalueella.

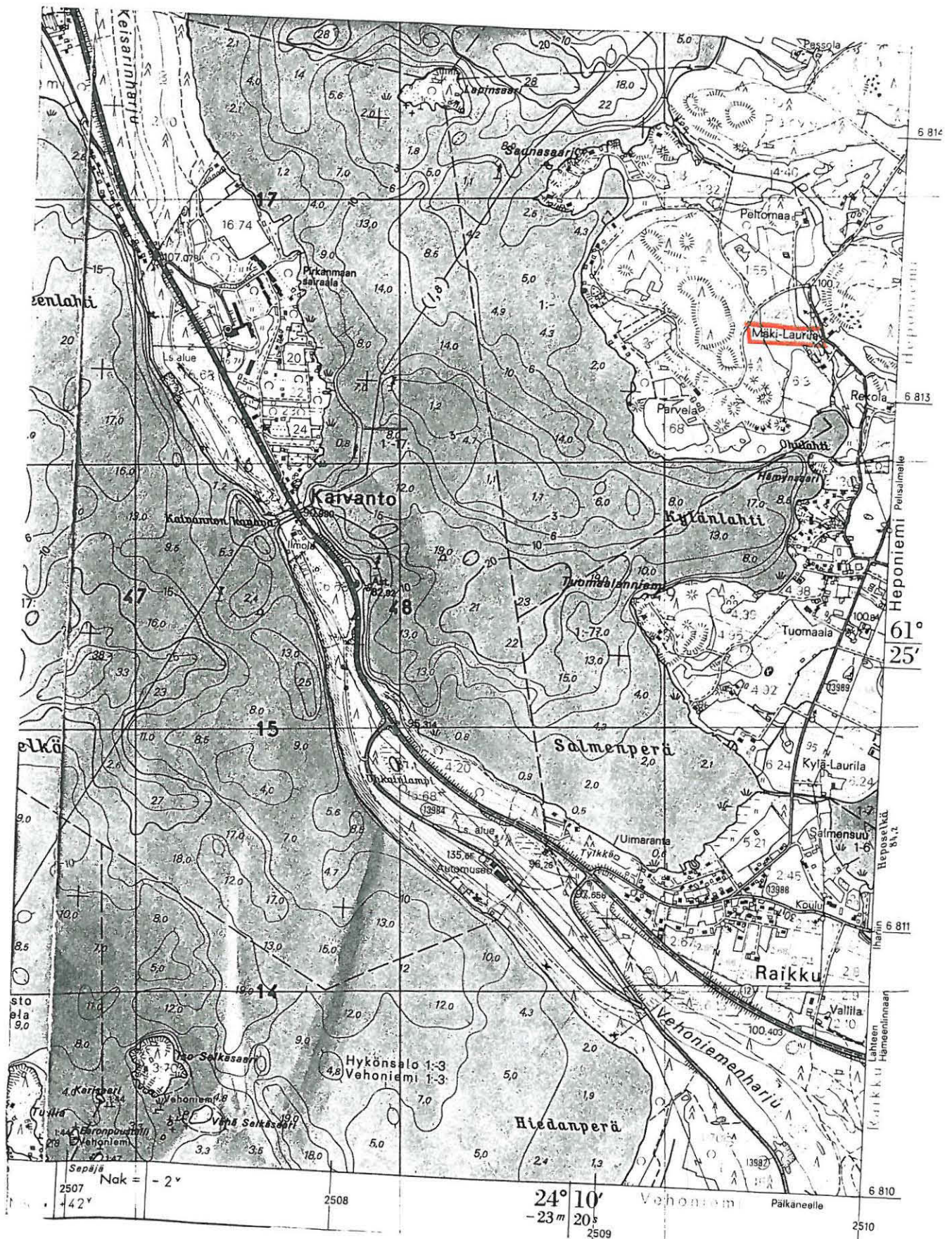
Inventointi 1993:

Mäki-Laurilan tilan alueelta on löytynyt useita irtolöytöjä, ennen inventointia taltan katkelma ja hioin (KM 21879). Inventoinnin yhteydessä Ahti Vuojela lahjoitti tilan alueelta löytyneet (kts. löytöjen sijainti liitekartta nro 2): Kivisen siimanpainon (KM 28101:1); piinpalan (KM 28101:2), jonka tarkkaa löytöpaikkaa ei enää muisteta, mutta se on löytynyt pellolta jostakin läheltä päärakennusta; pii-iskoksen (KM 28101:3), kivisen hioimen (KM 28101:4) sekä kivisen hioimen, jonka keskellä on teroitusura (KM 28101:5). Mäki-Laurilan isäntä on innokas kivien keräilijä ja historian harrastaja. Hän kerää talteen mailtansa kaikki epäilyttävän näköiset kivenmurikat; suurin osa niistä on kuitenkin luontaisia. Tarkastuksen yhteydessä pintapoimin pikaisesti päärakennuksen ja Ohutlahden välistä peltoa, mitään kuitenkaan silmiin osumatta. Tilan pellot ovat savea, eikä niistä ole löytynyt mitään erityisiä tummia alueita, kivisiä kohtia eikä myöskään kvartsi-iskoksia.

Vanhan päärakennuksen koillispuolella, lähellä hioimen (KM 28101:4) löytöpaikkaa on pelkistä kivistä kasattu röykkiö halkaisijaltaan pari metriä ja muodoltaan pyöreähkö; korkean kasvillisuuden vuoksi ei saanut tarkkoja mittasuhteita. Otaksun sen olevan pelto- tms röykkiö.

2 Karttaliitettä

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 02 Kangasala (1987)
X=6813 12, Y=2509 72 (koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

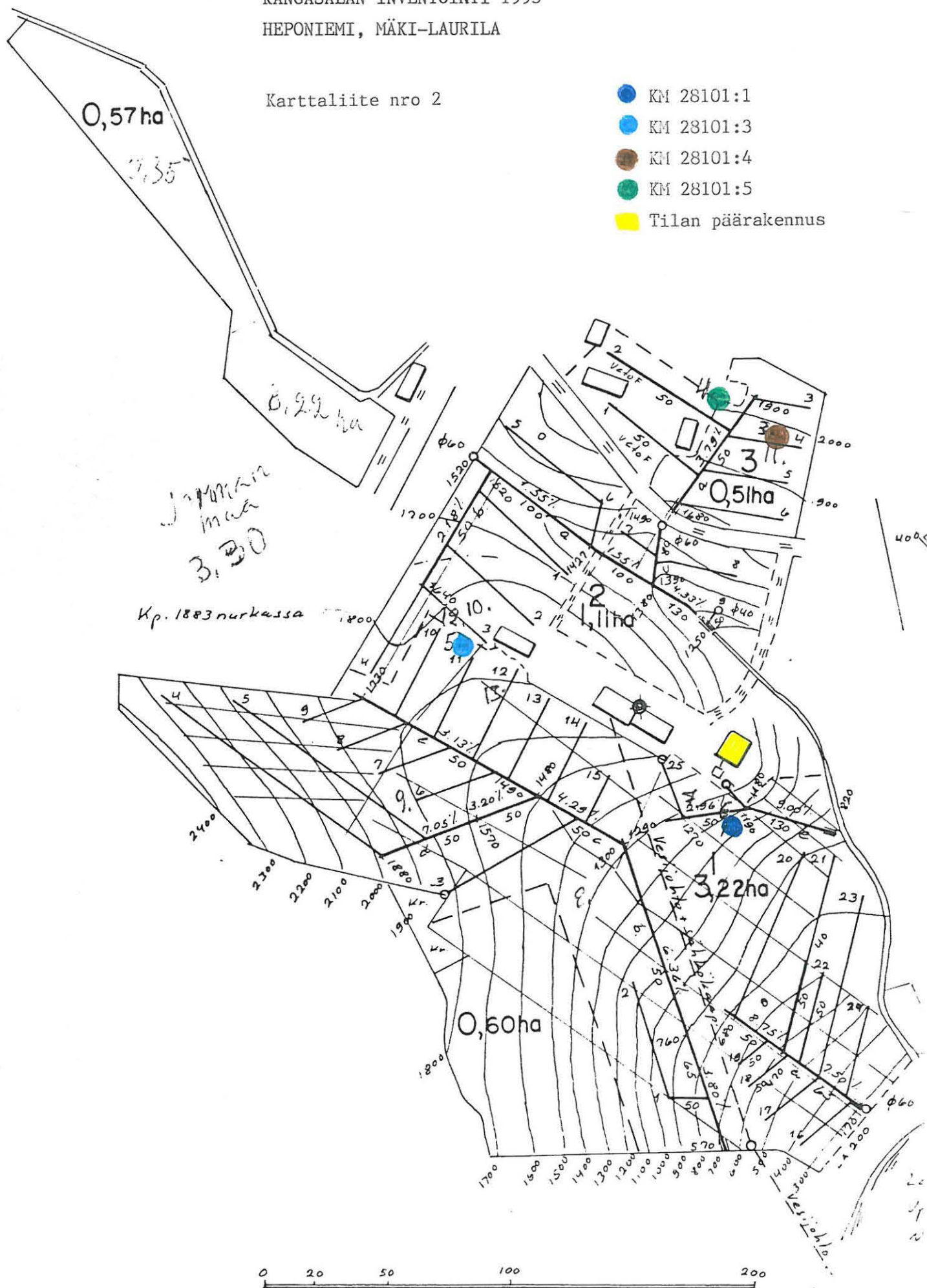

KANGASALAN INVENTOINTI 1993

HEPONIEMI, MÄKI-LAURILA

Karttaliite nro 2

- KM 28101:1
- KM 28101:3
- KM 28101:4
- KM 28101:5
- Tilan päärakennus

Inventointikohde nro 87:
KANGASALA, HEPONIEMI, REKOLA
rautakautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 02 Kangasala; X=6812 98, Y=2509 98
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Rn:o Heponiemi 3:149 Rekola (211-406-0003-0149)
omistaja: Rekola Kalervo Juhani
Heponiementie 171, 36520 Raikku

löydöt: KM 2101:187
kirjallisuus: Luho, 70

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 7.2 km SE, Heponiemen kylässä Längelmäveden Ohutlahden perällä n. 200 m NE Längelmäveden nykyisestä rannasata.

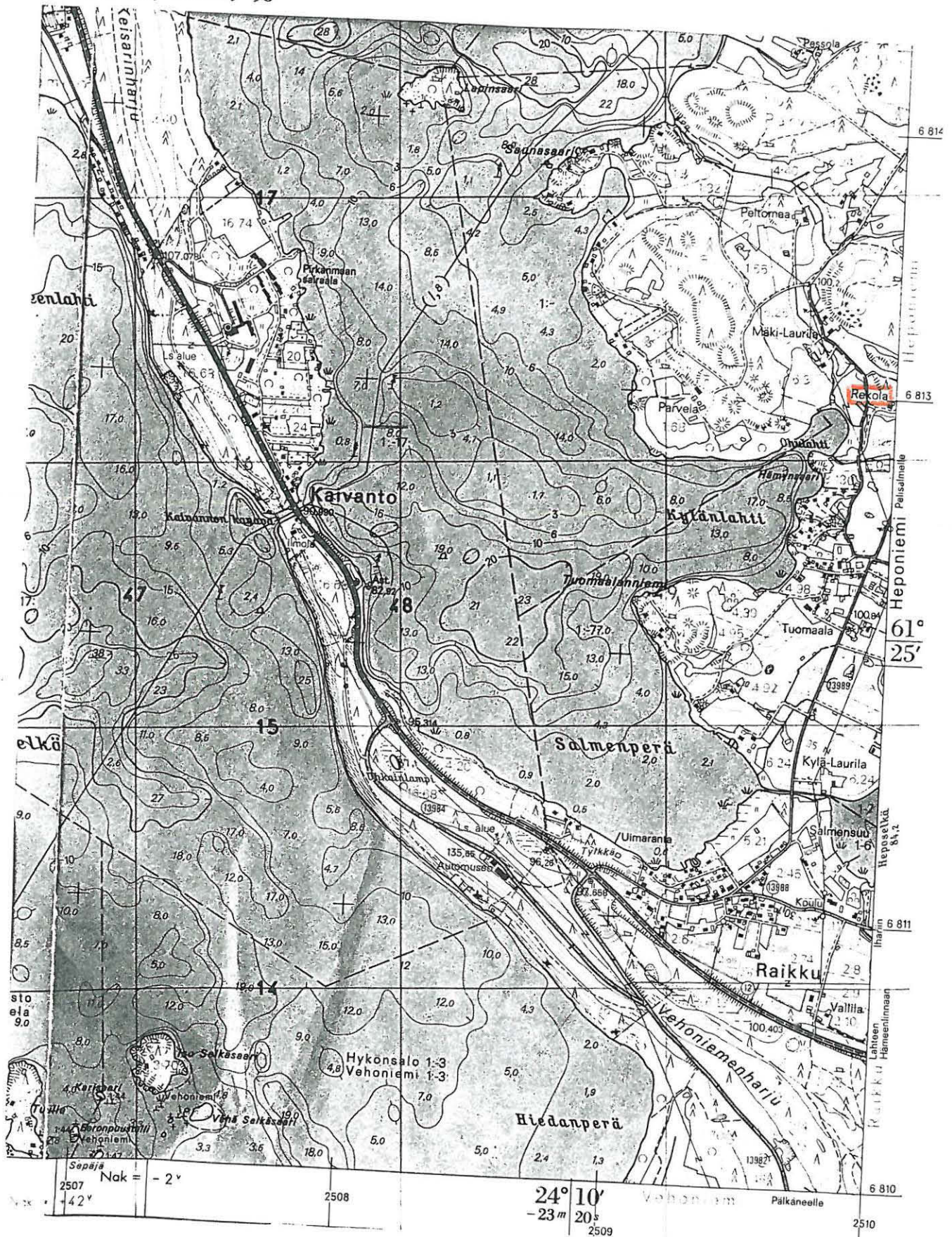
Rautainen keihäänkärki (KM 2101:187), joka löytynyt Heponiemen kylän Rekolan pellosta, ja saatu kansallismuseon kokoelmiin vuonna 1881.

Inventointi 1993:
Löydön tarkempaa sijaintia en onnistunut enää saamaan selville. Koordinaatit viittaavat tilan nykyiseen päärakennukseen. Heponiemen Rekola on nykyisin tila, joka on erikoistunut biodynaamiseen viljelyyn (Rekolan Biojaloste Ky).

1 Karttaliite

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 02 Kangasala (1987) mk 1:20 000
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

X=6812 98, Y=2509 98

Inventointikohde nro 88:
KANGASALA, VÄNNINSALO, MÄKI-LAASO
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 01 Saarikylät; X=n.6809 68, Y=n. 2505 06, Z=n.90

Rn:o Vänninsalo 2:5 Mäki-Laaso (211-466-0002-0005)
omistaja: Jortikka Paula Annikki
Kuninkaankatu 31 B 41, 33200 Tampere

inventointi: Nurminen 1993
löydöt: KM 8722:2; KM 21097:1-2
kirjallisuus: Luho, 37

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 7.3 km SSE nykyisin ketona olevan pellon keskellä n. 150 m koilliseen Mäki-Laason päärakennuksesta.

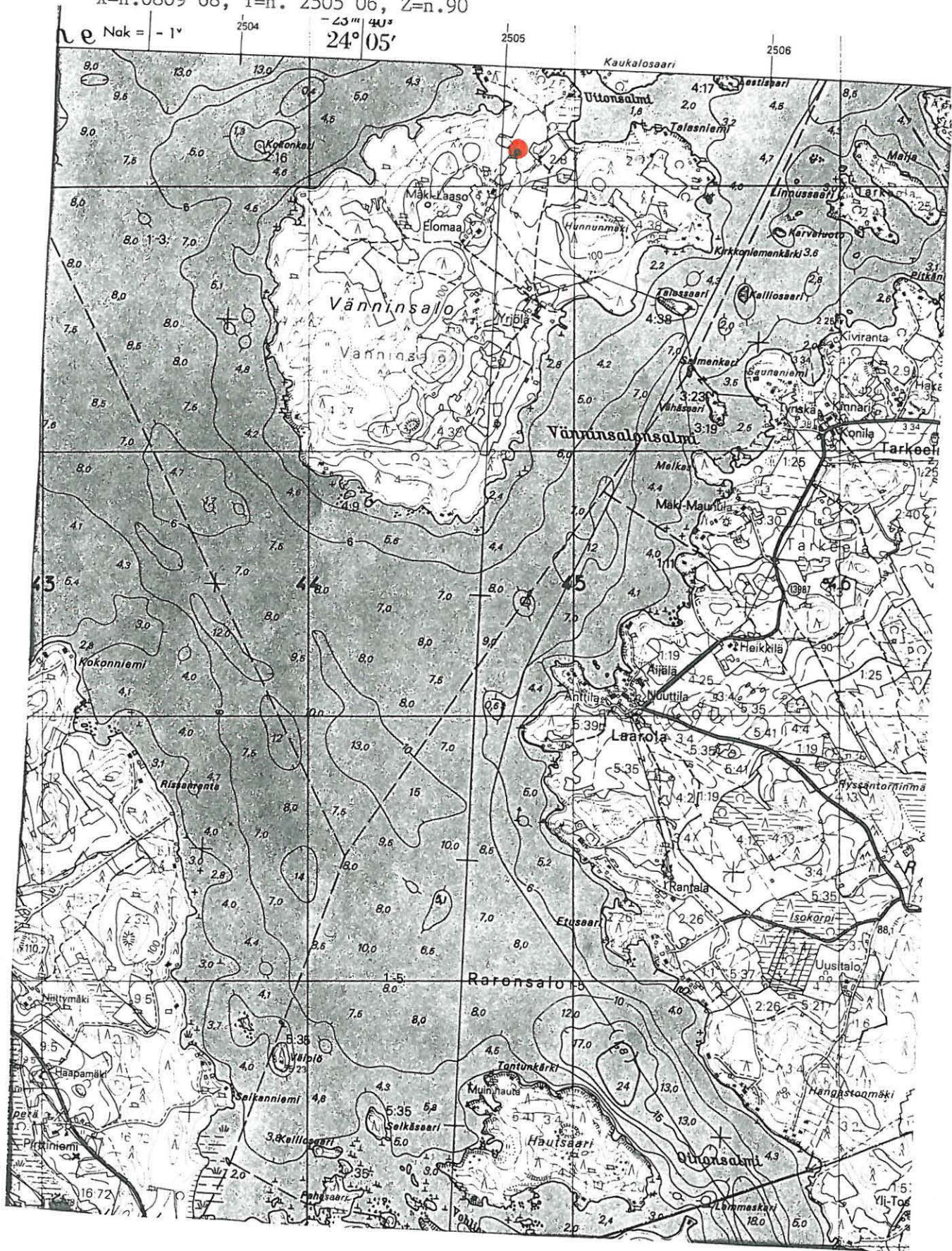
LUHO 1949, 37:
Pohjalaisen kourutaltan teräosa (KM 8722:2), jonka löysi talol-
lisen poika Tuure Kauppi vuonna 1910 kyntäessään pientaretta
Vänninsalon Mäkilaason talon tontin viereisellä pellolla.

Poikkikirves ja kivikirveen katkelma (KM 21097:1-2), jotka läh-
ettänyt Paula Jortikka vuonna 1980. Ne on löytänyt maanvilje-
lijä Oskari Uotila 1900-luvun alkupuolella Vänninsalon kylän
Mäkilaason rn 2:5 tilalta, päärakennuksesta n. 100 m koilli-
seen sijaitsevan lähteen ympäriltä, savipellosta muokkauksen
yhteydessä.

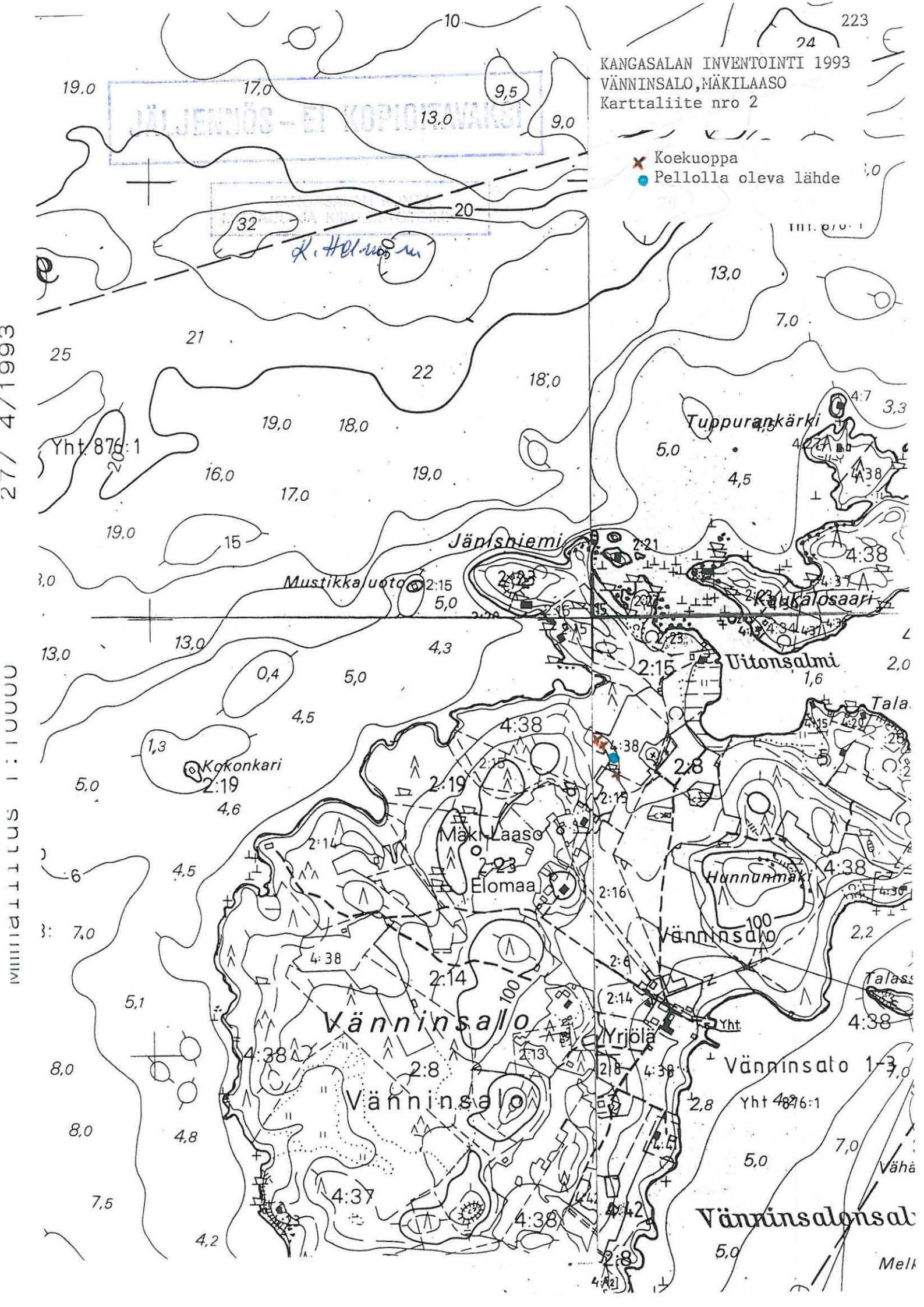
Inventointi 1993:
Kyseinen lähde sijaitsee Mäki-Laason päärakennuksesta n. 150 m
koilliseen ja n. 25 m pohjoiseen pellon reunassa olevasta isosta
siirtolohkareesta (joka merkitty peruskartalle). Lähteen ympä-
riltä löydetty kivikautisia irtolöytöjä; koordinaatit viittaavat
lähteeseen. Lähteen ympäröivät pellot nykyisin ketona. Kaivoin
alueelle kolme koekuoppaa, joiden syvyydet olivat noin 40 cm;
paikalla oli tiukkaa savea, jossa oli seassa hieman hiilenmuruja.
Mitään merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä en havainnut.

2 Karttaliitettä

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 01 Saarikylät (1987) mk 1:20 000
X=n.6809 68, Y=n. 2505 06, Z=n.90

- ✂ Koekuoppa
- 🔵 Pellolla oleva lähde

Inventointikohde nro 89:
VÄNNINSALO, YRJÖLÄ, JÄNISNIEMI
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 01 Saarikylät sekä 2141 02 Kangasala
(Jänisniemi on karttojen reunalla)

Rn:o Vänninsalo 2:15 Jänisniemi (211-466-0002-0015)
omistaja: Jortikka Paula Annikki
Kuninkaankatu 31 B 41, 33200 Tampere

inventointi: Nurminen 1993
löydöt: KM 11095
kirjallisuus: Luho, 37

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 7 km SSE Vänninsalon saaren luoteisosassa.

Kourutaltta, jonka on löytänyt Kalle Klemola vuonna 1936 Vänninsalon Yrjölän Jänisniemen kaalimaasta (KM 11095).

Inventointi 1993:
Jänisniemi sijaitsee Vänninsalon luoteisosassa, ja se on hyvin kivinen. Löydön tarkempi sijainti on minulle tuntematon.

1 Karttaliite

KANGASALAN INVENTOINTI 1993
VÄNNINSALO, YRJÖLÄN JÄNISNIEMI

Pk 2141 01 Saarikylät ja 2141 02 Kangasala (1987)
(karttojen rajalla)

Inventointikohde nro 90:

VÄNNINSALO

kivi- ja rautakautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 01 Saarikylät

inventointi:Luho 1939 (s.32-33,35), Nurminen 1993

löydöt:KM 2087:3; KM 12450

Vänninsalon Uotilassa:TULUSRAUTA,POIKKIKIRVES,KIRVEEN
KATKELMA, KAAVIN, KIVIESINE

Saarikylien koulu:SOIKEA TULUSKIVI Vänninsalon Uotilasta
KIVIKIRVES (tuntematon olinpaikka) Mäkitalosta

kirjallisuus:Luho, 37-38

Vänninsalon saari sijaitsee Roineessa n. 4 km Tiihalasta
etelään Raronsalon-saaren luoteispuolella.

Vänninsalosta on löydetty useita irtolöytöjä, joiden tarkempaa
löytöpaikkaa ei kuitenkaan tunneta.

Luhon mukaan Vänninsalon Uotilasta (kts. inventointikertomus
s.32-33,35) on löydetty poikkikirves,kivikirveen katkelma, kaavin
ja kiviesine pellolta n. 100 m koilliseen Uotilan talosta.

Talosta on löydetty myös mahdollisesti esihistorialliset
tulusraudat. Löydöt on jätetty Uotilan taloon. Samasta

Vänninsalon Uotilasta on peräisin myös Saarikylien=Haaviston
kansakoululla säilytetty soikea tuluskivi. Luhon mainitseman
Vänninsalon Uotilan sijainti on kuitenkin minulle tuntematon;
rekisteritietojen mukaan Vänninsalossa ei ole Uotila-nimistä
tilaa.

Vänninsalon Mäkitalosta (kts. Luhon inventointikertomus s.34)
on löydetty kivikirves vuonna 1918 tai 1919 pellolta n. 100 m
talosta pohjoiseen; löytöpaikka savimaata. Löytö on joutunut
jonkin maamittarin haltuun.

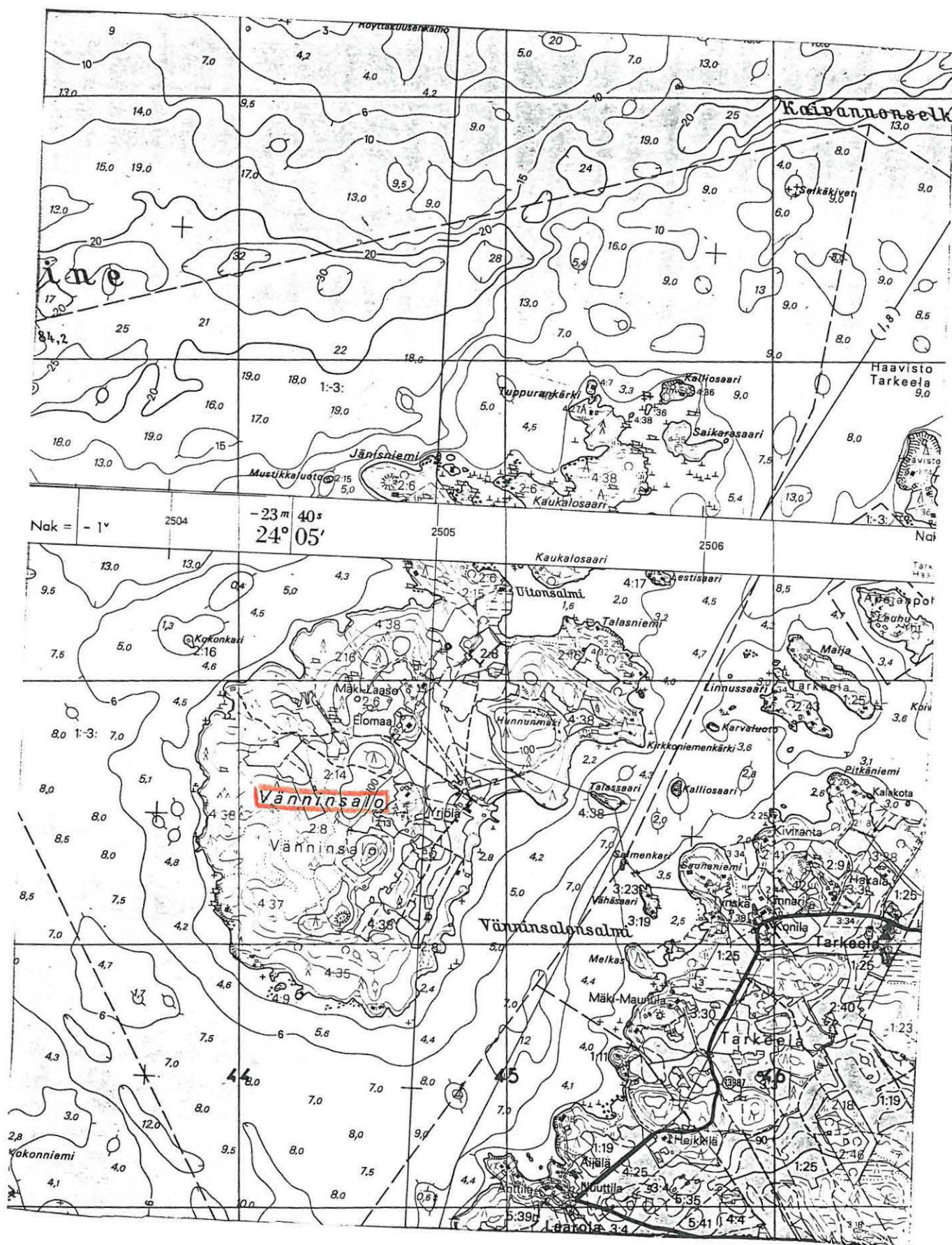
Vänninsalosta on löydetty myös oikokirveen katkelma (KM 2087:3)
ja soikea tuluskivi (KM 12450).

Inventointi 1993:

Vänninsalon saari on nykyisin lähes asumaton ja siellä olevat
pellot olivat kesannolla. Pellot ovat savea. Tein kolme koekuop-
paa Vänninsalon Yrjölän pellolle sähkölinjan kohdalla olevalle
tötylle n. 150 m koilliseen Yrjölän päärakennuksesta, maa oli
savea; eikä mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa
löytynyt.

2 Karttaliitettä

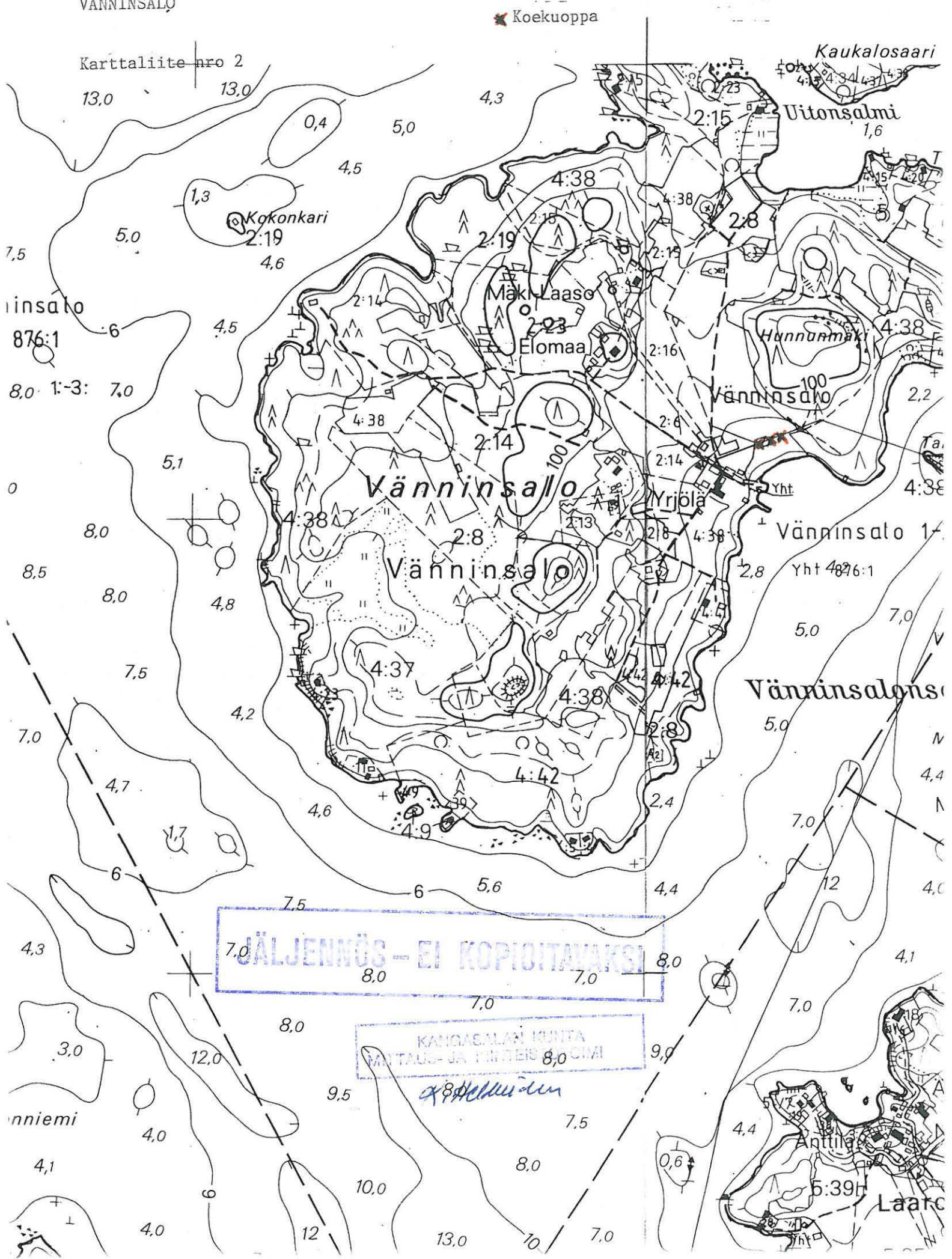
Plk 2141 01 Saarikylät (1987)

KANGASALAN INVENTOINTI 1993

VÄNNINSALO

2141 01 D

Inventointikohde nro 91:
KANGASALA, RARONSALO, ÄIJÄLÄ
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 01 Saarikylät; X=6807 60, Y=2505 62, Z=87.5

Rn:o Raronsalo 6:0 Äijälä (211-443-0006-0000)
omistaja: Äijälä Juha Ilmari ja Kaija Anneli
Saarikylät, 36570 Kaivanto

löydöt: HM 1221:26

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 9.3 km SSE, Raronsalon saaren länsirannalla Laarolassa n. 50 m nykyisestä Roiheen rannasta kaakkoon Äijälän päärakennuksen vieressä.

Tasataltta, jonka löytänyt talollisen poika Yrjö Äijälä (os. Sulkakatu 4 A 2, 33820 Tampere) savea ottaessa kyynärän syvyydestä Kangasalan Raronsalosta. Samalla syvyydellä hiiltä ja tuhkaa.

Koska Hämeen museolla ei ollut täsmällistä tietoa löytöpaikasta lähetin syksyllä kyselykirjeen Yrjö Äijälälle, johon sain seuraavan vastauksen:

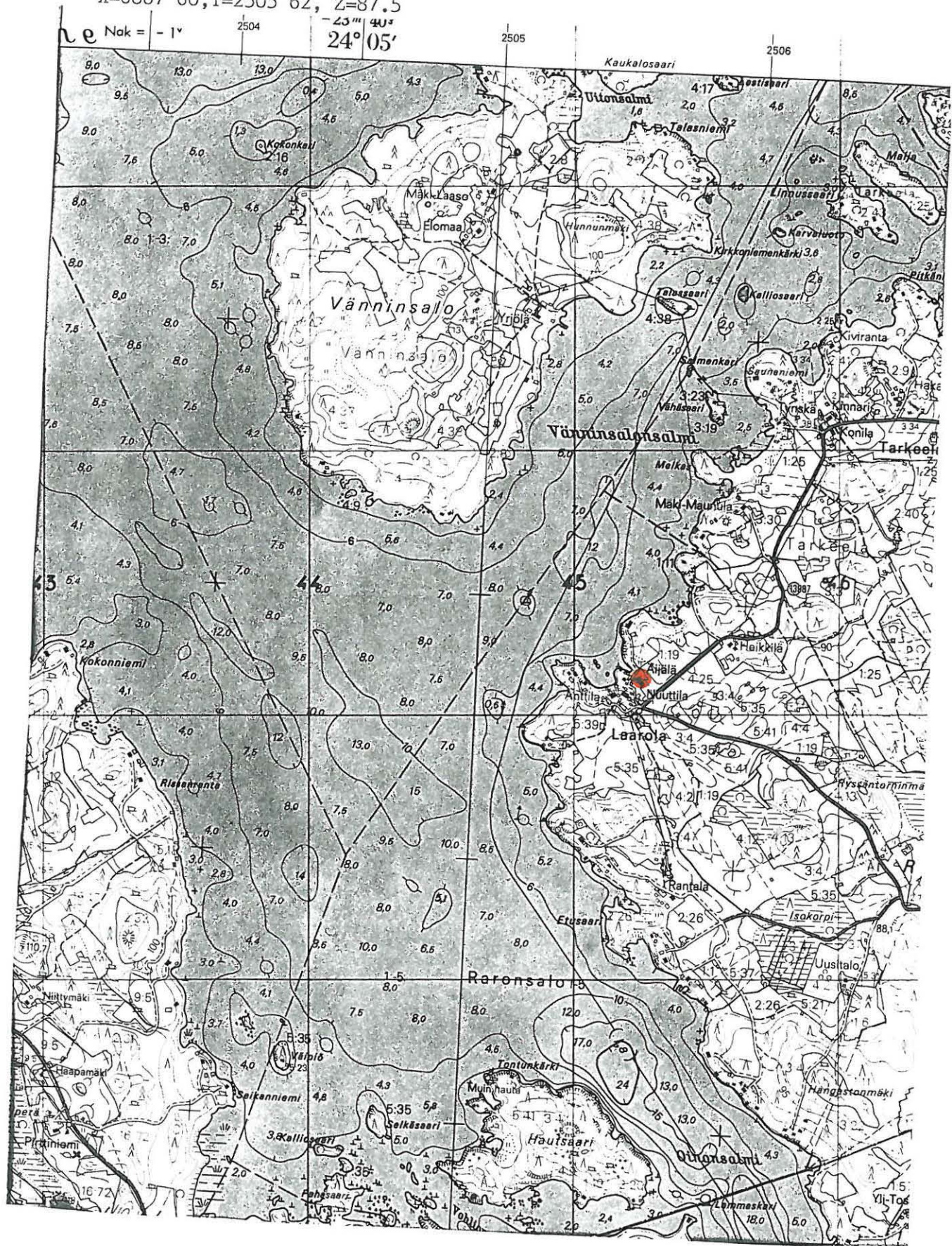
"Tampere 24.11.-93
Vastaan kirjeeseen, tiedustelitte löytyneestä taltasta. Esine löytyi Äijälän tilan nykyistä päärakennusta tehtäessä, savea kaivettiin rakennuksen vierestä muurauksen tarpeisiin. Ensin oli kuorittu multakerros n. 20 sm pois, taltta löytyi noin 50 sm syvyydeltä savesta, ympärillä oli ollut ruskehtavaa maa ainesta. Löytövuosi oli joko 1919 tai 1920.
Yrjö Äijälän puolesta tytär Irma Mäkinen "

Yrjö Äijälä on tilan nykyisten omistajien isoisan veli. Nykyiset omistajat eivät tiedäneet löydöstä mitään, eikä uusia löytöjä tilan alueelta ole enää tehty.

1 Karttaliite

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 01 Saarikylät (1987)

X=6807 60,Y=2505 62, Z=87.5

Inventointikohde nro 92:
KANGASALA, RARONSALO, ANTTILA
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 01 Saarikylät; X=6807 64, Y=2505 52
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Rn:o Raronsalo 5:35 Yli-Anttila (211-443-0005-0035)
omistaja:Otto Henrik Anttilan perikunta

inventointi:Luho 1939
löydöt: TASATALTTA KULTASEPPÄ GUST. LINDELLIN KOKOELMISSA
TAMPEREELLA (Luhon mukaan)
lähilöytö:HM 1221:26 (Inv. nro 66)

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkosta n. 9.4 km SSE, Raronsalon Laarolassa, Roineen rannalla pienessä lahdenpohjukassa.

LUHO 1939:
Raronsalon Yli-Anttilan pellosta on löydetty tasataltta, joka on kultaseppä Gust. Lindellin kokoelmissa Tampereella.

Inventointi 1993:
Löydön tarkempaa löytöpaikkaa ei enää tunneta. Yli-Anttilan pellot ovat savea. Pikaisessa pintapoiminnassa en havainnut mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa kävellessäni tilasta etelään olevalla pellolla.

1 Karttaliite

The map shows the Vänninsalo area, including the Vänninsalonsalmi strait. Key features include:

- Islands and Settlements:** Vänninsalo, Vänninsalonsalmi, Lauroja, Anttila, and various smaller islands like Kokkonniemi, Räsäpöntö, and Häpämäki.
- Water Bodies:** The Vänninsalonsalmi strait and surrounding waters.
- Topography:** Contour lines indicating elevation, with some areas marked as 10.0 or 12.0 meters.
- Infrastructure:** Roads and railways are shown, including a railway line running through the area.
- Annotations:** A red rectangle highlights a specific area near Lauroja, and a blue hatched area is visible near the bottom center.

$$X=6807.64, Y=2505.52$$

pintapoimittua peltoa

Inventointikohde nro 93:
KANGASALA, APAJANPOHJA, ANTTILA
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 01 Saarikylät; X=6807 40, Y=2507 68
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Rn:o Apajanpohja 3:37 Anttila (211-402-0003-0037)
omistaja: Kalliovalkama Pauli Kosti Ilmari
Saarikyläntie 350, 36570 Kaivanto

inventointi: Luho 1939
löydöt: KM 2102:259

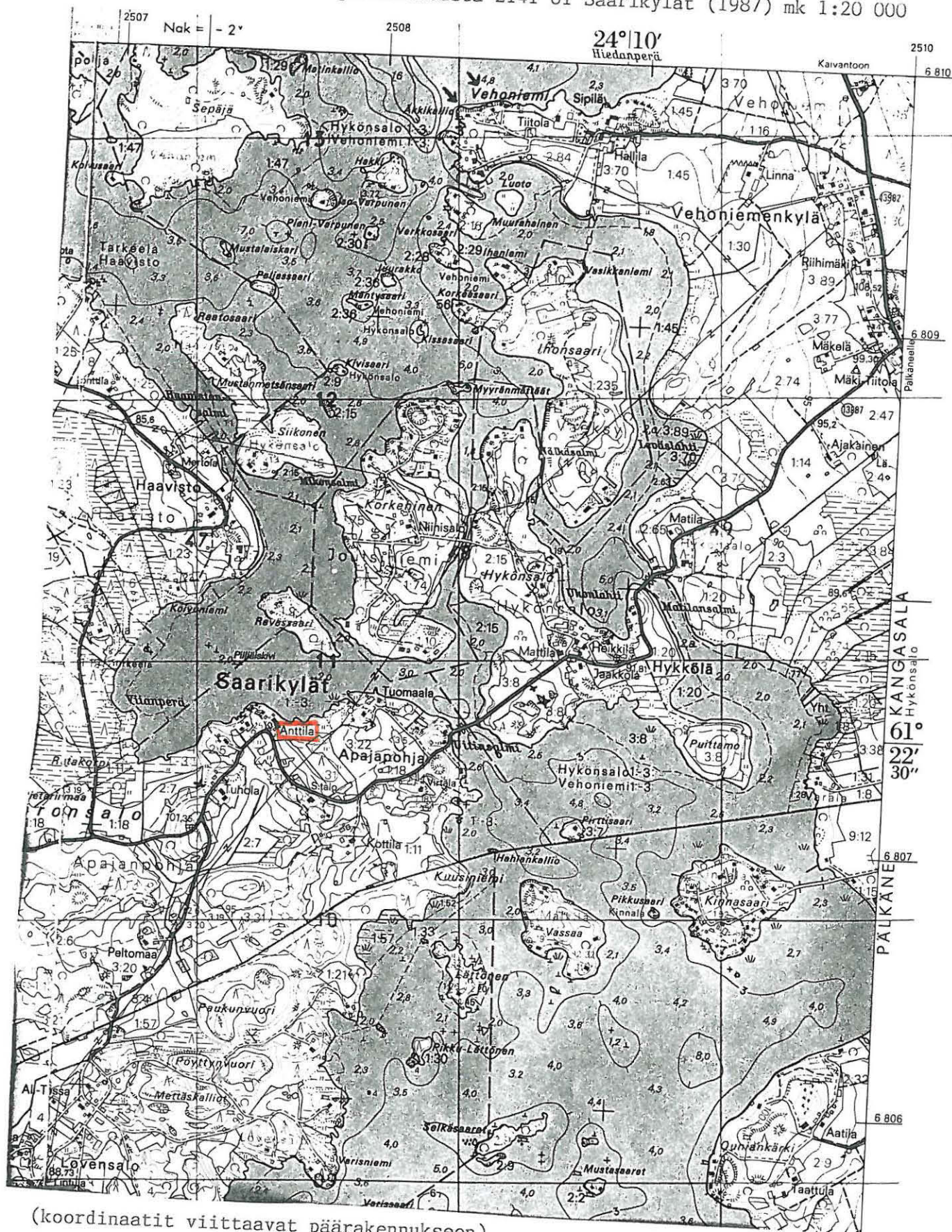
Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 10.4 km kaakkoon,
Saarikylässä Apajapohjan kylässä, kylätien vieressä jyrkän
mutkan kohdalla, tien koillispuolella, Roineen rannalla.

LUHO 1939:
Tasataltta (KM 2102:259), löydetty Anttilan talon pellolta
Apajapohjan kylästä.

Inventointi 1993:
Tarkempi löytöpaikka oli minulle tuntematon. Tarkastushetkellä
Anttilan tilan pellot eivät olleet pintapoimittavassa kunnossa.

1 Karttaliite

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 01 Saarikylät (1987) mk 1:20 000

(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

$$X=6807 \ 40, \ Y=2507 \ 68$$

Inventointikohde nro 94:
KANGASALA, HYKÖNSALO, MATTILA
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 01 Saarikylät; X=6807 72, Y=2508 74
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Rn:o Hykönsalo 2:17 Mattila (211-408-0002-0017)
omistaja:Mattila Karri Johannes Artturi ja Elna Kaarina
Saarikyläentie 200, 36570 Kaivanto

löydöt:KM 2832:2
kirjallisuus:Luho, 38

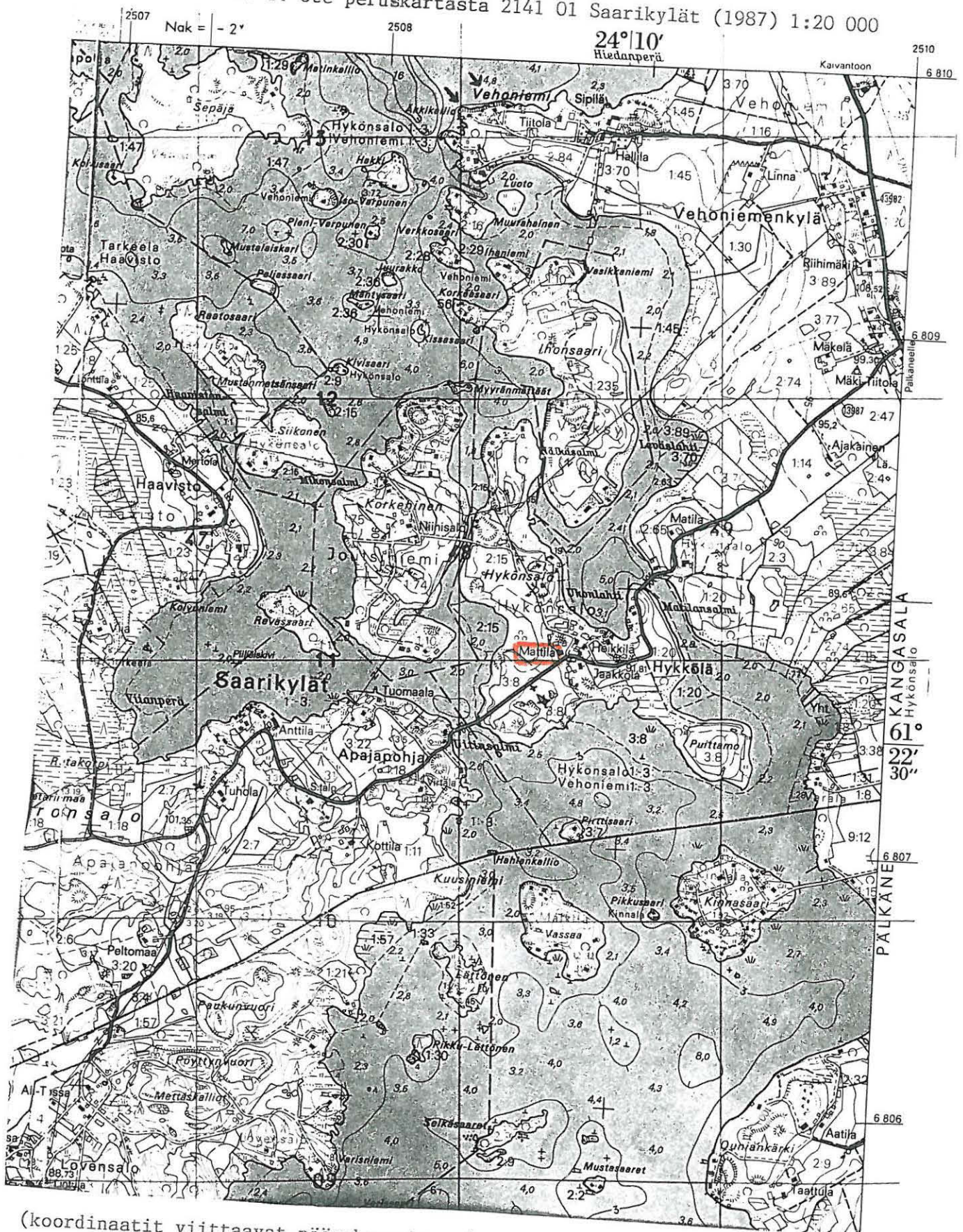
Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 10 km SE Hykönsalon saarella kylätien vieressä, sen luoteispuolella, Korkehiseen johtavan tien tienristeyksen länsipuolella.

LUHO 1949, 38:
Eteläsuomalaisen tasataltan teräkatkelma (KM 2832:2). Se on löydetty Hykönsalon Mattilan maalta.

Inventointi 1993:
Taltan tarkkaa löytöpaikkaa ei enää tiedetä.

1 Karttaliite

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 01 Saarikylät (1987) 1:20 000

(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)
X=6807 72, Y=2508 74

Inventointikohde nro 95:
KANGASALA, VEHONIEMI, TIITOLA
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 01 Saarikylät; X=6809 78, Y=2508 64
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Rn:o Vehoniemi 2:99 Kylä-Tiitola (211-463-0002-0099)
omistaja: Tiitola Martti ja Marjatta
Vehoniemenkylätie 120, 36570 Kaivanto

löydöt: KM 2102:260
kirjallisuus: Luho, 38

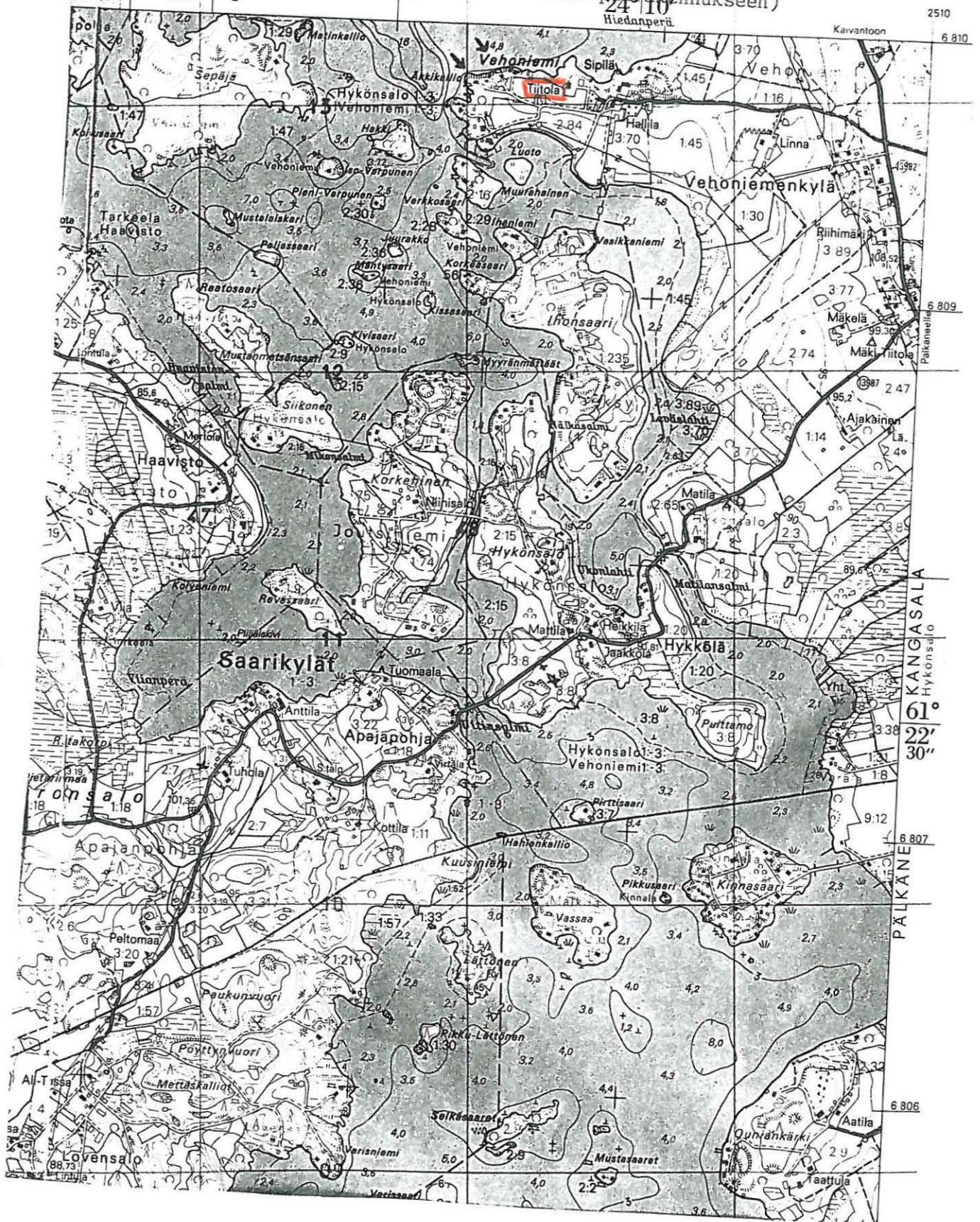
Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta 8.6 km SE Vehoniemen pohjoisrannalla pienen niemekkeen kohdalla n. 80 m Roineen rannasta.

LUHO 1949, 38:
Käyräselkäinen kourutaltta (KM 2102:260), joka on löydetty Vehoniemen Tiitolan maalta.

Inventointi 1993:
Taltan täsmällisen tarkkaa löytöpaikkaa ei enää tiedetä. Pikaisessa kävelyssä tilan eteläpuoleisella pienellä pel-
lolla (Äkkikallioon johtavan tien pohjoispuolella) en havainnut mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa.

1 Karttaliite

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 01 Saarikylät (1987) mk 1:20 000
X=6809 78, Y=2508 64 (koordinaatit, viittaavat pääkennukseen)

Inventointikohde nro 96:
KANGASALA, RAIKKU, PILKAS
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 05 Sahalahti; X=6810 12, Y=2514 14
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Rn:o Raikku 3:14 Pilkas (211-441-0003-0014)
omistaja: Siurola Matti ja Siurola Matti Valentin
Iharintie 248, 36520 Raikku

löydöt: KM 4257:1 ja TASATALTTA, jota säilytetty Raikun koululla
(nykyinen olinpaikka tuntematon)
kirjallisuus: Luho, 39

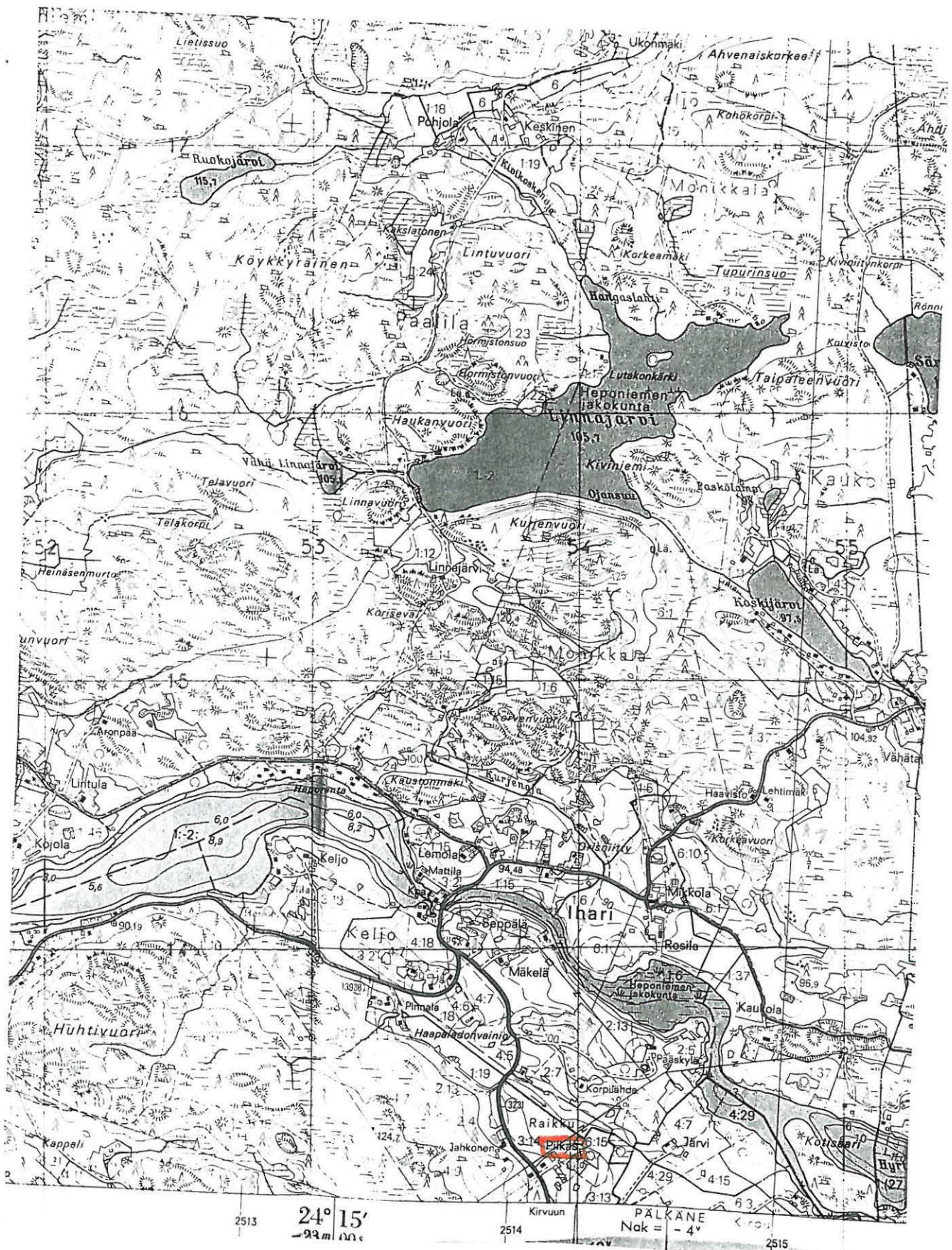
Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 12 km SE, Iharista Kirvuun johtavan tien varrella, itäpuolella. n. 600 m entisestä Iharinväylän rannalta lounaaseen.

LUHO 1949, 39:
Ohutkantainen nelisivuinen oikokirves. Se on löydetty Raikun kylän Perä-Suirolan tilan pellolta, josta nyt on muodostettu Pilkas-niminen talo (KM 4257:1). Täältä on mahdollisesti löydetty myös kourutaltoa, jota säilytetään Raikun kansakoululla.

Inventointi 1993:
Luhon mainitsemaa kourutaltoa ei ollut enää Raikun koululla. Tilan ympärillä olevat pellot eivät olleet inventointihetkellä pintapoimittavassa kunnossa, joten paikkaa ei ole tarkastettu. Löytöjen täsmällistä löytöpaikkaa ei enää tunneta.

1 Karttaliite

X=6810 12, Y=2514 14

Inventointikohde nro 97:
KANGASALA, RAIKKU, REKOLA
rautakautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 05 Sahalahti; X=6810 72, Y=2511 76
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Rn:o Raikku 4:14 Rekola (211-441-0004-0014)
omistaja: Rekola Markku Heikki
Raikuntie 299, 36520 Raikku

löydöt: LIUKSIALAN MUSEOSSA (nro 27) oleva SOIKEA TULUSKIVI
kirjallisuus: Luho, 69

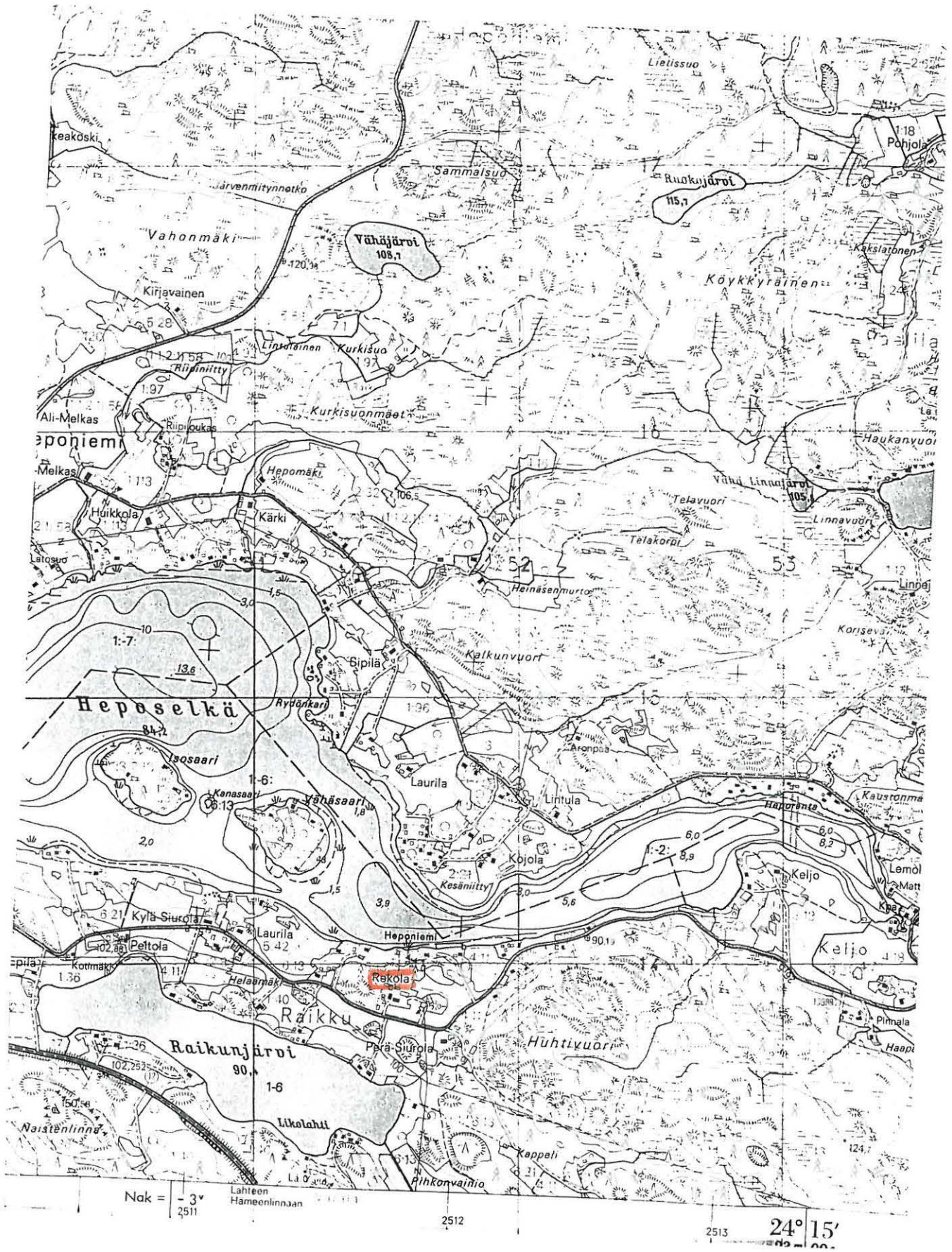
Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 10 km SE Heposelän
rannalla, rannasta n. 200 m etelään, Heposelän ja Raikun-
järven välisellä kannaksella.

LUHO 1949, 69:
Liuksialan museossa säilytetään Raikun Rekolan pellolta löydet-
tyä soikeata tuluskiveä.

Inventointi 1993:
Tarkastushetkellä Rekolan pellot eivät olleet pintapoimittavassa
kunnossa, joten paikkaa ei ole tarkastettu v. 1993 inventoinnin
yhteydessä. Löydön täsmällisen tarkka löytöpaikka on tuntematon.

1 Karttaliite

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 05 Sahalahti (1987) mk 1:20 000
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)
X=6810 72, Y=2511 76

Inventointikohde nro 98:
KANGASALA, KELJO, KELJO
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 05 Sahalahti; X=6811 26, Y=2513 20
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Rn:o Keljo 3:13 Keljo (211-414-0003-0013)
omistaja:Reinekari Toivo ja Maija
Keljonpolku 30, 36520 Raikku

löydöt:OIKOKIRVES (aiemmin säilytetty Raikun koululla,
nykyinen olinpaikka tuntematon)
kirjallisuus:Luhon, 39

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 11 km SE Heposelän
rannalla n. 100 m rannasta etelään pienellä niemekkeellä.

Koordinaatit viittaavat tilan nykyiseen päärakennukseen.

Kirje Muinaistieteelliselle toimikunnalle (saapunut 25.8.1928)
J. Pajulalta (Kangasalan Toikkolan Heikkilä):

Täten ilmoitan Muinaistieteelliselle toimikunnalle seuraavista
kivikautisista löydöistä Kangasalla, Raikun kylässä...

2) Lounaissuomalainen olkavarsikirves. Terän leveys on 4 sm,
kirveen pituus 7 sm

Mainitut esineet ovat Kangasalan Raikun kylän kansakoulun
opettajattaren Fanny Niemiojan hallussa. Koulun oppilaat ovat
tuoneet esineet noin 12 vuoden aikana. N:o 2) on löytänyt luul-
tavasti Keljon talon poikatoistakymmentä vuotta sitten...
Keljon talon isäntä kertoi suurta laskuojaa kaivaessa n. 16
vuotta sitten löytäneensä maasta n. kyynärän syvyydestä hiiliä
ja joitakin palasia, jotka hänen puheista päätäten ovat olleet
saviastiankappaleita...

Luhon mainitsee em. esineen olevan:NELISIVUINEN OIKOKIRVES
(Luhon 1949, 39).

Inventointi 1993:

Löydön tarkempi löytökohta ja nykyinen säilytyspaikka jäivät
tuntemattomiksi. Museoviraston kivikauden lappuluettelossa on
tarkka piirroskuva em. esineestä. Sain Raikun koululta saman-
tyyppisen esineen (KM 28079:2), mutta piirroskuvan terän ku-
lumajäljet eivät vasta toisiaan.

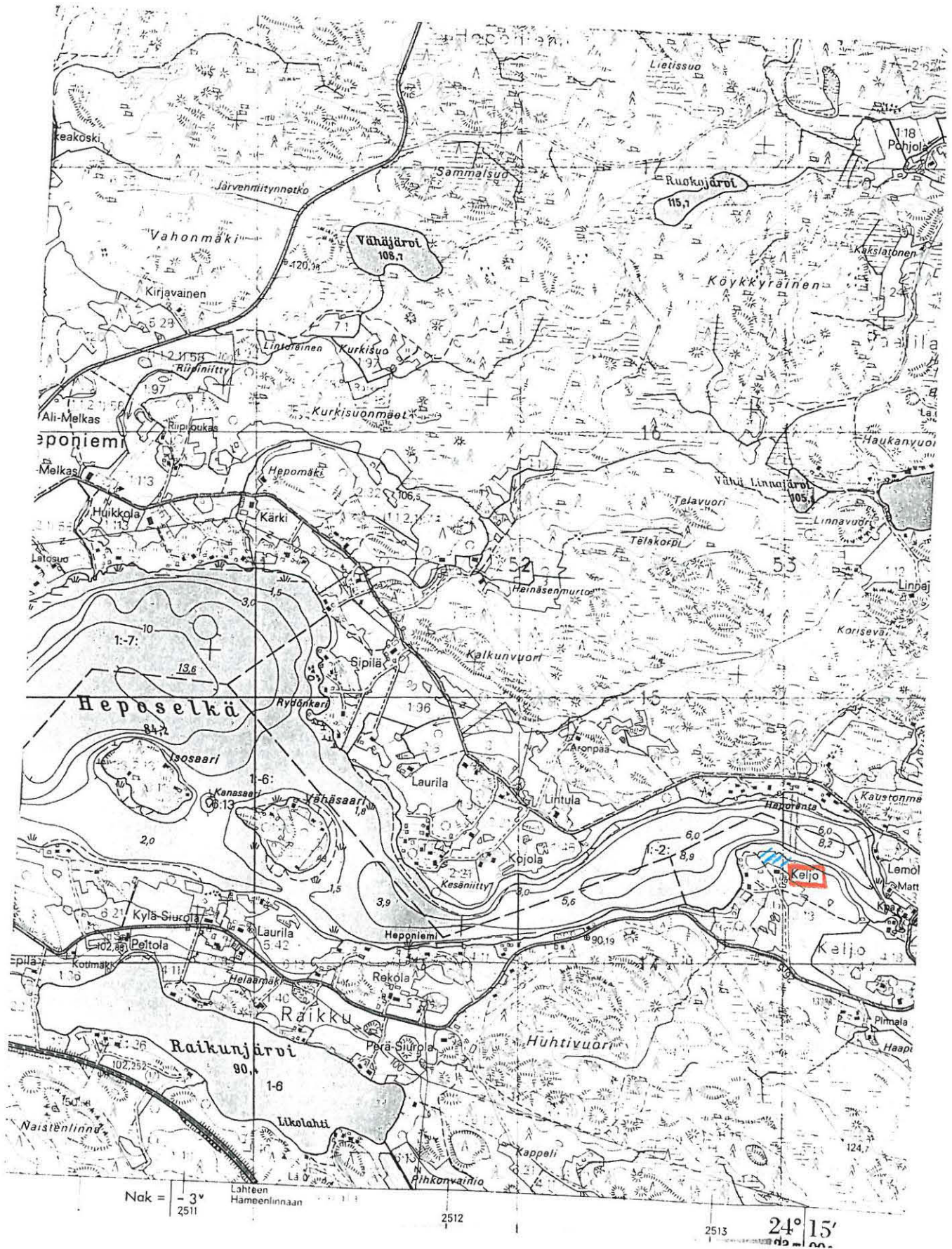
Pintapoimin pienen peltoalueen päärakennuksesta pohjoiseen ja
luoteeseen mitään kiinteeseen muinaisjäännykseen viittaavaa
löytämättä.

1 Karttaliite

KELJO, KELJO

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2141 05 Sahalahti (1987) mk 1:200
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

X=6811 26, Y=2513 20

Inventointikohde nro 99:
KANGASALA, ALANEN, ALANEN
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2123 11 Messukylä; X=6817 36, Y=2499 72
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Rn:o Alanen 4:31 Alanen (211-401-0004-0031)
omistaja: Alanen Tauno Pekka Henrik
Alasentie 111, 36220 Kangasala 2

löydöt: KM 6865:3
kirjallisuus: Luho, 38

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkosta n. 4.2 km itään.

LUHO 1949, 38:
oikokirves (KM 6865:3), joka on saatu (Suoraman kylän?) Alais-
ten maalta.

Inventointi 1993:
Kirveen tarkempi löytöpaikka tuntematon.

1 Karttaliite

ALANEN, ALANEN

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2123 11 Messukylä (1991) mk 1:20 000

(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

X=6817 36, Y=24.99 72

Inventointikohde nro 100:
KANGASALA, VATIALA, KAUKAJÄRVI
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2123 11 Messukylä

löydöt:HM 778:1
kirjallisuus:Luho, 38

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 7 km ENE, Kaukajärven pohjoispuolella.

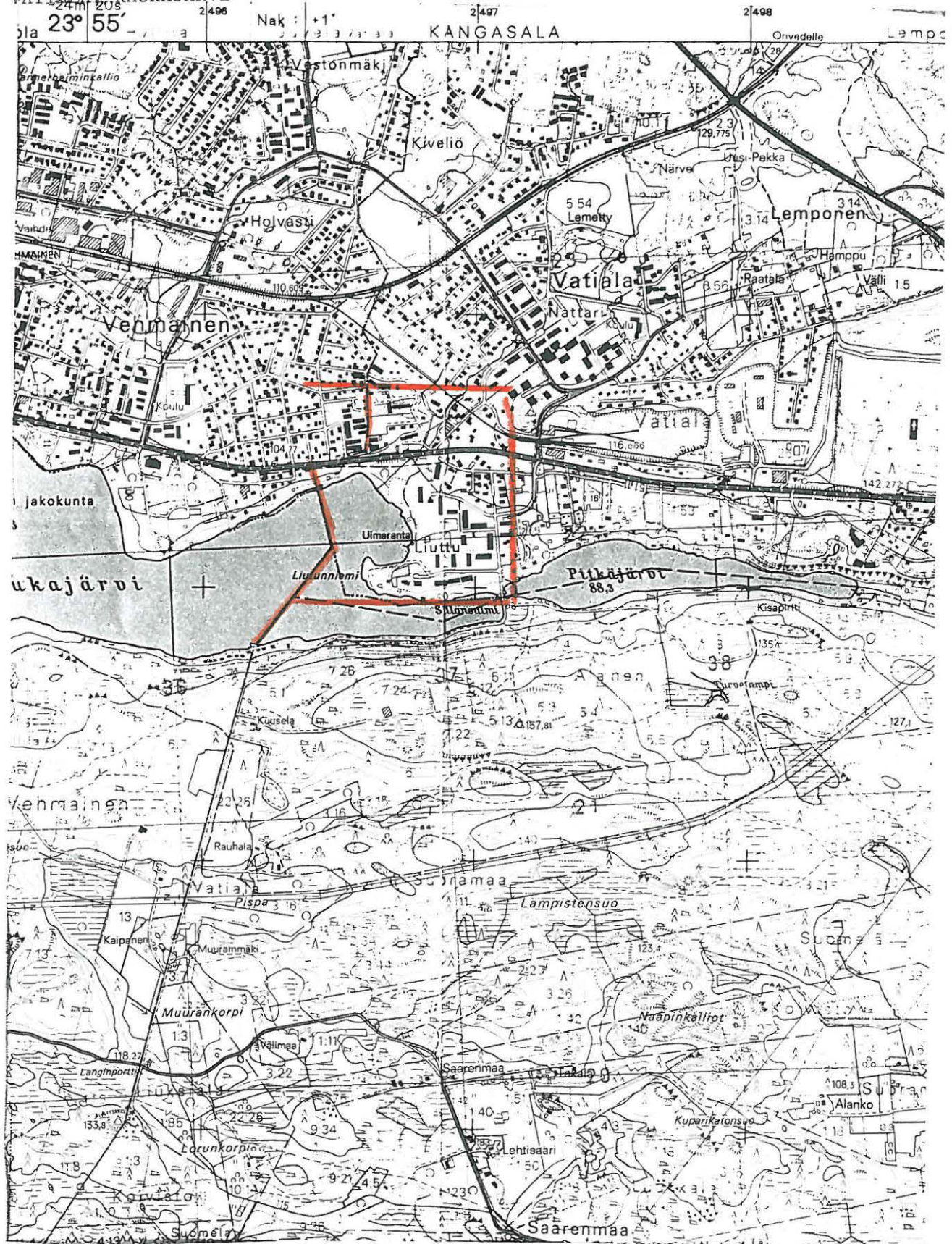
LUHO 1949, 38:
kourutaltta, joka on löydetty Kaukajärven pohjoispuolelta
Grahnin uutistalon maalta.

Taltan myi Hämeen museolle työmies Matti Lindroos, joka oli löytänyt sen Kaukajärven jaalta ojaa kaivaessaan n. metrin syvyydestä.

Inventointi 1993:
Tarkempi löytöpaikka on minulle tuntematon.

1 Karttaliite

VATIALA KAUKAJÄRVI

Karttaliite nro 1: ote peruskartasta 2123 11 Messukylä (1991) mk 1:20 000

Inventointikohde nro 101
KAUKOLA, KAUKOLA
kivikautinen irtolöytöpaikka

Pk 2141 05 Sahalahti; X=6810 66, Y=2514 94
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Rn:o Kaukola 1:37 Kaukola (211-412-0001-0037)
omistaja: Melkas Heikki Eino Eerikki
Hunttilantie 72, 36520 Raikku

löydöt: KM 2519:255 (kivikirves)

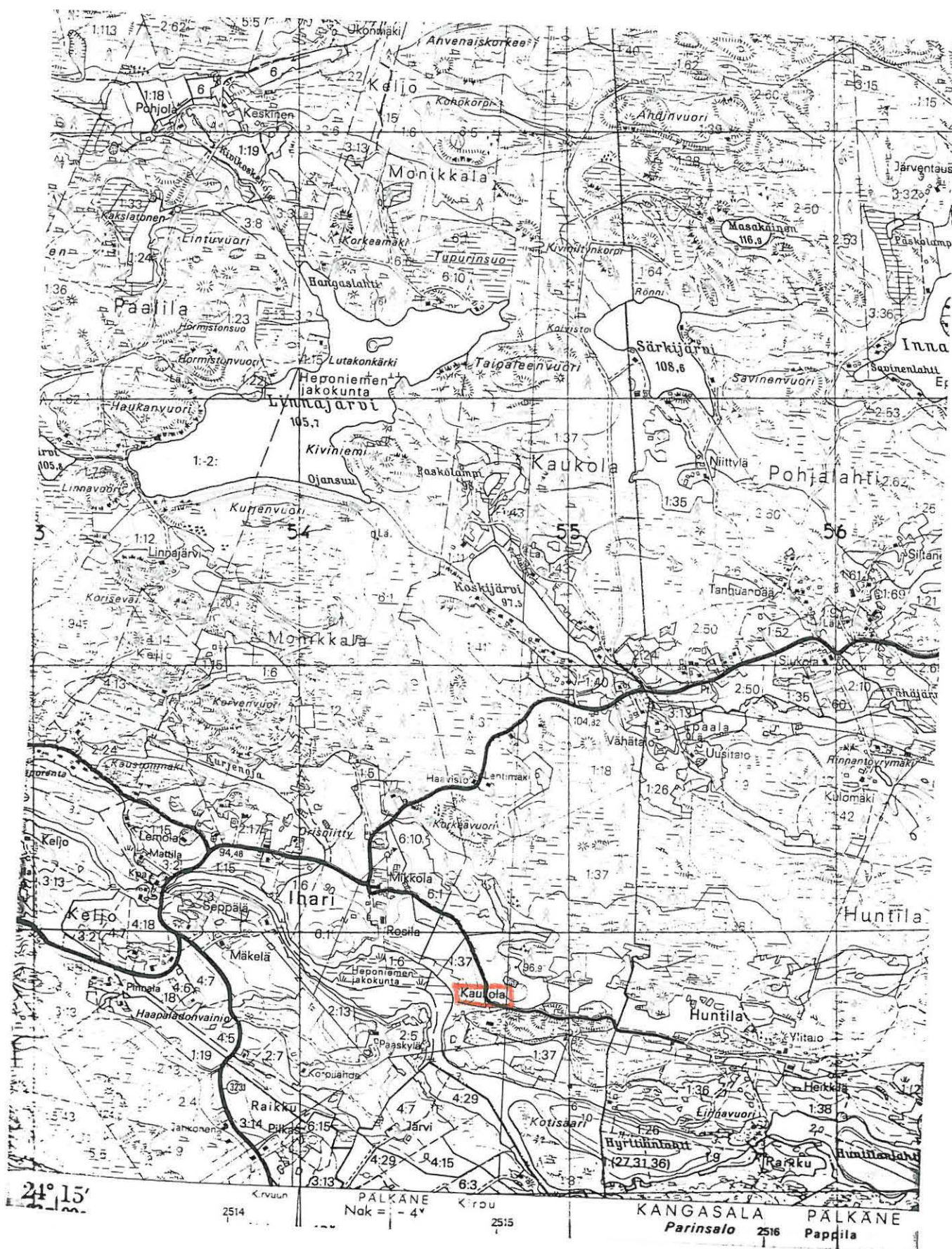
Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n.13 km SE rannalla
Iharin väylän varrella Hunttilaan johtavan tien eteläpuolella

Kivikirves (KM 2519:255), joka on löydetty Kaukolan kylän
Kaukolan tilan pellosta. Täsmällisen tarkka löytöpaikka
tuntematon.

1 Karttaliite

KAUKOLA, KAUKOLA

Pk 2141 05 Sahalahti (1987) X=6810 66, Y=2514 94
(koordinaatit viittaavat päärakennukseen)

Kangasalta on löydetty seuraavat tarkemmin paikantamattomat löydöt:

Skandinaavinen vasarakirves (KM 29) (Huurre, 202; Luho, 40)
Kiukaisten tyyppin poikkikirves (KM 1996:24) (Luho, 40)
Pohjalainen tasataltta (KM 1996:25) (Luho, 40)
Soikea tuluskivi (KM 1996:55) (Luho, 69)
Pronssinen ketjunliite (KM 2627) (Luho, 70) pellolta
Kivitaltta (KM 6755:2), joka saatu talteen Heikkolan talon
vanhalta vaarilta Kalle Heikkolalta. Hän oli voittanut sen
Heponiemen kylässä olleissa neulomaseuran arpajaisissa
(Luho, 39).
Tulusrauta historialliselta ajalta (HM 56:154 ja HM 1221:14)
Suippohamarainen reikäkirves (Kuopion museo 2380) on löydetty
jostakin Kangasalan pellosta

Saarikylien kansakoululla, jota myös kutsuttiin Haaviston kansakouluksi on säilytetty kahta reikäkiveä sekä pientä poikkiteräistä kivitaltta (kts. Luhon inventointikertomus s. 32), jotka ilmeisesti on löydetty Kangasalta. Saarikylien kansakoulu ei ole enää toiminnassa, mutta kyseiset esineet luovutettiin minulle Raikon koululta siellä säilytettyjen esineiden mukana, ja ne on luetteloitu numeroille KM 28078:1-3. Sen sijaan Saarikylien kansakoululla säilytettyä Vänninsalon Uotilasta löydettyä soikeaa tuluskiveä (kts. Luhon inventointikertomus s.35) ei ollut luovutettujen esineiden joukossa, joten sen nykyistä olinpaikkaa en tiedä.

Kangasalan lukiossa säilytetään lukollisessa lasivitriinissä seuraavia Kangasalta oppilaiden tuomia esineitä:
soikea tuluskivi; Suomensjärven tyyppin alkeellinen kivikirves;
kivinen uurrepallo; kivihioin; saviastianpaloja (18 kpl),
jotka lukion kanslistin mukaan ovat peräisin Sarsan pelloilta,
luinen kaiverruksin koristeltu lusikka sekä veneenmuotoinen
vasarakirves, jossa Hämeen museolle tulleen puhelinsoiton
mukaan olisi numerot, ja se olisi tuotu Neuvostoliitosta
sotasaaliina. Vitriinin avainta ei löytynyt, joten en päässyt
tarkemmin tarkastelemaan esineitä. Esineistä ei ole tarkempia
löytötietoja lukuunottamatta edellä mainittujen esineiden
lisäksi löydettyä pallonuijan puolikasta (kts. inv. nro 56).

Haapaniemen kansakoululla on säilytetty Kurun Savolasta löydettyä oikokirvestä (kts. inventointikohde nro 47) sekä kivitalttaa, josta ei ole löytötietoja (kts. Luhon inventointikertomus s.31-32). Koulu ei ole enää toiminnassa, joten en tiedä kyseisten esineiden nykyistä olinpaikkaa.

Herttualan kylästä on löydetty:

Suomensjärven tyyppinen kirves (KM 1996:27) (Luho, 38)
Kivitaltta (KM 2832:1) (Luho, 38)
Kivikirves (KM 2201:675) seppä Sundellin pellolta (Luho, 38)
Soikea tuluskivi maata kuokkiessa (KM 2574:4) (Luho, 69)

Ponsan kylästä on löydetty:

Kourutaltta (HM 1221:27)

Raikun kylästä on löydetty Raikun koululla säilytettävät esineet, joita oppilaat ovat tuoneet kouluun (Kts. kivikauden lappuluettelo; yksityiset kokoelmat ja Esihistorian osaston kiertokirje kansakouluille n:o 4866). Inventoinnin yhteydessä minulle luovutettiin seuraavat esineet, jotka on löydetty Raikun kylän alueelta, ja joita on säilytetty Raikun koululla: vasarakirveen katkelma (KM 28079:1), oikoteräinen taltta (KM 28079:2), käsitelty kivi (KM 28079:3) sekä neliömäinen reikäkivi (KM 28079:4).

Sen sijaan koululla ei enää ollut kivikauden lappuluettelossa mainittuja esineitä: oikokirves, oikokirves Keljosta (inv nro 98), kourutaltta, poikkikirves, hiomiseen käytetty kivi, tasa-taltta Pilkkaasta (inv. nro 96). Kivikauden lappuluettelossa oli selvät piirroskuvat esineistä, eivätkä ne sopineet luovutettuihin esineisiin. Sen sijaan luettelon piirroskuvien perusteella pystyi selvästi erottamaan em. Saarikylän kansakoulun esineet (KM 28078).

Rantsilan kylästä on löydetty:

Soikea tuluskivi (KM1996:54) Humplanpellolta (Heikel, 71; Luho, 69)

Rikun kylästä on löydetty:

Kvitaltta (KM 2832:1)

Kupurasolki (KM 12037)

Rautaesine (KM 13618)

Kourutaltta (HM 56:118)

Suomatkan kylästä on löydetty:

Hietarannasta reikäkivi (KM 11094) (Luho, 39)

Varalan kylästä on löydetty:

Soikea tuluskivi (KM 3539:8)

Vehoniemen kylästä on löydetty:

Kivihioin (KM 16295)

Kaukaniemen loh^kjotilalta iso reikäkivi (HM 1221:7)

Kirkkoharjulta sileä kivi pellolta läheltä pitäjän jyvämakasiinia (KM 6006:3)

Kirkonkylästä pellosta poikkikirves (KM 2101:183) (Luho, 38)

Kiviäisistä pellolta soikea tuluskivi (KM 2101:186) (Luho, 69)

Kuohenmaalta kivikirves (HM 1210:11)

Kuohenmaan Mattilasta on löydetty poikkikirves, jonka olinpaikka oli jo Luhon inventoinnin aikana tuntematon (kts. Luhon inventointikertomus s.34)

Laasulasta oikokirves (HM 1221:25)

Vatporon niemekkeeltä, läheltä Vääksyä soikea tuluskivi (KM 1996:56) (Heikel, 71; Luho, 69); sen on löytänyt Kalle Ollgren vuonna 1972 ennen Vesijärven saarena olleen Vataporan maatuneelta niemekkeeltä vastapäätä Vääksyn kartanoa

Inventointikohde nro 102 Pk 2141 02 Kangasala
VÄÄKSY, VARTIAVUORI X=6818 00, Y=2508 20
rajamerkki historialliselta ajalta Z=145

kts. Luhon inventointikertomus s. 24
maanomistaja:Touko Torkel (kts. kohde nro 32)

Paikka sijaitsee Kangasalan kirkolta n. 4.5 km ENE korkealla
metsäisellä maella Vesijärven ja Längelmäveden välisellä
alueella.

Museolle tulleen ilmoituksen vuoksi kävin tarkastamassa kivi-
röykkiön, joka oli pyöreähkö, halkaisijaltaan n. 5 m ja särmik-
käistä kivistä kasattu. Röykkiö sijaitsee kallioisessa havumet-
sässä; ympäristönsä puolesta se ei voine olla kaskiraunio.
Kuitenkin se on selvästi ihmisen kasaama. Kysymyksessä on il-
meisesti Vääksyn ja Kerppolan kylien vanha rajamerkki (kts.
Luhon inventointikertomus s. 24)

1 Karttaliite
Negatiivit:94632-94633
Diat:27943

Inventointikohde nro 103 Pk 2141 05 Sahalahti
PAALILA, LINNAVUORI X=6812 60, Y=2513 42
mahdollinen muinaislinna Z=n. 135

kts. Luhon inventointikertomus s. 23
ja Taavitsaisen tarkastuskertomus 1990

Linnavuori sijaitsee Paalilan kylän Lintulan talon maalla, Ison-
ja Vähänlinnanjärven välisen kannaksen eteläpuolella, Lintulasta
n. 1.5 km koilliseen.
Vuori on korkea, kaakkoispuolelta jyrkkä ja muilta puolilta loi-
vempi kivikkoinen kalliomäki.
Jouko Voijonmaa on tarkastanut vuoren, ja todennut ettei siellä
ole varustuksen merkkejä.

1 Karttaliite
Negatiivit:94610

Inventointikohde nro 104
RAIKKU, NAISTENLINNA
mahdollinen muinaislinna

Pk 2141 05 Sahalahti
X=n.6810 20, Y=n.2510 60
Z=n.140-150

Kts. Luhon inventointikertomus s. 23-24

Naistenlinna on n. 30-40 m korkea, alarinteiltään louhikkoinen, metsää kasvava vuori; ja se sijaitsee Raikun kylässä valtatie n:o 12 lounaispuolella Raikunjärven eteläpuolella. Vuorelta olisi laajat näköalat pohjoiseen, länteen ja itään, ellei nykyinen tiheä männikkö peittäisi näkyvyyttä. Vuoren rinteet ovat lännestä, idästä ja pohjoisesta jyrkkiä. Vuorella ei ole ihmiskäden tekemiä rakenteita.

1 Karttaliite
Negatiivit:94602

Inventointikohde nro 105
RIKU, PIKONLINNA
mahdollinen muinaislinna

Pk 2141 03 Suinula
X=6822 40, Y=2504 90
Z=n.95

KM 2501:34 maanäyte Pikonlinnasta
kirjallisuus:Heikel, 72
Kts. Luhon inventointikertomus s. 23

Pikonlinna on Vesijärvessä, Kangasalan kirkolta n. 6-7 km pohjoiseen sijaitseva saari. Muurilatomusta tms. ihmisen tekemiä rakenteita ei saarelta ole tavattu. Vuoden 1993 inventoinnin yhteydessä paikalla ei ole käyty.

1 Karttaliite

VÄÄKSY, VARTIAVUORI

Ote peruskartasta 2141 02 Kangasala (1987)

X=6818 00, Y=2508 20, Z=145

KANGASALAN INVENTOINTI 1993
PAALILA, LINNAVUORI

Ote peruskartasta 2141 05 Sahalahti (1987)

X=6812 60

Y=2513 42

Z=n.135

Nak = - 3°

Lahten Hämeenlinna Varala

2512

2513

24° 15'

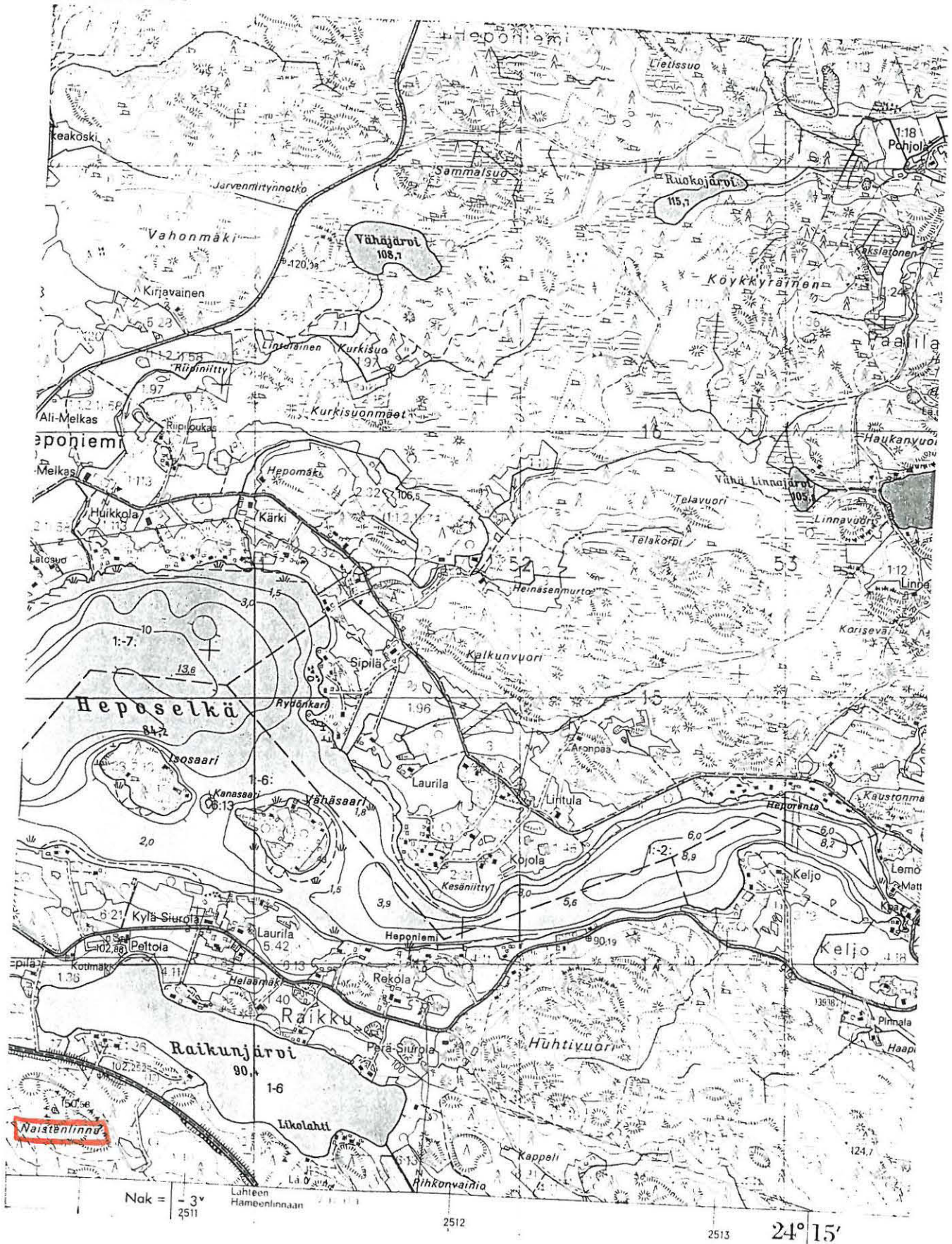
RAIKKU, NAISTENLINNA

Ote peruskartasta 2141 05 Sahalahti (1987)

X=n.6810 20

Y=n.2510 60

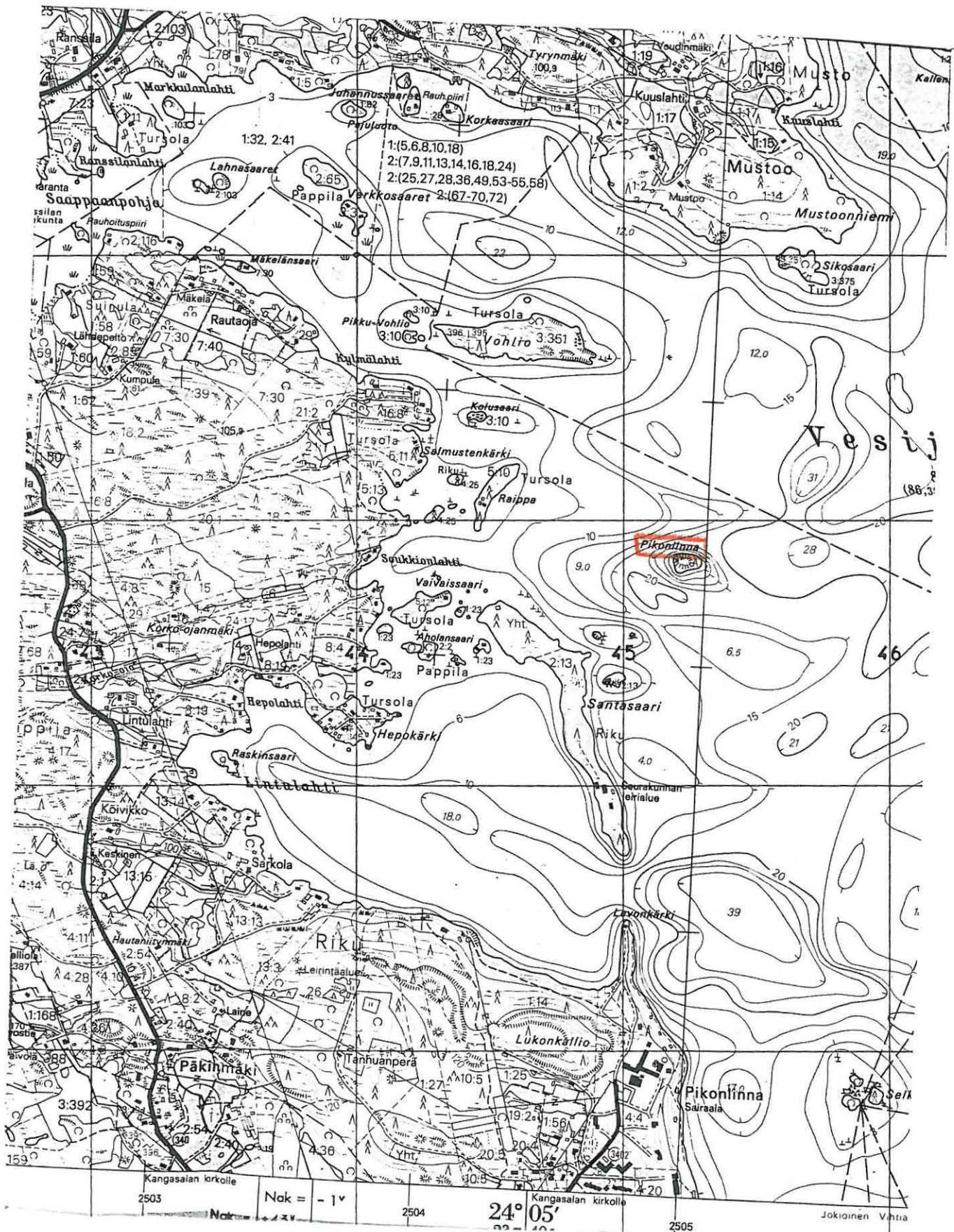
Z=n.140-150

RIKU, PIKONLINNA

Pk 2141 03 Suinula (1987)

X=6822 40, Y=2505 90, Z=n.95

- Ailio 1921 Ailio Julius, Linnavuori Lintulan rusthollin maalla Paalilan kylässä Kangasalan pitäjässä. J. Ailion havaintoja kesällä 1921.
- Ailio 1924 Ailio Julius, Kivikautinen verkkolöytö Kangasalta Saarikylän Apajapohjan Kottilan talon maalta. Tarkastuskertomus.
- Cleve 1929 Cleve Nils, Rautakauden kalmisto Suntinmäellä Kangasalan Toikkolan kylässä.
- Cleve 1935 Cleve Nils, Kertomus Kangasalle suoritetusta virkamatkasta v. 1934.
- Hackman 1912 Hackman Alfred, Kangasala socken. Ett brandgraffält från yngre järnåldern på Uotila hemmans mark i Tiihala by. (sekä v. 1911 että v. 1912 kaivaukset)
- Hackman 1913 Hackman Alfred, Kangasala socken. Undersökning af ett brandgraffält från folkvandrens och vikingatiden på Jus-sila hemmans mark i Tiihala by år 1913.
- Hackman 1928 Meddelanden om två fornhistoriska fyndställen i Kangasala socken.
- Hackman 1930 Hackman Alfred, Kangasalan Mäkirinne (Sundinmäki).
- Heikkurinen-Montell 1987 Heikkurinen-Montell Tuula, KANGASALA, TALVILAHTI. Tarkastuskertomus.
- Heikkurinen Montell 1987 Heikkurinen-Montell Tuula, KANGASALA, TURSOLA, HAVIALA. Epävarman kivikautisen löytöpaikan tarkastus.
- Heikkurinen-Montell 1990 Heikkurinen-Montell Tuula, KANGASALA TOIKKALA SIPILÄ RANTAKOIVISTO. Irtaimen muinaisesineen löytöpaikan tarkastus.
- Hirviluoto 1965 Hirviluoto Anna-Liisa, Kangasalan Sar-san Pohtionlammen kivikautisen asuinpaikan tarkastus 22.6.-65.
- Hirviluoto 1992 Hirviluoto Anna-Liisa, Kangasala, Toikkola, Suntinmäki. Tarkastus.
- Kankkunen 1992 Kankkunen Päivi, KANGASALA, TOIKKOLA, JAUHIA rautakautisen muinaisjäännösalueen koekaivaus 1992.

- Kivikoski 1931 Kivikoski Ella, Kertomus Kangasalan pitäjän Toikkolan kylässä A. Jauhian omistamalla Mäkirinne-nimisellä paltalla olevan rautakautisen kalmiston osittaisesta kaivauksesta elokuun 7.-12. p:nä 1931.
- Koskimies 1966 Koskimies Mirja, Kangasala, Sarsa: asuinpaikkojen Tiilitehdas II ja Pohtio II kaivaus heinäkuussa 1965.
- Koskimies 1967 Koskimies Mirja, Kertomus kaivauksista Kangasalan Sarsan asuinpaikka-alueella 4/7-22/7 1966.
- Koskimies 1968 Koskimies Mirja, Kertomus kaivauksista Kangasalan Sarsan asuinpaikka-alueella 12.-27.7.1967.
- Koskimies 1969 Koskimies Mirja, Kertomus kivikautisen asuinpaikan kaivauksesta Kangasalan Sarsan asuinpaikka-alueella 4.-27.7.1969.
- Koskimies 1969 Koskimies Mirja, Virkamatkalla heinäkuussa 1969 Kangasalta, Sarsan asuinpaikka-alueelta ja sen lähiympäristöstä löydetyt kohteet.
- Koskimies 1971 Koskimies Mirja, KANGASALA, SARSA. Muinaisen Sarsanuoman inventointi.
- Koskimies 1971 Koskimies Mirja, Kangasala, Sarsa, Lentola. Koekaivaus Lentolan pihamaalla Kangasala-Sahalahti tielinjalla 4.-12.8.1971.
- Luho 1939 Luettelo Kangasalan pitäjän kiinteistä muinaisjäännöksistä. Kesällä v. 1939 tehnyt Vilhelm B. Luho.
- Luppi 1990 Luppi Päivi, KANGASALA, VÄNNINSALO, KALLIOSAARI. Tarkastuskertomus.
- Luppi 1990 Luppi Päivi, Kangasala, Tiihala. Epämääräisten kumpareiden tarkastus.
- Meinander 1954 C. F. Meinanderin kaivaukset Kangasalan Sarsan asuinpaikalla 17.-29.5.1954.
- Pälsi 1923 Pälsi Sakari, S. Pälsin kaivaukset. Pohtio, Tiilitehdas 1920-23.
- Pälsi 1932 Pälsi Sakari, Kangasala, Sarsa, Sepänjärvi. Kaivauskertomus.

- Pälsi s.a. Pälsi Sakari, SARSAN kivi-
autiset asuinpaikat K a n g a s a l l a.
- Sarasmo 1956 Sarasmo Esko, Kangasala, Sarsa.
E.Sarasmon kaivaus 1956.
- Sarasmo 1956 Sarasmo Esko, Kertomus rautakautisen
polttohaudan tarkastuksesta ja kai-
vauksesta Kangasalan Vääksyn kylän
Torkkelin maalla, jonka Hämeen muse-
on hoitaja maisteri Esko Sarasmo suo-
ritti 18.6.1956.
- Sarasmo 1972 Sarasmo Esko, Kertomus tarkastuksesta
rautakautisten löytöjen paikalla
Kangasalan Jokikylän Katilan talon
maalla, jonka suoritti maisteri Esko
Sarasmo Hämeen museosta.
- Soininen 1992 Soininen Olli, KANGASALA, HUUTIJÄRVI,
HAKAPELTO. Kaavoitusalueen koekuopi-
tus. Esiraportti tuloksista.
- Soininen 1993 Soininen Olli, KANGASALA, NUORTO/JOKI-
OINEN, HAKAPELTO. Kaava-alueen koekuopi-
tus 1992.
- Soininen 1993 Soininen Olli, KANGASALA, HYKÖNSALO,
JAARKOLA. Tarkastuskertomus.
- Taavitsainen 1990 Taavitsainen J.-P., Kangasala, Paalila
Linnavuori. Linnavuoren (?) tarkastus.
- Wallin Wallin K. A., Kangasalassa olevan lin-
navuoren kartta ja kertomus. Jättänyt
maamittari K.A. Wallin.

10. KIRJALLISUUTTA JA MUITA LÄHTEITÄ

- Alhonen 1991 Alhonen Pentti, Satakunnan luonnon
geologinen historia. Satakunnan his-
toria I,1.
- Edgren 1985 Edgren Torsten, Kivikausi. Suomen
historia 1.
- Heikel 1882 Heikel A. O., Kertomus Pirkkalan kih-
lakunnan muinaisjäännöksistä. Bidrag
till kännedom av Finlands natur och
folk. Utgivna av Finska Vetenskaps-
Societen XXXVIII.
- Huurre 1991 Huurre Matti, Satakunnan kivikausi.
Satakunnan historia I,1.

- Kangasala opas 1989 Kangasala opas. Kulje ja katsele. Opas Kangasalan menneisyyteen ja nykyisyyteen. Kangasala-seura ry.
- Kivikoski 1973 Kivikoski Ella, Die Eisenzeit Finnlands. Neuauflage. Finnische Altertumsgesellschaft.
- Koskimies 1967 Koskimies Mirja, Sarsan majavakuvio. SUOMEN MUSEO 1967.
- Koskimies 1968 Koskimies Mirja, Kangasalan Sarsan keraamiset asuinpaikat. Pro gradu-tutkielma Suomen ja Skandinavian arkeologiassa. Helsingin yliopisto. Käsikirjoitus.
- Luhio 1949 Luhio Ville, Esihistoria. Eripainos teoksesta "Längelmäveden seudun historia".
- Miettinen 1993 Miettinen Mirja, Kangasalan Sarsa, esimerkki Pirkanmaan kehityksestä kivikaudesta pronssikauteen. Masunni 1. Tampereen museot.
- Palmen Palmen E. G., Sorsakoski och Kaivanto. FENNIA 20 N:o 7.
- Pälsi 1921 Pälsi Sakari, Pohjon kivikautinen asuinpaikka Kangasalla. Neljän vuosituhannen ikäinen asutustutkimus. AAMU-LEHTI helmikuu 1921.
- Salmo 1952 Salmo Helmer, Rautakausi. Satakunnan historia II.
- Salo 1981 Salo Unto, Satakunnan pronssikausi. Satakunnan historia I, 2.
- Soininen 1993 Soininen Tuija, Pirkanmaan muinaisjäännökset hakusessa. Kartoitus alkaa Kangasalta. Kangasalan Sanomat 4.5. 1993.
- Söyrinki 1979 Söyrinki Leena, Hauhon, Pälkäneen ja Kangasalan merovingi- ja viikinkiaikaisten polttokalmistojen vertailua. Pro gradu, Helsingin yliopisto. Käsikirjoitus.
- Tampereen seutukaavaliitto 1983 Pirkanmaan esihistorialliset kohteet. Tampereen seutukaavaliitto, julkaisu B 121.

- 94588 Vehoniemi, Kallioniemi (nro 17) 10.5.1993
Yleiskuva tilan päärakennuksen ympäristöstä S
- 94589 Vehoniemi, Kallioniemi (nro 17) 10.5.1993
Yleiskuva tilan päärakennuksen ympäristöstä S
- 94590 Vehoniemi, Kallioniemi (nro 17) 10.5.1993
Peltoaluetta, taustalla nk. Jokipielen vainio NE
- 94591 Kangasalan hautausmaa (nro 70) 10.5.1993
Yleiskuva SW
- 94592 Haapaniemi, Pohjanperänpurki (nro 46) 10.5.1993
Yleiskuva tienviereisistä suomaasta W
- 94593 Tiihala, Valkama (nro 43) 10.5.1993
Kivikirveen löytöympäristöä NE
- 94594 Raronsalo, Huhtamäki (nro 15) 11.5.1993
kiviröykkiö SE
- 94595 Apajanpohja, Viianperänpurki (nro 13) 11.5.1993
Kivikautista kalastuspaikkaa S
- 94596 Apajanpohja, Viianperänpurki (nro 13) 11.5.1993
Kivikautista kalastuspaikkaa S
- 94597 Apajanpohja, Tuhola (nro 31) 11.5.1993
Kivikautinen asuinpaikka pellolla SE
- 94598 Apajanpohja, Tuhola (nro 31) 11.5.1993
Kivikautinen asuinpaikka pellolla SE
- 94599 Tiihala, Kaivannon kanava (nro 40) 11.5.1993
Yleiskuva SW
- 94600 Hyppärilä, Suntinmäki, Riihimäki (nro 49) 12.5.1993
Taltan teelmän löytöpaikan ympäristöä NW
- 94601 Savo, Savola (nro 47) 12.5.1993
Yleiskuva irtolöytöpaikasta SW
- 94602 Raikku, Naistenlinna (nro 104) 12.5.1993
Näkymä raikunjärven ja Heposelän suuntaan SW
- 94603 Toikkala, Äijälä (nro 52) 12.5.1993 SW
Kuvan keskellä, ojan takana löytöpaikka A;
Löytöpaikka B kuvan vasemmassa kulmassa pellon laidassa
- 94604 Liuksiala, Liuksialan kappeli (nro 22) 12.5.1993
Yleiskuva NW
- 94605 Liuksiala, Liuksialan kappeli (nro 22) 12.5.1993
Yleiskuva NW
- 94606 Mäyrä, Eskola (nro 83) 13.5.1993
Yleiskuva peltoalueesta E
- 94607 Mäyrä, Eskola (nro 83) 13.5.1993
Yleiskuva peltoalueesta E
- 94608 Mäyrä, Eskola (nro 83) 13.5.1993
Yleiskuva Eskolan rantapellosta NE
- 94609 Paalila, Kojola (nro 34) 13.5.1993
Yleiskuva Esko Sarasmon kaivauspaikasta NW
- 94610 Paalila, Linnavuori (nro 103) 13.5.1993
Yleiskuva SE
- 94611 Sorola, Sorolan kartano (nro 71) 14.5.1993
Yleisnäkymä Sorolan pelloista SW
- 94612 Sorola, Sorolan kartano (nro 71) 14.5.1993
Yleisnäkymä Sorolan pelloista SW
- 94613 Vääksy, Pohtionlampi I (nro 4) 15.5.1993
Yleiskuva Pohtionlammelta päin SE
- 94614 Vääksy, Sepänjärvi I (nro 6) 15.5.1993
Yleiskuva Pohtionlammelta päin SE

- 94615 Huutijärvi, Elomaa (nro 3) 15.5.1993
Yleiskuva SE
- 94616 Huutijärvi, Autio-Lunden (nro 3) 15.5.1993
Yleiskuva Sepänjärvi 2'sen suunnalta SE
- 94617 Nuorto, Huutola ja Lentola (nro 3) 15.5.1993
Yleiskuva NE
- 94618 Nuorto, Lentola II (nro 8) 15.5.1993
Yleiskuva NE
- 94619 Nuorto, Sarsan suo 1 (nro 9) 15.5.1993
Yleiskuva W
- 94620 Nuorto, Sarsan suo 4 (nro 19) 15.5.1993
Yleiskuva NW
- 94621 Nuorto, Sarsan suo 2 (nro 20) 15.5.1993
Yleiskuva SW
- 94622 Nuorto, Sarsan suo 2 (nro 20) 15.5.1993
Yleiskuva SW
- 94623 Vehoniemi, Äkkikallio (nro 36) 15.5.1993
Talo, jonka alta löydetty kaksi miekkaa E
- 94624 Vääksy, Vääksyn pelto (nro 4) 15.5.1993
Yleiskuva kivikautisesta asuinpaikka-alueesta SE
- 94625 Vääksy, Vääksyn pelto (nro 4) 15.5.1993
Yleiskuva kivikautisesta asuinpaikka-alueesta W
- 94626 Vääksy, Vääksyn pelto (nro 4) 18.5.1993
Yleiskuva kivikautisesta asuinpaikka-alueesta N
Etualalla Pohtio 2 ja 3
- 94627 Vääksy, Vääksyn pelto (nro 4) 18.5.1993
Yleiskuva kivikautisesta asuinpaikka-alueesta NW
- 94628 Vääksy, Vääksyn pelto (nro 4) 18.5.1993
Yleiskuva kivikautisesta asuinpaikka-alueesta
- 94629 Vääksy, Vääksyn vanha puimala (nro 5) 18.5.1993
Yleiskuva; asuinpaikka kuvan taustalla SE
- 94630 Vääksy, Lepistöntöyry (nro 5) 18.5.1993
Kvarssi-iskoksia pellolta koivun edustalta SSW
- 94631 Vääksy, Sahalahdentie (nro 5) 18.5.1993
Yleiskuva SW
- 94632 Vääksy, Vartiavuori (nro 102) 18.5.1993
Historiallisen ajan rajamerkki NE
- 94633 Vääksy, Vartiavuori (nro 102) 18.5.1993
Historiallisen ajan rajamerkki NE
- 94634 Tiihala, Seikanniemi (nro 42) 19.5.1993
Seikanniemen suuri suoraseinäinen siirtolohkare SE
- 94635 Tiihala, Pirttiniemi B (nro 42) 19.5.1993
Yleiskuva paikasta, josta "kiviteriä" NW
- 94636 Tiihala, Pirttiniemi A (nro 41) 19.5.1993
Pelto, josta kivikirves ja kvarssi-iskos NNE
- 94637 Riku, Likolamminpelto (nro 28) 20.5.1993
Yleiskuva rantapellostä, josta kvarssi-iskoksia SE
- 94638 Riku, Likolamminpelto (nro 28) 20.5.1993
Yleiskuva rantapellostä, josta kvarssi-iskoksia NW
- 94639 Vehoniemi, Vehoniemenharju 1 (nro 23) 21.5.1993
"venepaikka"-tontti, josta pintamaata raavittu pois
kuvassa Hämeen museon amanuenssi Tuija Soininen E
- 94640 Tiihala, Vehoniemenharju 2 (nro 24) 21.5.1993
Yksityiskohtakuva koekuoppa 2 kiveyksestä SW
- 94641 Tiihala, Vehoniemenharju 2 (nro 24) 21.5.1993
Yksityiskohtakuva koekuoppa 2 kiveyksestä SW

- 94642 Tiihala, Vehoniemenharju 2 (nro 24) 21.5.1993
Yleiskuva epineoliittisesta(?) asuinpaikasta
lapio koekuoppa 1 kohdalla WNW
- 94643 Tiihala, Vehoniemenharju 2 (nro 24) 21.5.1993
Yleiskuva epineoliittisesta(?) asuinpaikasta N
Taustalla Roine
- 94644 Tiihala, Vehoniemenharju 2 (nro 24) 21.5.1993
Yleiskuva epineoliittisesta(?) asuinpaikasta E
Taustalla rannan punainen varsatorakennus
- 94645 Vehoniemi, Vehoniemenharju 3 (nro 25) 24.5.1993
Yksityiskohta koekuopan kiveyksestä WSW
- 94646 Vehoniemi, Vehoniemenharju 3 (nro 25) 24.5.1993
Yleiskuva kivilautisesta asuinpaikasta N
Taustalla Roine
- 94647 Vääksy, Torkkeli (nro 32) 24.5.1993
Yleiskuva; kiven alla tutkittu hautaus SW
- 94648 Herttua, Eerola (nro 59) 27.5.1993
Yleiskuva irtolöytöpaikan ympäristöstä
- 94649 Toikkala, Koonmäki (nro 1) 28.5.1993
Yleiskuva koekuopitusalueesta NW
- 94650 Toikkala, Äijälä (nro 52) 31.5.1993
Löytökohta C SE
- 94651 Köyrä, Eerola (nro 81) 31.5.1993
Yleiskuva irtolöytöpaikan ympäristöstä S
- 94652 Köyrä, Eerola (nro 81) 31.5.1993
Yleiskuva irtolöytöpaikan ympäristöstä S
- 94653 Suomatka, Heikkilä (nro 78) 2.6.1993
Yleiskuva Heikkilän rantapellosta SE
- 94654 Suomatka, Heikkilä (nro 78) 2.6.1993
Pelto, josta kvartsi-iskos W
- 94655 Kangasalan lukiossa säilytettäviä kiviesineitä
- 94656 Herttua, Kirkko-Aakkula 1 (nro 27) 4.6.1993
Kivilautista asuinpaikkaa; koekuoppa mäntyjen takana NW
- 94657 Herttua, Kirkko-Aakkula 1 (nro 27) 4.6.1993
Kivilautista asuinpaikkaa; etualalla mattojenpesupaikka
ja taustalla Kirkkojärvi N
- 94658 Herttua, Kirkko-Aakkula 2 (nro 27) 4.6.1993
Kivilautista asuinpaikkaa W
- 94659 Kangasalan läntinen hautausmaa (nro 27) 4.6.1993
Yleiskuva taustalla Kirkkojärvi N
- 94660 Tiihala, Keisarinharju (nro 26) 4.6.1993
Kivilautista asuinpaikkaa SE
- 94661 Tiihala, Keisarinharju (nro 26) 4.6.1993
Kivilautista asuinpaikkaa SE
- 94662 Jokioinen, Katila (nro 29,30,35) 4.6.1993
Katilan peltoaletta Tiihalan Jussilasta päin SE
- 94663 Tiihala, Jussila (nro 2) 4.6.1993
Yleiskuva Katilasta päin NE
- 94664 Jokioinen, Katila (nro 29,30,35) 4.6.1993
Peltoaluetta Tiihalan Jussilasta päin kuvattuna SE

- 27790 Vehoniemi, Kallioniemi (inv. nro 17) TN 10.5.93
Yleiskuva nk. Jokipielen vainiosta kuvattu koillisesta
- 27791 Raronsalo, Huhtamäki (inv. nro 15) TN 11.5.93
Huhtamäen kiviröykkiö kuvattu kaakosta
- 27792 Apajanpohja, Tuhola (inv. nro 31) TN 11.5.93
Tuholan kivikautista asuinpaikkaa kuvattu idästä
- 27793 Tiihala, Kaivannon kanava (inv. nro 40) TN 11.5.93
Kaivannon kanava kuvattu lounaasta
- 27794 Liuksiala, Liuksialan kappeli (inv. nro 22) TN 12.5.93
Liuksialan kappeli ja hautausmaa kuvattu luoteesta
- 27795 Vänninsalo, Kalliosaari (inv. nro 11) TN 1.6.93
Kalliosaaren kiviröykkiö kuvattu pohjoisesta
- 27796 Herttuala, Kirkko-Aakkula 1 (inv. nro 27) TN 4.6.93
Kirkko-Aakkula 1 kivikautinen asuinpaikkaa kuvattu lounaasta
- 27797 Herttuala, Kirkko-Aakkula 1 (inv. nro 27) TN 4.6.93
Kirkko-Aakkula 1 asuinpaikalla oleva mattojenpesupaikka kuvattu pohjoisesta
- 27798 Herttuala, Kirkko-Aakkula 2 (inv. nro 27) TN 4.6.93
Kivikautinen asuinpaikka kuvattu lännestä
- 27799 Tiihala, Keisarinharju (inv. nro 26) TN 4.6.93
Kivikautista asuinpaikkaa kuvattu kaakosta
- 27800 Tiihala, Keisarinharju (inv. nro 26) TN 4.6.93
Kivikautista asuinpaikkaa kuvattu kaakosta
- 27801 Riku, Likolamminpelto (inv. nro 28) TN 20.5.93
Rikun Likolammin rantapellon asuinpaikka kuvattu kaakosta
- 27802 Vehoniemi, Vehoniemenharju 1 (inv. nro 23) TN 21.5.93
Tuija-Liisa Soininen kaivaa koekuoppaa kuvattu koillisesta
- 27803 Vehoniemi, Vehoniemenharju 1 (inv. nro 23) TN 21.5.93
Kivikautista asuinpaikkaa kuvattu luoteesta
- 27804 Tiihala, Vehoniemenharju 2 (inv. nro 24) TN 21.5.93
Tuija-Liisa Soininen kaivaa koekuoppa nro 2 kuvattu koillisesta
- 27805 Tiihala, Vehoniemenharju 2 (inv. nro 24) TN 21.5.93
Koekuoppa nro 2 kiveystä kuvattu lounaasta
- 27806 Tiihala, Vehoniemenharju 2 (inv. nro 24) TN 21.5.93
Epineoliittista (?) asuinpaikkaa kuvattu pohjoisesta
- 27807 Tiihala, Vehoniemenharju 2 (inv. nro 24) TN 2.10.93
Yleiskuva asuinpaikasta kuvattu koillisesta
- 27808 Tiihala, Vehoniemenharju 2 (inv. nro 24) TN 2.10.93
Yleiskuva asuinpaikasta kuvattuna idästä
- 27809 Vehoniemi, Vehoniemenharju 3 (inv. nro 25) TN 24.5.93
Kivikautista asuinpaikkaa kuvattu luoteesta

- 27933 Hykönsalo, Jaakkola (inv. nro 12) OS 5.5.93
Piha-aluetta, Teija Nurminen kaivaa koekuoppaa 3
kuvan keskellä näkyvän ison kiven juurella.
Kuvattu etelästä.
- 27934 Hykönsalo, Jaakkola (inv. nro 12) OS 5.5.93
Yleiskuva, Jaakkolan tilan eteläpuoleinen alue, oikealla
Roineen rantaa. Kuvattu lounaasta
- 27935 Hykönsalo, Jaakkola (inv. nro 12) OS 5.5.93
Teija Nurminen seisoo keskimmaisella peltosaarekkeella
koekuoppa 6. vieressä. Vasemmalla kk 5. ja keskellä
kuvan etualalla on karikko, josta esineet (KM 6001:1-4)
löytyivät. Kuva on otettu Saarikylentielle
länsiluoteesta.
- 27936 Hykönsalo, Jaakkola (inv. nro 12) OS 5.5.93
Kesämökin perustukset tarkastetun alueen koilliskulma-
uksessa. Kuvattu luoteesta
- 27937 Toikkala, Äijälä (inv. nro 52) TN 12.5.93
Löytöpaikka A pellolla kuvan keskellä ojan takana;
löytöpaikka B pellon reunassa kuvan vasemmassa kulmassa.
Kuvattu lännestä.
- 27938 Toikkala, Äijälä (inv. nro 52) TN 31.5.93
Löytöpaikka C pellon alaosassa. Kuvattu idästä.
- 27939 Nuorto, Lentola (inv. nro 3) TN 15.5.1993
Yleiskuva. Kuvattu koillisesta.
- 27940 Vääksy, Pohtio I (inv. nro 4) TN 15.5.93
Yleiskuva Pohtionlammelta päin. Kuvattu kaakosta.
- 27941 Vääksy, Lepistöntyry (inv. nro 5) TN 18.5.93
Kvartsi-iskoksia (KM 28100) koivun edustalta pellolta.
Kuvattu kaakosta.
- 27942 Vääksy, Sahalahdentie (inv. nro 5) TN 18.5.93
Kvartsi-iskos (KM 28099) pellon keskiosasta.
Kuvattu lännestä.
- 27943 Vääksy, Vartiavuori (inv. nro 102) TN 18.5.93
Vääksyn ja Kerppolan kylien välinen rajamerkki.
Kuvattu koillisesta.
- 27944 Tiihala, Pirttiniemi A (inv. nro 42) TN 19.5.93
Yleiskuva; kivikirves (KM 28093:1) pellolta sähköpylvään
vasemmalta ja kvartsi-iskos (KM 28093:2) oikealta
puolelta. Kuvattu koillisesta.

Negatiivi
94643

Kuva 1: Jäähala, Vehnienharju 2 Yleistunna, taustalla Roinen
logio kokuoppa 1 kohdalla (INV. NRO 24)

Negatiivi
94641

Kuva 2: Jäähala, Vehnienharju 2 Kokuoppa 2 kivestä (INV. NRO 24)

Negatiivi
94656

Kuva 3: Helttälä, Kivko-lahdella 1 Yleistunna (Inv. Nro 23)
Kokouksen tien varrella olevien mäntien kukka

Negatiivi
94646

Kuva 4: Vehoniemi, Vehoniemenkylä 3 Yleistunna
Kokouksen kokouksen kohdalla (Inv. Nro 25)

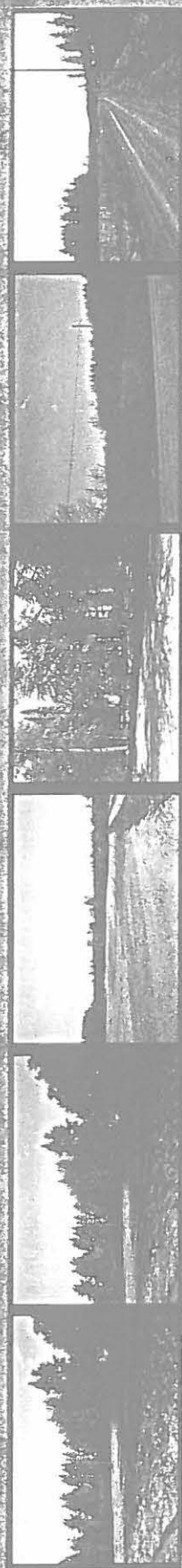
Negatiivi
94597

Kuva 5: Arajärvi, Puhola Yleiskunta (INV. NRO 31)
Arajärvellä aidan takana pellolla

Negatiivi
94660

Kuva 6: Puhola Keskikoulu Yleiskunta (INV. NRO 26)
Keskikoulun arajärvellä

94543

94544

94545

94546

94547

94548

94549

94550

94551

94552

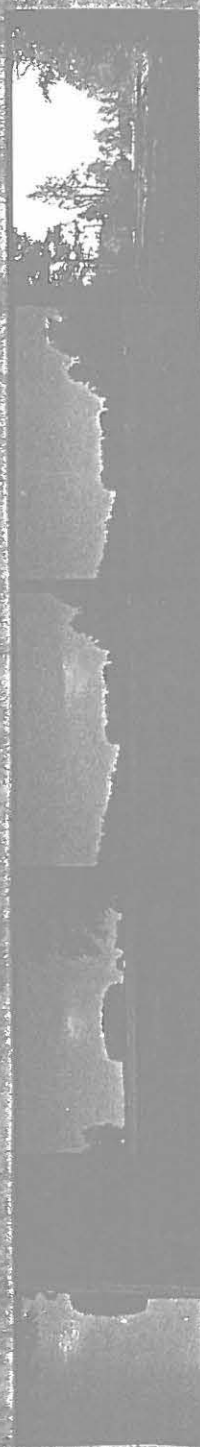
94553

94554

94555

94556

94557

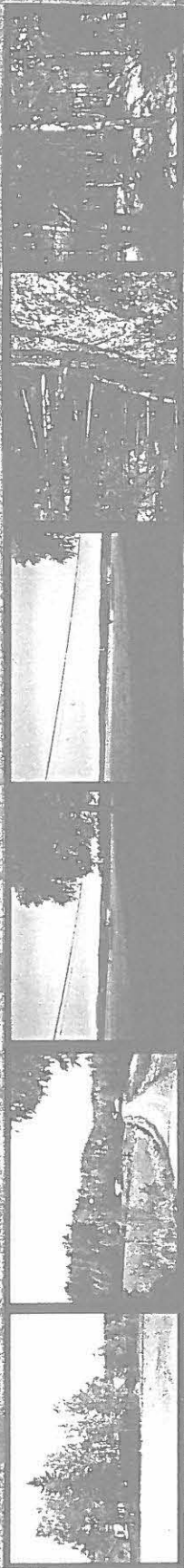
94558

94559

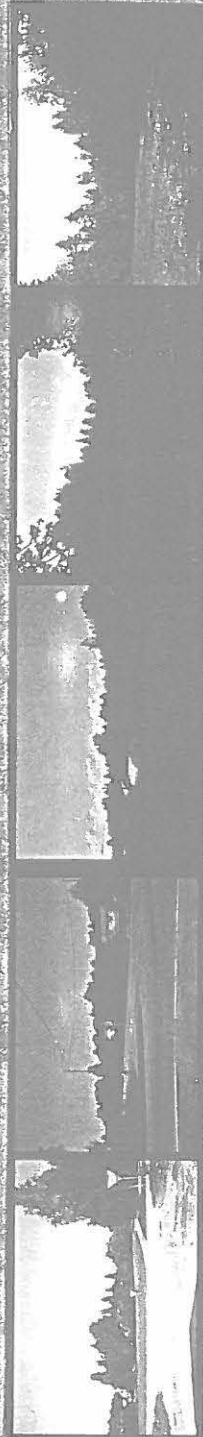
94560

94561

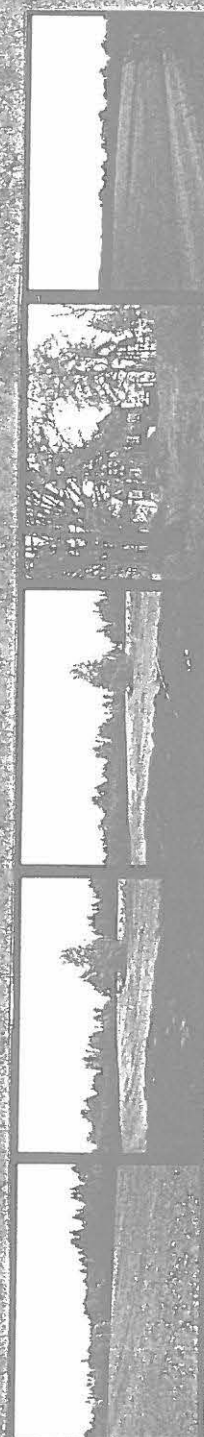
94562

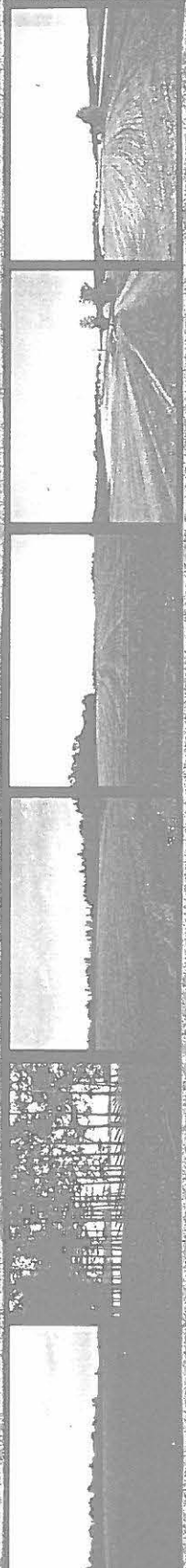
00106 00107 00108 00109 00110

00111 00112 00113 00114 00115

00116 00117 00118 00119 00120

00121 00122 00123 00124 00125

84636

84637

84638

84639

84640

84641

84642

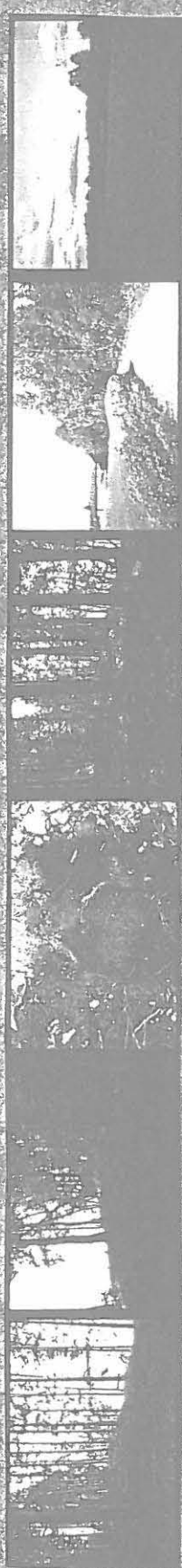
84643

84644

84645

84646

84647

84648

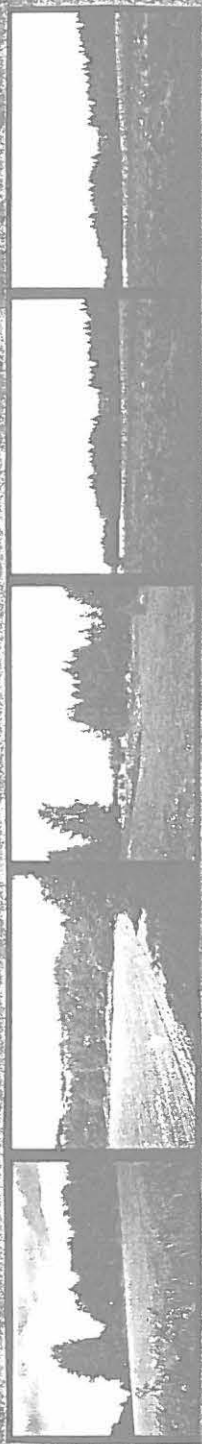
84649

84650

84651

84652

84653

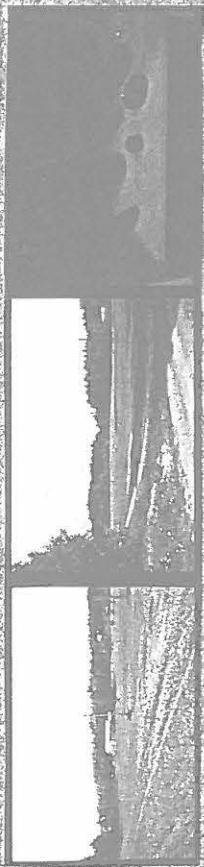

84654

84655

84656

84657

34659

34658

34657

34656

34655

34654

34653

34652

34651

34650

34649

34648